Floriana PANĂ
Cătălina ANTON • Mariana IATAGAN

CULEGERE DE ECONOMIE

- TESTE GRILĂ
- ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE
- RĂSPUNSURI ARGUMENTATE
- PROBLEME REZOLVATE
- MODELE DE SUBIECTE PENTRU ADMITERE LA FACULTATE:
  *** DREPT***

Pentru:

- STUDIUL LA CLASĂ
- BACALAUREAT
- ADMITERE FACULTATE:
  DREPT
- EXAMENE PROFESORI

Ediția a IV-a

PRO UNIVERSITARIA

Scanned with OKEN Scanner

CONTRIBUȚIA AUTOARELOR

Prof. PANĂ FLORIANA
Grd. did. I/Economie, (Colegiul economic Virgil Madgearu – București):
Cap. 1, 2, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21.
TEST RECAPITULATIV NR. 1

Conf. univ. dr. și grd. did. II/Economie IATAGAN MARIANA
(Universitatea Spiru Haret – București):
Cap. 5, 7, 10, 12.
TEST RECAPITULATIV NR. 3

Prof. ANTON CĂTĂLINA ALEXANDRA
Grd. did. I /Economie(Colegiul economic Virgil Madgearu – București):
Cap. 3, 4, 6, 9, 20 + TEST RECAPITULATIV NR. 2

Floriana PANĂ
(coordonator)

Cătălina ANTON • Mariana IATAGAN

CULEGERE DE ECONOMIE
pentru
ADMITEREA LA FACULTATEA DE DREPT

Ediția a IV-a

PRO UNIVERSITARIA
2026
BUCUREȘTI

Scanned with OKEN Scanner

Editat de **Pro Universitaria SRL**, editură cu prestigiu recunoscut.

Editura **Pro Universitaria** este acreditată CNCS în domeniul Științelor Umaniste și CNATDCU (lista A2-Panel 4) în domeniul Științelor Sociale.

Copyright © **2026, Editura Pro Universitaria**
Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin **Editurii Pro Universitaria**.

Nicio parte din acest volum (fragment sau componentă grafică) nu poate fi copiată fără acordul scris al **Editurii Pro Universitaria**.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PANĂ, FLORIANA
Culegere de economie pentru admiterea la Facultatea de Drept / Floriana Pană (coord.), Mariana Iatagan, Cătălina Anton. - Ed. a 4-a, rev. și adăug.. - București : Pro Universitaria, 2026
Conține bibliografie
ISBN 978-606-26-2298-5

I. Iatagan, Mariana
II. Anton, Cătălina

33

Redactor:	Elena Onea
Tehnoredactor:	Victor-Ovidiu Căpriceru
Copertă:	Vlad Pătruță

Redacție:
tel.: 0732.320.664
e-mail: editura@prouniversitaria.ro
www.prouniversitaria.ro
Editura Pro Universitaria

Librăria UJmag:
tel.: 0733.673.555; 021.312.22.21
e-mail: comenzi@ujmag.ro
www.ujmag.ro
Ujmag.ro

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

CAPITOLUL 1
INTRODUCERE ÎN TEORIA ECONOMICĂ.....7

CAPITOLUL 2
ACTIVITATEA ECONOMICĂ ȘI PROPRIETATEA 20

CAPITOLUL 3
CONSUMATORUL ȘI UTILITATEA BUNURILORECONOMICE 30

CAPITOLUL 4
PRODUCĂTORUL ȘI FACTORII DE PRODUCȚIE 41

CAPITOLUL 5
EFICIENȚA ECONOMICĂ ȘI PRODUCTIVITATEA.....52

CAPITOLUL 6
COSTUL PRODUCȚIEI.....64

CAPITOLUL 7
PROFITUL.....78

CAPITOLUL 8
PIAȚA BUNURILOR ECONOMICE 92

CAPITOLUL 9
CONCURENȚA.....105

CAPITOLUL 10
PIAȚA MONETARĂ ȘI DOBÂNDA 114

CAPITOLUL 11
INFLAȚIA.....127

CAPITOLUL 12
PIAȚA CAPITALURILOR. BURSA DE VALORI 140

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 13
PIAȚA MUNCII ȘI SALARIUL 153

CAPITOLUL 14
ȘOMAJUL 167

CAPITOLUL 15
VENITUL. CONSUMUL. ECONOMIILE. INVESTIȚIILE 180

CAPITOLUL 16
ECHILIBRE ȘI DEZECHILIBRE MACROECONOMICE. CEREREA AGREGATĂ ȘI OFERTA AGREGATĂ 194

CAPITOLUL 17
CREȘTERE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ 204

CAPITOLUL 18
FLUCTUAȚIILE ȘI CICLICITATEA ECONOMICĂ 212

CAPITOLUL 19
STATUL ÎN ECONOMIA DE PIAȚĂ 222

CAPITOLUL 20
PIAȚA VALUTARĂ 231

CAPITOLUL 21
GLOBALIZAREA ȘI INTEGRAREA ECONOMICĂ 238

TEST RECAPITULATIV NR. 1 243
RĂSPUNSURI 251

TEST RECAPITULATIV NR. 2 252
RĂSPUNSURI 260

TEST RECAPITULATIV NR. 3 261
RĂSPUNSURI 268

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 1

INTRODUCERE ÎN TEORIA ECONOMICĂ

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

N.U/T.U = nevoi/trebuințe umane,
R.E = resurse economice,
B.E = bunuri economice,
C.op. = cost oportun/de oportunitate/ cost relativ/costul sacrificiului etc.

A. TESTE GRILĂ

1. Identificați *trei caracteristici* ale nevoilor umane:

a. complementare, substituibile și concurente,
b. dinamice, nelimitate în volum/capacitate și regenerabile,
c. determinare subiectivă, determinare obiectivă și limitare numerică,
d. diversitate, cuantificabile, dublă proveniență (interiorul și exteriorul ființei umane).

2. Bunurile economice și bunurile libere:

a. sunt destinate autoconsumului,
b. se pot transforma reciproc unele în altele,
c. au valoare economică, ce nu poate fi comensurată,
d. sunt utilități subordonate satisfacerii nevoilor și activității oamenilor.

3. Fructele obținute din grădina unei familii din mediul rural și consumate de membrii acesteia sunt:

a. bunuri destinate vânzării,
b. bunuri libere,
c. bunuri finale sau bunuri intermediare, în raport cu destinația urmărită,
d. un dar al naturii.

4. Care dintre enunțurile de mai jos este *fals:*

a. risipa apare când producția poluează mediul înconjurător,
b. a fi eficient nu echivalează doar cu obținerea celor mai mari producții,
c. în prezent, satisfăcând majoritatea nevoilor, toate bunurile economice sunt mărfuri,
d. mediul natural este un factor obiectiv care determină sistemul nevoilor umane.

5. Pământul este:

a. un bun liber, oferit de natură,
b. o resursă derivată,
c. o resursă recuperabilă,
d. o resursă regenerabilă, dar limitată.

6. Deciziile producătorilor și consumatorilor sunt luate, în principal, în funcție de:

a. raritatea resurselor economice,
b. interesele principale de moment,
c. legislația statului privind protecția șomerilor,
d. mecanismul concurențial și de formare a prețurilor.

7. Resursele economice sunt limitate în raport cu *trei premise,* cum ar fi:

a. doar cu nevoile consumatorilor, potențialul planetei pământ, dezvoltarea științifico-tehnică,
b. bunurile economice, nevoile indivizilor, potențialul planetei pământ,
c. trebuințele umane, dezvoltarea științifico-tehnică, potențialul planetei pământ,
d. bunurile libere, bunurile economice și resursele financiare.

8. În general, afirmația corectă privind relația dintre *dinamica* bunurilor economice (B.E), a trebuințelor umane (T.U) și a resurselor economice (R.E) este de tipul:

a. T.U = R.E,
b. R.E < T.U > B.E,
c. T.U < R.E < B.E,
d. T.U = B.E = R.E.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

9. Marcați propoziția adevărată:

a. tensiunea nevoi - resurse poate fi înlăturată,
b. timpul de muncă este o resursă nerecuperabilă și regenerabilă;
c. bunurile substituibile se numesc și bunuri „pereche";
d. niciodată, costul oportun nu poate fi nul.

10. Aplicarea principiului raționalității economice:

a. nu ține cont de problema fundamentală a economiei;
b. este determinată de limitarea resurselor economice;
c. este accidentală în raport cu interesele de moment;
d. este valabilă numai în condiții de crize economice.

11. În viața reală, costul de oportunitate al bunurilor libere comparativ cu cel al bunurilor economice este:

a. zero,
b. este mai mare,
c. este fluctuant,
d. același.

12. Sunt noțiuni cu aceeași semnificație:

a. nevoi umane și interese economice,
b. resurse regenerabile și resurse recuperabile,
c. cost oportun și cost relativ,
d. mărfuri și bunuri destinate autoconsumului.

13. Afirmația potrivit căreia „resursele economice sunt reprezentate de bunurile materiale și serviciile care stau la baza activității economice" este *falsă* deoarece:

a. nu include și bunurile libere, vitale existenței umane,
b. nu ia în calcul satisfacerea tuturor nevoilor,
c. nu ține cont de proveniența bunurilor, existente în societate sau create de om,
d. face abstracție de cea mai importantă resursă economică primară.

14. Lumina solară captată prin panouri solare este:

a. un bun liber nemarfar,
b. un bun economic marfar,
c. gratuită fiind un dar al naturii,
d. virtual nelimitată.

15. „Economia" ca știință:

a. studiază procesele tehnologice de producere a B.E limitate;
b. are valențe practice, oferind soluții pentru rezolvarea tuturor problemelor omenirii,
c. studiază protecția mediului natural,
d. oferă informații necesare adoptării unor decizii eficiente în producție și consum.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Nevoile umane sunt strâns interdependente și limitate în satisfacere.

2. Trebuințele individului au o determinare, în primul rând, subiectivă.

3. Promovarea progresului științifico-tehnic determină reducerea și nu lichidarea tensiunii dintre N.U și R.E

4. Unele trebuințe umane sunt regenerabile în timp și provin exclusiv din interiorul ființei umane.

5. Raritatea nu este o particularitate a utilităților care nu provin din activitatea economică.

6. În producerea unei prăjituri, zahărul, ouăle, uleiul și făina nu sunt bunuri substituibile

7. În prezent, accesul la bunurile economice este numai indirect.

8. Resursele și bunurile economice nu sunt în aceeași relație față de o anumită activitate economică.

Scanned with OKEN Scanner

9. Problema fundamentală a economiei este diferită în timp și spațiu.

10. Resursele economice regenerabile sunt nelimitate numeric.

11. Risipa nu este sinonimă cu utilizarea eficientă a resurselor economice.

12. Costul oportun are o evoluție legică, de creștere și deci nu este fluctuantă în timp.

13. Existența costului oportun nu este determinată de relațiile concurențiale dintre producători.

14. Costul oportun reflectă valoarea celei mai bune alternative alese în alocarea resurselor.

15. „Economia" este știința socială care studiază relațiile dintre oameni în scopul dominării naturii în procesul obținerii de B.E necesare.

C. PROBLEME

1. Dacă prețul unui creion este 10 lei, iar al unui stilou este 40 lei, atunci **costul oportun al unui stilou este:**

a. 40 lei; **b.** nul;
c. 4 creioane; **d.** 0,25 creioane.

2. Prețul unui kg. de caise este de 7 lei, iar al unui kg de mandarine este de 14 lei. **Costul de oportunitate al achiziționării unei cantități de 4 kg de caise este reprezentat de:**

a. 2 kg mandarine; **b.** 4 kg. mandarine;
c. 0,5 kg. mandarine; **d.** 2,5 kg. mandarine.

3. O persoană cu un venit limitat poate cumpăra 2 bunuri, X și Y, ale căror prețuri sunt: P(x) = 30 u.m. și P(y) = 60 u.m. **Costul alegerii unei unități din bunul Y este evidențiat de:**

a. 4 unități din bunul X; **b.** 2 unități din bunul X;
c. 1 unitate din bunul X; **d.** 0,5 unități din bunul X.

Scanned with OKEN Scanner

4. O firmă produce două bunuri A și B. Dacă firma dorește să producă 15 unități suplimentare din bunul B, iar C.op. = 2, atunci **cantitatea la care renunță din bunul A, (-QA), este de:**

a. 7,5 unități; **b.** 15 unități;
c. 30 unități; **d.** 20 unități.

5. O persoană are 10 u.m. cu care poate achiziționa 5 bucăți din bunul A, dar trebuie să renunțe la 8 bucăți din bunul B, în condițiile în care costul sacrificiului este de 4 lei. **Prețul bunului B, (P_B), este:**

a. 0,4 lei; **b.** 2,5 lei;
c. 2 lei; **d.** 10 lei.

6. Pentru necesitățile unei familii, cu un venit de 1.000 u.m. se pot cumpăra fie 10 kg. din bunul X, fie 25 kg. din bunul Y. Dacă stringența nevoilor familiei determină preferința cumpărării bunului Y, în cantitate de 25 kg., atunci **costul de oportunitate al achiziționării bunurilor preferate are valoarea de:**

a. 40 lei;
b. 16 lei;
c. 250 lei;
d. 100 lei.

7. Costul relativ = 24 u.m. Dacă $P_A = 3P_B$, pentru a cumpăra o unitate din bunul A, trebuie să se renunțe la 6 unități din bunul B. **Prețurile celor douăbunuri, P_A și P_B sunt de:**

a. 6 u.m. și 12 u.m.;
b. 12 u.m. și 4 u.m.;
c. 4 u.m. și 12 u.m.;
d. 5 u.m. și 15 u.m.

8. În t_0, cu un venit de 500 lei se dorește cumpărarea a două bunuri, fie X, fieY, ale căror prețuri sunt: Px = 10 lei și Py = 20 lei. În anul următor (t_1), venitul sporește cu 20%, dar prețul fiecărui bun scade cu 20%. Dacă în ambele situații, se preferă cumpărarea bunului X, atunci în cei doi ani, **costurile de oportunitate ($C.op._0$; $C.op._1$) au următoarele valori:**

a. 10 lei și 10 lei; **b.** 8 lei și 10 lei;
c. 10 lei și 8 lei; **d.** 8 lei și 8 lei.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

9. Un agent economic care desfăşoară o activitate comercială şi cu un venit limitat, doreşte să producă două bunuri Z şi W. Dacă renunţă la 45 unităţi din bunul W pentru că este demodat şi nu se mai cere pe piaţă, costul sacrificiului fiind 5, atunci **cantitatea care ar putea fi produsă din bunul Z, (Q_Z), este de:**

a. 10 unităţi;
b. 405 unităţi;
c. 0,2 unităţi;
d. 9 unităţi.

10. Cu venitul limitat, o familie vrea să cumpere, pentru satisfacerea necesităţilor ei, două bunuri A şi B, având la dispoziţie mai multe variante/alternative conform datelor din tabelul de mai jos:

Variante / Bunuri	I	II	III
A (bucăţi)	20	15	8
B (bucăţi)	1	2	3

Costul relativ al celei de-a 3 bucăţi din bunul B şi costul oportun al tuturor celor 3 bucăţi din bunul B, sunt de:

a. 7 şi 12;
b. 12 şi 7;
c. 3,5 şi 6;
d. 7 şi 6.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(a)** Nevoile umane sunt: **complementare** (satisfacerea unei nevoi influenţează/condiţionează satisfacerea altei nevoi: nevoia de a merge cu autoturismul antrenează nevoia de a procura benzină), **concurente** (unelenevoi se dezvoltă în detrimentul altora: nevoile complexe cu cele elementare) şi **substituibile** (se pot înlocui între ele pentru că nu pot fi satisfăcute simultan cu venitul limitat, la un moment dat: nevoia de comunicare cu cea de informare).

2. **(d)** Pe scurt, utilitățile (bunurile) reprezintă orice element al realității capabil să satisfacă nevoi umane. După proveniența și accesul oamenilor la ele, se disting **bunuri economice** și **bunuri libere**. Ele sunt folosite de oameni, firme, stat dacă sunt capabile să satisfacă nevoile vieții și activității oamenilor.

3. **(c)** După destinația lor principală (pentru consum și pentru producție), B.E se clasifică în: **bunuri finale/satisfăcători** (din care nu se produc alte bunuri, de exemplu: *prunele* se pot consuma ca atare, sunt desert) și **bunuri intermediare/prodfactori** (din care se produc alte bunuri, din *prune* se pot obține: gem, dulceață etc.).

4. **(c) Nu toate B.E sunt mărfuri**, ci numai cele care ajung la consumator prin procesul vânzării - cumpărării. Nu sunt mărfuri B.E. destinate **autoconsumului,** deci satisfacerii nevoilor producătorului însuși; **donațiile, cadourile**; **serviciile nemarfare prestate de către instituțiile administrației publice** (învățământ, cultură, sănătate etc.) unor colectivități etc.

5. **(d)** Pământul este o **resursă parțial recuperabilă,** oferită de natură, **dar nu este un bun liber,** pentru că el este **limitat ca suprafață**. El nu derivă din combinarea altor resurse, dar este un „corp natural viu", cu o mare **capacitate de refacere, regenerare** prin utilizare rațională și folosirea unor activități agricole specifice.

6. **(a) Raritatea, principala caracteristică a R.E,** este cea față de care, atâtconsumatorii, cât și producătorii își raportează deciziile (celelalte: interese, un anumit tip de legislație, concurență etc. „pălesc" în fața limitării resurselor).

7. **(c)** Specialiștii apreciază caracterul limitat al resurselorsunt în raport cu: 1) **trebuințele umane** (ale consumatorilor, producătorilor etc.) care cresc și se diversifică mai rapid decât R.E; 2) **potențialul planetei pământ** (majoritatea R.E este oferită de **pământ,** limitat ca suprafață; 3) **nivelul dezvoltării științei și tehnicii** care nu este întotdeauna același încât să permită descoperirea de noi R.E, în pas cu ritmul creșterii N.U. (ale consumatorilor, producătorilor etc.)

Scanned with OKEN Scanner

8. **(b)** Descoperirea de noi resurse și producerea de B.E (limitate pentru că provin din R.E insuficiente) se face **într-un ritm inferior apariției, creșterii și diversificării trebuințelor umane** acestea realizându-se în pas cu dezvoltarea individului și a societății. (ele fiind nelimitate numeric),

9. **(b)** Când o persoană salariată lucrează, de exemplu 8 ore /zi, **timpul respectivde muncă nu-l poate refolosi**, el este deja consumat efectiv, dar ea maipoate munci 8 ore a doua zi. Astfel, după durata folosirii lui, respectiv capacitatea de reproducere, **timpul de muncă se regenerează în mod natural.**

10. **(b) Principiul raționalității economice** vizează realizarea, în condiții de eficiență maximă, a unor obiective propuse în condițiile unor constrângeri (timp, venituri, legislație etc). El presupune **maximizarea rezultatelor în condițiile minimizării cheltuielilor**, deoarece R.E sunt limitate.

11. **(a)** Calcularea costului de oportunitate este legată de **raritatea R.E și a B.E. Bunurile libere sunt virtual nelimitate,** iar **ca atare, lumina și căldura solară, aerul nu pot fi substituite cu alte bunuri** (descoperirile științifice au arătat că există un singur soare). Nu este vorba de energia eoliană, de aerul condiționat, lumina electrică etc. care sunt rodul activității economice.

12. **(c)** Costul oportun reflect valoarea celei mai bune alternative la care se renunță în favoarea alternativei alese. Deoarece măsoară ceea ce **se „câștigă prin pierderea"** celei mai bune alternative sacrificate, costului oportun i se spune și **cost relativ**.

13. **(d) Cea mai importantă R.E a societății** care conferă sens economic tuturor celorlalte (le atrage în activitatea economică în scopul producerii de B.E necesare satisfacerii nevoilor umane) este **resursa umană (potențialul demografic). Ea este o ființă vie** (analizată numeric, structural, profesional etc.) și **nu un bun.**

Scanned with OKEN Scanner

14. **(b)** În general, se apreciază că **bunurile libere, ca atare, nu sunt mărfuri** (lumina și căldura solară, naturală, de care beneficiem când mergem la plajă etc.). Sunt situații în care, **unele bunuri libere devin bunuri economice supuse vânzării-cumpărării** (de exemplu: lumina solară, forța vânturilor, a mareelor etc. prin acțiunile oamenilor de desprindere din mediul lor natural și utilizate în panouri solare, instalații eoliene etc. sunt distribuite contra cost agenților economici).

15. **(d)** Prin teoriile, conceptele, noțiunile elaborate și cu aplicabilitate în viața reală, **„economia ca știință" oferă** oamenilor, societății, **modalitățile folosirii eficiente a R.E limitate, disponibile** în scopul producerii și consumării de B.E. Condiția este, o bună informare și stăpânire a cunoștințelor economice, premisă a unui comportament rațional, eficient.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 3, 5, 6, 8, 11, 13	**4, 7, 9, 10, 12, 14, 15**

1. **N.U se influențează, determină în satisfacere** (de exemplu: nevoia de a scrieun referat depinde de deținerea unui pix). Ele sunt **limitate în capacitate, ca volum** (nu bei apă la nesfârșit când îți este sete).

2. Satisfacerea nevoilor unor persoane (de exemplu de a fi medic) depinde de **particularitățile fiecăreia** (cunoștințele, aptitudinile, starea de sănătate, capacitatea de muncă etc), **diferite de la o persoană la alta.**

3. Tensiunea N.U - R.E **poate fi redusă** prin promovarea pe scară largă a tehnologiilor avansate, dar **nu și lichidată** atâta timp cât R.E sunt limitate numeric.

4. Prin consum de bunuri, N.U se sting momentan, dar **reapar** ulterior (nevoia de nutriție). Ele nu provin numai din **interiorul ființei umane** (din procesele psihofiziologice), ci și din **exteriorul ființei umane** (din mediul natural, economic și social în care trăiește omul).

Scanned with OKEN Scanner

5. **Bunurile/utilitățile libere provin din natură, nu din activitatea economică, ele fiind virtual nelimitate**. Numai B.E se caracterizează prin raritate, ele provenind din R.E limitate.

6. Zahărul, ouăle, făina, uleiul etc. sunt **bunuri complementare** (se folosesc **împreună** la producerea unei prăjituri) și nu se substituie unul pe altul.

7. În prezent, accesul la B.E poate fi **indirect**, dar și **direct** prin autoconsum(producătorul își satisface nevoile și din muncă proprie).

8. Față de o anumită activitate dintr-o firmă (de exemplu: cea de panificație), **R.E** (făina, salariații, utilajele etc) **sunt input-uri/intrări,** iar **B.E** (pâinea, cozonacul, serviciile prestate de lucrători etc.) **sunt output-uri/ieșiri.**

9. **Problema fundamentală a oricărei economii** este **aceeași în timp și spațiu** și constă în **utilizarea eficientă a R.E limitate.** Ea este definită prin răspunsurile la întrebările: **ce, cât cum și pentru cine să se producă?**

10. **Toate R.E** regenerabile sau nu, recuperabile sau nu etc., **sunt limitate numeric** în raport cu N.U, cu potențialul planetei pământ, cu nivelul dezvoltării științei și tehnicii.

11. **Risipa este opusă utilizării eficiente a R.E** și apare când se produce **ce nu se cere, mai mult decât se cere, de o calitate inferioară, cu costuri mari și în condițiile poluării mediului**.

12. Conform **legii creșterii costului relativ** (*pe măsură ce se renunță la o cantitate tot mai mare dintr-un bun în favoarea altuia, costul relativ crește*), **tendința generală a costului oportun este de creștere.** Nu sunt excluse nici următoarele posibilități: **să scadă** (dacă R.E sunt utilizate eficient), **să fie nul** (dacă R.E ar fi nelimitate sau un bun X poate fi produs fără renunțarea la producerea bunului Y, firma având venituri suficiente, situație mai rară), dar să și **crească** (în cazul risipei de R.E) etc.

Scanned with OKEN Scanner

13. **Existența costului oportun este determinată de insuficiența R.E față de N.U** și nu de concurența dintre producători.

14. **Costul oportun reflectă valoarea celei mai bune alternative sacrificate, nu alese** în alocarea R.E.

15. **„Economia" este o știință social - economică** care studiază, în principal, relațiile dintre oameni în activitatea economică de alocare a resurselor rare în scopul obținerii de B.E necesare satisfacerii N.U nelimitate. **Oamenii pot transforma natura în interesul lor, dar nu pot s-o domine** (vezi producerea seismelor de pământ, erupțiile vulcanice, inundațiile catastrofale etc.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(c)** Costul a 4 creioane este cât prețul unui stilou. $\Rightarrow$ **C.op** = - (- 4 creioane/1 stilou) = **4 creioane.**

2. **(a) C.op.** = - [(28 lei): (- 14 lei/kg. mandarine)] = **2 kg mandarine.**

3. **(b)** Px = 30 u.m și Py = 60 u.m; (–Qx)/Px = Qy/Py $\Rightarrow$ (-Ox)/30 = Qy /60 $\Rightarrow$ **Qy = - 2Qx** (pentru a cumpăra o unitate din Y, trebuie să se renunțe la două unități din X; cu 60 u.m s-ar putea cumpăra două unități din bunul X; 30 u.m. x 2 = 60 u.m. = Py)

4. **(c) C.op.** = 2 = - (- Q_A/15) $\Rightarrow$ **- Q_A = 30 unități din bunul A**

5. **(b) C.op.** = -(- Q_B/Q_A) x P_B = - (-8/5)P_B = 4 $\Rightarrow$ **P_B** = (4 x 5)/8 = **2,5 lei**

6. **(a) Px** = 1.000/10 = **100 lei; Py** = 1.000/25 = **40 lei** $\Rightarrow$ **C.op.** = - (-10 kg. /25 kg) x 100 lei = **40 lei**

7. **(b)** 24 = (-6Q_B/+1Q_A) x P_B $\Rightarrow$ **P_B** =24/6 = **4 u.m.** și **P_A** = 3 x 4u.m. = **12 u.m.**

Scanned with OKEN Scanner

8. **(c)** $Qx_0 = 500/10 = \mathbf{50\ kg.}$, fie $Qy_0 = 500/20 = \mathbf{25\ kg} \Rightarrow \underline{C.op_0} = -(-25/50)x\ 20 = \underline{\mathbf{10\ lei;}}$ $Px_1 = 0,8 \times 10$ lei $= \mathbf{8\ lei;}$ $Py_1 = 0,8 \times 20$ lei $= \mathbf{16\ lei;}$ $V_1 = 1,2V0 = \mathbf{600\ lei.} \Rightarrow Qx_1 = 600/8 = \mathbf{75\ kg.}$, fie $Qy_1 = 600/16 = \mathbf{37,5\ kg} \Rightarrow \underline{C.op_1} = -(-37,5/75) \times 16 = \underline{\mathbf{8\ lei.}}$

9. **(d) C.op.** $= 5 = -(-45/Qz) = \mathbf{9\ unități\ din\ bunul\ Z.}$

10. **(a) C.op. (al celei de-a treia bucăți)** $= -(8 -15)/(3 - 2) = \underline{7}$;
C.op. (al tuturor celor trei bucăți) $= -[(15 -20)/1 + (8 -15)/1] = \underline{\mathbf{12}}$.

*** NOTĂ:** Se pune semnul minus în calculul costului de oportunitate pentru a opera cu numere pozitive.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 2

ACTIVITATEA ECONOMICĂ ȘI PROPRIETATEA

A. TESTE GRILĂ

1. În prezent, forma universală de organizare și desfășurare a activității economice o constituie:

a. economia de schimb,
b. economia centralizată,
c. economia naturală,
d. economia care utilizează planul ca instrument de alocarea a resurselor.

2. Premisele trecerii de la economia naturală la economia de schimb sunt legate de:

a. implicarea statului în folosirea banilor,
b. apariția agenților economici,
c. specializarea producătorilor și de exercitarea libertății de a decide soarta bunurilor produse,
d. producția destinată autoconsumului.

3. Identificați afirmația *falsă* privind economia de piață:

a. subiecții activității economice se numesc agenți economici,
b. instituțiile statului nu intervin în viața economică, decât ca observatori,
c. proprietatea este fundamentul liberei inițiative,
d. coexistă mai multe forme de proprietate.

4. Activitățile lucrative sunt cele care:

a. sunt desfășurate de către toți agenții economici,
b. se finalizează în producerea de bunuri economice,
c. generează bunuri destinate activităților filantropice,
d. se numesc și comerciale.

Scanned with OKEN Scanner

5. Scopul producției, fază inițială a activității economice, este:
a. același ca cel al tuturor producătorilor,
b. furnizarea de bunuri materiale și servicii destinate consumului,
c. același ca cel al consumatorilor,
d. crearea de bunuri economice doar consumatorului, apreciat „rege al activităților economice".

6. Din punct de vedere juridic, *nu* pot constitui obiect al proprietății supus vânzării – cumpărării:
a. băncile;
b. orice utilitate;
c. pădurile;
d. terenurile agricole.

7. În opinia specialiștilor „exteriorul/restul lumii/străinătatea" este denumit agent economic „fictiv" pentru că:
a. nu este o unitate instituționalizată în adevăratul sens economic,
b. nu influențează activitatea economică,
c. nu include unitățile nerezidente,
d. participanții la tranzacții nu au autonomie decizională.

8. Afirmația adevărată privind conținutul atributelor proprietății, este următoarea:
a. cea mai largă manifestare a liberei inițiative se realizează în cadrul proprietății privat – individuale și a celei asociative,
b. nu există deosebiri esențiale indiferent de forma proprietății,
c. proprietatea privată poate fi depersonalizată prin existența monopolurilor,
d. există deosebiri fundamentale de conținut, în raport cu forma de proprietate.

9. O persoană care a închiriat un apartament de la proprietarul acestuia, *nu* i-a fost cedat dreptul:
a. de uzufruct,
b. de folosire,
c. de dispoziție,
d. de posesiune.

Scanned with OKEN Scanner

10. *Nu* este o trăsătură specifică liberei inițiative, în condițiile economiei de piață:

a. stimulează realizarea unor activități economice eficiente,
b. se manifestă pe deplin și neîngrădit, în limite legale,
c. este nelimitată în condițiile dominației proprietății publice,
d. este expresia libertății economice bazată pe proprietatea privată.

11. Reprezintă „intrări" pentru menaje:

a. plata impozitelor către stat,
b. veniturile provenite din muncă și proprietăți,
c. bunurile vândute din producție proprie,
d. dobânzile la creditele contractate.

12. Posesorul unei biciclete:

a. poate să nu fie proprietarul bicicletei,
b. nu poate utiliza bicicleta, ci numai proprietarul ei,
c. niciodată nu poate avea dreptul de dispoziție,
d. niciodată nu beneficiază de dreptul de uzufruct.

13. Economia de piață contemporană se caracterizează prin:

a. s-a născut din economia de schimb centralizată și din relațiile de piață,
b. este o economie perfectă pentru că toate nevoile umane sunt satisfăcute prin procesul schimbului,
c. toți agenții economici sunt încadrați în proprietatea privată, dominantă,
d. este o economie concurențială și monetară.

14. În economia de piață, administrațiile publice:

a. includ asociații de binefacere ca măsură de protecție socială,
b. oferă informații și prestează același gen de servicii ca și administrațiile private,
c. au o sursă diferită de obținere a veniturilor față de cea a administrațiilor private,
d. au autonomie nelimitată de acțiune în economie.

Scanned with OKEN Scanner

15. În condițiile unei economii bazată pe competiție, administrarea și gestionarea obiectului proprietății unei firme revine:

a. întreprinzătorului manager,
b. numai proprietarului manager,
c. tuturor salariaților,
d. societăților de asigurări.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Scopul principal al activității economice nu este identic cu cel al producătorilor/întreprinzătorilor.

2. Microeconomia studiază acțiunile agenților economici individuali.

3. În economia de piață, numai guvernul alocă eficient RE nu și piața (prin preț și concurență).

4. Economia naturală se deosebește de economia de schimb și prin inexistența banilor și a B.E marfare.

5. În economia de piață, toți agenții economici sunt proprietari de firme.

6. Existența pluralismului formelor de proprietate este specifică economiei de piață.

7. Vânzarea unui bun implică cedarea atributelor proprietății fără contra echivalent.

8. Sub aspect economic, proprietatea nu reflectă relații dintre oameni și natură pentru a produce B.E.

9. Într-o firmă, dreptul de uzufruct se împarte între proprietar și salariați.

10. Libertatea de acțiune se manifestă în toate formele de economie.

11. O familie cu trei membrii se încadrează în menajul colectiv.

Scanned with OKEN Scanner

12. Administrațiile private prestează numai servicii nemarfare anumitor colectivități.

13. Administrațiile publice nu includ sindicatele, Crucea Roșie, asociațiile culturale etc.

14. Creditele și dobânzile la credite achitate băncilor reprezintă „intrări" pentru firme.

15. Fluxurile economice dintre persoanele fizice și juridice pot fi reale și monetare.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(a)** În prezent, atât economia centralizat – planificată, cât și economia concurențială sunt organizate ca **economii de schimb** (B.E sunt destinate vânzării-cumpărării, deci sunt mărfuri și satisfac cea mai mare parte a nevoilor omenirii). Ea coexistă cu economia naturală, cea din urmă având o pondere mică.

2. **(c) Specializarea producătorilor** în condițiile adâncirii **diviziunii sociale a muncii** și **dezvoltarea treptată a tehnicii și tehnologiei de producție a determinat sporirea eficienței muncii** (apariția unui surplus de produse peste nevoile proprii). Consolidarea treptată a proprietății private a stat la baza **autonomiei/independenței producătorilor** de a hotărî ce fac cu rezultatele muncii lor.

3 **(b)** O trăsătură principală, dar nu specifică economiei de piață, **este intervenția statului democratic în diferite domenii** (apărare națională, sistem juridic, protecție socială, învățământ public etc). **El are libertate de acțiune în viața economico-socială, în limite legale**, prin instituțiile sale, proprietate publică.

Scanned with OKEN Scanner

4. **(d)** Întreprinderile, instituțiile bancar - financiare etc. produc (prestează) bunuri materiale (servicii) cu scopul de a le vinde (obținând un câștig), deci desfășoară **activități lucrative sau comerciale**

5. **(b)** Fazele principale ale activității economice sunt: **producția, repartiția, schimbul, consumul** etc. **Prin procesul de producție se obțin bunuri economice destinate satisfacerii nevoilor de consum final și intermediar** la nivel de „consumator/menaje", de producător etc. Deci, el nu este identic cu cel al consumatorilor (maximizarea satisfacției) sau al producătorilor/ întreprinzătorilor (maximizarea profitului)

6 **(b)** Conform definiției utilităților și clasificării lor după proveniența și accesul oamenilor la ele, avem **bunuri/utilități economice,** ce pot fi supuse schimbului, în marea lor majoritate și **bunuri/utilități libere** (aerul natural, lumina și căldura solară etc., ca atare nu fac obiectul proprietății sau al vânzării-cumpărării).

7. **(a)** Agentul economic „exteriorul/restul lumii/străinătatea" există în economie în măsura în care unitățile rezidente întrețin relații economice cu cele nerezidente (de exemplu: operații de import-export). El este denumit și **„fictiv"** pentru că **nu are,** ca celelalte sectoare instituționalizate, **o funcție anume și nu dispune de resurse principale specifice care să-i definească comportamentul.**

8. **(b)** Indiferent de forma de proprietate (publică, privată, mixtă) **atributele proprietății au același conținut** (dispoziția = puterea proprietarului de a decide soarta bunului său; posesia = dreptul proprietarului de a deține/de a avea și folosi bunul respectiv sau de a-l ceda temporar altei persoane/instituții ca să-l folosească, dar în interesul proprietarului; utilizarea = dreptul de a folosi bunul conform utilității lui intrinseci și interesului proprietarului, uzufructul = dreptul de a beneficia de venitul sau roadele aduse de obiectul proprietății).

Scanned with OKEN Scanner

9. **(c)** Chiar dacă persoana a închiriat apartamentul de la altă persoană fizică sau juridică, **ea nu devine automat și proprietara apartamentului** (vezi argumentele testului anterior)

10. **(c)** Dacă în economie **domină proprietatea publică, statul** la nivel local și central **controlează alocarea și utilizarea resurselor**, iar **proprietatea nu mai este o sursă de eficiență**, de motivații pentru că nu se mai pornește de la interesele și posibilitățile fiecărui agent economic care sunt înstrăinați de obiectul proprietății. Libera inițiativă fiind înlocuită cu deciziile obligatorii impuse de organele de stat, ierarhic superioare.

11. **(b)** Menajele încasează (deci reprezintă „intrări"): **salarii și pensii** pentru munca prestată, **dividende** în calitatea de acționari, **dobânzi** la depozitele bancare, **rente funciare** (prin arendarea pământului), **chirii** (închirierea unui spațiu), **profit** în calitatea de întreprinzători individuali etc.

12. **(a)** Vezi argumentarea dreptului de posesiune la testul nr. 8.

13 **(d)** Economia de piață permite acțiunea liberă a legilor pieței (a concurenței și a formării prețurilor). **Relațiile concurențiale reprezintă principala formă a relațiilor dintre agenții economici**, interesați în sporirea eficienței activității lor prin promovarea largă a progresului științifico-tehnic, baza progresului general al societății. Ea este o **economie monetară** pentru că tranzacțiile economice sunt preponderent monetare, dar în strânsă legătură cu fluxurile reale.

14 **(c)** Resursele principale din care provin veniturile administrațiilor publice țin de **plățile obligatorii** efectuate de ceilalți agenți economici (taxe, impozite directe și indirecte etc.). În cazul administrațiilor private, ele provin din **cotizații și contribuții voluntare ale membrilor, din donații etc.**

Scanned with OKEN Scanner

15. **(a)** Gospodărirea, administrarea, gestionarea etc. obiectului proprietății unei firme revin unui actor principal al economiei bazată pe competițieși progres tehnic, denumit **întreprinzător.** El are multiple roluri printre care și **de manager**, cu studii de specialitate, este **un inovator**, își **asumăriscuri** dar calculate, **valorifică oportunități economice** etc. în scopul obținerii unui câștig cât mai mare.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 4, 8, 9, 10, 13, 15	**3, 5, 6, 7, 11, 12, 14**

1. Scopul principal al activității economice, în general, este **satisfacerea nevoilor umane**, iar al producătorilor/întreprinzătorilor este **maximizarea profitului.**

2. **Microeconomia** este un nivel de structurare a activității economice care studiază comportamentul, deciziile **unităților economice individuale, strâns interdependente** (societăți comerciale nefinanciare, bănci, administrații, menaje etc.), privind utilizarea resurselor disponibile în scopul realizării interesului lor principal.

3. În economia de piață, numită și economie a liberei inițiative, concurențială, bazată pe proprietatea privată, **alocarea eficientă a RE se realizează prin intermediul mecanismelor pieței** (preț și concurență), **nu de către guvern care se bazează pe proprietatea publică, în cadrul căreia libera inițiativă a agenților economici nu este prioritară.**

4. În economia naturală oamenii își satisfăceau din muncă proprie trebuințele vieții cotidiene, nefiind necesar schimbul care, eventual, se putea desfășura accidental, sub formă de troc, deci **nu existau mărfuri și nici banii propriu-ziși** care să intermedieze vânzarea - cumpărarea.

Scanned with OKEN Scanner

5. În economia de piață, unii agenții economici **sunt proprietari** (de case, pământuri, firme, bănci etc.), **dar alții nu.** Cei din urmă, se pot afla într-o anumită situație cum ar fi: **sunt chiriași, muncesc pe un pământ luat în arendă, sunt salariați** la diferite unități economice private și publice,pentru a obține venituri necesare satisfacerii nevoilor proprii etc.

6. Mai multe forme de proprietate au coexistat și în economia naturală și îneconomia de comandă. Deci, **pluralismul formelor de proprietate nu este specific economiei de piață**. Fundamentul ei este **proprietatea privată dominantă,** strâns interdependentă cu celelalte forme de proprietate existente.

7. Pornind de la etimologia termenului, **vânzarea** unui bun implică cedarea unor atribute ale proprietății unui alt agent economic **prin intermediul unui contra echivalent** (în bani; în natură/troc).

8. Din punct de vedere economic, **proprietatea nu reflectă relații dintre oameni și natură, ci relații dintre oameni (agenți economici)** în legătură cu însușirea și folosirea bunurilor create sau existente în societate.

9. În virtutea rolului avut în firmă, **o parte a uzufructului revine proprietarului/întreprinzătorului** care, urmărind sporirea eficienței afacerii, încasează **profit** (pentru riscurile asumate în investirea capitalului bănesc într-o activitate economică, pentru gestionarea afacerii etc). **O altă parte, o primește salariatul** pentru munca prestată, sub forma **salariului**.

10. Libertatea de acțiune este prezentă în toate formele economiei (în grade diferite), dar nu este **un deziderat major** al oricărei economii (de exemplu în economia centralizată) și nici nu este garantată legal, ci doar în economia de piață.

11. Indiferent de numărul membrilor, **o familie** (indiferent de numărul membrilor ei: 2, 3, 5 etc.) **intră în categoria menajului individual.** Din menajul colectiv fac parte: cantinele, căminele, mânăstirile, pușcăriile etc.

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

12. De regulă, **administrațiile private prestează servicii nemarfare** (în cazul fundațiilor, serviciilor de caritate, asociațiilor fără scop lucrativ etc.). Uneori, ele pot presta și **servicii marfare** unor colectivități (cluburi sportive, partide politice, sindicatele etc.).

13. **Administrațiile publice includ: staul, ministerele, primăriile, poliția, prefecturile, armata, instituțiile publice de învățământ și sănătate** etc.

14. Creditele încasate, necesare efectuării de investiții, sunt „intrări" pentru firme, dar la scadență, firmele restituie băncilor împrumutul contractat și dobânda aferentă, când vorbim de **„ieșiri" pentru firme.**

15. Totalitatea legăturilor, tranzacțiilor, relațiilor care au loc între agenții economici formează **fluxurile economice.** După natura obiectului tranzacțiilor, ele pot fi **fluxuri reale, de intrări de R.E (F.P.)** și **ieșiri de produse** (de bunuri materiale și servicii) și **monetare** (de venituri și cheltuieli).

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 3

CONSUMATORUL ȘI UTILITATEA BUNURILOR ECONOMICE

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

U.T = utilitatea totală; **U.i**= utilitatea individuală; **U.mg** = utilitatea marginală; **$U.T_0$ ($U.T_1$)** = utilitatea totală în perioada anterioară (0) și curentă (1); **Q_0 (Q_1)** = cantitatea consumată dintr-un bun în perioada anterioară (0) și curentă (1); **Px (Py)** = prețurile bunurilor x și y; **V_D** = venitul disponibil/net al consumatorului; **Qx (Qy)** = cantitățile consumate din bunurile x și y; **Crit. ef.** = criteriul de eficiență în alegerea unui bun.

A. TESTE GRILĂ

1. Un consumator aflat în echilibru:

a. urmărește maximizarea utilității individuale;
b. alege bunurile pe baza recomandărilor primite;
c. își maximizează satisfacția totală;
d. face economii în alegerea bunurilor pe care le consumă.

2. Când utilitatea totală descrește, utilitatea marginală:

a. este negativă;
b. ia valori pozitive;
c. este nulă;
d. crește din ce în ce mai puțin.

3. Venitul net/disponibil al consumatorului se exprimă conform relației:

a. $V_D = 0$;
b. $Umg(x) \cdot Py = Umg(y) \cdot Px$;
c. $V_D = Px \cdot Qx + Py \cdot Qy$;
d. $U.mg(x)/Px = U.mg(y)/Py$

Scanned with OKEN Scanner

4. Utilitatea economică:
a. este aceeași pentru toți consumatorii;
b. diferă pentru același consumator în condiții diferite de timp și spațiu;
c. este apreciată în mod obiectiv;
d. depinde de caracteristicile reale ale bunului.

5. În urma consumului succesiv și neîntrerupt dintr-un bun:
a. intensitatea nevoii crește din ce în ce mai puțin;
b. utilitatea marginală ia doar valori negative;
c. utilitatea totală devine negativă;
d. intensitatea nevoii scade până la saturație când devine nulă.

6. Se obține un maxim de utilitate totală dacă:
a. $U.mg(x) \cdot Px = U.mg(y) \cdot Py$;
b. $U.mg(x) / Px = U.mg\ (y)/Py$;
c. venitul disponibil este utilizat integral;
d. se utilizează doar o parte din venitul disponibil.

7. Sporul de utilitate totală antrenat de creșterea cu o unitate a cantității consumate reprezintă:
a. utilitatea economică;
b. utilitatea intrinsecă;
c. utilitatea individuală;
d. utilitatea marginală.

8. Se respectă legea utilității marginale descrescânde pentru următoarea evoluție a utilității individuale:
a. 15, 18, 20, 22;
b. 15, 13, 13, 10;
c. 15, 13, 8, 2;
d. 10, 8, 7, 6.

9. Utilitatea în sens general depinde de:
a. proprietățile intrinseci ale bunului;
b. venitul alocat satisfacerii nevoii pentru care a fost achiziționat bunul;
c. intensitatea nevoii resimțite de consumator;
d. preferințele celui care face achiziția.

Scanned with OKEN Scanner

10. La nivelul la care se atinge starea de saturație:
a. U.mg ia valori negative, U.T scade;
b. U.T și U.mg devin maxime;
c. U.mg este zero, iar U.T este maximă;
d. U.mg este maximă, U.T devine nulă.

11. Dacă satisfacția adițională devine negativă:
a. utilitatea totală este maximă;
b. utilitatea totală începe să scadă;
c. utilitatea marginală este nulă;
d. utilitatea individuală este nulă.

12. Până la saturație, U.T se reprezintă grafic:
a. sub forma unei curbe descendente;
b. sub forma unei curbe ascendente;
c. sub forma unei drepte paralele cu OX;
d. sub forma unei drepte paralele cu OY.

13. Consumatorul rațional va alege să achiziționeze o unitate în plus dintr-un bun al cărui raport utilitate marginală/preț este:
a. minim;
b. nul;
c. în scădere;
d. maxim.

14. Satisfacția suplimentară resimțită de consumator:
a. ia doar valori pozitive;
b. scade cu o rată descrescătoare;
c. poate lua valori pozitive, negative sau nule;
d. crește până la saturație.

15. Utilitatea individuală și utilitatea totală au aceeași valoare:
a. la prima unitate consumată dintr-un bun;
b. la ultima unitate achiziționată de consumator;
c. întotdeauna când se consumă bunuri omogene;
d. până la atingerea pragului de saturație.

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Utilitatea generală este apreciată în mod obiectiv de către consumator.

2. Atâta timp cât utilitatea individuală este pozitivă, utilitatea totală crește din ce în ce mai mult.

3. Utilitatea individuală este întotdeauna mai mare decât a unei unități consumate anterior dintr-un bun.

4. Utilitatea totală se poate calcula ca sumă de utilități marginale.

5. Ecuația echilibrului consumatorului poate lua forma $U.mg(x) \cdot Py = U.mg(y) \cdot Px$.

6. Intensitatea nevoii pe care o simte consumatorul determină caracterul subiectiv al utilității economice.

7. Dacă se achiziționează o singură unitate din fiecare bun, formula venitului disponibil al consumatorului devine $V_D = Px + Py$.

8. Utilitatea marginală este o mărime individuală.

9. La o creștere neîntreruptă a consumului și a utilității totale, utilitatea individuală crește și ea.

10. Satisfacția resimțită de consumator este dată de capacitatea bunului de a-i satisface o nevoie.

11. Un consumator rațional urmărește obținerea unei satisfacții totale maxime, în limita venitului pe care îl are la dispoziție.

12. Atunci când consumatorul simte insatisfacție, utilitatea marginală ia valori negative.

13. Legea lui Gossen arată cum se modifică satisfacția consumatorului în funcție de cantitatea consumată dintr-un bun.

Scanned with OKEN Scanner

14. Un program optim de consum se obține doar prin cheltuirea integrală a venitului disponibil.

15. Nevoia consumatorului scade cu rată descrescătoare până când ajunge la saturație, dacă consumă una după alta unități dintr-un bun.

C. PROBLEME

1. Utilitatea totală sporește pentru un consumator de la 13 la 16, în urma consumului celei de-a treia unități dintr-un bun. **Utilitatea marginală a acestei unități este:**

a. 16; **b.** 3; **c.** 29; **d.** 13.

2. Un consumator rațional are un buget de 50 u.m. pentru a achiziționa cantități din bunurile X și Y ale căror utilități marginale sunt definite prin funcțiile $Umg._{(x)} = 6 - Qx$ și $Umg._{(y)} = 10 - Qy$, $Px = Py = 5$ u.m/doză. **Ecuația care îi asigură echilibrul consumatorului este:**

a. $2Qx + 4Qy$;
b. $7Qx + 3Qy$;
c. $3Qx + 7Qy$;
d. $5Qx + 10Qy$.

3. Atunci când utilitatea totală ia următoarele valori: 12, 21, 26, 26, 20, **atunci starea de insatisfacție apare odată cu consumul celei de-a:**

a. doua unități; **b.** treia unități; **c.** patra unități; **d.** cincea unități.

4. Dacă raportul $U.mg_{(X)}/U.mg_{(Y)}$ este 3, atunci în **condițiile maximizării utilității totale, raportul (P_Y/P_X) devine:**

a. 1/3; **b.** 0,66; **c.** 3; **d.** 2.

5. Se dă funcția utilității totale a unui bun: $U.T_x = 4 + 6Q_x$. **Utilitatea marginală (U.mg.) va fi:**

a. 4; **b.** 6; **c.** 2; **d.** 3.

Scanned with OKEN Scanner

6. Utilitatea totală resimțită de consumator pentru 5 unități consumate dintr-un bun ia următoarele valori: 18, 33, 44, 50, 50. **Modificarea procentuală dintre U.mg.4 față de U.mg.2 [Δ%(U.mg.4/U.mg.2)] este următoarea:**

a. a crescut cu 40%;
b. a scăzut cu 40%;
c. a ajuns la 50%;
d. a scăzut cu 60%.

7. În urma consumului a 5 unități dintr-un bun, având utilitățile marginale:14, 10, 5, 0, - 6, **la saturație utilitatea totală (U.T) este:**

a. 14; **b.** 23; **c.** 29; **d.** 6.

8. Dacă produsul dintre U.mg.$_{(X)}$ și P_Y este 32, iar U.mg.$_{(y)}$ are valoarea 8, atunci **la echilibru prețul bunului x (P_X) va fi:**

a. 256 u.m.; **b.** 1/4 u.m.; **c.** 4 u.m.; **d.** 0,25 u.m.

9. Utilitatea obținută prin consumarea primei unități dintr-un bun este egală cu 25. După consumul a trei unități, U.T devine 60. Știind că U.mg.3 este mai mică cu 25% decât U.mg.2, se poate spune că **utilitățile marginale ale celor trei unități sunt:**

a. 25; 15, 20; **b.** 25, 20, 15; **c.** 25, 40, 60; **d.** 25, 20, 10.

10. Dacă funcția utilității marginale a unui bun este: U.mg.$_{(X)}$ = 13 – 2Qx, **atunci utilitatea totală a primelor 4 unități din bunul X este:**

a. 32; **b.** 2; **c.** 27; **d.** 13.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c)**Alegerea programului optim de consum se face în funcție de anumite priorități în consum, cea ce duce la combinarea unor cantități din două sau mai multe bunuri ce vor fi achiziționate, astfel încât să-i aducă **satisfacția scontată**.

Scanned with OKEN Scanner

2. **(a)** Dacă prin consumarea unei unități suplimentare, utilitatea totală scade, înseamnă că s-a depășit pragul de saturație, ceea ce arată că bunul nu i-a mai adus satisfacție consumatorului, ci **insatisfacție, exprimată matematic prin valori negative ale U.mg.**

3. **(c)** Un consumator rațional urmărește să își maximizeze satisfacția în limita unui venit pe care îl are la dispoziție, ceea ce face ca el **să nu poată depăși suma alocată și să cheltuiască cât mai mult din aceasta**, maximizându-și utilitatea totală.

4. **(b)**Utilitatea economică este o **mărime subiectivă**, iar pentru că depinde și de intensitatea nevoii, va fi diferită chiar și pentru același consumator, care, spre exemplu consumă un pahar cu apă rece vara sau iarna.

5. **(d)** Legea lui Gossen arată că pe măsură ce consumăm unități succesive dintr-un bun, satisfacția resimțită scade din ce în ce mai mult, până când ajungem să ne săturăm.

6. **(b)** Utilitatea totală este maximă pentru un consumator care a ales eficient dacă satisfacția obținută prin consumarea ultimei unități dintr-un bun (x) pe unitate de cheltuială făcută cu achiziționarea lui **să fie egală** cu satisfacția obținută prin consumarea ultimei unități din alt bun (y) pe unitate de cheltuială făcută cu achiziționarea lui.

7. **(d)** Potrivit formulei de calcul: **$U.mg = \Delta U.T/\Delta Q$;** unde $\Delta U.T$ reprezintă sporul de utilitate totală, iar ΔQ este sporul cantității consumate succesiv dintr-un bun economic.

8. **(c)** Potrivit **legii utilității marginale descrescânde (Legea lui Gossen)**, intensitatea nevoii consumatorului **scade cu rată crescătoare**, dacă se consumă unități succesive dintr-un bun.

9. **(a)** Utilitatea generală (intrinsecă) derivă din **proprietățile intrinseci/ caracteristicile reale ale fiecărui bun.**

Scanned with OKEN Scanner

10. **(c) Starea de saturație** apare atunci când consumului acelei unități dintr-un bun nu îi mai aduce nicio satisfacție, **ceea ce face ca utilitatea marginală să fie nulă și utilitatea totală să fie maximă și să stagneze.**

11. **(b) Utilitatea marginală este negativă** dacă bunul aduce insatisfacție consumatorului, ceea ce va face ca **utilitatea totală**, calculată ca sumă de utilități marginale, **să înceapă să scadă**.

12. **(b)** U.T se reprezintă grafic sub forma unei curbe ascendente, deoarece, reprezentând o **sumă de satisfacții adiționale ea crește,** dacă respectiva nevoie este satisfăcută în mod continuu și neîntrerupt.

13. **(d) Criteriul de eficiență în alegerea unei doze** este **U.mg/P**, deci el trebuie să fie **maxim** (să se obțină maximum de satisfacție pe unitate de cheltuială).

14. **(c)** Utilitatea marginală este **o mărime descrescătoare, pozitivă până la saturație, nulă la pragul de satisfacție și negativă după depășirea acestuia.**

15. **(a)** La **prima unitate** consumată dintr-un bun, **utilitatea totală este egală cu utilitatea marginală,** potrivit formulei de calcul **U.T = Σ Umg. = Σ U.I dacă Δ Q = o unitate.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 4, 5, 6,7, 8, 11, 12, 13	**2, 3, 9, 10, 14, 15**

1. Consumatorul apreciază **utilitatea generală în mod obiectiv**, în funcție de proprietățile reale ale bunului (pentru ce îl poate folosi).

2. Dacă resimte satisfacție, **utilitatea totală a consumatorului va crește din ce în ce mai puțin** (cu mărimea utilității individuale, care este din ce în ce mai mică).

Scanned with OKEN Scanner

3. În urma creșterii succesive și neîntrerupte a cantității consumate dintr-un bun, **utilitatea fiecărei unități se va reduce.**

4. Utilitatea totală reprezintă **satisfacția resimțită de consumator în urma consumului întregii cantități dintr-un bun,** calculându-se ca o sumă de utilități individuale sau marginale.

5. **Ecuația echilibrului consumatorului** se poate exprima matematic **și prin relația** $\mathbf{U.mg_{(x)} \cdot Py = U.mg_{(y)} \cdot Px}$.

6. Utilitatea economică este **o mărime subiectivă și datorită intensității nevoii resimțite de consumator,** care aduce valori mai mici sau mai mari ale utilității individuale.

7. Criteriul venitului se exprimă prin $\mathbf{V_D = Px \cdot Q_X + Py \cdot Q_Y}$. Dacă Q_X și Q_Y sunt egale cu 1, devine $\mathbf{V_D = Px + Py}$.

8. **Utilitatea marginală** reprezintă satisfacția resimțită în urma consumului ultimei unități sau a unei unități suplimentare dintr-un bun, deci este tot **o satisfacție pentru o singură unitate.**

9. Potrivit **Legii lui Gossen,** în urma creșterii succesive a consumului, **intensitatea nevoii consumatorului scade.**

10. **Utilitatea intrinsecă este reprezintă capacitatea bunului de a-i satisface o nevoie,** iar **satisfacția consumatorului** dată de alegerea lui plecând de la preferințe, cât de mult își dorește bunul și ce sumă de bani poate aloca pentru achiziția acestuia, **este reflectată de utilitatea economică.**

11. Consumatorul alege să consume cantități corespunzătoare din diferite bunuri astfel **încât utilitatea totală să fie ce mai mare, condiționat de suma de bani pe care o poate cheltui.**

Scanned with OKEN Scanner

12. Dacă nu mai simte satisfacție de pe urma consumului unei unități suplimentare dintr-un bun, atunci utilitatea fiecărei doze consumate în plus va fi negativă, numindu-se **dezutilitate sau insatisfacție.**

13. Legea utilității marginale descrescânde (Legea lui Gossen) arată că **la o creștere a cantității consumate dintr-un bun, satisfacția se va diminua cu fiecare unitate.**

14. **Un program optim de consum** se poate obține și **prin cheltuirea unei sume mai mici decât cea alocată, cu condiția maximizării utilității totale.**

15. Dacă consumăm doze succesive dintr-un bun nevoia consumatorului se va diminua cu o mărime din ce în ce mai mare, până când vom ajunge la saturație.

C. PROBLEME

1. **(b)** $U.mg = \Delta U.T/\Delta Q \Rightarrow U.mg_{(3)} = (U.T_3 - U.T_2)/(Q_3-Q_2)$. $\Rightarrow$ **$U.mg_{(3)} = (16 - 13)/(3 - 2) = 3$.**

2. **(c)** Plecând de la relațiile: $(6 - Qx)/5 = (10 - Qy)/5$ și $5Qx + 5Qy = 50$ **$\Rightarrow$Echilibrul consumatorului este asigurat de: $Qx = 3$ și $Qy = 7$.**

3. **(d)** Starea de insatisfacție apare atunci când se depășește pragul de saturație, U.T scade față de doza anterioară, iar U.mg ia valori negative. $U.T4 = U.T3 = 26$(pragul de saturație), $U.mg(5) = (U.T5 - U.T4)/(Q5 - Q4) = (20 - 26)/1 = -6 \Rightarrow$ dezutilitatea (insatisfacția) apare pentru **Q = 5 unități.**

4. **(a)** $U.mg_{(x)} / U.mg_{(y)} = Px/Py \Rightarrow 3 = Px/Py \Rightarrow$ **$Py/Px = 1/3$.**

5. **(b)** $U.mg = \Delta U.T/\Delta Q \Rightarrow U.mg = (U.T_1 - U.T_0)/(Q_1 - Q_0)$. $\Rightarrow$ **$U.mg$** $= (4 + 6Q_1 - 4 - 6Q_0)/(Q_1 - Q_0) = 6$

Scanned with OKEN Scanner

6. **(d)** $U.T_1 = U.mg._1 = 18$; $U.T_2 = 33$; $U.mg._2 = 33 - 18/(2-1) \Rightarrow$ **$U.mg._2 = 15$**; $\Rightarrow U.mg._4 = 50 - 44/(4-3) \Rightarrow$ **$U.mg._4 = 6$**; **$I_{U.mg.} = (U.mg._4/U.mg._2) \cdot 100$** $= (6/15) \cdot 100 = 40\%$. $\Rightarrow$ **$\Delta\%$ U.mg. $= (I_{U.mg.} - 100\%)$** $= 40\% - 100\% = -60\% \Rightarrow$ **$U.mg._4$ scade cu 60% față de $U.mg._2$.**

7. **(c)** Starea de saturație se atinge la cea mai mare valoare a lui U.T, astfel se adună doar valorile pozitive ale utilităților individuale. $\Rightarrow$ **U.T** $= \Sigma Ui = 14 + 10 + 5 + 0 =$ **29.**

8. **(c)** $U.mg._{(x)} \cdot Py = U.mg._{(y)} \cdot Px \Rightarrow 32 = 8 \cdot Px \Rightarrow$ **$Px = 4$ u.m.**

9. **(b)** $U.T_1 = U.mg._1 = 25$; $U.T_3 = 60$; $U.mg._3 = 0{,}75$ x $U.mg._2$; $U.T_3 = U.mg._1 + U.mg._2 + U.mg._3 \Rightarrow 60 = 25 + U.mg._2 + 0{,}75 \cdot U.mg._2 \Rightarrow 60 - 25 = 1{,}75 U.mg._2 \Rightarrow$ **$U.mg._1 = 25$; $U.mg._2 = 20$; $U.mg._3 =$** $0{,}75$ x $20 = 15$

10. **(a)** $U.T = \Sigma Umg$; $Q = 1 \Rightarrow$ **$U.mg._1 = 13 - 2 \cdot 1 =$ <u>11</u>**; **$U.mg._2 = 13 - 2 \cdot 2 =$ <u>9</u>**; **$U.mg._3 = 13 - 2 \cdot 3 =$ <u>7</u>**; **$U.mg._4 = 13 - 2 \cdot 4 =$ <u>5</u>**; $\Rightarrow$ **$U.T(1 \rightarrow 4) = 11 + 9 + 7 + 5 =$ 32**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 4

PRODUCĂTORUL ȘI FACTORII DE PRODUCȚIE

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

F.P = factorii de producție, $\mathbf{K_T}$ = capital tehnic (total; real; bunuri sau mijloace de producție) utilizat, **K.cons.** = capital tehnic consumat, $\mathbf{K_F}$ = capital fix utilizat, $\mathbf{K_{Fn}}$ = valoarea capitalului fix nerecuperată (neamortizată), $\mathbf{K_C}$ = capital circulant utilizat (consumat), **A** = valoarea anuală a amortizării, $\mathbf{R_A}$ = rata (cota) anuală a amortizării, **T** = timpul total de amortizare (de recuperare integrală a valorii K_F), **Tne.a** = timpul neamortizat (rămas de amortizat), **C.mat.** = costuri materiale, **Rms** = rata marginală de substituție a doi FP, **W.mg(x)** și **W.mg(y)** = productivitatea marginală unui F.Px și a F.Py, **Δx (Δy)** = variația (creșterea/scăderea) cantității consumate dintr-un FPx (FPy), **L** = numărul de lucrători (salariați; muncitori)

A. TESTE GRILĂ

1. Capitalul tehnic se împarte în capital fix și capital circulant în funcție de:

a. modul în care se amortizează;
b. capacitatea de a se uza;
c. sursa de proveniență;
d. modul în care se consumă în activitatea economică.

2. La baza oricărei activități economice stau următorii factori de producție primari:

a. munca și neofactorii;
b. natura și capitalul tehnic;
c. munca și natura;
d. capitalul tehnic și munca.

Scanned with OKEN Scanner

3. Venitul adus de cel mai important factor natural de producție este reprezentat de:

a. profit; **b.** renta funciară; **c.** dividend; **d.** dobândă.

4. Despre consumul capitalului fix la nivelul unei firme se poate afirma că:

a. se exprimă atât în unități fizice cât și în unități valorice;
b. are loc treptat, în mai multe cicluri de producție;
c. se exprimă doar în unități fizice;
d. este supus, ca și capitalul circulant, uzurii morale.

5. Pentru o firmă din domeniul agricol *nu* constituie factori de producție:

a. pământul arat;
b. sistemul de irigații în curs de construire;
c. utilajele folosite pentru însămânțare;
d. combustibilul consumat de utilaje.

6. Uzura morală este generată de:

a. folosirea bunului de capital în procesul de fabricație;
b. condițiile pieței și progresul tehnico-științific;
c. acțiunea agenților naturali;
d. consumul integral al bunului într-un singur ciclu de producție.

7. Rata marginală de substituție reprezintă:

a. cantitatea necesară dintr-un F.P pentru a compensa reducerea cu o unitate a unui alt F.P;
b. o modalitate întotdeauna eficientă de reducere a costurilor deproducție;
c. cantitatea necesară dintr-un F.P pentru a compensa reducerea cu o unitate a tuturor F.P;
d. un mod de a calcula randamentul factorilor de producție.

8. Capitalul fix care nu a fost folosit în activitatea de producere a bunurilor economice:

a. este supus doar uzurii morale;
b. nu se uzează;
c. este supus numai uzurii fizice;
d. își poate datora uzura acțiunii agenților naturali.

Scanned with OKEN Scanner

9. Creşterea producţiei de tip intensiv:
a. implică folosirea unei cantităţi mai mari de F.P;
b. se obţine prin creşterea randamentului utilizării F.P;
c. este o creştere cantitativă;
d. se obţine în orice situaţie de substituire a F.P.

10. Între factorii de producţie şi resurse:
a. nu se poate stabili o relaţie;
b. există un raport supraunitar;
c. există o relaţie strict calitativă;
d. se stabileşte un raport subunitar.

11. Indicatorii folosiţi pentru a măsura eficienţa combinării factorilor de producţie sunt:
a. rata marginală de substituţie şi productivitatea marginală globală;
b. rata marginală de substituţie şi productivitatea marginală parţială;
c. rata marginală de substituţie şi costul marginal;
d. productivitatea marginală parţială şi costul unitar.

12. Dacă noile utilaje achiziţionate au fost înregistrate la o valoare de inventar mai mică, se aşteaptă ca:
a. valoarea costurilor să crească;
b. eficienţa acestora să fie mai redusă;
c. randamentul capitalului fix să crească;
d. valoarea costurilor să scadă.

13. Elementele de capital tehnic pot fi:
a. imprimanta şi tuşul de printare;
b. resursele financiare ale întreprinderii;
c. informaţiile şi calculatoarele;
d. instalaţia de încălzire şi solul pe care este amplasată firma.

14. Substituţia factorilor de producţie este o operaţie economică ce:
a. urmăreşte obţinerea prin orice mijloace a unor rezultate mai bune;
b. contribuie doar la o creştere cantitativă;
c. ţine cont de compatibilitatea şi adaptabilitatea F.P;
d. se face doar dacă generează rezultate mai bune.

Scanned with OKEN Scanner

15. Procesul prin care are loc consumul treptat al bunurilor de capital fix se numește:

a. uzură; **b.** flux economic; **c.** recuperare; **d.** eficiența capitalului fix.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Uzura fizică a capitalului fix este determinată de apariția unor elemente de capital fix mai ieftine, mai ușor de procurat.

2. Capitalul circulant cuprinde bunuri de capital care se înlocuiesc după mai multe cicluri de producție.

3. Elementele ce compun capitalul tehnic sunt denumite capital de producție.

4. Capitalul tehnic utilizat și capitalul tehnic consumat constituie noțiuni identice.

5. Între resurse și F.P se poate stabili un raport parte - întreg.

6. Dacă la nivelul unei firme capitalul tehnic are valoarea de 100. 000 u.m., iar cel circulant este de 60. 000 u.m., atunci capitalul fix este în valoare de 40. 000 u.m.

7. Abilitatea întreprinzătorului reprezintă una dintre premisele combinării F.P

8. Prin natura activității sale, producătorul urmărește maximizarea profitului în orice condiții.

9. La nivelul firmei, cheltuielile cu achiziția factorilor de producție necesari nu constituie intrări.

10. Creșterea extensivă a producției este o creștere de natură cantitativă.

Scanned with OKEN Scanner

11. Rata marginală de substituţie se determină ca raport între productivitatea marginală a F.P care substituie şi productivitatea marginală a F.P substituit.

12. Expresia valorică a uzurii capitalului fix poartă denumirea de amortizare.

13. Combinarea factorilor de producţie este un proces exclusiv tehnic.

14. Toate resursele reprezintă factori de producţie.

15. Mărimea costurilor materiale este egală cu cea a capitalului tehnic consumat într-un ciclul de producţie.

C. PROBLEME

1. O firmă utilizează capital fix în valoare de 24 milioane u.m. iar capitalul circulant se ridică la două treimi din capitalul real. **Valoarea totală a bunurilor de producţie (K_T) este de:**

a. 36 milioane u.m.; **b.** 48 milioane u.m.;
c. 72 milioane u.m.; **d.** 60 milioane u.m.

2. Productivitatea marginală a muncii este de 3.000 bucăţi/lucrător, iar productivitatea marginală a capitalului este de 6.000 bucăţi/utilaj. **Rata marginală de substituţie a muncii prin capital [Rms(-L/+K)] este:**

a. – 1/2; **b.** 1/2; **c.** 2; **d.** -2.

3. Valoarea de achiziţie a unui utilaj este de 30 milioane u.m., iar valoarea recuperată anual din investiţia făcută în acesta este de 10 milioane u.m. **Perioada de timp în care se va recupera integral investiţia (T) este de:**

a. 3 ani; **b.** 5 ani; **c.** 2 ani; **d.** 2,5 ani.

4. Într-o întreprindere se foloseşte capital tehnic în valoare de 200 milioane u.m., din care 60% reprezintă capital circulant. Capitalul fix are o durată de funcţionare de 5 ani. **Mărimea costului material (C.mat.) este de:**

a. 80 milioane u.m.; **b.** 16 milioane u.m.;
c. 120 milioane u.m.; **d.** 136 milioane u.m.

Scanned with OKEN Scanner

5. Rata marginală de substituție a capitalului fix prin muncă este de 2,5. Pentruca mărimea producției obținute de către firmă să rămână aceeași, în condițiile suplimentării factorului de producție muncă cu 5 unități, **factorul de producție capital tehnic fix se va reduce (- ΔK_F) cu:**

a. 10 unități; **b.** 2 unități; **c.** 5 unități; **d.** 3 unități.

6. Rata anuală de amortizare a unui bun de capital fix este de 20%. Dacă după2 ani de folosire, au fost recuperate 4 milioane u.m. din valoarea de inventar a acestuia, **mărimea capitalului fix nerecuperat (K_{Fn}) este de:**

a. 10 milioane u.m.; **b.** 2 milioane u.m.;
c. 6 milioane u.m.; **d.** 4 milioane u.m.;

7. Dacă investiția făcută în achiziția bunurilor de capital fix se recuperează în 4 ani, **rata anuală a amortizării (R_A) este de:**

a. 20%; **b.** 10%; **c.** 30%; **d.** 25%.

8. Rata marginală de substituție a doi factori de producție este de 5. Dacă productivitatea marginală a factorului substituit este de 6, atunci **productivitatea marginală a factorului care substituie [Wmg(x)] este de:**

a. 0,5; **b.** 30; **c.** 1,2; **d.** 2.

9. Valoarea capitalului fix este de 50 milioane u.m. Dacă recuperarea anuală a investiției este de 5%, **întreaga sumă plătită se va recupera (T) în:**

a. 10 ani; **b.** 20 ani; **c.** 2 ani; **d.** 5 ani.

10. Valoarea unui utilaj este recuperată în procent de 25% anual. După 3 ani firma a recuperat 9 milioane, **mărimea investiției totale (K_F) este de:**

a. 6 milioane u.m.; **b.** 12 milioane u.m.;
c. 10 milioane u.m.; **d.** 15 milioane u.m.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(d) Modul în care capitalul tehnic participă la activitatea economică, se consumă și se înlocuiește**, stă la baza împărțirii acestuia în capital fix și capital circulant.

2. **(c)** Munca și natura reprezintă F.P primari, care **se găsesc la baza oricărei activități economice.**

3. **(b)** Utilizarea F.P în activitatea de producere și comercializare a bunurilor economice generează venituri; Un venit fundamental (alături de salariu, profit și dobândă) este **renta funciară sau de pământ – o formă a rentei economice.** Ea este **încasată de proprietarul unei suprafețe de pământ atrasă în activitatea economică de la un investitor**. Cel din urmă, pe baza unui contract încheiat între ei, are dreptul de a exploata, pe un termen limitat, suprafața respectivă de pământ.

4. **(b)** F.P capital fix (mașini, utilaje etc.), prin folosire, **se consumă treptat și se înlocuiește după mai multe cicluri de producție.**

5. **(b)** Sistemul de irigații în curs de construire **nu reprezintă un F.P, deoarece nu a devenit încă o resursă atrasă și utilizată de producător în activitatea sa.**

6. **(b)** Uzura morală sau involuntară este vizibilă atunci când **bunul de capital fix devine „depășit" din punct de vedere tehnic față de ceea ce se (găsește) cere pe piață, datorită progresului tehnic și condițiilor pieței.**

7. **(a)** Rata marginală de substituție este un indicator ce **măsoară eficiența combinării F.P**, reflectând cantitatea necesară din F.P care substituie, pentru a compensa reducerea cu o unitate a F.P substituit.

8. **(d)** Un utilaj nou, încă nefolosit în activitatea economică poate fi afectat de ambele tipuri de **uzură, morală și fizică** (cea din urmă fiind determinată de **condițiile naturale nefavorabile funcționării normale a capitalului fix).**

9. **(b)** Creșterea intensivă a producției este de natură calitativă și se poate obține prin **folosirea mai eficientă a F.P.**

10. **(d)** F.P reprezintă acea **parte a resurselor pe care producătorul decide să le folosească în activitatea sa. ⇒ F.P < R.E.**

11. **(b)** Pentru a măsura **eficiența combinării F.P**, producătorul calculează rata marginală de substituție a F.P și productivitatea marginală parțială (a unui singur factor de producție).

12. **(d) Dacă investiția în utilaj este mai mică,** iar perioada de recuperare rămâne aceeași, **amortizarea anuală se va reduce, ceea ce va duce la costuri de producție mai mici.**

13. **(a)** F.P capital tehnic este format din **capital fix** (imprimanta, bun de producție ce participă la mai multe cicluri de fabricație) și **capital circulant** (tușul, bun de producție ce se consumă integral într-un ciclu de fabricație).

14. **(c)** Printre premisele ce stau la baza combinării F.P se numără și compatibilitatea și adaptabilitatea acestora**. Compatibilitatea desemnează capacitatea F.P de a se potrivi din punct de vedere tehnic, iar adaptabilitatea reprezintă capacitatea F.P de a se asocia în anumite proporții cu un alt F.P**. De exemplu, F.P muncă este compatibil și adaptabil capitalului fix dacă lucrătorul știe să folosească utilajul care îi este necesar în activitatea economică.

15. **(a)** Uzura capitalului fix reprezintă **procesul economic prin care se recuperează treptat investiția făcută cu achiziția bunurilor de capital fix prin vânzarea produselor create cu ajutorul lui.** Forma valorică (bănească) de exprimare a acesteia este denumită **amortizare.**

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
3, 6, 7, 9, 10, 12, 15	**1, 2, 4, 5, 8, 11, 13, 14**

1. **Uzura morală** este determinată de apariția unui utilaj mai nou, mai ieftin, nu cea fizică.

2. Capitalul circulant cuprinde bunuri de producție care **se înlocuiesc după fiecare ciclu de producție,** precum combustibil, materii prime sau materiale auxiliare.

3. **Capitalul tehnic** sau **real** este format din **bunuri sau mijloace de producție**, se întâlnește și sub denumirea de **capital de producție** (este destinat procesului de producție).

4. Capitalul tehnic utilizat și capitalul tehnic consumat nu constituie noțiuni identice, **capitalul consumat fiind reprezentat de costul material.**

5. Între resurse și F.P se poate stabili un **raport întreg - parte,** deoarece F.P reprezintă resurse atrase și utilizate de producător.

6. Capitalul tehnic cuprinde **capital fix și capital circulant**.

7. Capacitatea întreprinzătorului de a se adapta rapid și eficient la condițiile pieței desemnează **abilitatea întreprinzătorului** și reprezintă una dintre **premisele combinării factorilor de producție.**

8. **Scopul producătorului este maximizarea profitului,** în urma utilizării eficiente a factorilor de producție și a reducerii costurilor de fabricație.

9. **Cheltuielile cu achiziția F.P reprezintă ieșiri/plăți** pe care le face firma către furnizorii ei, permițând asigurarea resurselor necesare derulării activității firmei.

Scanned with OKEN Scanner

10. Creșterea producției se poate face cantitativ, prin **atragerea unei cantități mai mari de F.P.**

11. Rata marginală de substituție se calculează ca raport între **productivitatea marginală a F.P substituit** și **cea a F.P care substituie.**

12. **Consumul de capital fix se poate exprima doar valoric, prin amortizare** (valoarea recuperată anual din investiția făcută cu achiziția de capital fix).

13. Combinarea factorilor de producție este o **operație tehnico-economică.**

14. **Toți F.P reprezintă resurse, dar nu toate resursele sunt F.P,** deoarece producătorul atrage acele resurse corespunzătoare naturii activității derulate, a specificului procesului tehnic de fabricație și capacității sale de a le combina eficient.

15. Costurile materiale sunt **expresia valorică a capitalului tehnic consumat într-un ciclu de producție,** calculate ca sumă a amortizării anuale și a capitalului circulant.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(c)** $K_F = 24$ mil u.m.; $K_C = (2/3)K_T \Rightarrow K_F = (1/3)K_T \Rightarrow \mathbf{K_T = 72}$ **mil. u.m.**

2. **(b)** $Wmg_{(L)} = 3.000$; $Wmg_{(K)} = 6.000$; $\mathbf{Rms_{(-L/K)}} = Wmg_{(L)}/Wmg_{(K)} = 3.000/6.000 = \mathbf{1/2.}$

3. **(a)** $A = K_F/T \Rightarrow \mathbf{T} = 30$mil./10 mil. = **3 ani.**

4. **(d)** $\mathbf{K_C} = 60\%K_T = \mathbf{120}$ **mil. u.m.** $\Rightarrow \mathbf{K_F} = 40\%K_T = K_T - K_C = \mathbf{80}$ **mil. u.m.** $\Rightarrow \mathbf{A} = 80$mil./5 = **16 mil. u.m.** $\Rightarrow$ **C.mat.** $= A + K_C = (16+120)$ mil. = **136 mil. u.m.**

5. **(b)** $\mathbf{Rms_{(-KF/+L)} = 2,5 = - (5/-\Delta K)} \Rightarrow \mathbf{- \Delta K_F} = 5/2,5 = \mathbf{2}$ **unități.**

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

6. **(c) A(2 ani) = 40%K_F = 4 mil. u.m. ⇒ K_{Fn} = 60%K_F ⇒ K_{Fn} =** (60%/40%) x 4 mil. **= 6 mil. u.m.** sau R_A= (1/T) x 100 = 20% ⇒ **T =** 100/20 = **5 ani, A** = 4 mil/2ani = **2 mil. u.m./an** = K_F /5 ani ⇒**K_F = 10 mil. u.m. ⇒ K_{Fn}** = (10 – 4)mil.= **6 mil. u.m.**

7. **(d) R_A** = (1/T) x 100 = (1/4) x 100 = **25%.**

8. **(c) 5 = 6/Wmg(x) ⇒ Wmg(x)= 6/5 = 1,2.**

9. **(b) R_A** = (1/T) x 100 = 5% ⇒ **T** = 1/0,05 = **20 ani** sau 5% = (A/50 mil.) x 100 ⇒ **A/an = 2,5 mil. u.m.** ⇒ **T** = K_F /A = 50/2,5 = **20 ani.**

10. **(b) K_{Fa} (3 ani) = 75% = 9. mil. u.m. ⇒ K_F** = (9 mil. x100%): 75% = **12 mil. u.m.** sau 25% = (1/T) x 100 ⇒ **T = 4 ani; $T_{ne.a}$** = 4 – 3 = **1 an** ⇒ **A** = 9mil./3 = **3 mil. u.m.=** K_F /4ani ⇒ **K_F = 12 mil. u.m.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 5

EFICIENȚA ECONOMICĂ ȘI PRODUCTIVITATEA

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

Ee = eficiența economică; $\mathbf{W_{FP}}$ = productivitatea factorilor de producție; $\mathbf{W_{M\ (L;T)\ N,K}}$= productivitatea parțială a muncii, a naturii sau a capitalului; $\mathbf{Wmg_{(M,\ N,\ K)}}$ = productivitatea marginală a muncii, a naturii, a capitalului; **WG** = productivitatea medie globală; $\mathbf{Wmg_{.G}}$ = productivitatea marginală globală; $\mathbf{Q_T}$ = volumul total al producției; **L**= numărul de lucrători (salariați); **T**= timpul de muncă consumat; **P** = prețul bunurilor economice; **W(u.f)** = productivitatea în unități fizice; **W(u.m)** = productivitatea în unități monetare; $\mathbf{P_{M,K}}$ = prețul muncii; al capitalului; $\mathbf{I_{WM}}$, $\mathbf{I_Q}$, $\mathbf{I_K}$, $\mathbf{I_P}$ = indicii productivității muncii (exprimată prin L sau T), al producției, al capitalului și al prețurilor bunurilor economice

A. TESTE GRILĂ

1. Dinamica ascendentă a productivității capitalului reprezintă:

a. creșterea productivității capitalului în perioada de bază față de perioada curentă;
b. creșterea productivității capitalului în perioada curentă față de perioada de bază;
c. scăderea productivității capitalului în perioada curentă, față de perioada de bază;
d. scăderea în aceeași proporție a productivității capitalului în perioada de bază, față de perioada curentă.

2. Productivitatea medie a muncii crește dacă :

a. producția scade mai lent decât scade factorul de producție muncă;
b. producția crește mai lent decât crește factorul de producție muncă;
c. producția scade mai rapid decât crește factorul de producție muncă;
d. producția evoluează în același sens cu factorul de producție muncă.

Scanned with OKEN Scanner

3. Conform definiției, obținerea unui nivel cât mai ridicat al productivității reflectă:

a. o creștere a cifrei de afaceri înregistrate de firmă;
b. o creștere a rentabilității firmei;
c. o creștere a eficienței factorilor de producție utilizați;
d. o reducere a costurilor înregistrate de către firmă.

4. Dacă ritmul de creștere a producției este devansat de cel al factorului de producție muncă, atunci productivitatea medie a muncii:

a. poate să crească;
b. scade;
c. rămâne constantă;
d. va crește mai rapid decât producția.

5. Evoluează în același sens cu evoluția productivității muncii:

a. timpul de muncă al salariaților;
b. rata marginală de substituție;
c. atât timpul de muncă, cât și cel liber al salariaților;
d. timpul liber al salariaților.

6. Eficiența ultimei unități din toți factorii de producție utilizați este reflectată de:

a. productivitatea marginală globală;
b. productivitatea medie globală;
c. productivitatea parțială;
d. producția totală obținută.

7. Dacă indicele productivității medii a capitalului fix este 100%, atunci:

a. producția și capitalul fix evoluează în sens contrar, cu același procent;
b. producția rămâne constantă, iar numărul utilajelor scade;
c. producția crește cu o valoare constantă;
d. producția și capitalul fix cresc cu același procent.

Scanned with OKEN Scanner

8. Este efect al creşterii productivităţii muncii la nivel de firmă:
a. evoluţia pozitivă a indicatorilor macroeconomici;
b. creşterea timpului de muncă;
c. reducerea inflaţiei;
d. economisirea factorilor de producţie utilizaţi.

9. Atunci când productivitatea marginală a factorului substituit este mai mică decât productivitatea marginală a factorului ce îl substituie, rata marginală de substituţie este:
a. supraunitară;
b. egală cu 1;
c. subunitară;
d. nulă.

10. Dacă productivitatea medie a capitalului (W_K) este egală cu cea marginală, $Wmg_{(K)}$, atunci:
a. productivitatea medie este minimă;
b. productivitatea medie este maximă;
c. $Wmg_{(K)}$ este maximă;
d. productivitatea medie este negativă.

11. Un întreprinzător care utilizează factori de producţie limitaţi poate obţine un câştig mai mare:
a. crescând numărul de lucrători angajaţi;
b. crescând volumul factorilor de producţie utilizaţi;
c. sporind volumul producţiei realizate;
d. sporind eficienţa factorilor de producţie utilizaţi.

12. Randamentul F.P în agricultură, poate fi influenţat în sens pozitiv de următorul factor natural:
a. climatul la locul de muncă;
b. abundenţa resurselor de apă;
c. deficitul resurselor de apă;
d. motivaţia muncii.

Scanned with OKEN Scanner

13. Productivitatea medie a muncii scade atunci când:

a. producția crește, iar numărul de lucrători este constant;
b. producția nu se modifică deși numărul de lucrători scade;
c. producția scade, iar numărul de lucrători este constant;
d. ritmul de creștere a producției devansează ritmul de creștere al numărului de lucrători.

14. Productivitatea se poate exprima la nivel micro și macroeconomic:

a. prin randamentul, în unități valorice, al F.P utilizați;
b. numai în unități monetare;
c. exclusiv în unități fizice;
d. prin nivelul de trai al populației.

15. Dacă timpul cheltuit pentru o unitate de producție fizică scade, atunci:

a. a scăzut productivitatea muncii;
b. crește costul unitar;
c. scade randamentul factorilor de producție;
d. crește randamentul muncii.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Productivitatea medie a muncii se poate exprima exclusiv în unități monetare.

2. Dacă numărul de lucrători crește, productivitatea medie a muncii poate să scadă.

3. Conform legii randamentelor descrescătoare produsul marginal al fiecărei unități consumate dintr-un FP este descrescător.

4. Randamentul F.P utilizați în activitatea economică poate fi influențat de motivația muncii, ca factor social.

5. Pe termen lung, creșterea productivității poate determina creșterea prețurilor.

Scanned with OKEN Scanner

6. Productivitatea medie va crește dacă productivitatea marginală a factorului adițional este superioară celei medii a factorilor deja existenți.

7. În toate ramurile economice, nivelul productivității se determină ca raport între eforturile depuse de producător și rezultatele obținute de acesta.

8. La nivelul unei întreprinderi ce produce bunuri diferite, nivelul productivității muncii, cu luarea în considerare a întregii producții, se poate exprima în unități valorice.

9. Creșterea eficienței economice la nivelul economiei naționale este reflectată prin sporirea profiturilor.

10. Productivitatea medie este descrescătoare până în punctul în care productivitatea marginală este maximă.

11. Întotdeauna, nivelul și evoluția productivității muncii dintr-o țară sunt influențate de factori interni (naturali, tehnici, economici, sociali, psihologici).

12. Nivelul productivității muncii se exprimă ca productivitate medie și productivitate marginală.

13. Producția va crește întotdeauna când sporește productivitatea marginală.

14. O condiție pentru a asigura *sănătatea economică a firmei* este ca dinamica salariilor să fie inferioară dinamicii productivității muncii.

15. Se poate lua decizia achiziționării unei cantități suplimentare dintr-un factor de producție dacă venitul marginal adus de acesta depășește costul său marginal.

Scanned with OKEN Scanner

C. PROBLEME

1. În momentul T_0, W_L era de 50 de bucăți/salariat, iar numărul de salariați era 100. Dacă în momentul T_1 a fost angajat un lucrător a cărui productivitate marginală, în intervalul $T_0 - T_1$, este de 20 de bucăți, atunci **producția totală va fi în T_1 (Q_{T1})de:**

a. 5.020 bucăți; **b.** 4.080 bucăți; **c.** 4.980 bucăți; **d.** 5.000 bucăți.

2. Dacă numărul de salariați se dublează, iar producția crește de 1,6 ori, **modificarea procentuală a productivității medii a muncii ($\Delta\%$ W_L) este:**

a. - 80%; **b.** 60%; **c.** - 20%; **d.** 100%.

3. În intervalul de timp $T_0 - T_1$, productivitatea marginală a muncii este de 50 de produse/L. Știind că producția a crescut cu 100%, ajungând la 1.200 bucăți, iar numărul de angajați s-a dublat, care a fost **numărul inițial de angajați (L_0):**

a. 20; **b.** 24; **c.** 12; **d.** 6.

4. Productivitatea muncii crește cu 40%, iar producția scade cu 40%, **atunci când:**

a. timpul de lucru scade cu 42,85%;
b. timpul de lucru crește cu 57,14%;
c. numărul de salariați rămâne constant;
d. numărul de salariați scade cu 57,14%.

5. Inițial, producție zilnică a unei firme era de 5.000 bucăți din bunul X în condițiile unei productivități medii a muncii de 125 bucăți/salariat. Dacă productivitatea marginală a muncii este 150 bucăți/L, iar numărul de salariați se dublează, atunci **modificarea relativă a producției ($\Delta\%$ Q)va fi de:**

a. 250%;
b. 120%;
c. 220%;
d. 137,5 bucăți/salariat.

Scanned with OKEN Scanner

6. Indicele productivității muncii exprimate în unități valorice este 300%, iar cel exprimat în unități fizice este de 150%. **Cât este indicele prețurilor bunurilor de consum (I_{Pc})?**

a. 200%
b. 150 %;
c. 250%;
d. 100%.

7. Într-o firmă, productivitatea medie a capitalului este de 40 de produse. Dacă producția crește de două ori, iar productivitatea medie rămâne constantă, atunci **volumul capitalului (K):**

a. rămâne constant; **b**. scade de două ori;
c. se dublează; **d.** crește cu 20 de produse.

8. În intervalul de timp T_0 - T_1, productivitatea marginală a muncii este de 100 de produse/L. Știind că producția s-a dublat, ajungând la 600 de bucăți, iar numărul angajaților a crescut cu 100%, **numărul final de angajați (L_1) va fi de:**

a. 3; **b**. 6; **c**. 10; **d**. 4.

9. Pentru a obține o creștere a producției cu 200%, numărul lucrătorilor a fost suplimentat cu 50%. În aceste condiții, **productivitatea medii a muncii (W_L):**

a. crește cu 200%; **b.** crește cu 40%,
c. crește de 2 ori; **d.** crește cu 400%.

10. Dacă într-o firmă lucrează 10 muncitori, iar productivitatea medie a muncii este de 150 de piese la un muncitor, **atunci:**

a. fiecare muncitor, în parte, produce 15 piese;
b. întreprinderea nu mai poate crește productivitatea;
c. toți muncitorii produc 1.500 de piese;
d. fiecare muncitor produce 1.500 de piese.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(b)** Dacă $W_{K\,1} > W_{K\,0}$, indicele productivității fiind supraunitar ($I_{WK} > 1$), atunci are loc dinamica ascendentă a productivității capitalului.

2. **(a)** Conform formulei $I_{WL} = (I_Q/I_L) \times 100$, **când producția scade mai lent decât scade factorul de producție muncă productivitatea medie crește**. De exemplu, presupunem că producția scade cu 20%, I_Q=80% iar numărul de lucrători scade cu 40%, I_L=60%. În acest caz, $W_{L1} = 0{,}8Q_0/0{,}6L_0 \Rightarrow \mathbf{W_{L1} = 133\%\ W_{L0}}$.

3. **(c)** Conform definiției, **creșterea productivității reflectă creșterea eficienței/ rodniciei cu care sunt utilizați F.P** în activitatea economică.

4. **(b) Presupunem că producția crește cu 25% iar numărul de lucrători cu 40%.** Conform formulei $I_{WL} = (I_Q/I_L) \times 100 = (125\% : 140\%) \times 100 = 89{,}28\% \Rightarrow \mathbf{I_{WL} < 100\%}$.

5. **(d)** Când crește productivitatea muncii, **același număr de lucrători poate realiza aceeași producție într-un număr mai redus de ore de muncă, sporind timpul liber.**

6. **(a)** Eficiența ultimei unități din toți F.P utilizați este reflectată de productivitatea marginală globală $\Rightarrow \mathbf{W_{G.}mg.} = \sum Q/\sum FP$.

7. **(d)** De exemplu: presupunem că atât producția, cât și numărul de utilaje crește cu 10%. Astfel, $\Delta\%\ Q = \Delta\%L = 10\% \Rightarrow \mathbf{I_{W(KF)}} = (110\% : 110\%) \times 100 = \mathbf{100\%}$.

8. **(d)** Atunci când într-o firmă crește productivitatea muncii înseamnă că raportul dintre producția obținută și cantitatea de muncă utilizată este supraunitar (deci salariatul a fructificat mai bine timpul de lucru și a utilizat eficient materiile prime, mașinile și utilajele etc. necesare producției), deci **s-au economisit factorii de producție**.

9. **(c)** Când **Wmg(- y) < Wmg(+ x) ⇒ Rms** = Wmg(- y)/Wmg(+ x) **< 1.**

10. **(b)** Conform graficului de evoluție, când productivitatea medie (Wm) este crescătoare, W.mg crește, atinge un nivel maxim, după care scade. W.mg = Wm când cea din urmă este maximă.

11. **(d) Prin creșterea eficienței/randamentului/ rodniciei factorilor de producție utilizați,** un întreprinzător poate obține un câștig mai mare întrucât cu aceleași eforturi sau mai mici (aceiași factori de producție) obține efecte mai mari.

12. **(b) Dacă în agricultură, plouă îndeajuns sau se fac irigații,** atunci randamentul F. P. utilizați crește.

13. **(c)** Dinamica productivității muncii se poate exprima prin indicele său conform formulei: I_{WL}= (I_Q/I_L) x 100. De exemplu, presupunem că nivelul producției scade cu 25%, → **I_Q** = 75% și **I_L = 100% ⇒ I_{WL}** = (75%: 100%) x 100 = **75% ⇒ Δ%W_L = - 25%,** productivitatea fiecărui lucrător scade cu 25%.

14. **(a) Productivitatea exprimă eficiența utilizării factorilor de producție la nivel microeconomic, dar și macroeconomic. Astfel, randamentul factorilor de producție, formă a eficienței economice,** reflectă relația dintre F.P utilizați și volumul rezultatelor obținute. **El se exprimă numai valoric la nivel macroeconomic,** iar **la nivel microeconomic, în unități monetare, dar și fizice/naturale, după caz.**

15. **(d)** Dacă timpul cheltuit pentru o unitate de producție fizică scade, atunci crește randamentul muncii, **deoarece producția poate fi realizată într-un timp mai scurt.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
2,3, 6, 8, 12, 14, 15	**1, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13**

Scanned with OKEN Scanner

1. Productivitatea medie a muncii se poate exprima atât în **unități monetare/valorice** (lei, dolari, euro), **cât și în unități fizice/naturale** (Kg, m, bucăți etc.).

2. Conform formulei: $I_{WL} = (I_Q/I_L) \times 100$, dacă ritmul de creștere a numărului de lucrători este mai mare decât cel al producției, raportul va fi **subunitar**. ($I_L > I_Q \Rightarrow I_{WL} < 1$).

3. **Legea randamentelor descrescătoare** (sau a productivității marginale descrescătoare) se referă la faptul că pe măsură ce se adaugă unități suplimentare dintr-un factor de producție variabil (de exemplu, forța de muncă)) peste o cantitate fixă a altor factori (de exemplu, capital sau pământ), creșterea producției totale (produsul marginal) va fi din ce în ce mai mică).

4. Randamentul F.P utilizați în activitatea economică poate fi influențat și de factori psihologici, cum ar fi **motivația muncii.** De exemplu, un salariu mai mare motivează salariații să crească productivitatea.

5. Pe termen lung, poate avea loc **o reducere a costurilor de producție și a prețurilor de vânzare.** Pe termen scurt însă, pentru că firma face niște investiții în producție costurile vor crește, creștere ce va putea fi acoperită prin sporirea prețurilor.

6. Conform reprezentării grafice, productivitatea medie crește când productivitatea marginală este superioară celei medii.

7. De regulă, nivelul productivității se determină ca raport între **rezultatele obținute de producător și eforturile depuse** de acesta (*metoda directă*), dar există și excepții în anumite ramuri unde se calculează ca **timp de muncă cheltuit pe unitate de produs obținut** *(metoda indirectă)*.

8. Dacă o firmă are o producție eterogenă (gamă diferită de produse), **nivelul productivității muncii** (respectiv randamentul F.P utilizați pentru obținerea întregii game de produse de către întreprindere) **se exprimă în unități valorice.**

Scanned with OKEN Scanner

9. **La nivel macroeconomic**, eficiența economică se exprimă cu ajutorul **productivității naționale a muncii și nu a profitului.**

10. Până la nivelul la care **Wmg este maximă, productivitatea medie crește**. (vezi reprezentarea lor grafică).

11. Datorită creșterii interdependențelor economice dintre țări (între care se realizează operații de export – import și nu numai) productivitatea muncii dintr-o țară depinde și **de factori internaționali** (de ex. nivelul prețurilor și concurența de pe piețele internaționale etc.).

12. Productivitatea muncii poate fi medie și marginală. **Productivitatea medie, la un anumit moment,** se calculează conform formulei $W_T = Q/T$, iar **productivitatea marginală urmărește modificarea producției și a F.P implicați, într-un anumit interval de timp.** $[W.mg_{(T)} = \Delta Q/\Delta T]$.

13. Nu întotdeauna W.mg sporește când producția crește. Evoluția acesteia **depinde de relația dintre dinamica indicatorilor care stau la baza calculării sale.**

14. *Sănătatea economică a firmei* se manifestă **când input-urile/eforturile** (de exemplu costurile salariale) **sunt inferioare output-urilor /efectelor** (creșterea veniturilor datorită sporirii productivității muncii).

15. Pentru a avea eficiență, firmele achiziționează factori de producție atât timp **cât venitul marginal estimat este mai mare decât costul marginal** (rezultatele sunt superioare costurilor).

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(a)** $W_{L0} = Q_0/L_0 \Rightarrow 50 = Q_0/100 \Rightarrow \mathbf{Q_0 = 5.000}$ **bucăți**; $\Delta L = 1$ muncitor $\Rightarrow Wmg_{(L)} = \Delta Q = 20 = Q_1 - 5.000 \Rightarrow \mathbf{Q_{T\,1} = 5.020}$ **bucăți.**

Scanned with OKEN Scanner

2. **(c)** $\mathbf{I_{WL}}$ = (I_Q /I_L) x 100 = (160% : 200%) x 100 = **80%** $\Rightarrow$ **$\Delta\%W_L$ = - 20%.**

3. **(c)** $\mathbf{Q_1}$ = $2Q_0$ = **1.200 bucăți**; L_1= $2L_0$ $\Rightarrow$ $Wmg_{(L)}$ = 50 = (1.200 - 600)/($2L_0$ – L_0) $\Rightarrow$ **L_0 = 12 angajați.**

4. **(d)** I_{WL} = 140% = (60%/ I_L) x 100 $\Rightarrow$ **I_L = 42, 85 %** $\Rightarrow$ **$\Delta\%$ L = - 57,15 %**

5. **(b)** Q_0 = 5.000 bucăți ., W_{L0} = 125 bucăți/salariat; **I_L= 200%, $Wmg._{(L)}$** = 150 bucăți/salariat ;**I_Q= 160%** $\Rightarrow$ **L_0** = Q_0 /W_{L0} = **40 salariați.**$\Rightarrow$ **L_1** = 200% x 40 = **80 salariați. $Wmg._{(L)}$** =(Q_1 – Q_0)/(L_1 - L_0) $\Rightarrow$ Q_0 = (150x40) + 5.000 = **11.000 bucăți. I_Q**= (1.1000/ 5.000) x 100 = **220%. (Q a crescut cu 120%).**

6. **(a)** $I_{W(valoric)}$ = $I_{W(fizic)}$ x Ip $\Rightarrow$ 300% = 150% x Ip $\Rightarrow$ **Ip = 200%**

7. **(c)** W_{K0} = 40 bucăți/K; Q_1= $2Q_0$; W_{K1} = W_{K0}; $\Rightarrow$ $I_{W(K)}$ = 100% = (200% : I_K) x 100$\Rightarrow$ **I_K = 200%.**

8. **(b)** $W.mg_{(L)}$ = 100 bucăți/L; **Q_1** = $2Q_0$ = **600 bucăți**; L_1 = 2L0; $W.mg_{(L)}$ = 100 = (600 - 300)/ ($2L_0$ - L_0) = 300/L_0 $\Rightarrow$ **L_0 = 3 angajați** $\Rightarrow$ **L_1** = $2L_0$ **= 6 angajați.**

9. **(c) I_Q = 300%, I_L = 150%** $\Rightarrow$ **$I_{WL(u.m)}$** = $I_{WL(u.f)}$ x I_P = (300/150) x 100 = **200% (crește de 2 ori).**

10. **(c)** $\mathbf{W_L}$ = Q/L = 150 = Q_T/10 $\Rightarrow$ **Q_T = 1.500 bucăți.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 6

COSTUL PRODUCȚIEI

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

CP = costul de producție/de fabricație, **CD** = costuri de distribuție/desfacere, **CF** = costuri fixe, **CV** = costuri variabile, **CT** = costul total (CT = CP + CD; CT = CF + CV), **C.mg** = costul marginal (C.mg = ΔCT/ ΔQ), **C.mat** = costuri materiale (C.mat = A + K_C), **Sd** = salarii directe, **Si** = salarii indirecte; **CS** = costuri salariale (Sd + Si), **A** = amortizarea anuală, **R_A** = rata anuală a amortizării [RA = (A/ KF) x 100 = (1/T) x 100)], **CMF (CFM)** = costuri medii fixe, **CMV (CVM)** = costuri medii variabile, **CMT (CTM)** = costuri medii totale (unitare), **VT** = veniturile (încasările) totale, **P** = prețul de vânzare, **Pr. (Pr.T)** = profit mediu (profit total)

A. TESTE GRILE

1. Reprezintă costuri variabile și materiale, cheltuielile cu:

a. combustibilul și energia pentru iluminatul unității;
b. salariile personalului direct productiv;
c. combustibilul și energia pentru producție;
d. amortizarea capitalului fix.

2. Pe termen scurt, costul fix mediu crește atunci când volumul producției realizate:

a. crește, iar costul producției se diminuează;
b. scade, la fel ca și costul producției;
c. rămâne aceeași, iar costul total sporește;
d. nu se modifică, iar costul variabil crește.

Scanned with OKEN Scanner

3. Cheltuielile cu amortizarea capitalului fix se includ în:

a. costul material şi costul variabil;
b. doar în costul fix;
c. costul material variabil şi costul producţiei;
d. costul material şi costul fix.

4. Se exprimă atât în unităţi fizice, cât şi monetare:

a. consumul capitalului circulant;
b. amortizarea capitalului fix;
c. costul producţiei,
d. consumul factorului natură, întotdeauna.

5. Identificaţi afirmaţia corectă privind costul fix:

a. este format din cheltuieli care evoluează în acelaşi sens cu modificarea producţiei;
b. include cheltuielile cu materiile prime şi amortizarea;
c. se compune din cost material şi salariile personalului indirect productiv;
d. cuprinde cheltuieli care, pe termen scurt, nu se modifică în funcţie de evoluţia producţiei.

6. Atunci când, pe termen scurt, producţia creşte, iar costul marginal este mai mare decât costul unitar anterior:

a. costul marginal scade, iar costul unitar creşte;
b. costul marginal şi costul unitar scad;
c. costul marginal creşte, iar costul unitar scade;
d. costul marginal şi costul unitar cresc.

7. Reducerea costurilor de producţie se poate face prin:

a. diminuarea preţului de vânzare;
b. creşterea salariilor pe orice cale;
c. negocierea unor preţuri de achiziţie mai mici pentru bunurile de capital fix;
d. acumularea de stocuri de materii prime.

Scanned with OKEN Scanner

8. Evoluția costului fix mediu, este condiționată de:

a. atât de evoluția volumului producției realizate cât și a costului fix;
b. de evoluția costului variabil;
c. doar de evoluția volumului producției realizate;
d. atât de evoluția costului fix cât și a celui total.

9. Pe termen scurt, curba costului total pornește:

a. din origine;
b. din același punct cu costul fix;
c. din același punct cu costul variabil;
d. din axa producției.

10. Ca urmare a creșterii mai rapide a costului variabil față de creșterea producției, costul fix mediu:

a. crește;
b. rămâne același;
c. generează creșterea costului unitar;
d. scade.

11. În raport cu natura componentelor sale, costul de producție cuprinde:

a. costurile fixe și materiale;
b. costurile variabile și costurile de fabricație;
c. costurile materiale și costurile salariale;
d. costuri directe și costuri de distribuție.

12. Costul marginal reprezintă:

a. costul producerii oricărei unități dintr-un bun;
b. sporul de cost total antrenat de creșterea cu o unitate a volumului producției realizate;
c. costul cu salariile și consumul de capital circulant;
d. sporul de cost fix antrenat de creșterea cu o unitate a volumului producției realizate.

Scanned with OKEN Scanner

13. În cheltuielile materiale sunt cuprinse cheltuieli cu:

a. piesele de schimb și reparațiile;
b. depozitarea produselor finite și amenzile;
c. energia electrică și salariile personalului direct productiv;
d. amortizarea și dobânzile plătite pentru achiziția capitalului fix.

14. Atunci când costul marginal devine egal cu costul unitar:

a. costul marginal este maxim;
b. costul unitar este minim
c. costul marginal este minim; **d.** costul marginal crește.

15. Pe termen scurt, *nu* este posibilă consemnarea următoarei relații:

a. CT > CF;
b. CT > CV;
c. CT = CV;
d. CT = CF.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Costul producției este suma cheltuielilor de fabricație și de distribuție făcute de producător.

2. Consumul specific reflectă consumul de capital fix în expresie fizică, pentru obținerea unei unități din volumul producției realizate.

3. Dacă costul marginal este mai mic decât costul unitar, acesta din urmă se reduce.

4. Consumul factorului de producție natură se reflectă în costul total în formă fizică.

5. Costul variabil are întotdeauna o valoare pozitivă.

6. Pentru a nu afecta activitatea producătorului, un bun trebuie să se vândă cel puțin la valoarea costului unitar de producție.

7. Chiria nu poate fi decât un element de cost variabil.

Scanned with OKEN Scanner

8. Costurile salariale pot fi incluse atât în costurile fixe cât și în costurile variabile.

9. Dacă nivelul producției este nul, costul total este egal cu costul fix.

10. Mărimea costului variabil evoluează în sens opus modificării volumului producției realizate.

11. Dacă costul variabil sporește mai încet decât producția, atunci costul total mediu scade.

12. Consumul factorului de producție capital fix se reflectă în costul producției sub formă valorică.

13. Rata amortizării este într-o relație inversă cu valoarea anuală a amortizării.

14. Reducerea costurilor se poate realiza și prin scăderea cheltuielilor administrative.

15. Costul total se modifică, pe termen lung, doar în funcție de evoluția costului variabil.

C. PROBLEME

1. La nivelul unui producător costul variabil mediu a fost în momentul inițial de 2.000 u.m./bucată. În momentul ulterior, mărimea costului variabil a sporit cu 40%, iar cea a volumului producției realizate cu 20% din creșterea costului variabil. **Valoarea costului marginal (C.mg) este de:**

a. 10.000 u.m./bucată; **b.** 5.000 u.m./bucată;
c. 4.000 u.m./bucată; **d.** 1.200 u.m./bucată.

2. Cheltuielile înregistrate cu salariile personalului sunt în valoare de 120.000 u.m., iar amortizarea anuală reprezintă 25% din capitalul circulant. Știind că mărimea costurilor de producție este de 500.000 u.m., **consumul de capital fix (A) este în valoare de:**

a. 380.000 u.m.; **b.** 304.000 u.m.; **c.** 400.000 u.m.; **d.** 76.000 u.m.

Scanned with OKEN Scanner

3. Capitalul consumat însumează 60% din valoarea costurilor totale, iar capitalul circulant este de 4 ori mai mic decât costul total. Știind că la nivelul firmei se plătesc salarii în valoare de 10 mil. u.m., **mărimea consumului de capital circulant (K_C) va fi de**:

a. 25 mil u.m.; **b.** 6,25 mil u.m.; **c.** 4 mil u.m.; **d.** 5 mil u.m.

4. În condițiile în care costul variabil crește de 3 ori, iar volumul producției realizate sporește cu 50%, despre **evoluția costului variabil mediu (CVM) *nu* se poate afirma că**:

a. se dublează; **b.** sporește de 2 ori;
c. sporește cu 200%; **d.** ajunge la 200%.

5. Costul producerii a 5 plăcinte cu mere este de 120 u.m., iar pentru 6 plăcinte, producătorul cheltuie 150 u.m. **Costul marginal al obținerii celei de-a șasea plăcinte (C.mg 6) va fi de**:

a. 270 u.m./bucată; **b.** 30 u.m./bucată; **c.** 20 u.m./bucată; **d.** 40 u.m./ bucată.

6. Costurile salariale sunt în valoare de 23.000 u.m., din care jumătate reprezintă cheltuieli cu salariile personalului direct productiv. Știind că mărimea costurilor materiale este de 1,5 ori mai mare decât a celor salariale, **ponderea costurilor salariale fixe în costul producției [(CS_F/CT)x100] va fi de**:

a. 20%; **b.** 15%; **c.** 30%; **d.** nu se poate calcula.

7. La nivelul unei firme costurile fixe medii erau în valoare de 3.000 u.m./bucată iar costurile variabile pe unitate de produs erau în valoarea de 5.000 u.m./bucată. Dacă volumul producției sporește cu 50%, iar costurile variabile cresc cu 20%, **mărimea costului total mediu în momentul final (CMT_1) va fi de**:

a. 10.000 u.m./bucată; **b.** 4.000 u.m./bucată;
c. 6.000 u.m./bucată; **d.** 5.000 u.m./bucată.

8. Pe termen scurt, funcția costului total este: CT = 200 + 4Q, ceea ce arată că:

a. CF = 200/Q; **b.** CV = 4; **c.** CFM = 200; **d.** CVM = 4.

Scanned with OKEN Scanner

9. La momentul inițial costul unitar al unei firme a fost de 4.000 u.m./bucată, din care 30% era reprezentat de cost variabil mediu. În momentul actual, costul fix mediu a scăzut cu 50%, **ajungând la valoarea (CMF_1) de:**

a. 1.400 u.m./bucată.; **b.** 2.400 u.m./bucată;
c. 2.800 u.m./bucată; **d.** 5.600 u.m./bucată.

10. Diminuarea producției cu 60% va aduce după sine **următoarea evoluție a costului fix mediu:**

a. reducerea cu 50%; **b.** creșterea de 1,5 ori;
c. creșterea de 2,5 ori; **d.** creșterea cu 250%.

11. Ca urmare a creșterii volumului producției de la 7 la 8 bucăți, costul total devine 1.500 u.m. Dacă costul suplimentar producerii celei de-a 8 a unități este de 200 u.m., mărimea **costului total al celei de-a șaptea bucăți (CT_7) este:**

a. 1.300 u.m.; **b.** 1.700 u.m.;
c. 1.100 u.m.; **d.** 1.600 u.m.

12. Raportul dintre costul material și cel salarial este de 3/4. Știind că valoarea costului total este de 70.000 u.m., **mărimea costului material (C.mat) va fi de:**

a. 40.000 u.m.; **b.** 30.000 u.m.; **c.** 50.000 u.m.; **d.** 20.000 u.m.

13. La momentul inițial costul unitar, pentru producerea a 50 bucăți dintr-un bun, era de 600 u.m./bucată. În anul următor costul producției ajunge la 45.000 u.m., iar producția se dublează. **Indicele costului total mediu (I_{CTM}) devine:**

a. 25%; **b.** 200%; **c.** 150%; **d.** 75%.

14. Dacă la un moment dat funcția costului total al firmei este $CT = 10 + 3Q$, atunci **relația matematică corectă este:**

a. $CFM = 10Q$; **b.** $CVM = 3Q$; **c.** $C.mg = 3$; **d.** $C.mg = 10/Q + 3$.

Scanned with OKEN Scanner

15. Nivelul producţiei fabricate de un producător era de 1.000 bucăți, la un cost unitar de 500 u.m./bucată. Ca urmare a creșterii cererii pe piață, el oferă 500 bucăți în plus, ceea ce generează sporirea costului total cu 120.000. u.m., **astfel**:

a. volumul producției crește de 2,5 ori; **b.** costul total se majorează cu 24%;
c. costul total bucăți se reduce cu 24%; **d.** costul unitar crește cu 24%.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c)** Combustibilul şi energia pentru producție reprezintă **costuri variabile**, deoarece valoarea lor se modifică în același sens cu evoluția producției (de exemplu: pentru că se produce mai multă pâine, se consumă mai mult combustibil pentru alimentarea cuptorului), dar sunt și parte a capitalului circulant, deci și a **costurilor materiale** (care cuprind capitalul circulant și amortizarea capitalului fix).

2. **(b)** Costul fix mediu (CFM = CF/Q). Dacă producția scade, costul fix pentru producerea unei unități din producția realizată va fi mai mare. De asemenea, **scăderea producției duce la reducerea costului variabil, costul fix rămânând nemodificat**, pe termen scurt, ceea ce va face ca **mărimea costului total să scadă. (CT = CF + CV).**

3. **(d) Amortizarea** face parte din **costul fix** (pentru că este o cheltuială care nu se modifică în funcție de cât se produce), dar şi din **costul material, indicator care se referă la consumul factorilor materiali** ai producției și nu la F.P – muncă. El este sinonim cu **capitalul tehnic consumat** într-un ciclu de producție.

4. **(a)** În costul total, **consumul de capital circulant** se regăsește **în unități fizice/naturale** (kg. litri, metri, bucăți etc.) prin **consumul specific sau tehnologic**, care reflectă consumul de capital circulant în expresie fizică pentru obținerea unei unități din volumul producției realizate (de exemplu cât zahăr se folosește pentru a fabrica o plăcintă cu mere) **și în unități valorice/monetare** (cheltuiala bănească făcută pentru consumul de materii prime, materiale auxiliare, combustibil și energie la nivelul firmei).

Scanned with OKEN Scanner

5. **(d) Costul fix** este format din cheltuieli care, pe termen scurt, nu se modifică în funcție de cât se produce în firmă, precum: **amortizare, salarii ale personalului indirect productiv, combustibil și energie pentru iluminatul și încălzirea unității sau chirii și dobânzi.**

6. **(d) Costul marginal** măsoară **costul producerii ultimei unități sau a unei unități suplimentare dintr-un bun.** Dacă mărimea acestuia depășește valoarea costului unitar din momentul inițial, atunci **costul fiecărui bun produs în plus va fi mai mare**. (vezi și reprezentarea lor grafică) .

7. **(c)** Dacă producătorul va obține **un preț de achiziție mai mic pentru capitalul fix (de exemplu pentru un cuptor), investiția făcută în acesta se va diminua** ceea ce va duce la reducerea amortizării și a costului de producție.

8. **(a) Pe termen lung mărimea costurilor fixe se poate modifica** (de exemplu crește salariul minim pe economie sau chiria spațiului în care firma își desfășoară activitatea), ceea ce face ca, la un moment dat, **evoluția costului fix mediu să fie condiționată atât de modificarea producției cât și a costului fix.**

9. **(b)** Pe termen scurt costul fix nu își modifică valoarea, de aceea el se reprezintă ca o linie dreaptă, paralelă cu axa producției. Dacă **nivelul producției este nul, costul variabil** (care cuprinde cheltuieli ce se modifică în același sens cu evoluția producției) **este și el nul**, dar **costul fix are mereu o valoare pozitivă** (indiferent de cât se produce, se plătesc cheltuieli precum chiria sau salarii ale personalului indirect productiv), ceea ce face ca, la acest nivel al producției costul total să fie egal cu cel fix, iar pe grafic cele două costuri să aibă același punct de pornire.

10. **(d)** În condițiile creșterii producției, **costul fix pentru producerea unei unități din producția realizată va fi mai mic, deoarece costul fix nu se modifică.** (vezi formula de calcul a CMF).

Scanned with OKEN Scanner

11. (c) În funcție de natura cheltuielilor, **costul total** cuprinde cheltuieli cu capitalul tehnic consumat într-un ciclu de producție (**costuri materiale**), cheltuieli cu F.P muncă **(costuri salariale)** și **alte cheltuieli** (dobânzi, chirii etc.).

12. (b) Costul marginal, conform formulei de calcul **(C.mg = ΔCT/ΔQ),** reflectă variația (sporul) costului total determinat de variația (creșterea) cu o unitate a volumului producției realizate sau **costul ultimului produs obținut.**

13. (a) Costul material cuprinde **cheltuieli ce reflectă consumul factorului de producție capital tehnic (fix și circulant),** deci va include și cheltuieli cu piesele de schimb și reparațiile capitalului fix.

14. (b) Dacă costul producerii **unei unități suplimentare dintr-un bun** este **egal cu costul producerii unei unități în momentul anterior,** atunci acesta este nivelul minim de cost unitar al producătorului. (vezi și reprezentarea lor grafică)

15. (c) Dacă nivelul producției este nul, costul variabil (care cuprinde cheltuieli ce se modifică în același sens cu evoluția producției) este și el nul, dar costul fix are mereu o valoare pozitivă, **CT incluzând întotdeauna CF, dar nu și pe CV.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 3, 6, 8, 9, 11, 12, 14	**2, 4, 5, 7, 10, 13, 15**

1. În funcție **de natura acțiunilor producătorilor, costul producției** include cheltuieli ce țin de **fabricarea bunurilor** (făina pentru cozonaci și salariile brutarilor) **și de distribuția** acestora (consumul de combustibil pentru deplasarea bunurilor la punctul de vânzare).

Scanned with OKEN Scanner

2. Consumul specific sau tehnologic reflectă **consumul de capital circulant în expresie fizică pentru obținerea unei unități din volumul producției realizate** (de exemplu câtă energie electrică se consumă pentru o cafea la o cafenea).

3. Dacă costul obținerii unei unități suplimentare este mai mic decât costul obținerii unei unități în momentul inițial, atunci **costul pe bucată se va reduce** (vezi și reprezentarea lor grafică).

4. Consumul factorului de producție natură se reflectă în costul total în **formă valorică**, prin **cheltuielile cu achiziționarea și întreținerea pământului atras în activitatea economică.**

5. **Costul variabil poate avea și valoare nulă**, atunci când nu se produce nimic.

6. Vânzarea bunurilor la un preț egal cu costul unitar de producție îi permite producătorului să își recupereze integral investiția făcută, fără însă a obține profit **(P = CMT + Pr. mediu).**

7. **Chiria este un cost fix, pe termen scurt, deoarece mărimea ei nu se modifică în funcție de cât se produce,** dar ea poate deveni **variabilă** dacă proprietarul clădirii solicită, la un moment dat, mărirea sumei.

8. **Costurile salariale** se împart în **costuri salariale cu personalul indirect productiv** (angajații departamentului de Contabilitate al unei fabrici de mașini), care sunt parte a **costului fix** și **costuri salariale cu personalul direct productiv** (angajații departamentului de Producție al fabricii), cuprinse în **costurile variabile.**

9. **Dacă nu se produce nimic, costul variabil este egal cu zero,** iar **costul total devine egal cu cel fix (cu amortizarea, dobânzi la creditele contractate, taxe, impozite, amenzi etc.).**

Scanned with OKEN Scanner

10. Mărimea costului variabil evoluează în același sens cu modificarea volumului producției realizate. **Dacă se produc mai multe pâini se va consuma mai multă făină, ceea ce va duce la creșterea cheltuielilor cu consumul de capital circulant și a costului total.**

11. Dacă costul variabil sporește mai încet decât producția, **costul variabil mediu (CVM = CV/Q) se va reduce**, iar **costul fix mediu (CFM = CF/Q) va scădea**, ceea ce va determina **reducerea costului total mediu (CTM = CFM + CVM)**.

12. Consumul F.P capital fix se găsește în costul producției sub formă valorică, de **amortizare**, care reprezintă **valoarea recuperată anual din investiția în capitalul fix**.

13. **Rata de amortizare este în relație directă cu amortizarea**, conform formulei: $R_A = (A/K_F) \times 100$.

14. **Fiind elemente de cost suportate de firmă**, reducerea cheltuielilor administrative (de ex.: cheltuielile de protocol), poate duce la diminuarea costului total al producției, dacă celelalte elemente de costuri nu se modifică.

15. **Pe termen lung se poate modifica și mărimea costului fix**, ceea ce va face ca **valoarea costului total să evolueze în funcție de ambele tipuri de cheltuieli (fixe și variabile)**, ce se găsesc în structura acestuia.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(a)** $CVM_0 = 2.000$ u.m./bucată; $CV_1 = CV_0 + 40\%CV_0 \Rightarrow CV_1 = 1,4CV_0$; $Q_1 = Q_0 + 20\% \times 40\%Q_0 \Rightarrow Q_1 = Q_0 + 8\%Q_0 \Rightarrow Q_1 = 1,08Q_0$; $Cmg = \Delta CV/\Delta Q = (CV_1 - CV_0)/(Q_1 - Q_0) = (1,4CV_0 - CV_0)/(1,08Q_0 - Q_0) = 0,4CV_0/0,08Q_0 \Rightarrow$ **Cmg** $= 5CVM_0 = 5 \times 2.000 =$ **10.000 u.m./bucată.**

2. **(d)** $CT = C.mat + CS \Rightarrow C.mat = (500.000 - 120.000)$ u.m. $=$ **380.000 u.m;** $A = 1/4K_C \Rightarrow 380.000 = A + K_C = 5A \Rightarrow A =$ **76.000 u.m.**

Scanned with OKEN Scanner

3. **(b)** C.mat = 60%CT; CS = 10 mil u.m. = 40%CT ⇒ **CT= 25 mil u.m.** ⇒ **Kc** = 25 mil./4 = **6,25 mil. u.m.**

4. **(c)** $CV_1 = 3CV_0$ ⇒ **I_{CV} = 300%**; $Q_1 = Q_0 + 50\%Q_0$ ⇒ **I_Q = 150%**; **I_{CMV}** = (I_{CV}/I_Q) x 100 = **200%** ⇒ **CVM crește de 2 ori** sau **Δ%CVM** = I_{CMV} - 100% = **100%**.

5. **(b)** CT_5 = 120 u.m.; CT_6 = 150 u.m. ⇒ **$C.mg_6$**= ΔCT/ΔQ = (150-120)/(6-5) = **30 u.m./bucată.**

6. **(a)** CS = 23. 000 u.m.; **Sd = 11.500 u.m.** = **Si.; C.mat** = 1,5CS = 1,5 x 23.000 = **34.500 u.m.** ⇒ **CT**= C.mat + CS = 23.000 + 34.500 = **57.500 u.m.** ⇒ **(Si/CT) x 100** = (11.500/57.500) x 100 = **20%.**

7. **(c)** CFM_0 = 3.000 u.m./bucată.;CVM_0 = 5.000 u.m./bucată.; $Q_1 = 1{,}5Q_0$; CV_1= $1{,}2CV_0$; $CFM_0 = CF/Q_0$ ⇒ **$CF = 3.000Q_0$**; $CVM_0 = CV_0/Q_0$ ⇒ **$CV_0 = 5.000Q_0$**; $CFM_1 = CF/Q_1 = 3.000Q_0/1{,}5Q_0$ ⇒ **CFM_1= 2.000 u.m./bucată.**; $CVM_1 = CV_1/Q_1 = (1{,}2 \times 5\,000Q_0)/1{,}5Q_0$ = **4.000 u.m./bucată.**; $CTM_1 = CFM_1 + CVM_1$ = 2.000 + 4.000 ⇒ **CTM_1 = 6.000 u.m./bucată.**

8. **(d)** CT= CF + CV ⇒ **CF = 200; CV= 4Q**; CVM= CV/Q = 4Q/Q ⇒ **CVM = 4.**

9. **(a)** CTM_0 = 4 000 u.m./bucată.; CVM_0 = 30%CTM_0; **$CTM_0 = CFM_0 + CVM_0$** ⇒ CFM_0 = 70%CTM_0 ⇒ **CFM_0 = 2.800 u.m./bucată**; ⇒ **CFM_1** = $CFM_0/2$ = 2.800/2 = **1.400 u.m./bucată.**

10. **(c)** I_Q = 40%; **I_{CF} = 100% (CF este constant pe termen scurt); I_{CFM}** = (I_{CF}/I_Q) x 100 = (100/40) x 100 = **250%; Δ%CFM** = I_{CFM} - 100% = **150% (CFM crește cu 150%, de 2,5 ori** sau **CFM ajunge la 250%).**

11. **(a)** Q_7 = 7 bucăți; Q_8 = 8 bucăți; CT_8 = 1.500 u.m./bucată; $C.mg_{(7\text{-}8)}$ = 200 u.m./bucată. = ΔCT/ΔQ = (CT_8 - CT_7)/(Q_8 - Q_7) ⇒ 200 = (1.500 - CT_7)/(8 - 7) ⇒ **$CT_{(7)}$ = 1.300 u.m./bucată.**

Scanned with OKEN Scanner

12. (b) C.mat/CS = 3/4; CT = 70.000 u.m.; C.mat = 3CS/4.= 75%CS; CT = C.mat + CS $\Rightarrow$ 70.000 = 75%CS + CS = 175%CS $\Rightarrow$ **CS = 40.000 u.m.** $\Rightarrow$ **C.mat = 30.000 u.m.**

13. (d) CTM_0 = 600 u.m./bucată.; Q_0 = 50 bucăți.; CT_1 = 45.000 u.m.; Q_1 = 2Q0; $CTM_0 = CT_0/Q_0 \Rightarrow 600 = CT_0/50 \Rightarrow$ **CT_0 = 30.000 u.m.**; $\Rightarrow I_{CT} = (CT_1/CT_0) \times 100 = (45.000/30.000) \times 100 =$ **150%** $\Rightarrow I_{CTM} = (I_{CT}/I_Q) \times 100 = (150/200) \times 100 =$ **75%.**

14. (c) CF = 10; CV = 3Q; **CFM** = CF/Q = **10/Q**; CVM = CV/Q = 3Q/Q $\Rightarrow$**CVM = 3,** CTM = CFM + CVM = 10/Q + 3; **C.mg** = $\Delta CT/\Delta Q = (CT_1 - CT_0)/(Q_1 - Q_0) = [(10 + 3Q_1) - (10 + 3Q_0)]/(Q_1 - Q_0) \Rightarrow$ **C.mg = 3.**

15. (b) Q_0 = 1.000 bucăți.; **Q_1= 1.500 bucăți.**; **CT_0** = $CTM_0 \times Q_0$ = 500 x 1.000 = **500.000 u.m.** $\Rightarrow$ **CT_1 = 620.0000**; **I_{CT}** = $(CT_1/CT_0) \times 100 =$ (620.000/ 500.000) x 100 =**124%** (**CT crește cu 24%** sau **de 1,24 ori**); **I_Q** = $(Q_1/Q_0) \times 100 = (1.500/1.000) \times 100 =$ **150%** (**Q sporește cu 50%** sau **de 1,5 ori**).

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 7

PROFITUL

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

Pr.T = profit total/brut, **Pr/u.p** = profit mediu/unitar, **Pr.mg.** = profit marginal, **V.mg.** = venit marginal, **VT (C.A)** = venit total (cifra de afaceri), **Pr.b (Pr.n)** = profit brut (profit net), **Iz.(Pr.b)** = impozit pe profitul brut, **Pr.N (Pr.s, Pr.e, Pr.M)** = profit nominal (profit suplimentar, economic sau pur, de monopol), $R_{Pr.T(CT)}$ = rata profitului față de cost (rata rentabilității), $R_{Pr.T(C.A)}$ = rata profitului față de cifra de afaceri, $R_{Pr.T(KT)}$ = rata profitului față de capitalul tehnic utilizat.

A. TESTE GRILĂ

1. Pentru o firmă care obține profit este întotdeauna subunitar raportul dintre:

a. cost total /cifră de afaceri;
b. preț /cost unitar;
c. cost marginal/cost mediu;
d. venit/consum.

2. *Nu* este o funcție a profitului:

a. stimularea inițiativei și asumarea riscului;
b. creșterea eficienței economice;
c. cultivarea spiritului de economie;
d. redistribuirea profitului către populație.

3. Profitul, ca venit fundamental:

a. relevă raționalitatea economiei în ansamblul său;
b. este incompatibil cu raționalitatea socială;
c. este rezultat dar și suport al progresului economic;
d. caracterizează orice activitate economică.

Scanned with OKEN Scanner

4. Când masa profitului scade, rata profitului la cifra de afaceri:

a. crește;
b. scade;
c. este constantă;
d. poate să crească, să scadă sau să rămână constantă.

5. Care dintre următoarele afirmații *nu* este adevărată:

a. profitul nu reprezintă mobilul oricărei activități;
b. profitul net este inferior profitului admis;
c. profitul brut este mai mare decât profitul admis;
d. profitul ordinar este suficient pentru continuarea activității.

6. Profitul nelegitim:

a. este un profit, întotdeauna nelegal;
b. nu se impozitează;
c. este un venit minim;
d. este obținut prin folosirea unor situații favorabile, independente de producător.

7. Pentru a obține profit legitim, întreprinzătorii:

a. pot renunța la cheltuielile materiale de producție, fără a reduce cheltuielile salariale;
b. pot specula deficitul bugetar;
c. pot practica o concurența neloială;
d. pot reduce costul de producție, fără a afecta calitatea produselor.

8. Dacă viteza de rotație a capitalului exprimată prin numărul de rotații realizate într-un an crește, celelalte condiții fiind nemodificate:

a. masa profitului scade;
b. masa profitului crește;
c. costurile de producție scad;
d. masa profitului rămâne constantă.

Scanned with OKEN Scanner

9. Una din afirmațiile următoare *nu* este corectă:

a. agentul economic care obține profit suplimentar îl obține și pe cel normal;

b. agentul economic care obține profit normal poate obține și profit suplimentar;

c. viteza de rotație a capitalului utilizat crește când durata unei rotații crește;

d. când costul unitar scade, la un preț dat, profitul unitar crește.

10. Atunci când profitul net obținut de firmă este pozitiv, dar inferior profitului brut, firma are o activitate:

a. rentabilă;

b. ineficientă;

c. nerentabilă;

d. falimentară.

11. Un producător obține un profit maxim pe unitate de produs atunci când:

a. costul unitar este egal cu costul marginal;

b. productivitatea marginală este inferioară costului marginal;

c. impozitul pe profit este zero;

d. productivitatea marginală este zero.

12. Dacă profitul unitar crește în mărime absolută cu aceeași valoare cu care se reduce costul unitar:

a. prețul de vânzare nu se modifică;

b. rata rentabilității nu se modifică;

c. rata rentabilității se dublează;

d. prețul de vânzare se dublează.

13. Identificați enunțul *fals* privind profitul și renta funciară:

a. sunt venituri fundamentale în economia de piață;

b. profitul poate fi mai mare decât renta funciară;

c. sunt venituri contractuale;

d. ca orice venit, ambele se impozitează.

Scanned with OKEN Scanner

14. Renta funciară este:

a. suma de bani pe care proprietarul funciar o plătește la stat;
b. un impozit plătit anual de către proprietarul terenului în virtutea dreptului de proprietate asupra acestuia;
c. un venit ce revine proprietarului funciar în virtutea dreptului de proprietate asupra terenului;
d. totalitatea cheltuielilor efectuate de proprietarul terenului pentru întreținerea acestuia.

15. Identificați afirmația incorectă:

a. prețul pământului este influențat de cererea și oferta de terenuri;
b. inflația influențează prețul pământului;
c. pământul ca factor de producție este neregenerabil;
d. prețul pământului atras în activitatea economică este influențat de randamentul pământului.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Masa profitului reprezintă excedentul de venituri peste cheltuieli.

2. O condiție pentru obținerea profitului legitim este respectarea condițiilor legale de către întreprinzători.

3. Nivelul costului unitar influențează direct proporțional dinamica masei profitului și a ratei rentabilității dacă ceilalți factori de influență nu se modifică.

4. Falimentul unei firme reflectă acea situație caracterizată prin imposibilitatea continuării activității economice.

5. Viteza de rotație a capitalului exprimată prin numărul de rotații executate într-o unitate de timp influențează invers proporțional mărimea profitului.

6. O firmă poate să obțină un profit suplimentar numai dacă practică o concurență incorectă.

Scanned with OKEN Scanner

7. Supraprofitul poate fi mai mare, mai mic sau egal cu profitul normal.

8. Pragul de rentabilitate reprezintă acel volum al producției la care firma nu înregistrează nici profit, nici pierderi.

9. Întreprinzătorilor le este indiferent în ce domeniu își investesc capitalul.

10. În situația în care prețul de vânzare și costul unitar scad în același ritm, rata profitului calculată la cost crește.

11. Fundamentarea deciziei producătorului cu privire la structura sortimentală a producției se realizează luând în considerare și nivelul prețului unitar.

12. Cu cât partea din încasările totale ce revine angajaților, proprietarilor de resurse naturale și creditorilor va fi mai mare, cu atât profitul va fi mai mic și invers.

13. Continuarea activității economice a unei firme este condiționată numai de obținerea profitului suplimentar.

14. Dacă întreprinzătorul este proprietarul tuturor factorilor de producție utilizați, el va încasa întregul venit doar sub formă de profit.

15. Profitul marginal este profitul obținut prin vânzarea ultimei unități de produs.

C. PROBLEME

1. Un întreprinzător are prețul unitar al bunurilor pe care le produce de 100 u.m. Știind costurile fixe totale de 80.000 u.m., costurile variabile pe unitate de produs = 20 u.m. **Cantitate ce trebuie produsă și vândută (Q)la pragul de rentabilitate de acest întreprinzător pentru a-și recupera costurile va fi:**

a. 750 bucăți; **b.** 1.000 bucăți; **c.** 200 bucăți; **d.** 700 bucăți.

Scanned with OKEN Scanner

2. Dependența dintre cantitatea produsă, încasările totale și costurile totale ale firmei în condiții de concurență perfectă sunt prezentate în tabel:

Q (buc)	0	1	2	3	4
CA (u.m.)	-	100	160	200	240
CT (u.m.)	40	60	100	140	200

Volumul producției (Q) care va asigura maximizarea profitului firmei va fi:

a. 2 bucăți, **b.** 4 bucăți , **c.** 3 bucăți , **d.** 1 bucată.

3. Dacă la 3 rotații ale capitalului se obține un profit anual de 1,2 mil lei. Pentru a obține un profit anual de 4,8 mil lei, atunci **numărul de rotații necesar** și **viteza de rotație a capitalului exprimată în zile sunt:**

a. 4 rotații, 90 zile/rotație; **b.** 12 rotații, 30 zile/rotație;
c. 16 rotații, 30 zile/rotație; **d.** 12 rotații, 35 zile/rotație.

4. C.A = 80.000 u.m., iar CT = 60.000 u.m. Dacă cifra de afaceri rămâne constantă, iar rata profitului la cifra de afaceri ar crește cu 20%, atunci **costul totale se va reduce (-ΔCT) cu:**

a. 4.000 u.m. **b.** 2.000 u.m. **c.** 8.000 u.m. **d.** 1.000 u.m.

5. Dacă raportul dintre prețul unui bun și costul său unitar este 4/3, atunci **rata profitului, calculată la cifra de afaceri [$R_{Pr.T(C.A)}$] este:**

a. 10%; **b.** 25%;
c. 30%; **d.** 15%.

6. În condițiile unei rate de 16% a impozitului pe profit, un profit net de 21.000 u.m., presupune **un profit brut (Pr.b) de:**

a. 25.000 u.m.; **b.** 17.000 u.m.;
c. 35.000 u.m.; **d.** 24.360 u.m..

Scanned with OKEN Scanner

7. La nivelul unei firme, rata rentabilității este 25%. Dacă cifra de afaceri este de 400.000 u.m., iar cota unică de impozitare este 16% atunci **profitul admis (Pr. admis) este:**

a. 65.000 u.m.; **b.** 60.000 u.m.;
c. 84.000 u.m.; **d.** 67.200 u.m.

8. În T0 rata profitului la capitalul real a fost de 15%. Dacă profitul sporește de 1,25 ori, iar capitalul tehnic, de 4.000 u.m. nu se modifică, atunci **indicele ratei profitului la capitalul tehnic [$I_{R,Pr.T(KT)}$] va fi:**

a. 175%; **b.** 18,75%;
c. 150%; **d.** 125%.

9. Dacă într-o perioadă dată de timp, profitul crește cu 25%, iar costurile totale se majorează cu o cincime, rata profitului la cost ajungând la 15%, atunci **rata profitului la cifra de afaceri la începutul perioadei [$R_{Pr.T(C.A)0}$] a fost:**

a. 11%; **b.** 16,2%;
c. 12,58%; **d.** 15%.

10. Prețul este 100 u.m., iar costul 80 de u.m. Pentru ca rata profitului calculată la încasări să crească cu 20%, atunci **costul total va înregistra următoarea modificare în mărimi absolute (ΔCT):**

a. va crește cu 10 u.m.; **b.** va crește cu 4 u.m.;
c. va scădea cu 4 u.m.; **d.** va scădea cu 16 u.m..

11. Rata rentabilității înregistrată de o firmă este de 25% în condițiile în care costul unitar este de 800 u.m. În această situație, **prețul (P) înregistrat de firmă are valoarea de:**

a. 1.000 u.m.; **b.** 1.200 u.m.;
c. 1.250 u.m.; **d.** 800 u.m.

12. Costul fix mediu în T0 era de 1.000 u.m. iar costul variabil mediu de 2.000 u.m.. Știind că volumul producției se dublează, costurile variabile totale cresc cu 50% în condițiile unui preț constant, **creșterea profitului unitar (ΔPr/u.m.) va fi de**:

a. 1.250 u.m.; **b.** 1.000 u.m.;
c. 1.200 u.m.; **d.** 2.000 u.m.

Scanned with OKEN Scanner

13. În condițiile în care costul de producție inițial reprezintă 80% din preț, iar în perioada următoare ajunge la 70% din preț, atunci **modificarea procentuală a ratei profitului la cifra de afaceri [$\Delta\%R_{Pr.T(C.A)}$]:**

a. crește cu 30%; **b.** scade cu 25%;
c. crește cu 50%; **d.** scade cu 20%.

14. Știind că rata profitului la cifra de afaceri era 20% în condițiile unor costuri totale de 80.000 u.m., dacă profitul crește cu 40%, în condițiile păstrării neschimbate a cifrei de afaceri, atunci **modificarea în mărimi relative a costurilor totale (Δ%CT) este următoarea:**

a. cresc cu 10%; **b.** scad cu 10%;
c. scad cu 20%; **d.** cresc cu 10%.

15. Două firme A și B înregistrează aceeași cifră de afaceri. Dacă firma A are o rată a rentabilității de 25%, iar la firma B raportul dintre profit și încasări este de 1/5, se poate spune că:

a. firma A este mai profitabilă decât firma B;
b. costurile celor două firme sunt egale;
c. firma B este mai profitabilă decât firma A;
d. profitul celor două firme nu poate fi comparat.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(a)** Întotdeauna, când firma obține profit, **costul total va fi inferior cifrei de afaceri** întrucât C.A. = CT + Pr.T

2. **(d) Profitul,** ca venit fundamental poate fi redistribuit către acționari sau către angajații firmei, sub formă de salariu colectiv și **nu către întreaga populație.**

3. **(c)** Urmare a **progresului economic, profitul crește**. De asemenea, **obținerea de profit favorizează progresul economic.**

Scanned with OKEN Scanner

4. **(d)** $R_{Pr.T(C.A)}$ = (Pr.T/C.A.) x 100. Presupunând că masa inițială a profitului era de 100 u.m. și scade la 80 u.m., pentru a putea calcula evoluția $R_{Pr.T(C.A)}$ trebuie să cunoaștem și evoluția CT și implicit a C.A.; **CT poate crește mai repede, mai lent sau în același ritm cu cât se reduce masa profitului.**

5. **(b) Profitul admis** se calculează ca diferență între profit brut și impozitul pe profit, fiind cunoscut și ca **profit net.**

6. **(d) Profitul nelegitim** (venitul nemeritat) este suma însușită **de posesorul capitalului investit într-o activitate economică care beneficiază de situații favorabile economico-sociale, independente de el** (sustragerea de la plata costurilor cu protecția mediului, practicarea unor prețuri ridicate nejustificate economic etc.).

7. **(d)** Profitul legitim este suma ce revine **întreprinzătorului pentru serviciul adus prin activitatea economică pe care o desfășoară (îmbunătățirea calității produselor, utilizarea unor mijloace de muncă mai ieftine, promovarea progresului tehnic etc.).**

8. **(b)** Dacă numărul de rotații realizate de capital crește atunci **profitul sporește. în condițiile reducerii duratei unei rotații/an.** Dacă în condițiile unei viteze de rotație a capitalului de 3 rotații pe an, profitul obținut de firmă este 3.000 lei (1.000 lei/ rotație), când numărul de rotații se dublează și ajunge la 6 rotații, profitul va fi de 6.000 lei.

9. **(c)** Viteza de rotație a capitalului utilizat se exprimă fie prin **durata unei rotații,** fie prin **numărul de rotații realizate într-o unitate de timp**. Dacă într-un, crește viteza de rotație a capitalului aceasta înseamnă creșterea numărul de rotații și reducerea duratei unei rotații (Inițial durata unei rotații era de 2 luni, iar capitalul face 6 rotații/an. Dacă viteza crește la 8 rotații/an, durata unei rotații scade la 1,25 luni).

10. **(a)** Profitul net (Pr.n) este întotdeauna inferior profitului brut întrucât Pr.b = Pr.n + Iz.(Pr.b). **Dacă profitul net obținut de firmă este pozitiv firma are o activitate rentabilă.**

Scanned with OKEN Scanner

11. (a) Curba costului marginal intersectează pe cea a costurilor medii întotdeauna în punctul de minim al acestora. **Când costul mediu este minim, profitul unitar este maxim.**

12. (a) P = CTM + Pr/u.p. Presupunem că: P =1.000 u.m., Pr/u.p. = 200 u.m. iar CTM = 800 u.m. O creștere în mărime absolută a profitului unitar cu 50 u.m. și o reducere a costului unitar tot cu 50 u.m. ⇒ [P1 = (800 – 50) + (200+ 50)] = 1000 u.m. ⇒ $\mathbf{P_1 = P_0}$.

13. (c) Profitul nu este un venit contractual, ci **renta funciară are la bază un contract** încheiat, pe un termen limitat, între proprietarul pământului și întreprinzătorul care dorește să facă investiții, pe o suprafață de pământ aparținând proprietarului, pentru obținerea unui câștig.

14.(c) Renta funciară (renta pământului) reprezintă **suma de bani plătită de utilizator** (arendaș/ întreprinzător) **proprietarului de terenuri agricole** pentru dreptul de a exploata, pe un anumit termen, o suprafață de teren care aparține acestuia din urmă.

15.(c) Printr-o utilizare rațională, pământul, ca F.P, are **o mare capacitate de regenerare.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 4, 7, 8, 11, 12, 15	**3,5, 6, 9, 10, 13, 14**

1. Conform formulei profitului, **PrT = VT – CT**.

2. Profitul legitim este suma ce revine celui care deține firma pentru **serviciul adus prin activitatea economică desfășurată, evident cu respectarea condițiilor legale.**

3. Nivelul costului unitar **influențează invers proporțional** dinamica masei profitului și a ratei rentabilității (creșterea costului mediu, dacă

Scanned with OKEN Scanner

ceilalți factori de influență nu se modifică., de exemplu prețul, determină scăderea profitului).

4. În condiții de faliment, când **costurile depășesc încasările,** agentul economic nu mai poate continua activitatea economică întrucât nu își mai permite cumpărarea de noi factori de producție și nu mai obține **profit – mobilul său principal**.

5. Viteza de rotație a capitalului exprimată prin numărul de rotații executate într-o unitate de timp influențează **direct proporțional mărimea profitului**. (cu cât capitalul consumat în procesul de producție face mai multe rotații/an, se recuperează mai repede cheltuielile cu producerea B.E prin vânzarea acestora, iar profitul crește).

6. În mod normal, o firmă obține profit suplimentar când dispune de **condiții naturale sau economice favorabile, legale (pe care alții nu le au)** și de care se folosește printr-o concurență imperfectă pentru a obține un venit mai mare.

7. **Profitul total** al firmei este format din profit **normal (obișnuit; ordinar) și suplimentar sau supraprofit** (profit economic și profit de monopol).

8. Pragul de rentabilitate, numit și punct critic sau punct de echilibru, reprezintă acel volum al producției la **care costurile totale sunt egale cu încasările** din vânzarea producției, **iar profitul este egal cu zero.**

9. **Din dorința firească de a câștiga mai mult, întreprinzătorii** își retrag capitalurile din domeniile de activitate mai puțin rentabile (unde rata profitului este mai mică) și **investesc în activități care au o rentabilitate mai mare (o rată a profitului mai mare).**

10. De exemplu: P = CMT + Pr/u.p = 10 = 8 + 2 $\Rightarrow$ **$R_{Pr.T(CMT)}$** = (2/8) x 100 **= 25%.** Dacă: **$\Delta\%P = \Delta\%CMT = -10\% \Rightarrow 9 = 7{,}2 + 1{,}8 \Rightarrow$ $R_{Pr.T(CMT)}$** = (1,8/7,2) x 100 **= 25%.** $\Rightarrow$ **Rata rentabilității este constantă.**

Scanned with OKEN Scanner

11. Structura producției acționează asupra profitului în funcție de **raportul dintre ponderea bunurilor/serviciilor cu profit ridicat și ponderea celor care înregistrează un profit scăzut.**

12. După acoperirea costurilor de producție din încasările totale, întreprinzătorul trebuie să remunereze posesorii F.P atrași în activitatea economică. Astfel, **cu cât partea ce revine factorului muncă, posesorului de resurse naturale și creditorilor este mai mare**, ceea ce va rămâne sub formă de profit (proprietarului capitalului tehnic) va fi mai mică și invers, dacă cifra de afaceri rămâne constantă.

13. Continuarea activității este condiționată de obținerea **profitului normal.,** apreciat ca fiind **minimul care stimulează continuarea activității economice comerciale.**

14. Dacă întreprinzătorul este **proprietarul tuturor F.P utilizați, va încasa toate formele de venit**: **salariul,** ca manager, **dobânda,** pentru capitalul propriu investit, **chirii**, pentru clădirile proprii folosite, **renta funciară** pentru suprafața de teren pusă la dispoziția firmei.

15. Profitul marginal este **profitul suplimentar încasat ca urmare a creșterii cu o unitate a vânzărilor dintr-un bun economic, deci și a ultimului produs vândut.**

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(b)** CT = CF + CV, P x Q = CF + CVM x Q ⇒ 100 x Q = 80.000 + 20 x Q ⇒ Q = 1.000 bucăți.

2. **(c)** Pr.T = maxim ⇒ **V.mg = C.mg**; ΔQ = 1 bucată ⇒ V.mg = ΔC.A și C.mg = ΔC.T ⇒ **V.mg(3)** = 200 u.m. – 160 u.m. = **40 u.m., C.mg(3)** = 140 u.m. – 100 u.m. = **40 u.m.** ⇒ **Q = 3 bucăți.**

3. **(b) Profit/rotație** = 1,2 mil lei/3 rotații = **400.000 lei/rotație.** Profit anual = 4,8 mil lei ⇒ **Nr.R (număr rotații)** = 4,8 mil lei: 400.000 lei/ rotație **= 12 rotații/an; VRK (viteza de rotație a capitalului)** = 360 zile/12 rotații = **30 zile/rotație.**

Scanned with OKEN Scanner

4. **(a)** $\mathbf{Pr_0 = CA_0 - CT_0}$ = 80.000 u.m. - 60.000 u.m. = **20.000 u.m.**, $\Rightarrow$ $\mathbf{R_{Pr.T(C.A)0}}$ = (20.000 u.m./80.000 u.m.) x 100 = **25%**; $\mathbf{R_{Pr.T(C.A)1}}$ = 120% x 25% = **30%**; $C.A_1 = C.A_0$ = 80.000 u.m., $Pr.T_1$ = 30% $C.A_1$ $\Rightarrow$ $Pr.T_1$ = **24.000 u.m.** $\Rightarrow$ $\mathbf{CT_1}$ = 80.000 u.m. – 24.000 u.m. = **56.000 u.m.** $\Rightarrow$ $\mathbf{\Delta CT = CT_1 - CT_0 = - 4000\ u.m.}$

5. **(b)** P/CTM = 4/3 $\Rightarrow$ CTM = (3/4)P $\Rightarrow$ **Pr/u.p** = (1/4)P $\Rightarrow$ $\mathbf{R_{Pr.T(C.A)}}$ = **25%.**

6. **(a)** Pr.n = Pr.b – Iz(Pr.b) $\Rightarrow$ 21.000 u.m. = Pr.b - 16%Pr.b $\Rightarrow$ **Pr.b** = 25.000 u.m.

7. **(d)** Pr.T = 25%CT; CA = 400.000 u.m. = CT + Pr.T $\Rightarrow$ **CT = 320.000 u.m.,** $\Rightarrow$ **Pr.T = 80.000 u.m.** $\Rightarrow$ **Pr.n** = Pr.T - 16% Pr.b = 84% x 80.000 u.m. = **67.200 u.m.**

8. **(d)** $\mathbf{I_{KT} = 100\%; I_{Pr} = 125\% \Rightarrow I_{Rpr/KT} = 125\%.}$

9. **(c)** $\mathbf{I_{Pr.T} = 125\%; I_{CT}=120\% \Rightarrow I_{RPr.T(CT)}}$ = (125/120) x 100 $\approx$ **104,16%** = $\mathbf{[R_{Pr.T(CT)1} : R_{Pr.T(CT)0}]}$ x 100 = $\mathbf{[15\% : R_{Pr.T(CT)0}]}$ x 100 $\Rightarrow$ $\mathbf{R_{Pr.T(CT)0}}$ = (0,15 : 1,0416) x 100 $\approx$ **14,4%**$\rightarrow$**Pr.$_0$** = 0,144%CT_0 $\Rightarrow$ $\mathbf{R_{Pr.T(C.A)\ 0}}$= ($Pr.T_0$: $C.A_0$) x 100 = (0,144%CT_0 : 1,44CT_0) x 100 = 12,58%.

10. **(c)** $\mathbf{Pr/u.p_{(0)}}$ = 100 u.m. – 80 u.m. = **20 u.m.**; $\mathbf{R_{Pr.T(C.A)0}}$= 20%; $\mathbf{R_{Pr.T(C.A)1}}$ = 120% x 20% = **24%.** Dacă $CA_1 = CA_0$ $\Rightarrow$ $Pr/u.p_{(1)}$ = 24 u.m. $\Rightarrow$ CTM_1 = 76 u.m. $\Rightarrow$ $\mathbf{\Delta CTM}$ = $CTM_1 - CTM_0$ = **- 4 u.m.**

11. **(a)** **Pr/u.p** = 25%CTM = 25% x 800 u.m. = **200 u.m.** $\Rightarrow$ **P** = 200 u.m. + 800 u.m. = **1.000 u.m.**

12. **(b)** CTM_0 = 3.000 u.m.; $Q_1 = 2\ Q_0$; CV_1= 1,5CV_0; Dacă: $\mathbf{P_1 = P_0 \Rightarrow - \Delta CTM = + \Delta Pr/u.p.}$ $\mathbf{I_{CMV}}$ = (150%: 200%) x 100 = **75%** $\Rightarrow$ $\mathbf{CMV_1}$ = 0,75 x 2.000 u.m. = **1.500 u.m.**; $\mathbf{I_{CMF}}$ = (100%/200%) x 100 = **50%** $\Rightarrow$ $\mathbf{CMF_1}$ = 1/2 x 1.000 u.m. = **500 u.m.** $\Rightarrow$ $\mathbf{CMT_1}$ = **2.000 u.m.** $\Rightarrow$ $\mathbf{\Delta CMT = - 1.000\ u.m. \Rightarrow \Delta Pr./u.p = + 1.000\ u.m.}$.

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry
ASiNi. CAMiOANE

13. (c) $CTM_0 = 80\%P_0 \Rightarrow Pr/u.p_{(0)} = 20\%P_0 \Rightarrow \mathbf{R_{Pr.T(C.A)0} = 20\%;}$ $CTM_1 = 70\%P_0 \Rightarrow Pr/u.p_{(1)} = 30\%P_0 \Rightarrow \mathbf{R_{Pr.T(C.A)1} = 30\%;}$ $I_{RPr.T(C.A)} = (0,3/0,2) \times 100 = \mathbf{150\%} \Rightarrow \Delta\% \mathbf{R_{Pr.T(C.A)} = 50\%.}$

14. (b) $\mathbf{CT_0 = 80\%CA_0} \Rightarrow 80.000$ u.m. $= 80\%$ C.A$_0 \Rightarrow \mathbf{C.A_0 = 100.000}$ **u.m.,** $\mathbf{Pr.T_0 = 20.000}$ **u.m.** Pr.T$_1 = 140\%$ Pr.T$_0 = 1,4 \times 20.000$ u.m. $=$ **28.000 u.m.;** Dacă: C.A$_1$ = C.A$_0$ = 100.000 u.m. $\Rightarrow \mathbf{CT_1 = 72.000}$ **u.m.** $\Rightarrow \mathbf{I_{CT}} = (CT_1/ CT_0) \times 100 = (72.000/80.000) \times 100 = \mathbf{90\%} \Rightarrow \Delta\%\mathbf{CT = - 10\%.}$

15. (b) C.A$_A$ = C.A$_B$. Pentru firma A: $\mathbf{R_{Pr..T(C.T)A} = 25\%} \Rightarrow$ Pr.T$_A =$ $25\%CT_A \Rightarrow$ C.T$_A = 4 \times$ PrT$_A \Rightarrow$ C.A$_A = 5 \times$ Pr.T$_A \Rightarrow \mathbf{Pr.T_A = 20\%}$ $\mathbf{C.A_A} \Rightarrow \mathbf{CT_A = 80\%C.A_A;}$ $R_{Pr.T(C.A)B} = 20\% \Rightarrow \mathbf{Pr.T_B = 20\%C.A_B}$ $\Rightarrow \mathbf{CT_B = 80\%C.A_B} \Rightarrow \mathbf{Pr.T_A = Pr.T_B.} \Rightarrow \mathbf{C.T_A = C.T_B}$

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 8

PIAȚA BUNURILOR ECONOMICE

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

P = preț, **Pe.** = preț de echilibru, **Qe** = cantitate de echilibru, **V** = venit, **Ce** (sau **Qc**) = cerere/cantitate cerută, **Of** (sau **Q**) = ofertă/cantitate oferită, $\mathbf{E_{Ce}}$ (sau $\mathbf{E_{Qc}}$; $\mathbf{K_{Qc}}$) = coeficient de elasticitate a cererii, $\mathbf{E_{Of}}$ (sau $\mathbf{E_{Qc}}$; $\mathbf{K_{Qc}}$) = coeficient de elasticitate a ofertei.

A. TESTE GRILĂ

1. Piața modernă:

a. este liantul dintre schimbul și circulația mărfurilor;
b. asigură eficiență tuturor participanților la schimb;
c. are rolul de „mână invizibilă" în deciziile agenților economici;
d. se caracterizează prin ignorarea semnalelor pieței de către vânzătorii eficienți.

2. *Nu* este corect a se spune despre piață că:

a. este locul de obținere a profitului;
b. este un spațiu economic exclusiv geografic;
c. validează deciziile și comportamentul vânzătorilor;
d. se prezintă, în prezent, ca un sistem de piețe concurențiale.

3. Alegeți varianta *falsă* privind piața:

a. are o istorie îndelungată care o precede pe cea a economiei de piață;
b. apare concomitent cu economia de piață;
c. își are rădăcinile în primele forme ale schimbului;
d. ea nu există fără ofertă și cerere.

Scanned with OKEN Scanner

4. *Nu* constituie o variabilă a pieței moderne:
a. serviciile marfare;
b. cererea;
c. concurența;
d. bunurile libere.

5. Dacă cresc prețurile satisfactorilor cu aceeași intensitate ca veniturile populației, atunci are loc:
a. deplasarea curbei cererii spre stânga;
b. creștea volumul bunurilor cumpărate;
c. menținerea constantă a volumului mărfurilor achiziționate;
d. achiziționarea de către consumatori a bunurile necesare cu cheltuieli mai mici.

6. „Extinderea" cantității cerute dintr-un bun este determinată de:
a. creșterea veniturilor producătorilor;
b. scăderea prețului bunului;
c. deplasarea spre stânga a curbei cererii bunului față de situația inițială;
d. creșterea prețului bunului.

7. *Nu* reprezintă o condiție ca nevoia de a consuma must să devină cerere pentru acest bun:
a. existența dorinței și voinței de a cumpăra;
b. existența pe piață spre vânzare a mustului;
c. capacitatea de plată a cumpărătorilor;
d. satisfacerea nevoilor din producție proprie.

8. Punctele de pe curba cererii unui bun X reflectă relația dintre modificarea:
a. cantităților cerute din bunul X și prețurile respectivului bun;
b. prețurilor altor bunuri și cererea bunului X;
c. numărului de cumpărători și cantitatea cerută din bunul X;
d. veniturilor cumpărătorilor și cererea bunului X.

Scanned with OKEN Scanner

9. Dacă există o relație invers proporțională între prețul caşcavalului și oferta de brânză, atunci bunurile respective sunt:

a. complementare în cerere;
b. substituibile în cerere;
c. complementare în ofertă;
d. substituibile în ofertă.

10. Condiția care va determina reducerea ofertei naționale de struguri este:

a. sporirea prețului strugurilor, ceilalți factori nemodificându-se;
b. o vară secetoasă;
c. creșterea numărului viticultorilor, ceilalți factori rămânând constanți;
d. creșterea cererii de vinuri.

11. Afirmația „orice producător este și vânzător" este apreciată ca fiind:

a. adevărată numai în economia de piață;
b. specifică economiilor de schimb;
c. falsă;
d. adevărată în cazul trocului.

12. Oferta pe piața unui bun reflectă:

a. în general, o parte din producția totală obținută din bunul respectiv;
b. cantitatea oferită spre vânzare din acel bun la un anumit preț;
c. nevoile oamenilor ce trebuie satisfăcute;
d. cantitatea maximă pe care vânzătorul dorește să o vândută.

13. Principalele „semnale" care reglează mișcările laturilor pieței, apreciată de specialiști ca fiind un „organism viu" sunt:

a. cumpărătorii;
b. vânzătorii;
c. instituțiile guvernamentale;
d. prețurile.

Scanned with OKEN Scanner

14. Pentru un bun X, la prețul de 15 lei, cantitatea cerută este excedentară față de cantitatea oferită. Dacă prețul crește cu 5 lei, cantitatea cerută este devansată de cantitatea oferită, (celelalte elemente ale pieței rămân constante), atunci prețul de echilibru pe piața bunului X va fi:

a. mai mic de 15 lei;
b. mai mare de 20 lei;
c. cuprins între 15 și 20 lei;
d. cuprins între 5 și 15 lei.

15. Dacă pe piața energiei electrice, guvernul stabilește o limită maximă de preț („preț plafon") atunci:

a. se urmărește, în principal, protejarea consumatorilor;
b. el este superior prețului de echilibru;
c. oferta este superioară cererii de energie electrică;
d. el reglează cererea și oferta energiei electrice.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. În țările în care domină economia de schimb, piața exclude concurența.

2. Cererea unui bun și cantitatea cerută din acel bun nu sunt sinonime.

3. Principalul factor care influențează oferta unui bun este numărul vânzătorilor și cumpărătorilor.

4. Dacă consumatorii anticipează o creștere de prețuri, cererea viitoare va fi mai mică decât cea prezentă.

5. O funcție a prețului este de informare a participanților la tranzacții privind variabilele pieței.

6. La bunuri cu cerere elastică, cifra de afaceri a întreprinzătorilor scade dacă crește prețul.

7. Prețul pieței are o limită maximă determinată de costul de producție al mărfii.

Scanned with OKEN Scanner

8. Prețul de echilibru există când cantitatea cerută și cea oferită, satisfăcute, sunt egale, indiferent de volumul tranzacțiilor.

9. Dacă un sculptor dorește să vândă o lucrare a sa, atunci oferta sculpturii este perfect inelastică.

10. Dacă coeficientul de elasticitate a cererii în raport cu prețul este, în mărime absolută, supraunitar, cererea reacționează rapid la modificarea prețului

11. Dacă prețul unui bun crește atunci oferta bunului complementar scade.

12. Dacă între veniturile cumpărătorilor și cererea unui bun este o relație pozitivă, bunurile nu sunt inferioare.

13. Guvernul poate acționa direct asupra nivelului prețului, prin majorarea veniturilor bugetarilor.

14. Prețul de echilibru este determinat de piață.

15. Curba ofertei unui bun în raport de creșterea prețului are o pantă descrescătoare.

C. PROBLEME

1. Când cantitatea oferită sporește de 3 ori, iar prețul crește de 1,4 ori față de perioada anterioară, atunci **coeficientul de elasticitate a ofertei față de preț ($E_{Q/P}$) este:**

a. 0,2; **b.** 5; **c.** 1,5; **d.** 2,14.

2. În condițiile în care coeficientul de elasticitate a cererii unui bun față de preț este 2, cantitatea cerută la începutul anului fiind de 300 bucăți, iar indicele prețului în anul respectiv este 120%, atunci **cererea la sfârșitul anului (Ce_1) va fi:**

a. 180 bucăți; **b** 18 bucăți; **c.** 120 bucăți ; **d.** 12 bucăți.

Scanned with OKEN Scanner

3. Un vânzător care sporește, prețul inițial de 20 u.m., cu două cincimi, **va pierde un sfert din clientelă. Dacă cererea inițială era de 600 bucăți, atunci variația în mărimi absolute a cererii (ΔCe) este:**

a. 150 bucăți ; **b.** - 450 bucăți ; **c.** -150 bucăți; **d.** 8 bucăți .

4. Funcția cererii unui bun este de forma: Ce. = 36 - 2P. Dacă prețul crește de la 8 la 12 u.m., **mărimea coeficientului de elasticitate a cererii în raport de preț ($E_{Ce/P}$) este:**

a. 0,8, **b.** 1,25, **c.** 2, **d.** 4.

5. Dacă venitul lunar al unei persoane era de 2.000 u.m. și crește peste un an cu 500 u.m., determinând sporirea cererii cu 30%, atunci **coeficientul de elasticitate a cererii în raport de venit ($E_{Ce/V}$) este:**

a. 0,8, **b.** 0,2, **c.** 0,24, **d.** 1,2.

6. Creșterea prețului unui bun de la 8 la 10 lei determină scăderea cererii acelui bun de la 1.200 la 800 bucăți. **Coeficientul de elasticitate a cererii față de preț ($E_{Ce/P}$) și tipul cererii sunt:**

a. 0,75; cerere inelastică;
b. 4/3; cerere elastică;
c. 1; cerere unitară;
d. 1,33; cerere inelastică.

7. Dacă coeficientul de elasticitate a ofertei în raport de preț, $E_{Of(P)} = 0,5$, în condițiile în care oferta inițială era 30 bucăți, iar prețul de vânzare al bunului a crescut cu 3 u.m. de la 6 u.m., atunci **sporul în mărimi absolute al ofertei (ΔQ) este:**

a. 37,5 bucăți; **b.** 75 bucăți; **c.** 7,5 bucăți; **d.** 3,75 bucăți.

8. Funcția cererii și a ofertei unui bun X sunt de tipul Ce. = 150 – 3P și Of. = 40 + 7P. Dacă statul fixează la bunul X un preț administrat, P.adm. = 10 u.m., rezultă că **diferența dintre cerere și ofertă este de:**

a. 3 bucăți; **b.** 1 bucată; **c.** 7 bucăți; **d.** 10 bucăți.

Scanned with OKEN Scanner

9. Un vânzător micşorează preţul de vânzare al bunului său cu 16% determinând sporirea cererii cu 8%. În această situaţie, **veniturile vânzătorilor (V):**

a. cresc cu 50% pentru că cererea este inelastică;
b. scad cu 25% pentru că cererea este elastică;
c. scad cu 9, 28% pentru că cererea este inelastică;
d. cresc 90,72% pentru că cererea este inelastică.

10. Pe piaţa bunului X există 3 vânzători. Ofertele individuale ale acestora sunt: $Of._1 = 150 + 4P$; $Of._2 = 10 + 5P$; $Of._3 = 6P + 140$, iar preţurile pe care le practică sunt: $P_1 = 5$ u.m. $P_2 = 20$ u.m. şi $P_3 = 8$ u.m.. Dacă cei trei ofertanţi ar vinde la preţul de echilibru, Pe = 10 u.m., atunci **vânzătorii se află în următoarea situaţie:**

a. al doilea vânzător câştigă 50 u.m.;
b. primul vânzător pierde 20 u.m.;
c. niciun vânzător nu are pierderi;
d. al doilea vânzător pierde 50 u.m.

11. Pe piaţa unui bun funcţia ofertei şi a cererii sunt de tipul: Of = 300 + 15Pşi C.e = 500 – 5P, atunci **preţul de echilibru (Pe) şi cantitatea de echilibru (Qe) sunt:**

a. 450 u.m.; 10 bucăţi.;
b. 10 u.m.; 450 bucăţi;
c. 10 bucăţi; 350 u.m.;
d. 25 bucăţi; 450 u.m.

12. Elasticitatea ofertei faţă de preţ este unitară, iar la preţul de 27 u.m., cantitatea oferită este de 180 unităţi. Dacă preţul iniţial era de 30 u.m., atunci **cantitatea oferită, în mărimi absolute, a scăzut (-ΔQ) cu:**

a. 15 unităţi; **b.** 20 unităţi; **c.** 30 unităţi; **d.** 50 unităţi.

13. Dacă 2 bucăţi dintr-un bun X se cumpără cu 40 lei, iar în perioada următoare cu 200 lei se cumpără 4 bucăţi din bunului X, atunci **afirmaţia adevărată despre preţ (P)este:**

a. $P_1 = 1{,}5P_0$;
b. $P_0 = (5/2)P_1$;
c. $\Delta\%P = 250\%$;
d. $I_P = 250\%$.

Scanned with OKEN Scanner

14. O firmă, produce şi vinde într-un an 180.000bucăţidintr-un bun la un preţ de 9.000 lei. Dacă coeficientul de elasticitate a cererii în raport de preţ este 3, iar producătorul doreşte sporirea vânzărilor cu 30%, atunci **el va modifica preţul (P) astfel**:

a. $\Delta P = +900$ lei; **b.** $\Delta\%P = 10\%$;

c. $\Delta P = -900$ lei; **d.** îl va menţine neschimbat.

15. Dacă indicele preţului este 125%, iar al cererii este 60%, atunci **coeficientul de elasticitate a cererii faţă de preţ ($E_{Ce/P}$) este:**

a. 1,6; **b.** 0,625; **c.** 48%; **d.** 2,08.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c)** Piaţa joacă rolul de **„mână invizibilă" care direcţionează deciziile/comportamentul agenţilor economici**. Fiecare este liber să producă/vândă ce, cât, cum şi pentru cine doreşte, realizându-şi propriile interese. **Piaţa validează dacă s-au luat cele mai bune decizii.**

2. **(b)** Astăzi, o bună parte a actelor de schimb nu se mai face doar direct între vânzători şi cumpărători, într-un spaţiu amenajat în acest scop (fizic/geografic), ci şi pe **cale electronică (prin telefon, telex, internet** etc.)

3. **(b) Existenţa pieţei are o vechime mult mai mare (din antichitate) decât a economiei de piaţă** (aproximativ acum două - trei secole). Deşi apariţia pieţei este legată de primele forme ale schimbului (trocul), dezvoltarea şi generalizarea **economiei de schimb** (piaţa devenind componenta ei centrală) au făcut ca ea să devină economie de piaţă modernă

4. **(d) Bunurile libere** (aerul, lumina şi căldura solară etc.) **nu sunt mărfuri**, deci **nu sunt supuse schimbului pe piaţă.**

Scanned with OKEN Scanner

5. **(c)** $V = P \times Q$, Dacă $I_V = I_P = 125\% \Rightarrow I_Q = (I_V/I_P) \times 100 = \mathbf{100\%}$ (sau $\mathbf{Q_1 = Q_0}$)

6. **(b)** Când ceilalți factori de influență nu se modifică, de exemplu la același venit, **dacă scade prețul, se cumpără o cantitate mai mare (extinderea/creșterea cantității cerute din acel bun).**

7. **(d)** Dacă o persoană dorește și vrea să consume, de exemplu must în condiții ecologice, **pe care îl produce în gospodăria proprie** (deși ar putea să-l cumpere), **ea nu devine exponentă a cererii.**

8. **(a)** A nu se confunda deplasarea curbei cererii unui bun datorită modificării **condițiilor cererii** (veniturile, numărul și previziunile cumpărătorilor, prețurile bunurilor substituibile și complementare etc.)**care nu influențează** ***punctele de pe curba cererii unui bun. Punctele de pe curba cererii reflectă influența modificării prețului asupra cantităților cerute din bunul X, în condițiile în care poziția curbei cererii nu se modifică.***

9. **(d) Caşcavalul și brânza au la baza producerii lor aceeași materie primă (laptele), deci ele sunt substituibile în ofertă.** De exemplu: **dacă crește prețul caşcavalului, producătorii întrevăd câștiguri mai mari în cazul vânzării caşcavalului** (a cărui ofertă va spori) în detrimentul brânzei (a cărei ofertă va scădea).

10. **(b) O vară secetoasă** determină scăderea cantității de struguri obținută și eventual vândută. Ea face parte din **condițiile ofertei** care determină deplasarea curbei ofertei de struguri spre stânga.

11. **(c)** De exemplu, nu toți producătorii de legume doresc să le vândă. **Unii vor să-și satisfacă nevoile personale din producția proprie, nu să vândă legumele.**

12. **(a)** De exemplu, anual o firmă care produce 1.000 de biciclete, dorește să vândă integral producția, dar nu poate decât 800 de biciclete. Deci, **oferta pe piața bicicletelor este mai mică decât producția totală.**

Scanned with OKEN Scanner

MASINI. CAMIOANE

13. **(d) Mișcarea (creșterea sau scăderea) cantității cerute sau oferite este influențată, de regulă, dar în sensuri diferite de dinamica prețului. Dacă prețul crește, cererea scade la același venit, dar crește oferta, vânzătorii fiind interesați să obțină un profit cât mai mare.**

14. **(c)** Se pleacă de la reprezentarea grafică a prețului de echilibru. Dacă Px = 15 lei (cantitatea cerută > cantitatea oferită) ⇒ Pe > 15 lei. Dacă Py = 20 lei. (cantitatea oferită > cantitatea cerută) ⇒ Pe < 20 lei. ⇒ **15** lei. **< Pe < 20** lei..

15. **(a) „Prețul plafon" este inferior P.e (cererea este superioară ofertei)** **Limita maximă de preț („prețul plafon")** care nu trebuie depășită și stabilită de către guvern, are rolul **de a proteja pe cumpărători** (al căror nivel de trai scade datorită creșterii prețului energiei electrice).

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
2, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 14	**1, 3, 7, 8, 11, 13, 15**

1. Economiile de schimb sunt: **de comandă** (centralizat – planificate) în care **nu există concurență** (statul deține monopolul asupra alocării R.E), și **economii de piață/concurențiale/ale liberei inițiative, în cadrul cărora, concurența este o variabilă a pieței.**

2. Cererea unui bun reflectă totalitatea cantităților cerute la diferite niveluri ale prețului. Deci, **nu sunt sinonime: cantitatea cerută reprezintă, la un moment dat, o parte a cererii pe piața unui bun la un anumit preț.**

3. **Principalul factor care influențează oferta unui bun (direct proporțional) este prețul de vânzare.** Producătorul va compara prețul stabilit de el, în principal în raport de costuri, de subvențiile primite de la stat, impozite etc. cu **prețul pieței** (influențat și de numărul vânzătorilor și al cumpărătorilor) și se va adapta acestuia, sperând să obțină câștigul dorit.

Scanned with OKEN Scanner

4. De exemplu, **dacă prețul unei sticle de ulei va crește** de la 8 lei la 10 lei, cererea fiind în raport invers proporțional cu nivelul prețului, **în viitor cererea de ulei va fi mai mică decât cea prezentă.**

5. **Prețul** oferă informații vânzătorilor și cumpărătorilor privind **raritatea F.P consumați pentru obținerea unui bun, raportul cerere-ofertă, presiunile exercitate de diferiți agenți economici asupra lui, caracteristicile mărfurilor supuse schimbului etc.**

6. Cifra de afaceri scade deoarece **cantitatea cerută se reduce (-Δ%Qc) mai mult decât crește prețul (Δ%P). Deci nu se recomandă sporirea prețului la o cerere elastică.**

7. În stabilirea nivelului prețului de vânzare se ține cont de limitele între care el trebuie încadrat. **Limita maximă** nu poate fi depășită pentru că **nu mai există cerere,** iar **limita minimă** este dată de **costurile ocazionate de obținerea bunului,** sub ea se pune în pericol situația financiară și stabilitatea activității firmei.

8. **Nu este suficient să fie satisfăcute și egale cantitatea cerută și cea oferită** (poate fi un singur vânzător și un singur cumpărător), ci **P.e există și când volumul tranzacțiilor este maxim dintr-un bun.**

9. Cantitatea oferită (o sculptură) nu se modifică indiferent de variația prețului oferit de cumpărători, deci ea este sub aspect grafic, **perpendiculară cu axa O – X (abscisa/a cantității oferite).**

10. $E_{Ce(P)} > 1$, respectiv **Δ%Ce > Δ%P, atunci cererea este elastică la preț**, deci reacționează rapid la modificarea prețului.

11. Situația dată se referă la **bunuri substituibile** (între prețul unui bun/untul și oferta bunului substituibil/brânza este o **relație negativă**) și **nu la cele complementare în ofertă** (între prețul unui bun/motorina și oferta bunului complementar/benzina este o **relație direct proporțională).**

Scanned with OKEN Scanner

12. În cazul **bunurilor inferioare dacă venitul crește, cantitatea cerută dintr-un bun scade** (nu vom cumpăra mai mult lapte, carne etc. decât este necesar). Dacă **bunurilor sunt normale este o relație direct proporțională** (dacă crește venitul avem tendința să achiziționăm mai multe produse de îmbrăcăminte).

13. Majorarea veniturilor bugetarilor este o **măsură indirectă** de influențare a nivelului prețului unui bun. Stabilirea unor plafoane de preț (maxim și minim) este calea directă.

14. Prețul de echilibru se formează liber la piață în funcție de **evoluția raportului dintre cerere și ofertă**

15. Între preț și oferta unui bun este o relație **direct proporțională.** Creșterea prețului stimulează firmele să mărească cantitatea oferită pe piață **(are o pantă crescătoare)** în scopul sporirii profitului.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(b) $I_Q = 300\% \Rightarrow \Delta\%Q = 200\%$; $I_P = 140\% \Rightarrow \Delta\%P = 40\% \Rightarrow E_{Q/P} = 200/40 = 5$.**

2. **(a) $\Delta\%P = 20\%$; $2 = -(-\Delta\%Ce./20\%) \Rightarrow \Delta\%Ce. = -40\% \Rightarrow I_{Ce.} = 60\% = (Ce._1/300) \times 100 \Rightarrow Ce._1 = 180$ bucăți.**

3. **(c) $P_1 = 20 + 2/5 \times 20 = 28$ u.m., $\Delta\%P = [(28/20) \times 100 - 100\%] = 40\%$; $\Delta\%$ Ce. $= -25\% \Rightarrow I_{Ce.} = 75\% \Rightarrow Ce._1 = 0{,}75 \times 600 = 450$ bucăți.** Sau $Ce._1 = 600 - (1/4) \times 600 = 450$ **bucăți** $\Rightarrow \Delta Ce. = 450 - 600 = -150$ **bucăți.**

4. **(a) $Ce._0 = 36 - 16 = 20$, $Ce._1 = 36 - 24 = 12 \Rightarrow E_{Ce./P} = -[(12-20)/20] \times [8/(12-8)] = 0{,}8$.**

5. **(d) $V_1 = 2.500 \Rightarrow \Delta\%$ V $= (\Delta V/V_0) \times 100 = (500/2.000) \times 100 = 25\% \Rightarrow E_{Ce./V} = 30\%: 25\% = 1{,}2$.**

Scanned with OKEN Scanner

6. **(b)** $\Delta Ce./Ce._0 = -400/1.200 = \mathbf{-1/3}$; $\Delta P/P_0 = 1/4 \Rightarrow E_{Ce.(P)} = -[(-1/3):(1/4)] = \mathbf{4/3} \Rightarrow$ **cerere elastică.**

7. **(c)** $\Delta\%P = (\Delta P/P_0) \times 100 = (3/6) \times 100 = \mathbf{50\%}$; $\Delta\%Q = 0,5 \times 50\% = \mathbf{25\%} \Rightarrow I_Q = \mathbf{125\%} \Rightarrow Q_1 = \mathbf{37,5}$ **bucăți** $\Rightarrow \Delta Q = 37,5 - 30 = \mathbf{7,5}$ **bucăți.**

8. **(d)** În condiții de echilibru pe piața bunului X $\Rightarrow 150 - 3P = 40 + 7P \Rightarrow$ **Pe = 11 > P.adm.(10) ⇒ pe piața bunului X cererea > oferta.** La P.adm. = 10 ⇒ **Ce. = 120** și **Of. = 110 ⇒ Ce. – Of. = 10 bucăți.**

9. **(c)** $E_{Ce/P} = -[(8\%: (-16\%)] = \mathbf{0,5} \Rightarrow$ **cerere inelastică** (când prețul scade și veniturile scad). $V = P \times Q \Rightarrow I_V = 84\% \times 108\% = \mathbf{90,72\%} \Rightarrow \Delta\%V = \mathbf{-9,28\%}.$

10. **(d)** $Of._1$ (5 u.m.) = **170 u.m.**, $Of._1$ (10 u.m.) = **190 u.m.** ⇒ primul vânzător câștigă **(+20 u.m.)**; $Of._2$ (20 u.m.) = **110 u.m.**, $Of._2$ (10 u.m.) = **60 u.m.** ⇒ **al doilea vânzător pierde (-50 u.m.)**; $Of._3$ (8 u.m.) = **188 u.m.**, $Of._3$ (10 u.m.) = **200 u.m.** ⇒ **al treilea vânzător câștigă (+12 u.m.).**

11. **(b)** Of.= Ce. $\Rightarrow \mathbf{300 + 15P = 500 - 5P} \Rightarrow$ **Pe = 10 u.m.** și **Qe** = 300 + 150 = 500 – 50 = **450 bucăți.**

12. **(b)** $I_P = (27/30) \times 100 = \mathbf{90\%} \Rightarrow \Delta\%P = \mathbf{-10\%} = \Delta\%Q \Rightarrow I_Q = \mathbf{90\%} \Rightarrow Q_0 = 180: 0,9 = \mathbf{200}$ **unități** $\Rightarrow \Delta Q = 180 - 200 = \mathbf{-20}$ **unități.**

13. **(d)** $P_0 = 40/2 = \mathbf{20}$ **lei**; $P_1 = 200/4 = \mathbf{50}$ **lei** $\Rightarrow I_P = (5/2) \times 100 = \mathbf{250\%}$ $(\mathbf{P_1 = 2,5\ P_0}) \Rightarrow \mathbf{\Delta\%P = 150\%}).$

14. **(c)** $E_{Ce/P} = 3$ (**cererea este elastică** ⇒ sporirea vânzărilor/ veniturilor are loc prin reducerea prețului); Veniturile vânzătorilor = cheltuielile cumpărătorilor; $3 = (30\%): (-\Delta\%P) \Rightarrow \mathbf{\Delta\%P = -10\%} \Rightarrow \mathbf{I_P = 90\%} \Rightarrow P_1 = 0,9 \times 9.000 = \mathbf{8.100}$ **lei** $\Rightarrow \mathbf{\Delta P = -900}$ **lei.**

15. **(a)** $\mathbf{I_P = 125\%} \Rightarrow \mathbf{\Delta\%P = 25\%}$; $I_{Ce.} = 60\% \Rightarrow \mathbf{\Delta\%Ce = -40\%} \Rightarrow \mathbf{E_{Ce/P} = -[(-40\%): (25\%)] = 1,6.}$

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 9

CONCURENȚA

A. TESTE GRILĂ

1. Concurența presupune ca:

a. agenții economici să respecte întotdeauna reglementările legale;
b. agenții economici să își exercite atributele dreptului de proprietate;
c. agenții economici care se întâlnesc pe piață să acționeze pentru realizarea propriilor interese;
d. agenții economici să vândă și să cumpere oricât își doresc.

2. Comercializarea unor bunuri diferențiate provenite de la numeroși vânzători este specifică:

a. pieței de oligopol;
b. pieței monopolistice;
c. oricărei piețe cu concurență imperfectă;
d. pieței de oligopson.

3. Pe piața cu concurență perfectă prețul unui bun:

a. tinde către echilibru;
b. va ajunge mai devreme sau mai târziu la o mărime prestabilită;
c. va fi stabilit în funcție de valoarea bunului cu care acesta poate fi înlocuit;
d. se va diminua.

4. Dacă pe piață există un număr redus de producători:

a. consumatorii pot influența piața;
b. producătorii pot forma înțelegeri de tip cartel sau trust;
c. se satisfac mai ușor nevoi de vârf ale populației;
d. se menține gradul ridicat de satisfacere a cererii.

Scanned with OKEN Scanner

5. În România și nu numai, „dreptul de autor" este considerat ca fiind:
a. monopol pur sau absolut;
b. monopol bilateral;
c. monopol legal;
d. concurență monopolistică.

6. Pe piața monopolistică deciziile producătorului privind prețul se iau:
a. relativ independent, de către fiecare producător;
b. dependent de deciziile celorlalți vânzători;
c. ca rezultat al înțelegerilor dintre producători;
d. cu o oarecare încertitudine, datorată deciziei liderului de piață.

7. Pe piața produselor cosmetice, concurența este de tip:
a. oligopol;
b. monopolistic;
c. monopol;
d. oligopson.

8. În sistemul economiei de piață regăsim:
a. preponderența proprietății publice;
b. administrarea frecventă a prețurilor de către stat;
c. limitarea liberei inițiative;
d. concurența între agenții economici.

9. Concurența se manifestă prin:
a. impunerea prețurilor de către agenții economici;
b. schimbul liber de produse și servicii;
c. limitarea de subvenții acordate producătorilor și consumatorilor;
d. creșterea prețurilor și reducerea calității bunurilor.

10. Piața pe care cumpărătorul sau vânzătorul nu întâlnește bariere de intrare și de ieșire este:
a. piața de oligopol;
b. piața cu concurență imperfectă;
c. piața de monopol;
d. piața cu concurență perfectă.

Scanned with OKEN Scanner

11. Piața de oligopson se recunoaște prin:
a. numeroși cumpărători și numeroși producători;
b. puțini cumpărători și puțini vânzători;
c. câțiva cumpărători și numeroși vânzători;
d. un singur vânzător și numeroși cumpărători.

12. În economia de piață:
a. se poate manifesta, pe termen lung, monopolul producătorului;
b. sunt încurajate inițiativele de asociere între consumatori;
c. se prevăd reglementări antimonopol (antitrust);
d. se încurajează dominația consumatorului în fața producătorului.

13. O piață cu concurență perfectă este:
a. piața capitalurilor;
b. piața serviciilor de turism;
c. piața valutară;
d. un model teoretic, ideal.

14. Piața cu concurență de oligopol se aseamănă cu piața cu concurență perfectă prin:
a. numărul mare de agenți ai ofertei;
b. puterea economică redusă a cumpărătorilor;
c. mobilitatea perfectă a factorilor de producție
d. transparența informațiilor pe piață.

15. Dacă pe o piață de oligopol acționează 5 firme ce se găsesc în relații de cooperare:
a. fiecare producător va domina piața la un moment dat;
b. unul dintre producători se va autointitula lider de piață;
c. fiecare firmă ar putea deține aproximativ 20% dintre vânzările pieței;
d. firmele vor oferi bunuri în funcție de aportul de resurse atrase.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Pe piața cu concurență de monopson există unui singur producător sau vânzător cu forță economică maximă.

Scanned with OKEN Scanner

2. Pieței cu concurență de oligopol nu îi este specifică atomicitatea ofertei, ci a cererii.

3. Pe piața cu concurență perfectă cererea este atomizată, iar producătorii sunt în număr mare, având putere economică redusă.

4. Bunurile marfare perfect omogene se întâlnesc pe piața cu concurență monopolistică.

5. Concurența prin produs se regăsește pe piața legumelor și a fructelor.

6. În cadrul economiei de piață, concurența nu reprezintă o variabilă a pieței.

7. Într-o concurență perfectă agenții economici iau decizii ce pot influența piața.

8. Concurența loială generează reducerea costurilor și diversificarea ofertei.

9. Concurența perfectă și imperfectă pot fi diferențiate în funcție de numărul agenților economici pe piață și puterea economică pe care o dețin.

10. Consumatorul exercită o putere economică maximă pe piața de oligopson.

11. Concurența loială are deopotrivă funcție coercitivă și stimulatoare.

12. Concurența se poate manifesta cu amploare diferită în funcție de preferințele consumatorilor și de gradul de diferențiere a ofertei.

13. Obiectivul principal al concurenței este de a satisface cât mai bine interesele producătorilor.

14. Piața de monopol este opusul liberei concurențe.

Scanned with OKEN Scanner

15. Prețul „dat" sau „impus" de piață *nu* reprezintă o trăsătură a pieței cu concurență perfectă.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c) Concurența** reprezintă un tip de relații în care agenții economici acționează pe piață ca vânzători și cumpărători, pentru a-și satisface interesele **(maximizarea profitului și obținerea unei utilități totale cât mai mari, în limita venitului disponibil).**

2. **(b) Piața monopolistică** este acea piață cu concurență imperfectă, pe care **bunurile oferite provin de la numeroși vânzători cu forță economică redusă.** Acestea își pierd caracterul de omogenitate, concurența între producători având loc prin produs, ceea ce le oferă un monopol fragil, cum se întâmplă, de exemplu, pe piața legumelor și a fructelor.

3. **(a) Pe piața cu concurență perfectă prețul este „dat" sau „impus" de către piață**, rezultat al întâlnirii dintre cerere și ofertă. **Acesta tinde, în mod firesc, către echilibru,** când cantitatea cerută este egală cu cea oferită, care satisface cel mai bine atât interesele consumatorilor, cât și ale producătorilor.

4. **(b)** Pe o piață pe care există un număr mic de producători **(piața de oligopol)** aceștia pot forma **înțelegeri de tip cartel sau trust**, prin care se pun de acord asupra **mărimii producției, a prețului sau a modului de împărțire a pieței**, ceea ce duce la reducerea concurenței prin preț și afectează satisfacerea intereselor cumpărătorilor.

5. **(c) „Dreptul de autor", „marca" unui produs, etc. sunt apărate prin reglementări legale care împiedică intrarea pe o anumită piață a posibililor concurenți. Barierele legale asigură:** protejarea autorilor unor lucrări din diferite domenii, atribuirii exclusivității unei firme de a produce/comercializa un produs etc.

Scanned with OKEN Scanner

6. **(a)** Pe piața monopolistică **producătorul fixează prețul în mod autonom**, ținând seama de costurile de producție și adăugând o marjă de profit raportată la situația de ansamblu a pieței. Dar, fiecare firmă ține cont de prețul mediu al concurenților mai apropiați și de reacționa cererii la modificarea prețului.

7. **(b)** Pe piața produselor cosmetice cererea și oferta sunt **atomizate**, adică există numeroși cumpărători de astfel de produse, care nu au posibilitatea să influențeze piața prin deciziile lor și mulți vânzători care au la rândul lor putere economică redusă.

8. **(d)** Economia de piață (numită și economie concurențială) este caracterizată prin: **dominația proprietății private și manifestarea liberei inițiative**, ceea ce duce la apariția concurenței între agenții economici.

9. **(b)** Datorită liberei inițiative de care dispun **agenții economici pe piață aceștia pot hotărî ce, cum și pentru cine să producă,** ceea ce va facilita liberul schimb al bunurilor.

10 **(d)** Piața cu concurență perfectă este un model teoretic, ideal, pe care cumpărătorii și vânzătorii au **libertatea de a intra și de a ieși de pe piață, ținându-se cont doar de criterii de eficiență a activității lor**.

11 **(c) Pe piața de oligopson se păstrează atomicitatea ofertei** orientată către cererea provenită de la câțiva cumpărători, care pot influența piața prin deciziile lor. **Piața fabricilor de conserve pentru legume și fructe, piața echipamentelor medicale** etc. sunt exemple pentru o astfel de piață.

12 **(c)** Diferitele înțelegeri care se realizează între anumite firme sau existența unor monopoluri, determină scăderea gradului de satisfacere a nevoilor consumatorilor și impun ca statul să stabilească cadrul **legal de reglementare a acestora pentru a nu afecta starea de bine a consumatorilor.**

Scanned with OKEN Scanner

13 **(d)** Piața cu concurență perfectă este un model teoretic, ideal, care nu există în realitate, deoarece **pe niciuna dintre pieţele reale nu se întrunesc toate condiţiile concurenţei perfecte.**

14 **(b)** Atât pe piața cu concurență perfectă cât și pe piața de oligopol cumpărătorii sunt în număr mare și nu pot influența piața prin deciziile lor, **manifestându-se atomicitatea cererii.**

15 **(c)** Pe piața de oligopol oferta provine de la un număr mic de vânzători cu putere economică ridicată. Dacă aceștia sunt în număr de 5 și cooperează între ei, se poate estima că **fiecare deține aproximativ 20% din oferta totală.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
2, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14	**1, 4, 6, 7, 10, 13, 15**

1. Pe piața de monopol există un singur vânzător cu putere economică maximă, **pe cea de monopson puterea se află în mâna unui singur cumpărător.**

2. Pe piața de oligopol (precum piața autoturismelor sau a serviciilor de telefonie mobilă) **sunt numeroși cumpărători cu forță economică mică, ceea ce descrie atomicitatea cererii.**

3. Piața cu concurență perfectă este caracterizată **prin atomicitatea cererii și a ofertei (existența a numeroși cumpărători și vânzători cu forță economică mică).**

4. **Omogenitatea perfectă a bunurilor marfare se întâlnește pe piața cu concurență perfectă,** iar pe cea **monopolistică bunurile își pierd omogenitatea, concurența între producători făcându-se prin produs.**

Scanned with OKEN Scanner

5. Piața **legumelor și a fructelor este o piață monopolistică,** deoarece oferta provine de la **numeroși vânzători** (supermarket-uri, piețe agroalimentare, magazine specializate), iar cererea este exprimată de **mulți cumpărători** care achiziționează legumele și fructele pentru a-și satisface nevoile.

6. Piața este caracterizată prin următoarele variabile: **obiectul tranzacțiilor, cerere, ofertă, preț și concurență.**

7. Piața cu concurență perfectă este acel tip de piață pe care **niciun agent economic, vânzător sau cumpărător, nu poate influența piața prin deciziile sale.**

8. Între funcțiile concurenței loiale, corecte, se găsesc **reducerea costurilor unitare și diversificarea gamei sortimentale a producătorilor,** în scopul maximizării profitului acestora.

9. Numărul agenților economici pe piață și puterea economică a acestora reprezintă criteriile ce stau la baza diferențierii concurenței perfecte de cea imperfectă. **Concurența perfectă** este caracterizată prin atomicitatea cererii și a ofertei, fiind prezenți numeroși vânzători și cumpărători, ceea ce face ca deciziile lor să nu poată cântări mult la nivelul pieței, iar pe **piața cu concurență imperfectă** agenții economici aflați în număr mic (vânzători pe piața de oligopol și de monopol și cumpărători pe piața de oligopson și de monopson) influențează piața prin deciziile lor privind prețul și cantitatea oferită sau cerută.

10. **Pe piața de oligopson sunt câțiva cumpărători cu forță economică mare,** dar pe piața de monopson este un singur cumpărător, în mâinile căruia stă toată puterea.

11. **Concurența loială îi avantajează pe agenții economici abili, competenți, creativi** (funcție stimulatoare) și **îi sancționează pe cei conservatori, imobili** (funcție coercitivă).

Scanned with OKEN Scanner

12. **Preferințele consumatorilor exprimate prin cerere și gradul de diferențiere a ofertei** constituie criterii care determină amploarea manifestării concurenței. Astfel, dacă consumatorii preferă înghețata cu ciocolată, cererea pentru aceasta va crește, ceea ce va duce la intensificarea concurenței pe piață.

13. **Obiectivul principal al concurenței este de a satisface cât mai bine interesele consumatorilor** („consumatorul rege"), **fără a sacrifica interesele producătorilor.**

14. Prezența unui singur vânzător pe piața de monopol face ca acesta **să controleze piața, impunându-și dominația.**

15. Pe piața cu concurență perfectă **prețul este rezultatul raportului cerere-ofertă, fiind apreciat ca „impus" de către piață.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 10

PIAȚA MONETARĂ ȘI DOBÂNDA

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

M = masa monetară, **P** = prețul mediu, **Q** = volumul mărfurilor aflate pe piață, **V**= viteza de rotație/circulație a banilor, **B.N** = banii (masa monetară) în numerar, **B.S** = banii scripturali, **PCB(PCM)** = valoarea sau puterea de cumpărare a unei unități monetare sau a unei sume de bani (M), **Ds, Dc, Da, Dp** = dobânda simplă, compusă/capitalizată, activă, pasivă, **Cr.** = volumul creditului, **S.f** = suma finală de plătit/încasat, **Dep. B** = depozitul bancar, **n** = durata acordării creditului (a depozitului bancar), exprimată în ani, **Cș.B** = câștig bancar, **Ch.f** = cheltuieli de funcționare ale băncilor, **Pr.B.b** = profit bancar brut, **d'n, d'r, d'a, d'p** = rata dobânzii (nominală, reală, activă, pasivă), **r.i** = rata inflației, I_{GP} și I_{Pc} = indicele general al prețurilor și al bunurilor de consum.

A. TESTE GRILĂ

1. **Contribuie la creșterea masei monetare (dacă ceilalți factori de influență nu se modifică):**

a. scăderea volumului fizic de mărfuri și creșterea volumului valoric al acestora;
b. creșterea volumului fizic de bunuri și servicii;
c. creșterea vitezei de rotație a banilor;
d. vânzarea de valută de către Banca Națională.

2. **În situația în care populația decide să crească valoarea economiilor depuse la bănci:**

a. se creează premisele reducerii masei monetare;
b. va crește numerarul în circulație;
c. vor crește rezervele minime obligatorii ale băncilor;
d. variația absolută a masei monetare este zero.

Scanned with OKEN Scanner

3. *Nu* este o caracteristică a pieței monetare:
a. concurența imperfectă, de regulă, sub formă de oligopol;
b. fixarea de către Banca Centrală a unei dobânzi obligatorii;
c. compensarea deficitului cu excedentul de monedă;
d. transformarea capitalului bănesc în capital real.

4. Operațiile pe piața monetară se clasifică în funcție de:
a. tipul de monedă implicată;
b. tipurile de bănci;
c. durata angajamentelor pe care le generează;
d. mărimea creditului.

5. Dacă rata dobânzii pasive este devansată de rata inflației, atunci:
a. se încurajează economiile;
b. se încurajează creditele;
c. se descurajează economiile;
d. scade rata dobânzii active.

6. Sursa principală a creditelor acordate de către bănci este din:
a. profitul bancar;
b. subvențiile de la Banca Națională a României;
c. economiile agenților economici;
d. subvențiile de la bugetul de stat.

7. Creșterea duratei unei rotații a banilor:
a. determină diminuarea masei monetare;
b. este independentă de multiplicatorul creditelor;
c. determină scăderea ofertei de monedă;
d. determină creșterea masei monetare.

8. Identificați afirmația corectă:
a. fiecare bancă își poate stabili cota de rezervă obligatorie;
b. dacă oferta de credite crește, la aceeași cerere, rata dobânzii crește;
c. masa monetară cu ponderea cea mai mică dintr-o țară este reglată doar de Banca Centrală a țării respective;
d. dacă prețurile cresc rata dobânzii scade.

Scanned with OKEN Scanner

9. Acordarea de credite determină:

a. creșterea masei monetare;

b. scăderea masei monetare, deoarece scade cantitatea de bani scripturali din bănci;

c. scăderea masei monetare, deoarece crește numerarul;

d. diminuarea volumului de bunuri marfare.

10. Creșterea cotei de rezervă obligatorie a băncilor are drept rezultat:

a. creșterea ofertei de monedă și reducerea creditelor bancare;

b. creșterea ofertei de monedă și a creditelor bancare;

c. reducerea ofertei de monedă și creșterea creditelor bancare;

d. reducerea ofertei de monedă și a creditelor bancare.

11. Atunci când valoarea creditelor acordate depășește valoarea creditelor ajunse la scadență:

a. masa monetară aflată în circulație crește;

b. masa monetară aflată în circulație scade;

c. masa monetară nu se modifică;

d. valoarea creditelor acordate nu poate depăși valoarea creditelor ajunse la scadență.

12. Masa monetară scriptural se poate diminua prin:

a. creșterea numărului utilizatorilor de carduri bancare;

b. acoperirea deficitului bugetar;

c. scăderea ratei dobânzii pasive;

d. creșterea rezervelor monetare obligatorii ale băncilor comerciale.

13. Care dintre următoarele funcții sunt specifice Băncii Centrale:

a. acordarea de împrumuturi clienților nebancari;

b. punerea în circulație a monedelor și bancnotelor, dar nu și retragerea lor;

c. colectarea de sume sub formă de depozite, de la agenții economici nebancari;

d. autorizarea, reglementarea și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit.

Scanned with OKEN Scanner

14. Mărimea garanţiilor solicitate de bănci se află în relaţie directă cu:

a. riscul creditului;
b. mărimea creditului;
c. durata creditului;
d. toate răspunsurile sunt corecte.

15. Banii îndeplinesc funcţia de etalon de măsurare şi comparare a valorii atunci când:

a. sunt folosiţi pentru a contracta un împrumut;
b. măsoară rezultatele şi cheltuielile unei activităţi economice;
c. se depun la bancă în vederea obţinerii unei dobânzi;
d. se achită o datorie între agenţii economici.

B. RĂSPUNSURI ADEVĂRATE ŞI FALSE

1. Masa monetară din economie include doar banii deţinuţi de populaţie.

2. Banii numerar se caracterizează printr-o lichiditate perfectă.

3. Dobânda este un venit pentru debitor şi un cost pentru creditor.

4. Cea mai mare pondere în masa monetară aflată în circulaţie o deţine numerarul.

5. Schimbul valutar al monedei naţionale în monedă străină este o operaţiune care determină scăderea masei monetare.

6. Cererea de monedă din economie depinde de nivelul mediu al preţurilor (P) şi al cantităţii de marfă supuse tranzacţiilor (Q).

7. Acordarea de credite este o operaţiune pasivă derulată de bănci pe piaţa monetară.

8. Puterea de cumpărare a monedei este influenţată de numeroşi factori economici şi extraeconomici.

Scanned with OKEN Scanner

9. Condiția minimă de câștig a unei bănci este ca dobânda activă să fie inferioară dobânzii pasive.

10. Cu cât rata inflației este mai redusă, cu atât dobânda reală este mai mică.

11. O rată înaltă a dobânzii determină atragerea de capital în bănci dar frânează investițiile.

12. Indicele general al prețurilor evoluează în sens invers cu inflația.

13. Activitatea băncilor este o activitate comercială, prin intermediul căreia se urmărește obținerea unui profit bancar.

14. Prin retragerea unei sume de bani dintr-o bancă, masa monetară crește.

15. **Bonitatea financiară** este capacitatea unui debitor de a rambursa la scadență numai creditul acordat.

C. PROBLEME

1. O bancă acordă din sumele atrase spre fructificare, un credit anual de 250.000 u.m. Rata dobânzii încasată de bancă este 40%, iar cea plătită deponenților este 30%. Cheltuielile anuale de funcționare ale băncii sunt de 20.000 u.m. **Profitul anual al băncii (Pr.B.b) respective este de:**

a. 25.000 u.m.; **b.** 40.000 u.m.;
c. 5.000 u.m.; **d.** nu se poate calcula.

2. Masa monetară este la un moment dat 6.000 mld. u.m. Numerarul reprezintă 20% din masa monetară. **Dacă se constituie un depozit bancar în valoare de 120 mld. u.m., atunci:**

a. numerarul scade cu 10%;
b. masa monetară scade cu 120 mld. u.m.;
c. masa monetară crește cu 120 mld. u.m.;
d. scripturalul crește cu 10%.

Scanned with OKEN Scanner

3. Suma dobânzilor încasate şi plătite de către bancă este de 1 mil. u.m. Câştigul bancar este de 400.000 u.m. În aceste condiţii, **dobânda activă/încasată (D.a) şi cea pasivă/plătită (D.p)** sunt:

a. 0,3 mil u.m. şi 0,7 mil u.m.;
b. 0,7 mil u.m. şi 0,3 mil u.m.;
c. 1,4 mil u.m. şi 1 mil u.m.;
d. 0,6 mil u.m. şi 0,4 mil u.m.;

4. În momentul T_0, cu suma de 8.000 lei se putea achiziţiona un autoturism. În momentul T_1, preţurile bunurilor de consum au crescut de 100 ori. În aceasta situaţie, **puterea de cumpărare a monedei (PCB)**:

a. a scăzut cu 100%;
b. a scăzut cu 90%;
c. a scăzut cu 99.9%;
d. a scăzut cu 80%.

5. În T_0, rata dobânzii era de 20%. În T_1 aceasta creşte cu 5 puncte procentuale faţă de T_0, iar în T_2 se dublează faţă de T_1. **În T_2, rata dobânzii (d'_2) va fi:**

a. 40%; **b.** 50%; **c.** 35%; **d.** 40,8%.

6. Ştiind că dobânda încasată de bancă este de 2.5 ori mai mare decât câştigul bancar, dobânda plătită este de 60 milioane u.m., iar profitul bancar este cu 70% mai mic decât câştigul bancar, atunci **câştigul bancar (Cş.B) şi cheltuielile de funcţionare ale băncii (Ch.f) au următoarele valori:**

a. 40 mil.u.m. şi 12 mil.u.m.;
b. 40 mil.u.m. şi 28 mil.u.m.;
c. 40 mil.u.m.şi 32 mil.u.m.;
d. 30 mil.u.m. şi 24 mil.u.m..

7. Dacă viteza de rotaţie a banilor se triplează, masa monetară creşte cu 20%, iar preţurile rămân constante, atunci **volumul bunurilor şi serviciilor aflate în circulaţie (Q_1):**

a. ajunge la 260%; **b.** creşte cu 360%;
c. scade cu 260%; **d.** creşte cu 260%.

Scanned with OKEN Scanner

8. O firmă contractează un credit în valoare de 20 mil. u.m., iar peste 6 luni restituie băncii 25 mil. u.m., timp în care prețurile cresc cu 30%. **Calculați valoarea reală și nominală a ratei dobânzii (d'r și d'n):**
a. 10%, 28%; **b.** 50%, 20%; **c.** 35%, 25%; **d.** 20%, 50%.

9. Să se calculeze **profitul bancar brut (Pr.B.b)** obținut de o bancă în condițiile în care, la un capital de 200 mld. u.m. aceasta a înregistrat cheltuieli de 50% din valoarea câștigului brut iar diferența dintre rata dobânzii active și pasive a fost de 3 puncte procentuale.
a. 3 mld. u.m.;
b. 12 mld. u.m.;
c. 6 mld. u.m.;
d. 10 mld. u.m.

10. Se acordă un credit în valoare de 160 mld. u.m., pe 4 ani, pe principiul dobânzii simple, rambursabil în 4 tranșe anuale egale, cu o rată a dobânzii de 25%. **Dobânda plătită și suma totală achitată în cel de-al treilea an (D_3; ST_3) reprezintă:**
a. 40 mld. u.m.; 80 mld. u.m.;
b. 30 mld. u.m.; 70 mld. u.m.;
c. 20 mld. u.m.; 60 mld. u.m.;
d. 10 mld. u.m.; 50 mld. u.m.

11. Pentru ca peste 3 ani să inițieze o afacere, un agent economic are nevoie de o sumă de 66.550 u.m.. **Ce sumă trebuie să depună în prezent** (Dep.B) la bancă pentru ca la termenul propus să dispună de capitalul necesar, în condițiile în care rata dobânzii este de 10%?
a. 22.183 u.m.; **b.** 50.000 u.m.; **c.** 45.650 u.m.; **d.** 51.192 u.m.

12. Mărfurile vândute într-un an au reprezentat 4.200.000 u.m., din care 20% reprezintă volumul mărfurilor tranzacționate prin credit comercial scadent peste 1,5 ani. În condițiile unei viteze de rotație a monedei de 8, **masa monetară necesară (M) este:**
a. 420.000 u.m.; **b.** 540.000 u.m.; **c.** 525.000 u.m.; **d.** 3.360.000.u.m.

Scanned with OKEN Scanner

13. Ştiind că 20% din dobânda activă reprezintă câştigul bancar, iar cheltuielile de funcţionare de 4,5 mil. u.m. reprezintă 15% din profitul bancar, atunci **dobânda pasivă/plătită de bancă (D.p) va fi:**

a. 168 mil. u.m.; **b.** 13,8 mil. u.m.; **c.** 34,5 mil u.m.; **d.** 138 mil. u.m.

14. În intervalul T_0- T_1, masa monetară creşte de la 32 mld. u.m. la 48 mld. u.m. În acelaşi interval, valoarea tranzacţiilor creşte de la 128 mld. u.m. la 192 mld. u.m.. În acest context, **viteza de rotaţie a banilor (V):**

a. creşte cu 50%;
b. creşte de la 4 la 6 rotaţii;
c. rămâne constantă;
d. scade de la 6 la 4 rotaţii.

15. Se consideră că atât viteza de rotaţie a banilor cât şi masa monetară cresc fiecare cu 20%, iar volumul bunurilor marfare sporeşte cu 80%. În acest context, **puterea de cumpărare a masei monetare (PCM):**

a. creşte cu 50%;
b. scade cu 20%;
c. rămâne constantă;
d. creşte cu 125%.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(a)** Masa monetară este în **relaţie directă cu volumul valoric al mărfurilor.** Daca volumul fizic de mărfuri scade, dar volumul valoric al acestora creşte, înseamnă că $\Delta\%Q<\Delta\%P$.

2. **(d)** Cele două componente ale masei monetare (B.N şi B.S) **se pot transforma una în cealaltă** fără să se modifice masa monetară în circulaţie ($\Delta M = 0$).

3. **(d)** Transformarea capitalului bănesc în capital real se desfăşoară pe **piaţa financiară secundară.**

Scanned with OKEN Scanner

4. **(c)În funcție de durata angajamentelor** pe care le generează, creditele pot fi pe termen foarte scurt, pe termen scurt și pe termen mediu.

5. **(c)** Dacă d'p < r.i vor fi descurajate economiile, pentru că deponenții vor încasa **o dobândă inferioară ratei de depreciere a banilor.**

6. **(c) Economiile agenților economici existente în depozite bancare** sunt principala sursă de acordare a creditelor de către bănci.

7. **(d)** $I_M = [I_{(PxQ)}/I_V] \times 100$. **Presupunem că $I_{(PxQ)}) = 100\%$ și iar viteza de rotație a banilor scade cu 20% → $I_V = 80\%$ ⇒ I_M** = (100% : 80%) x 100 = **125% ⇒ Δ%M = 25%. (Masa monetară crește cu 25%).**

8. **(c)** Într-o economie, ponderea cea mai mică a masei monetare din economie = numerarul se compune din bancnote și monede metalice, care pot fi **emise și retrase doar de Banca Centrală/Națională.**

9. **(a)** Prin acordarea de credite, masa monetară crește, deoarece banii **sunt puși în circulație,** fiind **încurajate tranzacțiile între diferiți agenți economici.**

10. **(d) BNR controlează disponibilitățile bănești ale instituțiilor de credit** prin impunerea unei cote de rezervă minimă obligatorie. Atunci când aceasta crește, băncile își diminuează oferta de monedă și implicit oferta de creditare.

11. **(a)** Creditele acordate pot fi surse pentru investiții, astfel **banii circulă în economie (masa monetară crește), au un rol activ**, iar banca încasează dobândă.

12. **(c)** Diminuarea ratei dobânzii plătite de către bănci **descurajează economisirea** de către agenții economici care-și păstrează rezervele financiare sub formă de numerar.

13. **(d)** BNR monitorizează buna funcționare a sistemelor de plăți pentru asigurarea stabilității financiare.

Scanned with OKEN Scanner

14. **(d)** Creditul pentru achiziționarea unei locuințe reprezintă un produs bancar **de valoare mare**, pe o **durată lungă de timp** și cu **risc ridicat,** ceea ce conduce **la garanție mare solicitată de bancă** (de exemplu o ipotecă pusă pe imobil).

15. **(b)** Măsurarea veniturilor și cheltuielilor unei activități economice, într-o perioadă de timp sau comparativ cu ale altor agenți economici se face, în general, în **formă monetară prin intermediul banilor,** iar evaluarea unei mărfi se face prin intermediul **prețului.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
2, 5, 6, 8, 11, 13	**1, 3, 4, 7, 9, 10,12,14, 15**

1. Masa monetară din economie reprezintă cantitatea de bani existentă în circulație, la un moment dat, în posesia agenților economici (**populație, firme, administrații publice** etc.).

2. **Banii numerar** pot stinge imediat o datorie, având **o lichiditate perfectă**.

3. Creditorul **încasează dobândă** pentru banii oferiți sub formă de împrumut, iar debitorii **plătesc dobândă** pentru banii primiți cu împrumut de la creditori.

4. Cea mai mare pondere în masa monetară aflată în circulație o deține moneda scripturală.

5. Dacă schimbi monedă națională la casele de schimb, la cursul valutar existent la un moment dat, pentru a încasa monedă străină (de exemplu: ca să faci o excursie în străinătate) **scade masa monetară națională din circulație cu suma depusă.**

6. **Cererea de monedă = P x Q**. Cererea de monedă din economie este direct proporțională cu nivelul mediu al prețurilor (P) și al cantității mărfurilor tranzacționate (Q).

Scanned with OKEN Scanner

7. Acordarea de credite este o operațiune **activă (de creștere a masei monetare)**, stimulând investițiile și punând banii în circulație.

8. **Puterea de cumpărare a monedei este influențată de numeroși factori economici** (cel mai important fiind nivelul de dezvoltare economică) **și extraeconomici** (îndeosebi încrederea agenților economici în cei care reglează nivelul masei monetare).

9. **Băncile prestează servicii comerciale**, urmărind obținerea unui câștig. Ca să-l obțină trebuie să încaseze, la creditele acordate, o dobândă mai mare decât dobânda plătită la depozitele bancare deschise le ele (**Cș.B = Da – Dp**; Cș.B > 0 atunci când **Da > Dp**).

10. Plecând de la relația: **d'r = d'n - r.i. ⇒ Dacă r.i scade, atunci d'r crește.**

11. **O rată înaltă a dobânzii pasive** este atractivă pentru populație, care va încasa dobânzi mai mari la depozitele constituite, dar **o rată înaltă a dobânzii active** frânează investițiile agenților economici, care vor avea acces la credite mai scumpe.

12. Inflația crește pe baza creșterii generalizate a prețurilor, deci cei doi indicatori sunt în **relație directă (pozitivă) ⇒ r.i = Δ% P = I_P – 100%.**

13. Banca este o instituție financiară care are ca obiect principal de activitate atragerea de depozite și acordarea de credite. Din câștigul bancar banca își acoperă cheltuielile de funcționare și obține profit.

14. Atunci când se retrage o sumă de bani de la bancă, **banii scripturali se transformă în bani numerar,** dar **masa monetară rămâne constantă.**

15. Acordarea creditelor se face pe baza unor garanții și a bonității financiare, astfel creditorul se asigură față de eventualele riscuri de încălcare a contractului. Debitorul, pe baza contractului încheiat, trebuie să **achite împrumutul ce i s-a acordat, dar și dobânda aferentă.**

Scanned with OKEN Scanner

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(c)** Cr.=Dep.B → Cș.B = Cr.(d`a - d`p) = 250.000 (40% - 30%) = 25.000 u.m., **PrB.b** = Cș.B – Ch.f = (25.000 – 20.000) u.m. = **5.000 u.m.**

2. **(a)** M = B.N + B.S; $B.N_0$ = 20% x 6.000 u.m. = **1.200 mld u.m.** ⇒ **BS_0 = 4.800 mld. u.m.** Constituirea unui depozit bancar (120 mld. u.m.) ⇒ **$B.N_1$** = (1.200 – 120) mld. u.m. = **1.080 mld. u.m.**; **BS_1** = (4.800 + 120) mld. u.m. = **4.920 mld. u.m.** ⇒ **Δ%BN = 90% - 100% = - 10%.**

3. **(b)** Cș.B =Da – Dp și Da + Dp= 1 mil.u.m. iar Da - Dp = 0,4 mil. u.m. ⇒ Dp + 0,4 mil u.m + Dp = 1 mil u.m. ⇒ **Dp= 0,3 mil u.m.** și **Da = 0,7 mil u.m.**

4. **(c)**P_0 = 8.000 lei. P_1 = 100P_0 = **800.000 u.m.** → I_P = 10.000% ⇒ I_{PCB} = (1/Ip) x 100 = (1/10.000) x100 = **0,01%** ⇒ **Δ%PCB** = 100% - 0.01% = 99,9% **(PCB a scăzut cu 99,9%.**

5. **(b)** d'_0= 20%, **d'_1**= 20% + 5 p.p = **25%**, **d'_2**= d'_1 x 2 = 25% x 2 = **50%.**

6. **(b)** Da = 2,5Cș.B, Dp = 60 mil u.m.; Cș.B = Da - Dp = 2,5 Cș.B – 60 mil. → 1,5 Cș.B = 60 mil u.m. → **Cș.B = 40 mil u.m.** ⇒ **Pr.B.b** = 30% Cș.B = **12 mil u.m** ⇒ **Ch.f = 28 mil. u.m.**

7. **(d)** I_M = [(I_P ·I_Q)/ I_V] x 100; 120% = [(100% x I_Q) / 300%] ⇒ **I_Q= 360%** ⇒ **Δ%Q** = 360% - 100% = **260%.**

8. **(d)** Ds = Cr. x d'n x n ⇒ 5 mil. u.m. = 20 mil. u.m. x d'n x 6/12 ⇒ **d'n = 50%** ⇒ **d'r** = d'n - r.i = **20%.**

9. **(a) Cș.B** = Cr.(d'a - d'p) = 200 mil. x 3% = **6 mil. u.m.** ⇒ **Ch.f** = 50% x 6 mil. u.m. =**3 mil. u.m.** ⇒**Pr.B.b** = (6 – 3) mil. u.m. = **3 mil. u.m.**

10. **(c) Tranșa anuală a creditului** = 160 mld. u.m. /4 ani = **40 mld. u.m. /an; D_3** = 80 mld. u.m.. x 25% = **20 mld. u.m.** ⇒ **$S.f_3$** = T_3 + D_3 = (40 + 20) mld u.m. = **60 mld. u.m.**

Scanned with OKEN Scanner

11. (b) S.f = Dep.B $(1+ d'p)^n \Rightarrow$ 66.550 = Dep.B $(1+ 0,1)^3 \Rightarrow$ **Dep.B = 50.000 u.m.**

12. (a) P x Q= 4.200.000 u.m, **Mărfuri pe credit**=20% x 4.200.000 u.m. **=840.000 u.m.** M = (4.200.000 u.m- 840.000 u.m)/8 = **420.000 u.m.**

13. (d) Ch.f = 4,5 mil.= 15%Pr.B.b $\Rightarrow$ **Pr.B.b= 30 mil. u.m.;Cș.B** = Ch.f + Pr.B.b = **34,5 mil. u.m** = 20%$D_a \Rightarrow$ **D_a = 172,5 mil u.m.**; **D_p** = (172,5 – 34,5) mil. u.m. = **138 mil u.m.**

14. (c) M = (P x Q)/V; **V_0** = 128 mld./32 mld. = **4; V_1** = 192 mld./48 mld. = **4.** $\Rightarrow$ **$V_0 = V_1$ (constantă).**

15. (a) $I_M = (I_P \times I_Q)/I_V$;120% = (I_P x 180%)120% $\Rightarrow$ **I_p = 80%** $\Rightarrow$ **I_{PCM}** = (I_M/I_P) x 100 = (120% : 80%) x 100 = **150%** $\Rightarrow$ **Δ%PCM = 50%.**

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 11

INFLAȚIA

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

PCB = puterea de cumpărare a unei unități monetare, **PCM** = puterea de cumpărare a masei monetare, **M** = masa monetară, $\mathbf{I_{GP}}$ = indicele general al prețurilor (deflator PIB), $\mathbf{I_{PC}}$ = indicele prețurilor bunurilor de consum, **P** = prețul, **r.i** = rata inflației, $\mathbf{Of._{BE}}$ = oferta de B.E, $\mathbf{Ce._{BE}}$= cererea de B.E, **Ix(S)** = indexarea salariilor.

A. TESTE GRILĂ

1. Inflația poate fi definită ca un dezechilibru:

a. microeconomic;
b. exclusiv monetar;
c. între creșterea prețurilor bunurilor de consum și cea a bunurilor de producție;
d. între masa monetară excedentară și nevoile reale ale economiei naționale.

2. Identificați enunțul *fals* privind inflația:

a. cea moderată, este considerată „un rău necesar" pentru unii agenți economici;
b. este prezentă în toate țările lumii;
c. ca dezechilibru macrosocial, afectează în egală măsură pe toți agenții economici;
d. este un fenomen opus deflației (scăderea continuă și generalizată a prețurilor).

3. Pentru a măsura intensitatea cu care se manifestă inflația, se ia în calcul:

a. indicele prețului unui bun economic,
b. indicele general al prețurilor;
c. indicele vitezei de rotație a banilor;
d. indicele valorii banilor.

4. Indicatorul care măsoară intensitatea cu care se manifestă inflația este:

a. puterea de cumpărare a unei unități monetare;
b. puterea de cumpărare a masei monetare;
c. rata inflației;
d. dinamica ofertei de bunuri economice.

5. Dintre multiplele efecte, inflația implică două tendințe majore, cum ar fi:

a. creșterea generalizată a prețurilor și scăderea puterii de cumpărare a banilor;
b. sporirea emisiunii monetare fără acoperire în bunuri și scăderea valorii banilor;
c. creșterea fiscalității și a prețurilor factorilor de producție importați;
d. sporirea cheltuielilor bugetare și a puterii de cumpărare a banilor.

6. *Nu* este un efect al inflației:

a. creșterea costurilor;
b. sporirea generală a prețurilor, dar diferită pe categorii de bunuri;
c. deprecierea valorii banilor;
d. scăderea încrederii agenților economici în moneda națională.

7. Identificați afirmația *incorectă* privind inflația:

a. nu se reduce la aspectele monetare;
b. este un dezechilibru dintre fluxurile monetare și cele reale din economie;
c. declanșarea ei este determinată exclusiv de cauze interne;
d. are efecte economice, sociale și psihologice.

Scanned with OKEN Scanner

8. Printre puținele efecte pozitive ale inflației se numără și:
a. descurajarea economisirii;
b. eliminarea firmelor necompetitive;
c. scăderea investițiilor productive;
d. scăderea puterii de cumpărare a veniturilor populației.

9. Deși împotriva inflației se folosește, pe termen mediu și lung, „un pachet de măsuri", totuși se detașează ca importanță:
a. creșterea ratei dobânzii la credite;
b. indexarea veniturilor în raport cu rata inflației;
c. stimularea sporirii ofertei de bunuri economice;
d. reducerea deficitului bugetului de stat.

10. Inflația îi avantajează pe unii vânzători deoarece:
a. pot să - și vândă produsele la prețuri majorate;
b. puterea publică elimină concurența;
c. cererea crește indiferent de prețul mărfurilor;
d. cresc importurile de bunuri economice.

11. În cadrul măsurilor antiinflaționiste *nu* se încadrează:
a. reducerea fiscalității;
b. indexarea veniturilor;
c. creșterea ratei dobânzii la credite;
d. facilități pentru achiziționarea echipamentelor moderne.

12. Ca fenomen preponderent monetar, inflația este determinată, în principal, de un dezechilibru de pe o altă piață, care are loc între:
a. cererea și oferta de bunuri economice la nivel macroeconomic;
b. cererea și oferta pe piața muncii;
c. veniturile și cheltuielile bugetare;
d. cererea și oferta pe piața monetară.

13. Cea mai importantă măsură de protecție socială este:
a. subvenționarea prețurilor unor produse de bază;
b. acordarea de compensații de către stat pensionarilor;
c. sporirea ratei dobânzii pasive;
d. indexarea salariilor și a altor venituri.

Scanned with OKEN Scanner

14. Sunt termeni sinonimi din punct de vedere economic:

a. inflația prin cerere și inflația prin costuri;
b. inflația prin ofertă și inflația prin costuri;
c. spirala inflaționistă și inflația prin monedă;
d. inflația și deflația.

15. Inflația *nu* are efecte negative asupra:

a. Vânzătorilor necompetitivi;
b. schimburilor cu străinătatea;
c. cursului valutar;
d. agenților economici care - și convertesc economiile în monede străine, mai stabile.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Inflația îi avantajează pe debitori.

2. Între mărimea rezervelor monetare obligatorii ale băncilor și cea a masei monetare în circulație este o relație negativă.

3. Incidența inflației importate va fi cu atât mai mică dacă cererea în raport de prețurile bunurilor importate este inelastică.

4. Inflația reflectă creșterea tuturor prețurilor din economie.

5. Indexarea salariilor într-o măsură mai mare decât rata inflației este benefică salariaților și firmelor.

6. O măsură de diminuare a efectelor negative ale inflației nu este creșterea tuturor importurilor.

7. În teorie și practică, este mai relevantă exprimarea inflației prin indicele prețurilor bunurilor de consum.

8. Spirala inflaționistă apare când inflația prin cerere se întrepătrunde cu inflația prin ofertă.

Scanned with OKEN Scanner

9. Inflația stimulează înclinația oamenilor spre consum și restricționează înclinația spre economii.

10. Inflația se accentuează când oferta de B.E este elastică în raport de preț (venit).

11. Inflația ridicată (hiperinflația) favorizează realizarea schimburilor sub formă de troc.

12. Inflația este un dezechilibru mondoeconomic care afectează direct și indirect anumite țări.

13. Inflația este, în primul rând, un fenomen monetar.

14. Procesul inflaționist este accentuat de creșterea mai rapidă a productivității muncii decât creșterea salariilor.

15. În timpul inflației puternice cele mai rentabile investiții sunt cele cu caracter speculativ.

C. PROBLEME

1. Dacă indicele general al prețurilor este 105%, atunci **rata inflației (r.i) este:**

a. 105%; **b.** 95%;
c. 5%; **d.** 100%.

2. În anul curent rata inflației este 6%, înregistrând o crește cu 2 puncte procentuale față de perioada anterioară. **Indicele ratei inflației ($I_{r.i}$) este:**

a. 50%; **b.** 150%;
c. 25%; **d.** 66,6%.

3. Dacă masa monetară sporește cu 15,5%, iar rata inflației este 5%, atunci **despre puterea de cumpărare a masei monetare (PCM) se poate aprecia că:**

a. $\Delta\%PCM = 110\%$; **b.** $PCM_1 = PCM_0$;
c. $I_{PCM} = 100\%$; **d.** $PCM_1 = 1{,}1\ PCM_0$.

Scanned with OKEN Scanner

4. O persoană încasează lunar un salariu de 2.500 u.m. și el este indexat cu 75% din rata inflației. Dacă indicele prețurilor bunurilor de consum este 108%, atunci **salariul a crescut în mărimi absolute (ΔS) cu:**

a. 150 u.m.; **b.** 4.000 u.m.;
c. 250 u.m.; **d.** 4.525 u.m.

5. Dacă într-un an, pe piața monetară rata dobânzii nominală este 12% și rata dobânzii reală este 8%, atunci **indicele general al prețurilor (I_{GP}) este:**

a. 140%; **b.** 4%;
c. 104%; **d.** 3%.

6. Salariul lunar este 1.500 lei. Prin indexarea cu 80% din rata inflației, salariul devine 1.575 lei., atunci **rata inflației (r.i) este:**

a. 105%; **b.** 5%;
c. 3,25%; **d.** 6,25%.

7. Dacă indicele prețurilor este 106% în condițiile în care masa monetară sporește cu 10%, atunci **modificarea procentuală a puterii de cumpărare a unei unități monetare (Δ%PCB):**

a. crește cu 5,67%; **b.** scade cu 5,67%;
c. scade cu 3,64%; **d.** crește cu 3,77%.

8. Salariul lunar al unei persoane este 2.400 lei, iar rata inflației este 10%. Dacă salariul se indexează cu 40% din rata inflației, atunci **salariul indexat (S_1) este:**

a. 2.496 lei; **b.** 2.500 lei;
c. 2.640 lei; **d.** 2.440 lei.

9. Dacă într-un an, r.i = 20%, iar prețul unui bun este de 45 lei, atunci în anul anterior, **prețul bunului a fost (P_0):**

a. 9 lei; **b.** 54 lei;
c. 37,5 lei; **d.** 44 lei.

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

10. În trei ani consecutivi: ($t_0 - t_1 - t_2 - t_3$) prețurile au crescut de 1,5 ori, respectiv cu 3/4 și cu 60% față de anul precedent. În intervalul de timp ($t_0 - t_3$) **rata inflației [r.i$_{(3/0)}$] a fost:**

a. 8%; **b.** 112,5%;
c. 180%; **d.** 80%.

11. În anul precedent cu o unitate monetară se cumpărau 8 bucăți. dintr-un bun, iar în prezent doar 6 bucăți, atunci despre **valoarea unei unități monetare (PCB) se poate face următoarea apreciere**:

a. s-a devalorizat cu 25%; **b.** $PCB_0 = 0,75PCB_1$;
c. $\Delta\%PCB = 25\%$; **d.** $\Delta\%PCB = 75\%$.

12. Într-un an, masa monetară a sporit cu 1/5, în condițiile în care puterea de cumpărare a masei monetare a scăzut cu 1/5, atunci în anul respectiv, **ratei inflației (r.i) este**:

a. 50%; **b.** 40%;
c. 80%; **d.** 20%.

13. Dacă masa monetară (M) a scăzut cu 23%, volumul mărfurilor tranzacționate (Q) s-a redus cu 30%, iar viteza de rotație a banilor (V) nu s-a modificat, atunci **rata inflației (r.i) este:**

a. 3%; **b.** 7%;
c. 9%; **d.** 10%.

14. Într-un an, la nivel macroeconomic, volumul ofertei de B.E a crescut de 1,1 ori față de anul precedent, iar coeficientul de elasticitate a ofertei față de preț a fost 5. În această situație, **indicele general al prețurilor (I_{GP}) este:**

a. 102%; **b.** 2%;
c. 22%; **d.** 122%.

15. Oferta nominală a masei monetare din circulație a sporit de 1,3 ori, iar cererea monetară a crescut cu 1/4. Dacă viteza de circulație a banilor a scăzut cu 35%, iar volumul mărfurilor s-a redus la jumătate, atunci **indicele puterii de cumpărare a masei monetare (I_{PCM}) este:**

a. 125%; **b.** 80%;
c. 130%; **d.** 160%

Scanned with OKEN Scanner

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(d)** Plecând de la etimologia termenului din limba latină (inflație = umflare/umflătură), **inflația,** de regulă, se manifestă **când $I_M > I_{OF.BE}$** (dinamica masei monetare este superioară celei a ofertei de B.E), dar și când **M. crește, dar Of.$_{B.E}$ scade sau rămâne constantă** etc.

2. **(c) Inflația** are efecte directe și indirecte, dar cu intensități diferite, asupra majorității agenților economici, dar nu în egală măsură**. Pe unii îi dezavantajează** (*creditorii, pensionarii, cumpărătorii, pe cei cu venituri mici și fixe* etc.), **pe alții îi avantajează** (*puterea publică, proprietarii de bijuterii, de pământuri, cei ce fac speculații, cei cu venituri mari și ajustabile* etc.).

3. **(b)** La baza măsurării creșterii generalizate și de durată a prețurilor stă **indicele sintetic sau general al prețurilor.**

4. **(c) Rata inflației (r.i = Δ%P)** reflectă **creșterea procentuală, relativ durabilă, a majorității prețurilor din economie. Cu cât creșterea prețurilor este mai mare și intensitatea inflației va fi mai mare.**

5. **(a)** Existența în circulație a unei mase monetare excedentare în raport cu oferta de B.E determină **două efecte/tendințe majore: creșterea sensibilă și relativ durabilă, a prețurilor la majoritatea bunurilor materiale și a serviciilor,** implicit scăderea cantității de B.E ce poate fi achiziționată cu o anumită sumă de bani disponibilă, deci **devalorizarea banilor.**

6. **(a). Sporirea costurilor este cauză a inflației și nu efect.**

7. **(c) Inflația internă este amplificată de mecanismul inflației importate**(sporirea importurilor scumpe care determină creșterea costurilor bunurilor importate și implicit a prețurilor lor pe piața internă).

Scanned with OKEN Scanner

8. **(b) Firmele neeficiente** (cu grad ridicat de uzură a capitalului fix, cu costuri mari, productivități scăzute, care nu au introdus progresul tehnic în producție etc.) **vor fi eliminate de pe piață, fiind favorizate cele eficiente** (care au făcut față riscurilor și s–au adaptat mai ușor cerințelor mecanismelor pieței).

9. **(c)** Sporirea producției și a ofertei de B.E va determina **creșterea ritmului vânzărilor, a profiturilor și ulterior scăderea prețurilor** (oferta > cererea), **sporirea cererii, creșterea puterii de cumpărare a banilor și a veniturilor populației** etc.

10. **(a)** Unii vânzători, măresc prețul pentru **că nu pot răspunde, prin oferta de produse, la modificările din domeniul cererii, dorind astfel să-și acopere costurile ridicate** (materiale și salariale) și să se mențină pe piață, fără să țină cont de regulile normale ale pieței.

11. **(b)** După scopul urmărit, măsurilor de combatere a efectelor negative ale inflației se grupează în: **1. politicile/măsurile antiinflaționiste** (de diminuare și control ale inflației) care vizează reducerea masei monetare excedentare și pe de altă parte, reducerea cererii și sporirea ofertei de B.E; **2. măsurile/ politicile de protecție socială cum ar fi: indexarea/ sporirea veniturilor** sub presiunea sindicatelor, creșterea dobânzilor la depozite bancare, acordarea de compensații, subvenționarea prețurilor la produsele de bază etc.).

12. **(a)** Dezechilibrul de pe piața B.E se concretizează în **presiunea exercitată de cererea de B.E excedentară asupra ofertei de B.E deficitare, în raport cu nevoile economiei, ceea ce înseamnă o cerere de B.E incomplet satisfăcută**. Efectul constă în sporirea masei monetare mai rapid decât oferta de B.E.

13. **(d) Indexarea veniturilor reprezintă o creștere procentuală** (mai mică, în general decât rata inflației) sau **în mărimi absolute a acestora pentru acoperirea parțială, de regulă, a sporirii prețurilor și devalorizării banilor.** Astfel, cei cu venituri mici și fixe pot să-și satisfacă o parte din, nevoile de bază, deci să supraviețuiască.

Scanned with OKEN Scanner

14. **(b) Inflația prin ofertă** se manifestă când **oferta este inferioară cererii de B.E.** Ea se numește și **inflație prin costuri** pentru că **este determinată de sporirea unor costuri la nivel de populație, firme, bugetul statului, cum ar fi creșterea:** *salariilor nominale sub presiunea sindicatelor fără acoperire în sporirea productivității muncii, a fiscalității, a prețurilor materiilor prime și combustibilului, a cheltuielilor publice, creșterea costului creditului* etc.

15. **(d) Diferența dintre rata inflației interne mai mare decât cea a monedelor străine**, îi determină pe unii agenții economici să-și convertească economiile în monede străine, mai stabile, iar după o perioadă de timp să le schimbe în moneda națională, situație favorabilă pentru câștigurile lor.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 6, 7, 8, 9,11, 13, 15	**3, 4, 5, 10, 12, 14**

1. Debitorul este avantajat pentru că el a făcut un **credit**, înaintea unei inflații ridicate când **puterea de cumpărare a banilor era mai mare** (de exemplu: 1 mil. u.m.) **decât cea din momentul restituirii lui la scadență** (în timpul inflației) **când valoarea banilor scade.** (de exemplu: $I_P = 125\% \Rightarrow PCM = 1 \text{ mil}/1{,}25 = 0{,}8$ mil. u.m. $\Rightarrow$ **$\Delta\%PCM = -20\%$).**

2. O măsură recomandată de reducere a masei monetare în circulație este și cea de **creștere a rezervelor obligatorii monetare ale băncilor** (o proporție mai mică fiind acordată sub forma creditelor).

3. **Dacă cerere este inelastică**: $\Delta\%Ce.$(B.E importate)$< \Delta\%P$ (B.E importate) $\Rightarrow$ La o creștere a prețurilor B.E importate, cantitatea cerută din acele bunuri se va reduce mai puțin decât crește prețul B.E importate (care pentru importatori sunt costuri). **Importatorii,** ca să-și acopere costurile și să câștige, **vor crește prețurile interne ca răspuns la sporirea prețurilor externe $\Rightarrow$ amplificarea inflației.**

Scanned with OKEN Scanner

4. Creşterea generalizată a preţurilor este inegală pe categorii de B.E. **Nu orice creştere a preţurilor caracterizează inflaţia** (în timpul sărbătorilor religioase, a anumitor anotimpuri etc.), **ci numai sporirea de durată şi cumulativă a preţurilor la majoritatea B.E** (cu pondere mare în consumul populaţiei) sau la **materiile prime** (energie electrică) care determină creşteri propagate în lanţ la diferite categorii de preţuri.

5. **Indexarea salariilor este benefică salariaţilor** pentru că duce la sporirea salariului nominal putând face faţă, cât de cât, creşterii preţurilor, **dar nu şi pentru firme** pentru că vor creşte costurile salariale ale acestora.

6. În timpul inflaţiei **oferta de B.E este inferioară cererii.** De aceea, **se pot face importuri la anumitor bunuri deficitare în ţară, dar nu şi la cele scumpe** care măresc costurile şi preţurile importatorilor, amplificând inflaţia internă.

7. Pentru a măsura inflaţia şi implicaţiile ei asupra populaţiei, se consideră mai relevant **indicele preţurilor bunurilor de consum**, denumit şi **indicele costului vieţii,** calculat pe baza unui **„coş de bunuri şi servicii"** apreciate a fi consumate în mod uzual de către menaje pentru asigurarea traiului într-o perioadă de timp.

8. **Spirala inflaţionistă sau inflaţia prin cerere şi prin ofertă** evidenţiază cauzele multiple ale inflaţiei contemporane. Diferitele tipuri de inflaţie sunt analizate separat prin prisma cauzei principale declanşatoare (inflaţie monetară, prin costuri salariale, prin cerere etc.). Spirala inflaţionistă, reflectă **interacţiunea concomitentă a cauzelor inflaţiei prin cerere şi a celei prin ofertă (costuri).**

9. În scopul creşterii gradului de satisfacere a nevoilor, pe fondul creşterii veniturilor sub presiunea sindicatelor, **cheltuielile de consum ale populaţiei sporesc**, dar datorită devalorizării banilor, **nu au interes să economisească** disponibilităţile lor băneşti, **rata dobânzii la depuneri fiind mică în timpul inflaţiei.**

Scanned with OKEN Scanner

10. **Oferta elastică** ($\Delta\%Of._{B.E} > \Delta\%P$), **nu amplifică inflația**, dinamica prețurilor fiind inferioară celei a ofertei de B.E.

11. Devalorizarea banilor descurajează firmele și populația să dețină bani în vederea investirii lor, iar pentru a supraviețui și **a-și satisface nevoile curente, se preferă schimbul direct de bunuri (trocul).**

12. Inflația este un dezechilibru **prezent în toate țările lumii, indiferent de nivelul dezvoltării lor**, dar se manifestă cu intensități diferite în timp și poate fi controlat, diminuat sau chiar anticipat prin aplicarea unui „pachet de măsuri" pe termen mediu și lung.

13. Inflația este un dezechilibru monetar care are loc pe piața monetară când **oferta de monedă devansează cererea de monedă,** caracterizat, în primul rând, prin deprecierea banilor aflați în circulație.

14. Pentru firme, creșterea productivității muncii se traduce în **sporirea producției și a calității, a ofertei, a vânzărilor, a profiturilor** etc, iar creșterea salariilor fără acoperire în bunuri determină **creșterea costurilor firmei și implicit a prețurilor.**

15. **Investițiile cele mai sigure și rentabile,** în timpul inflației puternice, **sunt cele cu caracter speculativ,** deoarece valoarea unor bunuri care au o ofertă foarte rigidă, sporește (bijuterii, opere de artă, imobile etc) în condițiile creșterii cererii.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(c)** $\mathbf{r.i} = I_{GP} - 100\% = 105\% - 100\% = \mathbf{5\%}$.

2. **(b)** $\mathbf{r.i_1 = 6\% = r.i_0 + 2\ p.p \Rightarrow r.i_0 = 4\% \Rightarrow I_{r.i} = (6/4) \times 100 = 150\%}$.

3. **(d)** $\mathbf{I_M = 115{,}5\%}$ **și** $\mathbf{I_P = 105\% \Rightarrow I_{PCM} = (115{,}5/105) \times 100 = 110\% \Rightarrow PCM_1 = 1{,}1PCM_0}$.

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

4. **(a) r.i = 8%; Ix(S)** = 75% x 8% = **6%** = **Δ%S ⇒ I_S = 106% ⇒ S_1** = 1,06 x 2.500 = **2.650 u.m. ⇒ ΔS = 2.650 – 2.500 = 150 u.m.**

5. **(c) r. i** = d'n - d'r = **4%** =Δ%P ⇒ **I_{GP} = 104%.**

6. **(d) I_S** = (1.575/1.500) x 100 = **105% ⇒ Δ%S = 5% = Ix(S)** = 80% x r.i **⇒ r.i = 6,25%.**

7. **(b) I_{PCB}** = (1/Ip) x 100 = (1/106%) x 100 = **94,33% ⇒ Δ%PCB ≈ - 5,67%.**

8. **(a) Ix(S)** = Δ%S = 40% x 10% = **4% ⇒ I_S = 104% ⇒S_1** = 104% x 2.400 = **2.496 lei.**

9. **(c) I_P** = r.i + 100% = **120%** = (45/P_0) x 100 ⇒ **P_0 = 37,5 lei.**

10. **(d) P_1 = 1,5P_0, P_2** = 0,75P_1 = 0,75 x 1,5P_0 = **1,125P_0; P_3** = 1,6 **P_2** = 1,6x 1,125**P_0** = 1,8**P_0 ⇒ $I_{P(3/0)}$ = 180% ⇒r.i = 80%.**

11. **(a) I_{PCB}** = (PCB_1 /PCB_0) x 100 = (6/8) x 100 = **75% ⇒Δ%PCB = - 25%.**

12. **(a)** I_M = 120%; I_{PCM} = 80% ⇒ **I_{GP}** = (I_M/ I_{PCM}) x 100 = (120/80) x 100 **= 150% ⇒ r.i = 50%.**

13. **(d) I_V = 100%; I_M = 77%; $I_{(Q)}$= 70% ⇒ I_P** = (I_M /I_Q) x 100 = (77% : 70%) x 100 = **110% ⇒ r.i = 10%.**

14. **(a) I_{Of} = 110% ⇒ Δ%Of. = 10%; $E_{Of/P}$ = 5** = (10% : Δ%P) ⇒ **Δ%P = 2% ⇒ I_{GP} = 102%.**

15. **(b) $I_{(M \times V)}$= 130%; I_V = 65% ⇒ I_M** = (130%: 65%) x 100 =**<u>200%</u>**; **$I_{(P \times Q)}$ = 125%; I_Q = 50% ⇒ I_P** = [$I_{(P \times Q)}$: I_Q] x 100= (125%/50%) x 100 = **<u>250%</u> ⇒ I_{PCM}** = (I_M/I_{GP}) x 100 = (200% : 250%) x 100 = **80%**

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 12

PIAȚA CAPITALURILOR. BURSA DE VALORI

- **SIMBOLURI UTILIZATE**

TVM = titluri de valoare mobiliare (acțiuni și obligațiuni), **Cs.A** = cursul acțiunii, **Cs.O** = cursul obligațiunii, **D** = dobândă/cupon, **Div.** =dividend, **d'** = rata dobânzii pe piața monetară **Rd.A(Rd.O)** = randamentul acțiunii (al obligațiunii), $I_{Cs.A}$ ($I_{Cs.O}$) =indicele cursului (acțiunii și obligațiunii), I_D, $I_{Div.}$, $I_{d'}$ = indicele (dobânzii, dividendului și ratei dobânzii), $I_{Rd.A}$ ($I_{Rd.O}$) = indicele randamentului (acțiunii și al obligațiunii).

A. TESTE GRILĂ

1. Piața financiară primară se deosebește de piața financiară secundară prin:

a. posibilitatea tranzacționării titlurilor de valoare anterior emise;
b. derularea operațiilor la un termen de cel mult trei luni;
c. posibilitatea negocierii titlurilor anterior emise;
d. existența unui curs fix, ferm al titlurilor de valoare.

2. Este o funcție a bursei de valori:

a. finanțarea pe termen scurt a investițiilor;
b. favorizarea procesului de concentrare a puterii economice;
c. purtătorii ofertei sunt întotdeauna emitenții de titluri;
d. existența unui curs unic, egal cu valoarea nominală a titlurilor.

3. Identificați afirmația *falsă*:

a. acțiunea este un titlu de proprietate, în timp ce obligațiunea este un titlu de credit;
b. venitul adus de acțiuni este dividendul, iar venitul adus de obligațiune este cuponul;
c. gradul de risc este mai ridicat pentru obligațiuni decât pentru acțiuni;

d. acțiunea există atât timp cât societatea funcționează, în timp ce obligațiunea este limitată la termenul de scadență.

4. Dacă în cazul operațiunilor bursiere la termen, rata dobânzii crește, atunci vânzătorul de obligațiuni:

a. va câștiga deoarece cursul titlurilor va scădea;
b. va pierde deoarece cursul titlurilor va crește;
c. va câștiga deoarece cursul titlurilor va crește;
d. va pierde deoarece cursul titlurilor va scădea.

5. Cursul titlurilor de valoare *nu* este influențat de:

a. situația economico-financiară a firmei emitente;
b. rata inflației;
c. prețul bunurilor economice;
d. rata dobânzii pe piața monetară.

6. *Nu* pot fi considerați purtători ai cererii de titluri de valoare la bursă:

a. posesorii de economii, care cumpără acțiuni pentru a-și suplimenta veniturile;
b. persoanele juridice, care doresc transformarea capitalul bănesc în capital real;
c. Trezoreria, care vinde titluri de stat;
d. persoanele fizice care cumpără obligațiuni.

7. Titlurile de valoare sunt înscrisuri care:

a. generează doar venituri cu grad ridicat de risc;
b. generează doar venituri cu grad redus de risc;
c. generează un flux de venituri în viitor;
d. generează doar venituri variabile.

8. Emisiunea de noi acțiuni de către o societate comercială atrage după sine:

a. creșterea datoriilor acesteia;
b. reducerea datoriilor acesteia;
c. reducerea capitalului social;
d. creșterea capitalului social.

Scanned with OKEN Scanner

9. O societate bancară are un capital social de 100.000 u.m.. Dacă emite și vinde 1.000 de obligațiuni la o valoare nominală de 5.000 u.m./ obligațiune:

a. capitalul social al băncii va scădea;
b. datoriile băncii vor crește;
c. datoriile băncii vor rămâne constante;
d. rata dobânzii pe piața monetară va crește.

10. Între drepturile pe care le conferă acțiunile posesorului acestora, *nu* se include:

a. dreptul de a încasa o parte din profitul firmei;
b. dreptul de a primi, la scadență, suma împrumutată firmei;
c. dreptul de a primi o parte din capitalul firmei dacă aceasta se lichidează;
d. dreptul de a participa la administrarea firmei.

11. În condițiile în care cererea de obligațiuni este mai mare decât oferta:

a. cursul titlurilor mobiliare scade;
b. cursul obligațiunilor va avea o tendință ascendentă;
c. rata dobânzii va crește;
d. oferta de acțiuni va crește.

12. Identificați enunțul *fals:*

a. pe piața financiară secundară una din părțile tranzacției poate câștiga în detrimentul celeilalte;
b. pe piața financiară secundară vânzătorii pot câștiga;
c. bursa de valori este principala instituție a pieței financiare primare;
d. pe piața financiară primară, instituțiile de intermediere sunt băncile.

13. În cadrul pieței financiare secundare, deținătorul de acțiuni:

a. obține un venit fix, numit cupon;
b. obține un venit variabil, numit cupon;
c. este debitor față de societatea emitentă;
d. obține un venit variabil, în raport cu mărimea profitului firmei.

Scanned with OKEN Scanner

14. Dacă dividendul și cursul acțiunii cresc, atunci randamentul acțiunii:

a. crește;
b. scade;
c. rămâne constant;
d. pot fi adevărate toate răspunsurile anterioare.

15. Dacă la o societate pe acțiuni profitul are tendința de creștere, tranzacționarea la termen a acțiunilor emise de firmă:

a. avantajează vânzătorii de acțiuni pe piața primară;
b. avantajează cumpărătorii de acțiuni pe piața primară;
c. avantajează speculatorul „bull";
d. avantajează speculatorul „bear".

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Principalii emitenți de obligațiuni sunt administrațiile publice.

2. Bursa de valori este un spațiu economic în care au loc operațiuni de refinanțare.

3. Scopul tranzacțiilor pe piața financiară primară poate fi înființarea unei societăți pe acțiuni.

4. Obligațiunile au o durată de timp nelimitată, cât firma este eficientă.

5. Brokerii sunt agenți intermediari de schimb pe piața financiară primară.

6. Operațiunile la vedere au uneori caracter speculativ.

7. Bursa de valori este forma de piață reală care se apropie cel mai mult de modelul pieței cu concurență perfectă.

8. În caz de faliment al unei societăți sunt despăgubiți în mod prioritar obligatarii.

Scanned with OKEN Scanner

9. Modificarea cursului titlurilor de valoare are la bază raportul cerere – ofertă, determinat la rândul său de factori de natură economică sau extra economică.

10. Este un drept patrimonial al acționarului dreptul de a participa la Adunarea Generală a Acționarilor.

11. Tranzacțiile speculative fac obiectul unor contracte la termen.

12. Bursa este un barometru extrem de sensibil al stării economiei.

13. Acțiunea este un înscris care conține, printre altele, numele emitentului, data emiterii, scadența.

14. Pe piața financiară primară, cursul titlurilor de valoare fluctuează în funcție de cererea și oferta de titluri.

15. Pentru calitatea de proprietar asupra unei părți din capitalul societății pe acțiuni, obligatarul poate obține o parte din profitul net al acesteia.

C. PROBLEME

1. Pe piața monetară rata dobânzii crește de la 20% la 25%, în timp ce la bursa de valori cursul unei obligațiuni scade cu 1.000 u.m.. În aceste condiții, **cuponul (D) obligațiunii este:**

a. 1.000 u.m.;
b. 200 u.m.;
c. 300 u.m.;
d. 500 u .m.

2. Dacă venitul adus de o acțiune cotată la bursa de valori crește cu 25%, în timp ce randamentul se majorează cu 20% atunci **indicele cursului acțiunii ($I_{Cs.A}$) pe piața respectivă:**

a. devine 4,16%;
b. devine 104,16%;
c. scade cu 4,16%;
d. devine 125%.

Scanned with OKEN Scanner

3. Un investitor cumpără de la bursă 200 de acțiuni la termen cu un preț de cumpărare de 100 lei/ acțiune. Totodată, el vinde aceste acțiuni la un preț de 150 lei/ acțiune. Dacă la termen cursul acțiunii este de 125 lei/acțiune, **investitorul:**

a. a câștigat 10.000 lei; **b.** a câștigat 20.000 lei;
c. a pierdut 20.000 lei; **d.** a pierdut 10.000 lei.

4. La începutul anului 2020 o persoană cumpără 100 de acțiuni la firma A, cu o valoarea nominală de 5.000 de u.m. La sfârșitul anului, titlurile asigură un randament de 10%, câștig ce va fi reinvestit în acțiuni la firma B, cu o valoarea nominală de 2.500 u.m. **Numărul de acțiuni achiziționate la firma B este de [Nr.$A_{(B)}$]:**

a. 10; **b.** 20;
c. 50; **d.**100.

5. Un agent economic achiziționează de la bursă 100 acțiuni la un curs de 2.500 lei/acțiune. La sfârșitul anului acesta primește dividende în valoare totală de 20.000 lei. Dacă agentul economic va vinde acțiunea la un curs de 2.800 lei /acțiune, atunci:

a. va câștiga 20.000 lei; **b.** va pierde 30.000 lei;
c. va câștiga 50.000 lei; **d.** va pierde 50.000 lei.

6. În momentul încheierii unei tranzacții la termen pentru 100 de acțiuni, cursul este 5.000 u.m. Dacă la scadență cursul acțiunii este de 8.000 u.m./ acțiune, atunci:

a. câștigă cumpărătorul 0,8 mil. u.m., dacă vinde titlurile la noul curs;
b. câștigă vânzătorul 800.000 u.m., dacă cumpără titlurile la noul curs;
c. pierde cumpărătorul 0,8 mil. u.m;
d. pierde vânzătorul 0,3 mil. u.m.

7. Venitul anual adus de o obligațiune este 300 u.m., rata dobânzii fiind de 10%. În condițiile creșterii cu 50% a ratei dobânzii pe piața monetară, **cursul obligațiunii ($Cs.O_1$) va fi:**

a. 2.000 u.m.; **b.** 20.000 u.m.;
c. 3000 u.m.; **d.** 30.000 u.m..

Scanned with OKEN Scanner

8. Într-un an dividendele încasate de acționarii unei firme scad cu 60%, în timp ce pe piața monetară rata dobânzii se reduce cu 20%. În aceste condiții, **cursul acțiunilor (Δ%Cs.A):**

a. scade cu 70%; **b.** scade cu 50%;
c. crește cu 50%; **d.** scade cu 80%.

9. BNR a pus în circulație obligațiuni în valoare de 10.000 lei, cu un venit semestrial de 20%, restituind la scadență creditul și dobânda. Dacă rata dobânzii la depuneri a ajuns la 50%, atunci **cursul obligațiunii ($Cs.O_1$) este de:**

a. 6.000 u.m.; **b.** 100.000 u.m.;
c. 80.000 u.m.; **d.** 8.000 u.m.

10. O bancă deține 1.000 obligațiuni, fiecare aducându-i un venit trimestrial de 2.000 u.m.. Știind că banca are nevoie de lichidități, iar rata dobânzii pe piața monetară este de 10% anual, atunci **prețul minim de ofertă la care banca va lansa aceste titluri pe piața secundară este de:**

a. 80.000 u.m; **b.** 20.000 u.m;
c. 200.000 u.m; **d.** 2.200 u.m.

11. O societate pe acțiuni vinde într–un an 1.000 de acțiuni la o valoare nominală de 3.000 u.m./acțiune și acordă un dividend anual de 10% pe acțiune. Dacă pe piața monetară rata dobânzii este 10%, **cursul acțiunii (C.sA) și dividendele totale (Div.T) plătite vor fi**:

a. 3.000 u.m. și 100.000 u.m.; **b.** 3.000 u.m. și 200.000 u.m.;
c. 3.000 u.m. și 300.000 u.m.; **d.** 1.000 u.m. și 100.000 u.m.

12. Un agent economic a achiziționat 1.000 obligațiuni cu o valoare de 12.500 u.m. fiecare și scadența peste 3 ani. Fiecare obligațiune aduce un venit anual de 1.000 u.m. În urma acestui plasament calculați **câștigul total al agentului economic**.

a. 1.000.000 u.m.; **b.** 3.000.000 u.m.;
c. 6.500.000 u.m.; **d.** 1.150.000 u.m.

Scanned with OKEN Scanner

13. Un acționar încasează dividende în valoare de 8.000 u.m. Dacă acționarul deține o singură acțiune, iar față de valoarea sa inițială, iar rata dobânzii pe piața monetară, respectiv de 10%, scade cu 2 puncte procentuale, **calculați modificarea în mărimi absolute a cursului acțiunii (ΔCs.A):**

a. 80.000 u.m.; **b.** 72.000 u.m.;
c. 98.000 u.m.; **d.** 20.000 u.m.

14. Știind că valoarea nominală a unei obligațiuni este de 1.000 u.m., rata cuponului este de 8% iar rata medie a dobânzii pe piața monetară este de 10%, atunci **cursul obligațiunii (Cs.O) este:**

a. 800 u.m.; **b.** 8.000 u.m.;
c. 80.000 u.m.; **d.** 1.180 u.m.

15. La o cifră de afaceri de 100.000 u.m. și o rată a profitului la încasări de 40%, după plata impozitului pe profit de 16%, o societate pe acțiuni decide ca 40% din profitul admis să fie distribuit acționarilor. **Mărimea dividendelor (Div.), încasate de un acționar care deține 40% din numărul total de acțiuni, este:**

a. 2560 u.m.; **b.** 5.376 u.m.;
c. 1.344 u.m.; **d.** 13.440 u.m.;

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(d)** Pe piața financiară primară, prin intermediul băncilor se tranzacționează titluri nou emise (cu ocazia înființării afacerii sau lărgirii și modernizării ei) la un curs fix, ferm, egal cu valoarea nominală.

2. **(b)** Procesul concentrării puterii economice și implicit controlul asupra activității firmei se face prin deținerea **pachetului acțiunilor de control,** care se realizează fie prin achiziții treptate de acțiuni ale unei firme de către altă firmă, fie rapid, prin „ofertă publică de cumpărare".

Scanned with OKEN Scanner

3. **(c) Obligațiunile implică riscuri aproape nule** datorită garanțiilor de stat sau priorității creditorilor în fața acționarilor în cazul lichidării societății emitente, în timp ce **riscurile deținerii de acțiuni depind de eficiența afacerii**, care nu întotdeauna este ridicată.

4. **(a)** Cs.O = D/d'. Dobânda (cuponul) este un venit fix. Dacă d' crește, Cs.O este în relație invers proporțională cu rata dobânzii (De exemplu: D = 20 și d'_0 = 5%, iar d'_1 = 10% ⇒ $Cs.O_0$ = 20: 5% = 400 și $Cs.O_1$ = 20: 10% = 200 ⇒ ΔCs.O = - 200 ⇒ vânzătorul de obligațiuni câștigă când scade cursul obligațiunii).

5. **(c)** Cursul titlurilor de valoare mobiliare, preț al tranzacțiilor pe piața capitalurilor/financiară, de regulă pe termen lung, **nu este influențat de prețul B.E, ci de ceilalți factori de la punctele a), b) și d).**

6. **(c)** Prin vânzarea titlurilor de stat, **cu scopul de a-și acoperi deficitele de disponibilități bănești temporare, Trezoreria este purtătoare a ofertei de TVM** (vinde titluri de stat)

7. **(c)** Titlurile de valoare pot avea un grad de risc ridicat (acțiunile) sau un grad de risc scăzut (obligațiunile), însă au în comun faptul că generează un flux de venituri în viitor, **dividendele (în cazul acțiunilor) sau venit garantat, cuponul (în cazul obligațiunilor.)**

8. **(d) O societate comercială se poate finanța (și implicit își poate majora capitalul social) prin emisiunea de acțiuni și tranzacționarea acestora pe piața financiară primară.**

9. **(b) Prin emisiunea și vânzarea de obligațiuni o societate bancară se împrumută pe termen lung și astfel datoriile acesteia vor crește restituind la scadență creditul și dobânda.**

10. **(b) Acționarii** sunt **coproprietari asupra unei părți din capitalul social al firmei** și nu creditori ai acesteia.

Scanned with OKEN Scanner

11. (b) Când cererea este mai mare decât oferta de obligațiuni , pe piața capitalurilor **prețul (cursul) obligațiunii crește** (are o tendință ascendentă).

12. (c) Bursa de valori este principala instituție a pieței financiare secundare, nu a celei primare.

13. (d) Deținătorii de acțiuni, în virtutea dreptului de proprietate asupra unei părți din capitalul social al societății emitente **pot primi dividende, a căror mărime este influențată de mărimea profitului firmei și numărul acțiunilor deținute (cota de participare).**

14. (d) Rd.A = (Div./Cs.A) x 100; **Div. și Cs.A pot crește în aceeași măsură** (De exemplu: Δ% Div. = 10% și Δ% Cs.A = 10% ⇒ $I_{Rd.O}$ = (110%: 110%) x 100 = 100%, **Rd.O este constant**); **Div. poate crește mai rapid decât Cs.O** (De exemplu: Δ%Div. = 20% și Δ% Cs.A = 10% ⇒ **$I_{Rd.A}$** = (120%: 110%) = **109,9%, Rd.O crește cu 9,09%**); **Div. poate crește mai lent decât Cs.O** (De exemplu: $I_{Div.}$ = 110% și $I_{Cs.A}$ = 120% ⇒ **$I_{Rd.A}$** = (110%: 120%) x 100 = 91,66%. **(Rd.O scade cu 8,34%).**

15. (c) Dacă profitul unei societăți pe acțiuni are tendința de creștere și dividendele acordate pot crește, **acțiunile devenind mai atractive pentru cumpărător**, care este un speculator „á la hausse" sau „bull".

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 3, 7, 8, 9, 11, 12	**2, 4, 5, 6, 10, 13, 14, 15**

1. Administrațiile publice (administrația centrală și cele locale) emit obligațiuni pentru **a-și acoperi deficitele bugetare** sau pentru **a face investiții importante pe plan local** (de ex. asfaltarea străzilor).

2. Operațiunile de refinanțare sunt specifice pieței monetare.

Scanned with OKEN Scanner

3. **Pe piața financiară primară se tranzacționează și acțiuni nou emise, cu scopul înființării unei societăți pe acțiuni.**

4. **Obligațiunile au o durată de timp limitată**, până la scadență.

5. **Brokerii sunt intermediari pe piața financiară secundară.** Pe piața financiară primară, intermediari sunt băncile sau Societățile de Valori Mobiliare.

6. **Operațiunile la termen au caracter speculativ**. În cazul operațiunilor la vedere tranzacția se face la cursul zilei.

7. Bursa de valori este piața care se apropie cel mai mult de caracteristicile pieței cu concurență perfectă (**atomicitatea cererii și ofertei de titluri, transparența pieței, omogenitatea bunurilor tranzacționate, libera intrare și ieșire de pe piață, perfecta mobilitate a capitalului real**).

8. În caz de faliment al unei societăți sunt despăgubiți în mod prioritar **obligatarii, întrucât sunt creditori în comparație cu acționarii** care sunt proprietari ai unei părți din capitalul social al societății emitente și care vor suporta pierderi proporțional cu gradul de participare în cazul în care activitatea firmei este ineficientă.

9. Cursul titlurilor sau prețul acestora, ca orice preț, este determinat, în principal, **de raportul dintre cererea și oferta de titluri,** care poate fi influențat de o serie de **factori de natură economică** (de exemplu **rata inflației) sau extraeconomică** (de exemplu **stabilitatea politică din țară).**

10. Dreptul de a participa la Adunarea Generală a Acționarilor este un **drept social, nepatrimonial.**

11. Tranzacțiile speculative (la termen) fac obiectul unor contracte, în care se menționează numărul titlurilor tranzacționate, cursul existent în momentul tranzacției, data scadentă, numită și zi lichidare etc..

Scanned with OKEN Scanner

12. Bursa este un barometru extrem de **sensibil al stării economiei,** volumul tranzacțiilor și evoluția cursurilor fiind influențate de evoluția **conjuncturii economice interne și internaționale, precum și de stabilitatea socio-politică**.

13. **Acțiunea nu are înscrisă scadența** întrucât este un titlu de valoare care există atât timp cât firma este eficientă.

14. Pe piața financiară primară cursul titlurilor este, de regulă, **fix, ferm, egal cu valoarea nominală.**

15. Obligatarul este creditor și nu are niciun drept asupra activității emitentului.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(a)** $\mathbf{I_{d'}}$ = (d'_1/d'_0) x 100 = (25%/ 20%) x 100 = **125%,** I_D = 100% ⇒ $\mathbf{I_{Cs.O}}$ = ($I_D/I_{d'}$) x 100 = (100%/125%) x 100 = **80%** ⇒ $Cs.O_1$ = $0{,}8Cs.O_0$ ⇒ $0{,}8Cs.O_0 = Cs.O_0 - 1.000$ u.m. ⇒ $\mathbf{Cs.O_0 = 5.000}$ **u.m.**, $\mathbf{Cs.O_1 = 4.000}$ **u.m.** ⇒ **D** = $Cs.O_0$ x d'_0 = 5.000 u.m. x 20% = **1.000 u.m.** și **D** = $Cs.O_1$ x d'_1 = 4.000 u.m. x 25% = **1.000 u.m.**

2. **(b)** $\mathbf{I_{Rd.A}}$ = (I_{Div}/ $I_{Cs.A}$) x 100 ⇒ $\mathbf{I_{Cs.A}}$ = (125%/120%) x 100 = **104,16%.**

2. **(a)** Din <u>cumpărarea</u> a 200 acțiuni la un curs $Cs.A_0$ = 100 lei/ acțiune, $Cs.A_1$= 125 lei/ acțiune ⇒ **câștigă 5.000 lei**. Din <u>vânzarea</u> a 200 acțiuni la un curs $Cs.A_0$ = 150 lei/ acțiune, $Cs.A_1$= 125 lei/acțiune ⇒ **câștigă 5.000 lei. Câștigul total din cele 2 operațiuni = 10.000 lei.**

4. **(b)** Nr. acțiuni = 100, $Cs.A_0$ = 5.000 u.m., Rd.A = 10%; **Rd.A** = (Div./Cs.A) x 100 ⇒ **Div.T** = 500 u.m. x 100 u.m. = **50.000 u.m. Numărul de acțiuni cumpărate de la firma B** = 50.000 u.m. : 2.500 u.m. = **20 acțiuni.**

Scanned with OKEN Scanner

5. **(c)** Nr. acțiuni = 100, $Cs.A_0$ = 2500 lei/acțiune, vinde: $Cs.A_1$ = 2.800 lei/acțiune ⇒ **va câștiga 300 lei/acțiune.** ⇒ **Câștigul total** = (30.000 + 20.000) lei = **50.000 lei.**

6. **(d)** $Cs.A_0$ = 5.000 u.m., $Cs.A_1$ = 8.000 u.m., Cursul crește, **câștigă cumpărătorul și pierde vânzătorul** ⇒ 3.000 u.m. x 100 titluri = **300.000 u.m.=0,3 mil. u.m.**

7. **(a)** $\mathbf{d'_1}$ = 150% x 10% = **15%;** $D_1=D_0$, ⇒ $\mathbf{Cs.O_1}$=300 u.m./15% = **2.000 u.m.**

8. **(b)** $\mathbf{I_{Cs.A}}$ = (40%/80%) x 100 = **50%** ⇒ **Δ%Cs.A = - 50%.**

9. **(d)** Cs.O = 10.000 lei, D=4.000 lei/an, **Cs.O** = D/d'= 4.000/50% = **8.000 u.m.**

10. **(a)** Nr. obligațiuni = 1.000, **D/obligațiune = 8.000 u.m./an** ⇒ **Cs.O** = D/d' = 8.000 u.m. : 10% = **80.000 u.m.**

11. **(c)** **Div.** = 3.000 u.m. x 10% = **300 u.m./acțiune;** ⇒ **Div.T** = 300 u.m. x 1.000 u.m. = **300.000 u.m.; Cs.A** = Div./d' = 300 u.m. : 10% = **3.000 u.m.**

12. **(b)** Nr. obligațiuni = 1.000, $Cs.O_0$ = 12.500 u.m., scadente peste 3 ani. D/an = 1.000 u.m./obligațiune ⇒ D. anuală totală = **1 mil. u.m.. Câștigul total al agentului economic = 3 mil. u.m.**

13. **(d)** Div. = 8.000 u.m., d'_0 = 10%, d'_1 = 8%, $\mathbf{Cs.A_0}$ = 8.000 u.m. : 10% = **80.000 u.m.**, $\mathbf{Cs.A_1}$= 8.000 u.m. : 8% = **100.000 u.m.**, **ΔCs.A = 20.000 u.m.**

14. **(a)** **D** = 8% x 1.000 u.m. = **80 u.m.,** d'_1= 10% ⇒ $\mathbf{Cs.O_1}$ = 80 u.m. : 10% = **800 u.m.**

15. **(b)** Pr.T = 40% x C.A = **40.000 u.m., Iz.(Pr.b)** = 16% x 40.000 u.m. = **6.400 u.m., Pr.n** = 40.000 u.m. - 6.400 u.m. = **33.600 u.m., Div.T** =40% x 33.600.u.m = **13.440 u.m.;** ⇒ **Dividendele acționarului** = 40% x 13.440 u.m. = **5.376 u.m.**

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 13

PIAȚA MUNCII ȘI SALARIUL

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

SR = salariul real, **SN** = salariul nominal, $\mathbf{I_{Pc}}$ = indicele prețurilor bunurilor de consum, $\mathbf{I_{GP}}$ = indicele genera al prețurilor, $\mathbf{Ce._{Mc}}$ = cererea de muncă, $\mathbf{Of._{Mc}}$ = oferta de muncă, $\mathbf{L_{Mc}}$ = numărul locurilor de muncă, **PAD** = populația activă disponibilă (PAD = P.O + Ș), **P.O** = populația ocupată în condiții salariale (efectiv activă), **Ș** = numărul de șomeri, **PAMnd** = populație aptă de muncă nedisponibilă, **PAM** = populație aptă de muncă (PAM = PAD + PAMnd).

A. TESTE GRILĂ

1. Pe piața muncii, obiectul tranzacțiilor îl reprezintă:

a. forța de muncă,
b. salariul;
c. munca salariată;
d. munca, în general.

2. Între cererea de bunuri realizate de factorul muncă și cererea de muncă există o relație:

a. direct proporțională;
b. invers proporțională;
c. de determinare reciprocă;
d. de concurență.

3. Nevoia de muncă devine cerere de muncă când:

a. PAM = PAD;
b. PAD este egală cu numărul locurilor de muncă disponibile;
c. este remunerată;
d. majoritatea nevoilor oamenilor este satisfăcută din producție proprie.

4. Dacă la firma X, salariul unui muncitor scade, atunci din perspectiva costului de oportunitate, șansa sacrificată o reprezintă:

a. menținerea constantă a raportului timp de muncă – timp liber;
b. scăderea timpului liber;
c. creșterea dorinței de a realiza ore suplimentare de muncă;
d. renunțarea la timpului de muncă pe care l-ar consuma la firma X, în favoarea unui loc de muncă mai avantajos privind mărimea salariului.

5. În general, piața muncii este apreciată de specialiști ca fiind o piață:

a. imperfect concurențială;
b. independentă față de celelalte tipuri de piețe;
c. predominant de tip monopol bilateral;
d. pe care munca se vinde și se cumpără ca orice marfă.

6. Oferta de muncă:

a. vine din partea celor care doresc să muncească indiferent de vârstă;
b. coincide cu cererea locurilor de muncă;
c. se formează exclusiv pe principiile economiei de piață;
d. este sinonimă cu cererea de muncă.

7. Expresia valorică a cantității de bunuri de consum care poate fi cumpărată cu salariul nominal net, la un moment dat, este reflectată de:

a. participarea salariaților la împărțirea profiturilor;
b. salariul nominal brut;
c. câștigul nominal;
d. puterea de cumpărare a salariului nominal.

8. Între populația aptă de muncă (PAM) și populația activă disponibilă (PAD) există relația:

a. PAM > PAD;
b. PAM = PAD;
c. PAM < PAD;
d. PAM = PAD + P.O.

Scanned with OKEN Scanner

9. Salariul colectiv se acordă:
a. populației afectate de șomaj;
b. tuturor salariaților în funcție de nevoile personale;
c. numai managerilor firmei;
d. pentru stimularea salariaților performanți.

10. O condiție principală a funcționării normale a pieței muncii constă în:
a. controlarea principiilor de salarizare de către stat;
b. omogenitatea cererii și ofertei de muncă;
c. transparența tranzacțiilor realizate;
d. absența caracterului perisabil al laturilor sale.

11. Plecând de la o situație de echilibru pe piața muncii, dacă oferta de muncă se va reduce, datorită emigrării unei părți a populației apte de muncă, iar cererea de muncă rămâne constantă, atunci salariul de echilibru:
a. scade față de situația inițială;
b. nu se modifică;
c. crește față de situația inițială;
d. nu se poate cuantifica.

12. Este un deziderat pentru firme și economia națională ca obiectul tranzacțiilor:
a. să aibă calitatea de „capitalul uman";
b. să includă numai munca persoanelor cu studii superioare;
c. să fie reprezentat de munca persoanelor necalificate pentru a face economii la cheltuielile salariale;
d. să includă munca tuturor celor apți, indiferent de nivelul pregătirii profesionale.

13. Dacă la nivel de firmă, cererea de muncă este inferioară ofertei de muncă, mărimea salariului:
a. este stabilită de către sindicatul salariaților firmei;
b. scade, datorită negocierilor;
c. crește, în urma negocierilor;
d. este impusă de către stat.

Scanned with OKEN Scanner

14. Identificați afirmația corectă:

a. cel mai important factor indirect care influențează mărimea salariului este productivitatea muncii;
b. mărimea salariului minim pe economie este același în toate țările;
c. în principiu, limita minimă a salariului este dată de „costul muncii";
d. câștigul salarial nominal net este mai mic decât salariul nominal net.

15. Identificați enunțul *incorect:*

a. prima fază de constituire a pieței muncii se manifestă la nivel macroeconomic;
b. la nivel microeconomic nu se stabilesc principiile de salarizare;
c. munca neutilizată este perisabilă, nu se conservă;
d. în practică, se realizează mai ales egalizarea salariilor decât diferențierea lor.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Munca care se tranzacționează pe piața muncii este apreciată ca „o marfă specială".

2. Salariul nominal reprezintă o altă denumire a salariului social.

3. Salariul real este brut și net.

4. Cererea de muncă se modifică în sens invers comparativ cu mărimea salariului.

5. Oferta de muncă nu se formează pe termen scurt.

6. „Munca la negru" în condiții salariale reprezintă obiectul tranzacțiilor legale pe piața muncii.

7. Piața muncii este o piață segmentată structural.

8. Pe piața muncii, în categoria cererii intră și locurile de muncă nesalarizate.

Scanned with OKEN Scanner

9. Salariul nominal poate fi influențat de puterea de cumpărare a monedei naționale.

10. Pentru firmă este avantajos să crească mai rapid productivitatea muncii decât salariul muncitorului.

11. Diferențierea salariilor se face în funcție de randamentul muncii, de vârsta și sexul celor care prestează muncă.

12. Geneza cererii și ofertei de muncă nu ține exclusiv de piața muncii.

13. Față de alte tipuri de piețe, nu există intermediari între reprezentanții cererii și ofertei de muncă.

14. Între diferitele componente ale pieței muncii există puternice relații concurențiale.

15. Câștigul salarial nominal net este mai mic decât câștigul salarial nominal brut.

C. PROBLEME

1. Salariul nominal la începutul anului a fost 2.800 u.m.. Datorită sporirii productivității muncii, la sfârșitul anului, el a devenit 3.500 u.m., atunci **indicele salariului nominal (I_{SN}) este:**

a. 125%; **b.** 25%;
c. 80%; **d.** 20%.

2. Dacă salariul real scade cu 20%, în condițiile sporirii prețurilor bunurilor de consum cu 8%, atunci **salariul nominal (SN):**

a. crește cu 16%; **b.** scade cu 13,6%;
c. se dublează; **d.** scade cu 86,4%.

Scanned with OKEN Scanner

3. Salariul nominal a rămas constant în condițiile scăderii prețurilor bunurilor de consum cu un sfert, atunci **indicele salariului real (I_{SR}) este:**

a. 33,33%; **b.** 66,67%;
c. 75%; **d.** 133,33%.

4. Salariul nominal al unui muncitor, care a crescut cu 10%, este 3.300 u.m., atunci **sporul absolut al salariului nominal (ΔSN) este:**

a. 300 u.m.; **b**, 3.630 u.m.;
c. 630 u.m.; **d.** 3.000 u.m.

5. Funcția ofertei și cererii de muncă sunt de tipul: $Of._{Mc} = 5S$ și $Ce._{Mc} = 220 - 6S$, (unde S = salariul lunar), atunci **salariul de echilibru (Se), exprimat în unități monetare, va fi:**

a. 22; **b.** 10;
c. 20; **d.** 11.

6. Salariul nominal și prețurile de consum cresc fiecare cu 8% față de perioada anterioară. Rezultă că în perioada respectivă, despre **nivelul salariului real (SR) se poate aprecia că:**

a. s-a înjumătățit; **b.** a crescut cu 8%;
c. a scăzut cu 8%; **d.** ΔSR = 0.

7. Într-un interval de timp, SN a sporit cu 12%, iar SR a crescut cu 4 puncte procentuale mai puțin comparativ cu sporirea salariului nominal, **înseamnă că dinamica relativă a prețurilor de consum (Δ%Pc) este:**

a. 25%; **b.** 3,70%;
c. 120,96%; **d.** 103,70%.

8. Într-un an, sporirea productivității muncii unui salariat de 1,5 ori a determinat creșterea salariului său nominal cu 25% din creșterea relativă a productivității muncii. Dacă salariul nominal a ajuns la 1.800 lei, atunci, **înainte de mărire, el era (SN_0) de:**

a. 1.600 lei; **b.** 1.440 lei;
c. 1.500 lei; **d.** 2.025 lei.

Scanned with OKEN Scanner

9. Asupra salariului nominal brut s-a aplicat un impozit de 10%. SR = 2.250 u.m., iar indicele prețurilor de consum este 120%, **atunci diferența dintre SN brut și SN net este de:**

a. 3.000 u.m.; **b.** 3.500 u.m.;
c. 300 u.m.; **d.** 350 u.m.

10. În condiții de echilibru pe piața muncii, funcția cererii și a ofertei de muncă se prezintă astfel: $Ce._{Mc}$= 150 – 10S și $O_{f.Mc}$ = 5S (unde S = salariul lunar). Rezultă **că numărul optim de locuri de muncă (L_{Mc}) este:**

a. 10; **b.** 50;
c. 40; **d.** 25.

11. Față de o perioadă anterioară, puterea de cumpărare a salariului nominal s-a redus cu un sfert, iar puterea de cumpărare a unei unități monetare a scăzut cu 20%, **atunci indicele salariului nominal (I_{SN}) este:**

a. 7,25%; **b.** 60%;
c. 18,75%; **d.** 93,75%.

12. Modificarea procentuală a prețurilor este de 4 ori mai mare decât cea a salariului. Dacă în economie, prețurile se triplează, atunci **salariul (S) se modifică astfel:**

a. $S_1 = 1{,}5S_0$; **b.** $S_1 = 0{,}75S_0$;
c. $S_1 = S_0$; **d.** salariul a scăzut cu 50%.

13. În economie, indicele general al prețurilor este 114%, iar al bunurilor de consum este cu 7 puncte procentuale mai mic. Dacă sporul procentual al salariul mediu nominal este 40% din creșterea prețurilor de consum, atunci **despre salariul real (SR) se poate spune că:**

a. a scăzut; **b.** a crescut;
c. a scăzut cu 3,93%; **d.** I_{SR} = 90,17%.

Scanned with OKEN Scanner

14. O firmă dispune lunar de 250.000 u.m. pentru a plăti cei 200 de lucrători dintr-o secție. Datorită creșterii productivității muncii, în luna următoare, fondul de salarii sporește cu 20% pentru același număr de lucrători, atunci **creșterea în mărimi absolute a salariului mediu nominal/lună (ΔSN) este de:**

a. 200 u.m.; **b.** 1.500 u.m.;
c. 250 u.m.; **d.** 120%.

15. Un salariat, cu un SN.net = 1.800 u.m./lună, dorește să-l folosească exclusiv pentru satisfacerea nevoilor de hidratare a membrilor familiei, cumpărând 90 de sticle cu apă plată. În luna următoare, prețul unei sticle devine 25 u.m., iar salariul nominal net nu se modifică. **Puterea de cumpărare a salariului nominal net:**

a. a scăzut cu 20% și a ajuns la 72 sticle;
b. a crescut cu 80%;
c. a scăzut cu 80% și a ajuns la 72 sticle;
d. a crescut de 1,25 ori.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c)** Pe piața muncii se tranzacționează **numai munca salariată.** Cea mai mare parte a nevoilor este satisfăcută prin intermediul pieței, deci pentru achiziționarea de B.E, avem nevoie de bani, salariul fiind principalul venit fundamental obținut în raport de munca prestată.

2. **(a) Creșterea cererii de B.E** datorită și creșterii nevoilor umane, impune firmelor, pentru a răspunde acestei cerințe, să facă investiții pentru a **mării numărul locurilor de muncă** (indicator ce exprimă cererea de muncă).

3. **(c)** Satisfacerea cererii de muncă presupune **utilizarea resurselor de muncă apte și disponibile** (reflectate de oferta de muncă). **Ea este condiționată de salarizarea, remunerarea ei.**

Scanned with OKEN Scanner

4. **(d)** Când salariul scade (din motive obiective), **salariații nu mai sunt motivați să muncească**, renunțând la locul de muncă sau refuzând o nouă angajare cu un salariu mai mic decât aspirațiile lor (dacă mizează pe niște venituri existente).

5. **(a) Pe ansamblu, piața muncii este o piață imperfect concurențială, segmentată** pe care încetează să acționeze particularitățile pieței perfect concurențiale (atomicitatea, transparența și mobilitatea perfectă, omogenitatea obiectului tranzacțiilor etc.) Astfel, întâlnim forme specifice pe diferite piețe ale muncii cum ar fi**: oligopolul, oligopsonul, monopolul bilateral** etc..

6. **(b) Oferta de muncă vine din partea resurselor de muncă în limite legale de muncă, apte de muncă, și disponibile să muncească în condiții salariale.** În acest scop, aceste resurse de muncă **solicită ocuparea unui loc de muncă.**

7. **(d) Puterea de cumpărare a salariului nominal sau salariul real** reflectă cantitatea de bunuri și servicii ce se poate cumpăra cu salariul nominal net, la un anumit nivel al prețurilor de consum.

8. **(a) PAM** reprezintă populația aptă de muncă cuprinsă în limite legale de muncă. Ea include **populația aptă și disponibilă,** (care poate și dorește să desfășoare o muncă salariată) **și populația aptă, dar nedisponibilă**(cei care lucrează în gospodăria personală, femeile casnice, elevii peste 16 ani, studenții la cursurile de zi etc.) $\Rightarrow$ **PAM = PAD + PAMnd.**

9. **(d) Salariul colectiv este o sumă globală ce se acordă numai salariaților a căror muncă eficientă a determinat ca firma să obțină profit. El are rolul de a-i stimula pe angajați să desfășoare în viitor o muncă de calitate.**

10. **(c) O transparență ridicată** (opusă celei existente în prezent) a pieței muncii presupune ca **toți participanții la tranzacții să aibă în mod egal acces la informații privind cererea și oferta de muncă,**

Scanned with OKEN Scanner

stabilirea salariului să se facă pe baza mecanismelor pieței, fără intervenția firmelor în desfășurarea subiectivă a angajărilor sau în stabilirea salariilor pe criterii de confidențialitate a clauzelor contractuale etc.).

11. (c) Când numărul celor apți de muncă și disponibili în condiții salariale se reduce, dar cererea de muncă nu se modifică, înseamnă că au rămas locurile de muncă neocupate. **Prin negocieri, tendința prețului muncii, este să crească față de situația inițială** (răspunsul corect poate fi interpretat și pe baza reprezentării grafice).

12. (a) Pentru maximizarea profitului firmelor sau o economie performantă, este de preferat ca obiectul tranzacțiilor să-l **constituie o muncă capabilă să producă în mod eficient B.E, ceea ce conferă muncii calitatea de „capital uman".**

13. (b) Pentru că numărul locurilor de muncă libere ale firmei este mai mic (de exemplu:5 locuri de muncă neocupate) decât numărul celor care doresc să se angajeze (de exemplu: 10 persoane), în urma negocierilor, **potențialii angajați trebuie să accepte un salariu mai mic, impus de reprezentații firmei ca să nu piardă locul de muncă.**

14. (c) Stabilirea pe cale legală a **salariului minim pe economie, diferit ca mărime în timp și spațiu**, ar trebui să pornească de la necesitatea asigurării unui trai decent oamenilor **care să le acopere cheltuielile cu menținerea și refacerea capacității de muncă, cu instruirea și pregătirea profesională, cu transportul și întreținerea locuinței** etc., **pe scurt „costul muncii".**

15. (d) Mărimea salariului este rezultatul acțiunii a două procese opuse: **de diferențiere (cel mai important criteriu fiind eficiența muncii) și de apropiere - „egalizare". În viața reală, egalizarea este un ideal, ea nu este perfectă.** Oamenii sunt diferiți privind contribuția lor la activitatea economică. Mărimea salariilor este determinată, **în principal, de randamentul muncii** (diferit de la o persoană la alta, chiar la aceeași pregătire, experiență, aceleași condiții de muncă etc.).

Scanned with OKEN Scanner

B. RĂSPUNSURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 4, 5,7, 9, 10, 12, 15	**2, 3, 6, 8, 11, 13, 14**

1. **Din punct de vedere economic, nu juridic, munca este o marfă specială, diferită** de mărfurile de pe piața B.E, datorită unor particularități ale pieței muncii privind: **obiectul tranzacțiilor, reglementarea operațiilor, modul de formare a prețului muncii, transparența pieței** etc.

2. **Salariul nominal** reprezintă suma de bani primită de posesorul F.P muncă pentru contribuția adusă la desfășurarea activității într-o unitate economică, iar **salariul social** este acordat unor categorii defavorizate de salariați și care trebuie ajutați (**au accidente la locul de muncă, boli profesionale, șomaj** etc.).

3. **Salariul nominal este brut**, înainte de impozitare și **net** după plata impozitelor, nu salariul real.

4. **Dacă salariul crește** datorită negocierilor, **firma nu poate să înființeze, pe termen scurt, noi locuri de muncă pentru că implică volum mare de investiții, greu de obținut.**

5. **Generațiile de oameni au nevoie de timp** pentru a se forma ca ofertă de muncă **(să aibă vârsta legală de muncă, să fie apți de muncă, să aibă o pregătire corespunzătoare locului de muncă dorit și care cere timp mai îndelungat).**

6. **Piața muncii este una dintre cele mai reglementate piețe. Ea nu ia în calcul tranzacțiile ilegale,** deși acestea au loc (fără contract de muncă, tranzacții cu droguri, cu trafic de ființe umane etc.) care fac parte din așa-zisa „piață neagră".

Scanned with OKEN Scanner

7. **Munca este un factor neomogen privind categoriile socio-profesionale** care o prestează, existând mai **multe segmente ale pieței muncii, neconcurențiale** (piața celor cu studii superioare, cu studii medii, a celor necalificați etc.).

8. **Munca nesalariată nu face parte din obiectul tranzacțiilor pe piața muncii.** Oamenii muncesc ca să încaseze bani pentru a procura B.E necesare vieții. **Prețul tranzacțiilor pe piața muncii este salariul.**

9. Puterea de cumpărare a monedei naționale este invers proporțională cu dinamica prețurilor din economie. În cazul unei **inflații ridicate** și **sub presiunea unor sindicate puternice, patronatele pot crește salariul nominal.**

10. **Pentru firmă salariul este un cost**, iar creșterea productivității muncii seva reflecta într-o **producție mai mare și de mai bună calitate care prin valorificare pe piață permite încasarea de venituri excedentare față de costurile salariale.**

11. **Legal, diferențierea mărimii salariului se face în raport de randamentul, eficiența muncii** și nu în funcție de sexul salariatului, de vârsta lui dacă se încadrează în limitele legale de muncă.

12. Existența cererii și ofertei de muncă nu ține exclusiv de procesele de pe piața muncii. **Cererea de muncă** este determinată de **cererea de B.E obținute prin muncă, iar oferta de muncă** depinde **de dinamica demografică și de particularitățile forței de muncă.**

13. Intermediarii pe piața muncii pot fi: **sindicatele, guvernul, oficiile de plasare a forței de muncă etc.**

14. Diferitele componente ale pieței muncii sunt de sine - stătătoare, bine conturate, **neexistând concurență între cei cu studii superioare și cei cu studii medii sau cu cei necalificați. Randamentul muncii este recompensat cu salariu și în raport de studii, de domeniul în care lucrezi** etc. (Munca unei asistente medicale poate substitui munca unui doctor chirurg doar în anumite limite minime sau chiar deloc).

Scanned with OKEN Scanner

15. **Câștigul salarial nominal net** se obține prin **scăderea din câștigul salarial nominal brut a impozitului, a contribuției salariaților la asigurările sociale și individuale de sănătate, pentru protecția socială a șomerilor** etc. ⇒ **Cș.S.nominal brut > Cș.S.nominal net.**

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(a)** $\mathbf{I_{SN}}$ = (SN_1/SN_0) x 100 = (3.500/2.800) x 100 = **125%.**

2. **(b)** $\mathbf{I_{SR}}$ **= 80%** = (I_{SN}/I_{Pc}) x 100; $\mathbf{I_{Pc}}$ **= 108%** ⇒ $\mathbf{I_{SN}}$ = (0,8 x 1,08) x 100 **= 86,4%** ⇒ **Δ%SN = - 13,6%.**

3. **(d)** $\mathbf{I_{SN}}$ = 100%; $\mathbf{I_{Pc}}$ **= 75%** ⇒ $\mathbf{I_{SR}}$ = (I_{SN}/I_{Pc}) x 100 ≈ **133,33%.**

4. **(a)** $\mathbf{I_{SN}}$ **= 110%** = (3.300 u.m./SN_0) x 100 ⇒ $\mathbf{SN_0}$ **= 3.000 u.m.** ⇒ **ΔSN = 300 u.m.**

5. **(c)** $Of._{Mc} = Ce._{Mc}$ ⇒ 5S = 220 – 6S ⇒ **Se = 20 u.m..**

6. **(d)** $\mathbf{I_{SN}} = \mathbf{I_{Pc}}$ **= 108%** ⇒ $\mathbf{I_{SR}}$ = (I_{SN}/I_{Pc}) x 100 = (SR_1/SR_0) x 100 = **100%** ⇒ **ΔSR = 0.**

7. **(b)** $\mathbf{I_{SN}}$ **= 112%; Δ%SR = 8%** ⇒ $\mathbf{I_{SR}}$ **= 108%** ⇒ $\mathbf{I_{Pc}}$ = (112%/108%) x 100 = **103,70%** ⇒ **Δ%Pc = 3,70%.**

8. **(a)** $\mathbf{I_{W(L)}}$ **= 150%** ⇒ $\mathbf{\Delta\%W_L}$ **= 50%; Δ%SN** = 25% x 50% = **12,5%** ⇒ $\mathbf{I_{SN}}$ **= 112,5%** = (1.800 lei/SN_0) x 100 ⇒ $\mathbf{SN_0}$ **= 1.600 lei.**

9. **(c)** $\mathbf{I_{SR}}$ = ($I_{SN\ net}/I_{Pc}$) x 100 ⇒ **SN.net** = 2.250 u.m. x 1,2 = **2.700 u.m.** = SN.brut – 10%SN.brut = 90%SN.brut ⇒ **SN.brut** = 2.700 u.m. : 0,9 = **3.000 u.m.** ⇒ **SN.brut - SN.net** = (3.000 – 2.700) u.m. = **300 u.m.**

10. **(b)**: $Ce._{Mc} = Of._{Mc}$ ⇒ 150 –10S = 5S ⇒ **Se = 10** ⇒ $\mathbf{L_{Mc}}$ = 150 – 10 x 10 = **50.**

Scanned with OKEN Scanner

11. (d) $\Delta\%SR = -25\% \Rightarrow I_{SR} = 75\%$; $\Delta\%PCB = -20\% \Rightarrow I_{PCB} = 80\% =$ $(1/I_P) \times 100 \rightarrow I_P = 125\% \Rightarrow I_{SN} = (0{,}75 \times 1{,}25) \times 100 = 93{,}75\%$.

12. (a) $I_P = 300\% \rightarrow \Delta\%P = 200\% = 4\Delta\%S \rightarrow \Delta\%S = 50\% \Rightarrow I_S = 150\%$ $(S_1 = 1{,}5S_0)$.

13. (c) $I_{Pc} = 107\% \Rightarrow \Delta\%Pc = 7\%; \Rightarrow \Delta\%SN = 40\% \times 7\% = 2{,}8\% \Rightarrow I_{SN}$ $= 102{,}8\% \Rightarrow I_{SR} = (1{,}028 : 1{,}07) \times 100 \approx 96{,}07\% \Rightarrow \Delta\%SR =$ $-3{,}93\%$.

14.(c) Fondul de salarii (Fd.S)/lună = salariul mediu nominal (SN)x numărul de lucrători (L) $\Rightarrow$ $Fd.S_0 = 250.000$ u.m. $= SN_0 \times 200 \Rightarrow SN_0$ $= \underline{1.250 \text{ u.m.}}$; $I_{Fd.S} = 120\% \Rightarrow Fd.S_1 = 1{,}2 \times 250.000 = 300.000$ u.m.; $I_L = 100\% \Rightarrow I_{SN} = (I_{Fd.s} : I_L) \times 100 = (120\% : 100\%) \times 100 = 120\% \Rightarrow$ $SN_1 = 1{,}2 \times 1.250 = 1.500$ u.m. sau $SN_1 = Fd.S_1 : L = 300.000$ u.m./200 $= \underline{1.500 \text{ u.m.}} \Rightarrow \Delta SN = (1.500 - 1250)$ u.m. $= 250$ u.m.

15. (a) $P_0 = 1.800/90 = 20$ u.m., $P_1 = 25$ u.m. $\Rightarrow I_P = (25/20) \times 100 = 125\%$; $I_{SNn} = 100\%$, $SR_1 = 1.800/25 = \underline{72 \text{ sticle}} \Rightarrow I_{SR} = (72/90) \times 100 = 80\%$ sau $I_{SR} = (I_{SNn} : I_{Pc}) \times 100 = (100/125) \times 100 = 80\% \Rightarrow$ $\underline{\Delta\% SR = -20\%}$.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 14

ȘOMAJUL

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

Ș = numărul de șomeri, **P.O** = populație ocupată (efectiv activă), **PAD** = populația activă disponibilă (P.O + Ș), **PAM.neoc**. = populație aptă de muncă neocupată (Ș + PAMnd), **PAM** = populația aptă de muncă, în limite legale (P.O + PAM.neoc), **PAMnd** = populația aptă de muncă nedisponibilă (femei casnice, elevii peste 16 ani, studenții la cursurile de zi etc), $\mathbf{R_{Ș(PAM)}}$ = rata șomajului față de populația aptă de muncă, $\mathbf{R_{Ș(P.O)}}$ = rata șomajului față de populația ocupată, $\mathbf{R_{Ș(PAD)}}$ = rata șomajului față de populația activă disponibilă, **BIM** = Biroul Internațional al Muncii.

A. TESTE GRILĂ

1. Presupunând că piața muncii este în echilibru, atunci va exista:

a. șomaj voluntar; **b.** șomaj involuntar;
c. șomaj structural; **d.** șomaj tehnologic.

2. Există șomaj când:

a. oferta de muncă este devansată de cererea de muncă;
b. persoanele pensionate la vârsta legală nu găsesc loc de muncă;
c. oferta locurilor de muncă este superioară cererii de locuri de muncă;
d. cererea de muncă este inferioară ofertei de muncă.

3. Șomajul voluntar:

a. are caracter permanent;
b. poate fi resorbit total;
c. apare doar în timpul crizelor economice;
d. există când salariul este la un nivelul ridicat pe piața muncii.

4. Între dinamica șomajului și cea a producției finale realizate în interiorul unei țări de către agenții economici rezidenți există, de regulă, o relație:

a. nesemnificativă ca mărime; **b.** direct proporțională;
c. invers proporțională; **d.** de echivalență.

5. Șomajul dintr-o țară *nu* este determinat de:

a. o puternică concurență pe piața internațională;
b. creșterea ratei dobânzii la credite;
c. negocierile sindicatelor privind mărirea salariilor;
d. emigrația forței de muncă autohtone.

6. Dacă guvernul stabilește un salariu minim pe economie mai mic decât salariul de echilibru, atunci *nu* are loc:

a. creșterea șomajului;
b. un dezechilibru pe piața mucii;
c. o ofertă de muncă deficitară în raport cu cererea de muncă;
d. reducerea șomajului.

7. Identificați afirmația *falsă* privind șomajul:

a. este total și parțial;
b. este „un rău necesar" pentru salariați, nu și pentru firme;
c. poate fi expresia unor dezechilibre și de pe piața bunurilor economice;
d. rata șomajului nu poate fi zero.

8. *Costul social* suportat de un șomer se referă la:

a. falimentul firmei datorită scăderii eficienței muncii;
b. producția pierdută care ar fi fost realizată de către șomeri;
c. creșterea alocațiilor guvernamentale destinate ajutorului de șomaj;
d. degradarea stării de sănătate a celor aflați în șomaj prelungit.

9. Sunt doi indicatori care *nu* stau la baza analizării șomajului dintr-o țară:

a. nivelul și durata șomajului;
b. mărimea ajutorului de șomaj și a PAM nedisponibilă;
c. structura și durata șomajului;
d. intensitatea și durata șomajului.

Scanned with OKEN Scanner

10. Cea mai importantă măsură de reducere sensibilă a şomajului este:
a. realizarea de investiţii în crearea de noi locuri de muncă;
b. reducerea vieţii active;
c. creşterea duratei de şcolarizare a tinerilor;
d. realizarea unor programe de recalificare şi reconversie profesională.

11. Identificaţi enunţul *incorect*:
a. în condiţii de echilibru pe piaţa muncii nu există şomaj involuntar;
b. este un dezechilibru macrosocial;
c. şomajul tehnic este sinonim cu şomajul tehnologic;
d. soluţionarea şomajului nu se realizează numai de către şomeri.

12. În economia de piaţă, şomajul:
a. este un fenomen în exclusivitate pozitiv;
b. este un dezechilibru mondoeconomic;
c. este expresia dezechilibrelor doar de pe piaţa muncii;
d. afectează întreaga populaţie necalificată a unei ţări.

13. Poate fi o cauză a şomajului dintr-o ţară:
a. reducerea nivelului de trai al şomerilor;
b. reducerea fiscalităţii;
c. emigrarea unei părţi a forţei de muncă în alte ţări;
d. pierderea locurilor de muncă de către o parte a PAD autohtone.

14. Una dintre afirmaţiile de mai jos este *falsă:*
a. şomajul este un dezechilibru macroeconomic;
b. o problemă majoră a şomajului pe termen mediu şi lung este garantarea locurilor de muncă;
c. şomajul poate fi eliminat în ţările dezvoltate;
d. rata şomajului este diferită pe categorii de vârstă, sex, pregătire profesională etc.

15. O persoană care este angajată doar în timpul campaniei de recoltare a cerealelor, iar în restul anului nu găseşte un loc de muncă similar, este afectată de şomajul:
a. conjunctural; **b.** sezonier;
c. involuntar; **d.** structural.

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Migrația internațională a forței de muncă este un factor indirect care influențează dimensiunile șomajului dintr-o țară.

2. După intensitatea manifestării, șomajul este voluntar și involuntar.

3. O cauză a șomajului involuntar este insuficiența ofertei de bunuri economice.

4. Indemnizația de șomaj o primește orice persoană aptă de muncă.

5. Pe termen scurt, o problemă majoră a șomajului este garantarea locului de muncă.

6. Măsurile de combatere a șomajului privesc și populația ocupată, nu numai pe șomeri.

7. Când întreaga PAM are loc de muncă, rata șomajului este zero.

8. Definiția B.I.M este restrictivă privind includerea persoanelor în categoria de șomeri.

9. În amplificarea șomajului, relația dintre cererea de muncă și cererea de B.E nu poate fi pozitivă.

10. Ca structură, șomajul este omogen.

11. Rata șomajului nu este întotdeauna direct proporțională cu numărul de șomeri.

12. Șomajul și inflația sunt două dezechilibre care au loc pe piețe diferite.

13. Șomajul sezonier, determinat de factorii naturali specifici succesiunii anotimpurilor, este singura formă de șomaj ciclic.

Scanned with OKEN Scanner

14. Garantarea unei indemnizații de șomaj, preocupare a guvernului, organizațiilor profesionale și sindicatului, implică o serie de dificultăți în realizarea sa.

15. Șomajul crește când sporește exportul.

C. PROBLEME

1. Populația totală a unei țări este 25 mil. persoane din care 40% reprezintă PAM. Dacă PAD reprezintă 75% din PAM, în condițiile în care rata șomajului la PAD este de 8%, atunci **numărul de șomeri (Ș) este:**

a. 6 mil. persoane; **b.** 4 mil. persoane;
c. 0,6 mil. persoane; **d.** 0,4 mil. persoane.

2. Rata șomajului este 8% și a înregistrat o scădere cu 2 puncte procentuale față de perioada anterioară. **Indicele ratei șomajului ($I_{RȘ}$) este:**

a. 125%; **b.** 80%;
c. 20%; **d.** 25%.

3. Dacă populația efectiv activă scade cu 20% și numărul șomerilor crește cu 5%, atunci **rata șomajului la populația ocupată [$R_{Ș(P.O)}$]:**

a. scade cu 31,25%; **b.** crește cu 131,25%;
c. scade cu 23,81%; **d.** crește cu 31,25%,

4. PAD_0 = 10 mil. persoane = 0,8 PAD_1, iar $R_Ș(PAD)_0$ = 5% și crește de 1,3 ori. **În mărimi absolute, numărul de șomeri crește (ΔȘ) cu:**

a. 312.500 persoane; **b.** 0,8125 persoane;
c. 0,5 mil. persoane; **d.** 1,3125 mil. persoane.

5. Într-o țară, PAM= 15 mil. persoane, iar PAD = 10,6 mil. persoane în condițiile în care $R_{Ș(PO)}$ = 6%. **Numărul de șomeri (Ș) este:**

a. 1 mil. persoane; **b.** 5,6 mil. persoane;
c. 0,6 mil. persoane; **d.** 6 mil. persoane.

6. Dacă P.O = 10 mil. persoane, iar PAD = 16 mil. persoane , atunci **rata șomajului la populația activă disponibilă [$R_{Ș(PAD)}$] este:**

a. 7,5%; **b.** 137,5%;
c. 266,67%; **d.** 37,5%.

Scanned with OKEN Scanner

7. La o PAD = 12 mil. persoane, rata șomajului = 5%. Dacă numărul de șomeri rămâne același, dar populația ocupată se reduce cu 0,4 mil. persoane, atunci **rata șomajului la populația ocupată [$R_{Ș(P.O)1}$] devine:**

a. 4,55%; **b.** 5,45%;
c. 5,17%; **d.** 5,55%.

8. Numărul de șomeri = 3 mil. persoane, iar populația efectiv activă = 15 mil. persoane. Dacă PAD = 90% PAM, atunci **rata șomajului la populația aptă de muncă [$R_{Ș(PAM)}$] este:**

a. 15%; **b.** 66,6%;
c. 2%; **d.** 20%.

9. Într-un an, $R_{Ș(P.O)}$ este de 1,25 ori mai mare decât $R_{Ș(PAD)}$, iar numărul de șomeri, Ș = 2 mil. persoane. **Ponderea populației ocupate în PAD este:**

a. 80%; **b.** 5/4;
c. 120%; **d.** 125%.

10. În anul precedent, P.O = 8Ș. Dacă numărul de șomeri sporește cu 20%, iar populația ocupată scade cu 25%, atunci, în perioada curentă, **rata șomajului la populația ocupată [$R_{Ș(P.O)1}$] devine:**

a. 25%; **b.** 15%;
c. 5%; **d.** 20%.

11. Dacă rata șomajului a sporit de 1,4 ori, iar rata actuală a șomajului este 7%, atunci **rata șomajului în perioada anterioară ($R_{Ș0}$) a fost:**

a. 20%; **b.** 5%;
c. 0,0 5%; **d.** 0,5%.

12. Rata șomajului a crescut cu 25% de la nivelul de 6%. **Cu câte puncte procentuale (p.p) a crescut rata șomajului?:**

a. 1,5 p.p.; **b.** 1,25 p.p.;
c. 1 p.p.; **d.** 5 p.p.

Scanned with OKEN Scanner

13. Numărul şomerilor era de 4 mil. persoane şi a scăzut la 2,8 mil. persoane, iar populaţia ocupată de 12 mil. persoane a scăzut cu 25%. În această situaţie, **indicele şomajului ($I_Ş$) şi al populaţiei active disponibile (I_{PAD}) sunt:**

a. 70% şi 27,5%; **b.** 142,85% şi 72,5%;
c. 72,5% şi 72,5%; **d.** 70% şi 73,75%.

14. Populaţia totală a unei ţări este de 56 mil. persoane din care 75% reprezintă PAM, iar PAD = 80%PAM, Dacă numărul şomerilor este de 2,6 mil. persoane, atunci **populaţia ocupată (P.O) şi rata şomajului în raport de forţa de muncă din economie ($R_{Ş/PAD}$) sunt:**

a. 42 mil. persoane şi 8,38%; **b.** 31 mil. persoane şi 6,19%;
c. 31 mil. persoane şi 7,73%; **d.** 33,6 mil. persoane şi 7,73%.

15. P.O = 12 mil. persoane= 8Ş. Populaţia aptă neocupată este de 20% din PAM. În această situaţie, **populaţia aptă de muncă nedisponibilă (PAMnd) reprezintă:**

a. 15 mil. persoane; **b.** 5,5 mil. persoane;
c. 4,5 mil. persoane; **d.** 1,5 mil. persoane.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(a)** Specialiştii apreciază că nu poate exista o ocupare de 100% a PAD în condiţii de echilibru pe piaţa muncii, ci că există un **şomaj natural (normal), voluntar** de cca. 3-4% format din persoane care nu se angajează încă pentru că doresc să se informeze mai bine privind locurile de muncă existente sau cărora nu le convine nivelul salariului real de pe piaţa muncii.

2. **(d) Cererea de muncă** se exprimă prin **numărul locurilor de muncă disponibile salariate,** iar oferta de muncă prin **PAD.** Deci, **locurile de muncă neocupate sunt inferioare numeric faţă de cei doritori să se angajeze,** existând persoane care doresc să se angajeze, dar nu găsesc locuri de muncă libere (şomeri).

Scanned with OKEN Scanner

3. **(a) Şomajul voluntar** este o prezenţă permanentă în economia de piaţă. (vezi testul 1).

4. **(c)** Un efect economic al şomajului este scăderea produsului intern brut (PIB), deci **cu cât dimensiunile şomajului sunt mai mari cu atât se pierde la nivel macroeconomic o producţie ce nu mai poate fi recuperată temporar.**

5. **(d)** Dacă o parte din forţa de muncă a unei ţări emigrează în alte ţări pentru un salariu mai mare şi condiţii mai bune de viaţă, atunci scade PAD, ca şi dimensiunile şomajului în ţara de origine.

6. **(a)** La nivelul la care salariul minim pe economie este mai mic decât salariul de echilibru, **cererea de muncă este superioară ofertei de muncă şi deci nu are loc creşterea şomajului,** ci a gradului de ocupare.

7. **(b)** Şomajul, în special cel ridicat, este **un fenomen negativ al economiei, privit prin prisma efectelor sale preponderent negative (este „un rău").** În general, şomajul este **„necesar" şi pentru firme** (fac selecţia forţei de muncă mai bine pregătită), dar şi pentru **salariaţi** (preocupaţi mai mult să-şi perfecţioneze pregătirea profesională, să respecte disciplina muncii etc.)

8. **(d)** O persoană aflată în şomaj prelungit se confruntă cu **stări depresive, senzaţia de excludere din societate, sinucideri, stres, boli nervoase, cardiace** etc.

9. **(b)** Analizarea şomajului se face pe baza **nivelului** (absolut şi relativ), **structurii** (pe sexe, profesii, vârste etc), **duratei** (perioada de timp cât o persoană este şomeră) şi **intensităţii** cu care se manifestă şomajul.

10. **(a) Abordarea şomajului contemporan** trebuie făcută nu numai din perspectiva ofertei de muncă, ci **în corelaţie cu cererea de muncă care, de regulă, creşte mai încet decât oferta.** Stimularea sporirii numărului locurilor de muncă se realizează, în principal, prin **alocarea unor sume mari de investiţii care nu se fac pe termen scurt, ci pe termen lung.**

Scanned with OKEN Scanner

11. (c)Diferența dintre cele două forme de șomaj ține de cauzele care le determină. **Cauzele șomajul tehnic** țin de: **greve, lipsa comenzilor, aprovizionare deficitară** etc., iar **cauzele șomajului tehnologic** țin de: **substituirea muncii cu tehnologii noi, performante.**

12. **(b) Șomajul se manifestă, dar cu intensități diferite, în toate țările lumii** indiferent de nivelul dezvoltării economiei.

13. **(d)** Pierderea locurilor de muncă are multiple **cauze** cum ar fi: **dezvoltarea economică dintr-o țară nu poate susține prin investiții crearea de noi locuri de muncă în pas cu creșterea ofertei; rentabilitatea, determinată de mecanismul concurențial, impune firmelor achiziționarea de tehnologii cu randamente superioare comparativ cu cele ale muncii** etc.

14. **(c)** Fenomen cu efecte destabilizatoare asupra economiei și situației sociale a majorității populației, șomajul **nu poate fi eliminat nici în țările dezvoltate**, dar poate fi ameliorat, atenuat prin acțiunea conjugată a **sindicatelor, patronatului, salariaților, a puterii publice** care poate adopta o serie de reglementări, politici care vizează protecția șomerilor, populația ocupată, cererea de muncă.

15. **(b) Șomajul sezonier este determinat de restrângerea activității economice (agricole) în anumite perioade/anotimpuri.** Numai vara se face recoltarea cerealelor, restul anului persoana respectivă nu găsește/nu i se poate oferi un loc de muncă similar.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 3, 6, 8, 11, 12, 14	**2, 4, 5, 7, 9, 10, 13, 15**

1. **Migrația internațională a forței de muncă** (creșterea numărului imigranților care vin din diferite zone ale lumii) este un factor indirect care influențează **raportul cerere-ofertă de muncă** și **amploarea șomajului dintr-o țară.**

Scanned with OKEN Scanner

2. După intensitatea manifestării, **șomajul este total și parțial.**

3. Șomajul poate fi determinat și de **insuficiența ofertei față de cererea de B.E** (în cazul crizelor de subproducție), urmare a reducerii investițiilor în lărgirea și modernizarea capacităților de producție. Insuficiența ofertei de B.E fiind determinată de disponibilizarea unor lucrători și nu numai.

4. **Indemnizația de șomaj o primesc, pe un termen limitat, numai persoanele care îndeplinesc cumulativ o serie de condiții. Conform B.I.M,** în categoria șomerilor legali dintr-o țară intră persoanele: *în vârstă legală de muncă, apte de muncă, care nu au loc de muncă, dar caută un loc de muncă, sunt disponibile să înceapă lucrul imediat și sunt înregistrate la oficiul de ocupare a forței de muncă și șomaj.*

5. **Pe termen scurt, o problemă majoră a șomajului** nu este garantarea locului de muncă, ci **este garantarea unui venit minim pentru șomeri.**

6. Măsurile de combatere a șomajului care privesc **populația ocupată** sunt: *asigurarea perfecționării pregătirii și calificării, reducerea duratei săptămânii de lucru și a vieții active, repatrierea imigranților, împărțirea muncii între cei angajați, „raționalizarea" forței de muncă în sectorul public* etc.

7. Plecând de la formulele de calcul ale șomajului, nivelul său în mărimi relative față de PAD, PAM, P.O etc. nu poate fi zero. Indiferent de dezvoltarea economică, există **șomaj voluntar și involuntar în orice țară, dar în proporții diferite.**

8. Definiția B.I.M se referă doar la șomajul înregistrat, conform legii și **nu** include o serie de persoane apte de muncă care **nu au solicitat formal acest lucru,** chiar dacă nu au loc de muncă și nu găsesc locuri de muncă disponibile în raport cu pregătirea lor sau persoanele aflate în situația expirării duratei de a fi șomer cu indemnizație.

9. **Cererea de muncă derivă din cererea de bunuri economice,** între care există o **relație direct proporțională,** care explică șomajul și prin dezechilibrul de pe **piața B.E când oferta este excedentară față de cerere, în perioadă de crize economice specifice economiei de piață.**

Scanned with OKEN Scanner

10. Din punct de vedere al structurii, **șomajul este eterogen** pentru că pleacă de la aspecte diferite (sex, vârstă, nivel de studii etc.).

11. Plecând de la formula de calcul, rata șomajului nu este întotdeauna direct proporțională cu numărul de șomeri, ci **depinde de relația dintre dinamica celor doi indicatori de calcul** (Numărul șomerilor, pe de o parte și PAD sau PO sau PAM, pe de altă parte).

12. **Șomajul** este un dezechilibru care **are loc pe piața muncii**, iar **inflația** este un dezechilibru care **are loc pe piața monetară.**

13. **Șomajul ciclic** este generat de fluctuațiile ciclice (care se repetă cu regularitate la anumite intervale de timp) determinate de alternanța perioadelor de creștere și descreștere economică **(șomaj conjunctural),** dar și de caracterul sezonier al unor activități economice influențate de factori naturali **(șomaj sezonier).**

14. **Dificultățile** de garantare a unei indemnizații de șomaj țin de:
a. *fondurile limitate din care se acordă,* **b.** *rezistența de a contribui cu sume mai mari la aceste fonduri,* **c.** *greutatea realizării unui sistem echitabil de stabilire a acelui nivel al ajutorului de șomaj încât să nu ducă la pierderea preocupării pentru încadrarea în muncă și perfecționarea pregătirii profesionale.*

15. **Sporirea exportului** unei țări este dovada unei eficiențe ridicate în utilizarea F.P naționali și a unui **nivel scăzut al șomajului**, deci **relația dintre ele este negativă** (dacă dinamica productivității muncii este superioară salariilor plătite, veniturile fiind superioare costurilor, o parte din producția internă este destinată exportului).

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(c) PAM** = 40% x 25 mil. persoane = **10 mil. persoane; PAD** = 75% x 10 mil. persoane =**7,5 mil. persoane; Ș** = 8% x 7,5 mil. persoane = **600.000 persoane.**

2. **(b)** $R_{Ș1}$ = 8% și $R_{Ș0}$ = 10% ⇒ $\mathbf{I_{R_Ș}}$ = (8/10) x 100 = **80%.**

Scanned with OKEN Scanner

3. **(d)** $\mathbf{I_{P.O} = 80\%}$ **și** $\mathbf{I_Ș = 105\%} \Rightarrow \mathbf{I_{Rș(P.O)}}$ = (105/80) x 100 = **131, 25%** $\Rightarrow$ $\mathbf{\Delta\%\ R_{ș(PO)} = 31,25\%.}$

4. **(a)** $Ș_0$ = 5% x 10 mil. persoane = 0,5 mil. persoane; $\mathbf{PAD_1}$ = 10 mil. persoane/0,8 = **12,5 mil. persoane,** $\mathbf{Rș_{(PAD)1}}$ = 1,3 x $R_{ș(PAD)0}$ = **6,5%** $\Rightarrow$ $Ș_1$ = 6,5% x 12,5 mil. persoane= **0,8125 mil. persoane** $\Rightarrow$ **ΔȘ = 0,3125 mil. persoane.**

5. **(c)** $\mathbf{Ș = 6\%P.O} \Rightarrow$ **PAD** = 10,6 mil. persoane = Ș + P.O = 1,06P.O $\Rightarrow$ **P.O = 10 mil. persoane** $\Rightarrow$ **Ș = 0,6 mil. persoane.**

6. **(d)** Ș = PAD – P.O = **6 mil. persoane** $\Rightarrow$ $\mathbf{Rș_{(PAD)}}$ = (6/16) x 100 = **37,5%.**

7. **(b)** $\mathbf{Ș_0}$ = 5% x 12 mil. persoane = **0,6 mil. persoane =** $\mathbf{Ș_1}$**;** $\mathbf{P.O_0}$ = (12 – 0,6) mil. persoane = **11,4 mil. persoane;** $\mathbf{P.O_1}$ = (11, 4 – 0,4) mil. persoane= **11 mil. persoane**$\Rightarrow$ $\mathbf{PAD_1}$ = (11+ 0,6) mil. persoane = **11,6 mil. persoane**$\Rightarrow$ $\mathbf{Rș_{(P.O)\,1}}$ = (0,6/11) x 100 = **5,45%.**

8. **(a)** PAD = P.O + Ș = 18 mil. persoane = 90%PAM $\Rightarrow$ **PAM = 20 mil. persoane**$\Rightarrow$ $\mathbf{Rș_{(PAM)}}$ = (3/20) x 100 = **15%.**

9. **(a)** $R_{ș(P.O)}$ = 1,25$R_{ș(PAD)}$ sau Ș/PO = 1,25(Ș/PAD) $\Rightarrow$ PAD = 1,25PO = P.O + 2 mil. persoane $\Rightarrow$ **P.O = 8 mil. persoane** și **PAD** = (8 + 2) mil. persoane = **10 mil. persoane** $\Rightarrow$ (P.O/PAD) x 100 = (8/10) x 100 = **80%.**

10. **(d)** $Ș_1$ = 1,2$Ș_0$; Δ% PO = - 25% $\Rightarrow$ $\mathbf{I_{P.O} = 75\%} \Rightarrow$ $\mathbf{P.O_1}$ = 0,75PO_0 = 0,75 x 8$Ș_0$ = **6**$\mathbf{Ș_0} \Rightarrow$ $\mathbf{Rș_{(P.O)\,1}}$ = ($Ș_1$/$P.O_1$) x 100 = (1,2$Ș_0$/6$Ș_0$) x 100 = **20%.**

11. **(b)** $\mathbf{I_{Rș} = 140\%}$ = (7%: $R_{ș0}$) x 100 $\Rightarrow$ $\mathbf{Rș_0}$= (7%: 140%) x 100 = **5%.**

12. **(a)** $\mathbf{I_{Rș} = 125\%}$ = ($R_{ș1}$: 6%) x 100 $\Rightarrow$ $\mathbf{Rș_1}$**= 7,5%** $\Rightarrow$ $R_{ș1} - R_{ș0}$ = **1,5 p.p.**

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

13. **(d)** $\mathbf{I_Ş}$ = (2,8/4) x 100 = **<u>70%</u>; $\mathbf{PAD_0}$ = 16 mil. persoane; $\mathbf{PO_1}$** = 12 mil. persoane x 0,75 = **9 mil. persoane ⇒ $\mathbf{PAD_1}$ = 11,8 mil. persoane ⇒ $\mathbf{I_{(PAD)}}$** = (11,8/16) x 100 = **73,75%.**

14. **(c) PAM** = 75% x 56 mil. persoane = **42 mil. pers.; PAD** = 0,8 x 42 mil. persoane = **<u>33,6 mil.</u> persoane ⇒ P.O** = (33,6 -2,6) mil. persoane = **<u>31 mil.</u> persoane ⇒ $\mathbf{R_Ş/_{PAD}}$** = (2,6/33,6) x 100 ≈ **<u>7,73%</u>**.

15. **(d)** PAM = PAD + PAM.nd. = P.O + Ş + PAM.nd. = P.O + PAM.neoc. **⇒ Ş = 12 mil. persoane/8 = 1,5 mil. persoane; PAM.neoc** = 20%PAM **⇒ P.O** = 80%PAM **⇒ PAM = 12 mil. persoane /0,8 = 15 mil. persoane ⇒ PAMnd.** = PAM – (P.O + Ş) = 15 mil. persoane – (12 + 1,5) mil. persoane = **1,5 mil. persoane.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 15

VENITUL. CONSUMUL. ECONOMIILE. INVESTIȚIILE

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

PGB = produsul global brut, **PIB** = produsul intern brut, **C.I** = consum intermediar, **Ex** = export, **Im** = import, **Ex.n** = export net, C_F = consum final, C_P = consum privat, C_G (sau **G**) = consum guvernamental, **A** (sau **CCF**) = consumul capitalului fix, P_P = prețurile pieței sau ale consumatorilor, P_f = prețurile factorilor de producție sau ale producătorilor, **Iz.i.n** = impozite indirecte nete, **PIN** = produsul intern net, **PNB** = produsul național brut, **PNN** = produsul național net, S_{REI} = soldul relațiilor economice internaționale, **VN** = venitul național, **S** = salarii, **Dn** = dobânzi nete, **Pr** = profituri., **R** = rente, **Vn** = venitul net/disponibil, **C** = cheltuielile de consum, **E** (sau **S**) = economii, **I** = investiții, I_N = investiții nete, I_B = investiții brute, **Iî** = investiții de înlocuire, **c** = înclinația (rata) medie spre consum, **e** (sau **s**) = înclinația (rata) medie a economiilor, **c'**= înclinația (rata) marginală spre consum, **e'**(sau **s'**) = înclinația (rata) marginală spre economii, **K** = multiplicatorul investițiilor.

A. TESTE GRILĂ

1. *Nu* est un venit, ce caracterizează economia în ansamblul său, obținut prin vânzarea bunurilor finale:

a. PGB; **b.** PNB;
c. profitul; **d.** V.N.

2. Afirmația *falsă* este:

a. întotdeauna PIB = PNB; **b.** K = 1/e';
c. c' + e' = 1; **d.** PGB > PIB.

Scanned with OKEN Scanner

3. Diferența dintre prețurile pieței și prețurile factorilor de producție în care se exprimă indicatorii macroeconomici o reprezintă:

a. impozitele directe; **b.** amortizarea;
c. impozitele indirecte nete; **d.** consumul final.

4. Sunt noțiuni economice identice:

a. consum privat și consum guvernamental;
b. exportul și soldul relațiilor economice internaționale;
c. investițiile de înlocuire și investițiile brute;
d. investițiile nete și investițiile de dezvoltare.

5. Înclinația marginală spre consum și înclinația marginală spre economii:

a. sunt influențate de nivelul impozitelor pe venituri;
b. se exprimă în mărimi procentuale;
c. suma lor este nulă,;
d. când una are valoare negativă, cealaltă are valoare pozitivă.

6. A realiza o investiție economică înseamnă:

a. cumpărarea de către o familie a unui teren pentru construirea unei case pentru uz personal;
b. achiziționarea a 10 obligațiuni de stat de către o firmă de pe piața financiară primară;
c. cumpărarea de bunuri de folosință îndelungată de către populație;
d. creșterea stocurilor de făină de către firmele de panificație.

7. Este o sursă internă firmelor de finanțare a investițiilor economice:

a. realizarea de împrumuturi de pe piața monetară;
b. reinvestirea unei părți din profit;
c. emisiunea de acțiuni;
d. vânzarea de obligațiuni la bursa de valori.

8. Identificați afirmația corectă privind multiplicatorul investițiilor:

a. valoarea lui este cu atât mai mare cu cât înclinația marginală spre economisire este mai mică;
b. se calculează ca raport între creșterea investițiilor și cea a venitului;
c. este întotdeauna subunitar;
d. este în relație pozitivă cu înclinația marginală spre economisire.

Scanned with OKEN Scanner

9. Un factor care *nu* influențează sporirea investițiilor este reprezentat de:

a. creșterea cererii de investiții (de bunuri economice);

b. dinamica ratei rentabilității firmei să fie inferioară dinamicii costului creditului;

c. creșterea puterii de cumpărare a banilor;

d. optimismul rațional al întreprinzătorului de a-și asuma riscul de a investi.

10. Identificați afirmația adevărată privind indicatorii macroeconomici:

a. se exprimă în unități fizice/naturale și rare ori în unități monetare;

b. se exprimă în prețurile pieței denumite și prețurile producătorilor;

c. au atributul de național dacă se face abstracție de apartenența național - statală a agenților economici;

d. se numesc și agregați economici.

11. Dacă diferența dintre valoarea producției finale brute obținute de agenții economici naționali ce-și desfășoară activitatea în străinătate și valoarea producției finale brute obținute de agenții economici străini ce își desfășoară activitatea în interiorul țării, este *negativă*, atunci:

a. PNB > (PNN – A);

b. PIB = PIN – A;

c. PNB < (PGB – C.I);

d. PNB = PIB + SREI

12. Relația dintre economii și venit care confirmă legea psihologică fundamentală a lui J.M. Keynes este:

a. $\Delta\%V > \Delta\%E$; **b.** $\Delta E/\Delta V = 0$; **c.** $\Delta\%E : \Delta\%V = 1$; **d.** $\Delta\%E > \Delta\%V$.

13. Indicatorul macroeconomic care se exprimă în prețurile factorilor și nu include amortizarea capitalului fix se numește:

a. PGB;

b. PIB;

c. PNB;

d. V.N.

Scanned with OKEN Scanner

14. Dezeconomisirea este procesul care are loc atunci când:

a. economiile sunt pozitive;
b. V > C şi E > 0;
c. C > V şi E < 0;
d. C = E.

15. Un efect al sporirii volumului investiţiilor la nivel microeconomic este:

a. reducerea inflaţiei; **b.** creşterea economică;
c. dezvoltarea economică durabilă; **d.** sporirea veniturilor firmei.

B. ENUNŢURI ADEVĂRATE ŞI FALSE

1. Are efecte benefice pe plan economico-social, creşterea mai rapidă a PIB decât a consumului intermediar.

2. Preţurile pieţei nu se numesc şi preţurile producătorilor.

3. Consumul intermediar include amortizarea capitalului fix.

4. Preţurile reale, în care se exprimă indicatorii macroeconomici, sunt preţurile curente, nominale, de piaţă.

5. PIB este în relaţie direct proporţională cu valoarea importurilor şi invers proporţională cu valoarea exportului.

6. Dorinţa unei persoane de a lăsa averea moştenitorilor şi zgârcenia unora, nu sunt factori obiectivi care determină înclinaţia spre economii/investiţii.

7. În calculul tuturor indicatori macroeconomici se ţine cont de consumul bunurilor intermediare.

8. Dacă venitul scade faţă de perioada anterioară, atunci şi consumul se reduce în aceeaşi proporţie.

9. Descurajarea investiţiilor este un efect al creşterea ratei dobânzii active.

Scanned with OKEN Scanner

10. Mărimea venitului național este mai mare decât a produsului național net.

11. PIB real este mai mic decât PIB nominal.

12. Valoarea bunurilor ilegale obținute în anul precedent și tranzacționate pe așa - zisa „piață neagră" sunt incluse în calculul indicatorilor macroeconomici de rezultate finale.

13. Diferența dintre rata medie spre consum și înclinația medie spre economii este nulă.

14. Consumul final la nivel macroeconomic, inclus în PIB, cuprinde consumul final al gospodăriilor populației și al administrațiilor.

15. Sursa investițiilor nete o constituie fondul de amortizare al firmei.

C. PROBLEME

1. $V_{D(0)}$ = 3.000 lei, iar rata medie spre economii era 30%. Datorită inflației, cheltuielile de consum au crescut cu 25%. Dacă rata medie spre consum nu se modifică, atunci **venitul disponibil ($V_{D\,1}$) va fi:**

a. 2.750 lei; **b.** 3.750 lei;
c. 2.625 lei; **d.** 2.000 lei.

2. Se cunosc următorii indicatori la nivel macroeconomic: cheltuielile de consum = 4/5 din venit, investițiile nete = 600 u.m., exportul = 800 u.m., importul = 1/4 din cheltuielile de consum. **Exportul net (Ex.n) este:**

a. deficitar/negativ; **b.** echilibrat;
c. zero; **d.** 200 u.m.

3. Dacă $\Delta V = 800$ și $\Delta C = 600$, atunci **înclinația marginală spre economii (e'), înclinația marginală spre consum (c') și multiplicatorul investițiilor (K) sunt:**

a. 1/4; 3/4; 4; **b.** 3/4; 1/4; 0,75;
c. 4; 1/4; ¾; **d.** 1/4; 4/3; 4.

Scanned with OKEN Scanner

4. În doi ani consecutivi, se înregistrează pentru o familie următoarea situație: $c'_0 = 0,9$, și $c'_1 = 0,8$. Dacă în primul an, cheltuielile de consum au crescut cu 360 u.m., iar în al doilea an, au sporit cu 400 u.m., atunci familia a **economisit o sumă totală (E_T) de:**

a. 100 u.m.; **b.** 140 u.m.;
c. 1.000 u.m.; **d.** 1.400 u.m.

5. Dacă într-un an, VN a crescut cu 25%, dar rata medie spre consum a scăzut de la 90% la 80%, atunci **înclinația marginală spre economii (e') este:**

a. 5/3; **b.** 5;
c. 0,6; **d.** 1.

6. Economiile în perioada curentă sunt de 1,5 ori mai mari față de perioada anterioară. Dacă înclinația marginală spre consum = 0,8, iar sporul cheltuielilor de consum (ΔC) = 400 u.m., atunci **economiile în perioada inițială (E_0) au fost:**

a. 60 u.m.; **b.** 100 u.m.;
c. 500 u.m.; **d.** 200 u.m.

7. Dacă într-un an, PNN = 3.000 mil. u.m., deprecierea valorică a capitalului fix = 25%PNB, iar soldul relațiilor economice internaționale = 400 mil. u.m., atunci **mărimea PIB (în mil. u.m.) este:**

a. 4.000; **b.** 3.600;
c. 3.400; **d.** 4.400.

8. Se cunosc următorii indicatori macroeconomici realizați într-un an: PNB în prețurile pieței = 2.500 u.m., consumul final = 1.300 u.m., exportul = 200 u.m., Im = 300 u.m., impozitele indirecte nete = 50 u.m., și amortizarea capitalului fix = 100 u.m.. Dacă $S_{REI} = 0$, **investițiile nete (I_N) și venitul național (VN), exprimate în u.m., au următoarele valori:**

a. 1.200 și 2.350; **b.** 1.300 și 2.400;
c. 1.200 și 2.400; **d.** 1.300 și 2.350.

Scanned with OKEN Scanner

9. Venitul era (V_0) = 10.000 u.m., $\Delta\%V = 20\%$, consumul (C_0) = 8.000 u.m., iar înclinația marginală spre economii = 0,4. **Variațiile relative ale economiilor ($\Delta\%E$) și ale consumului ($\Delta\%C$) sunt:**

a. 40% și 15%;
b. 15% și 40%;
c. datele nu sunt suficiente pentru a face calculele solicitate;
d. 40% și 20%

10. Dacă multiplicatorul investițiilor a fost de 4, iar investițiile curente de 560 mld. u.m. au sporit cu 2/5 față de investițiile anului anterior, atunci **sporul absolut al venitului (ΔV), exprimat în mld. u.m., va fi de:**

a. 960; **b.** 160;
c. 640; **d.** 40.

11. Dacă în perioada curentă, înclinația medie spre consum = 0.9, iar venitul = 1.400 u.m., atunci **mărimea cheltuielilor de consum (C_1) și a economiilor (E_1) va fi:**

a. 1.260 u.m. și 40 u.m.; **b.** 140 u.m. și 1.260 u.m.;
c. 140 u.m. și 1.250, u.m.; **d.** 1.260 u.m. și 140 u.m.

12. Dacă înclinația marginală spre consum = 0,75, atunci **multiplicatorul investițiilor (K) este:**

a. 0,25; **b.** 75%;
c. 4; **d.** 25%.

13. Dacă economiile sporesc cu 40% în condițiile creșterii veniturilor cu 30%, iar rata medie spre economii era 0,25, atunci, **înclinația marginală spre consum (c') este:**

a. 2/3; **b.** 3/2;
c. 3; **d.** 1/3.

14. PGB = 26.000 u.m. și este de 1,3 ori mai mare decât PIB. Investițiile de înlocuire și cele nete sunt egale valoric, iar suma lor reprezintă 40% din PIB, atunci **valoarea PIN este:**

a. 24.000 u.m.; **b.** 16.000 u.m.;
c. 12.000 u.m.; **d.** 14.000 u.m.

Scanned with OKEN Scanner

15. Într-un an, veniturile fundamentale la nivelul economiei naționale au următoarele valori: salariile = 700 u.m., dobânzile nete = 600 u.m., profiturile = 4.000 u.m., rentele = 300 u.m., iar consumul capitalului fix = 400 u.m.. Dacă impozitele indirecte nete = 300 u.m., iar PIB în prețurile pieței este de 1,1 ori mai mare decât PNB, atunci **soldul relațiilor economice internaționale (S_{REI}) este:**

a. 630 u.m.; **b.** – 930 u.m.;
c. 930 u.m.; **d.** – 630 u.m..

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c) Profitul,** venit fundamental în economia de piață, **reflectă eficiența activității la nivel microeconomic (firmă)** și nu macroeconomic (economia națională), ceilalți sunt indicatori macroeconomici de rezultate finale.

2. **(a)** PNB = PIB ± S_{REI} ⇒ În raport cu valoarea S_{REI} (>0;<0;= 0), **PNB poate fi mai mare, mai mic sau egal cu PIB.**

3. **(c)** $P_P > P_f$; P_P = impozitele directe + impozitele indirecte nete. Impozitele directe (pe veniturile fundamentale) sunt incluse în P_f, iar Iz.i.n includ TVA, accize, taxe vamale la import etc. ⇒ **$P_P = P_f$ + Iz.i.n.**

4. **(d) Investițiile nete** sunt destinate nu numai formării și creșterii volumului capitalului tehnic, dar și achiziționării unor elemente performante, de calitate superioară care duc la dezvoltarea afacerii.

5. **(a)** Impozitele mari, determinând reducerea veniturilor nete, pot frâna atât înclinația oamenilor de a consuma, cât și de a economisii.

6. **(d)** Plecând de la definiția ei, **investiția în sens economic se referă numai la cheltuielile făcute pentru cumpărarea unor bunuri de capital** în vederea sporirii viitoare a profiturilor firmei. Unele plasamente ale economiilor persoanelor fizice sau juridice determină

Scanned with OKEN Scanner

doar schimbarea subiectului proprietății (vezi punctele a, b, c) și nu creșterea capitalului tehnic și a avuției firmei.

7. **(b)** Investițiile economice se pot realiza din **surse externe firmelor** (a, c, d) și **din surse interne** (în principal, partea din **profit** investită în noi elemente de capital tehnic sau din fondul de amortizare etc.).

8. **(a)** Conform formulei de calcul ($K = 1/e'$), multiplicatorul investițiilor este **invers proporțional cu înclinația marginală spre economisire.** De exemplu: dacă $e'_0 = 0,2 \Rightarrow \mathbf{K_0 = 5}$ și $e'_1 = 0,1 \Rightarrow \mathbf{K_1 = 10}$.

9. **(b)** Dacă rata dobânzii active (la credite) este superioară ratei rentabilității, **firma este descurajată să facă credite** pentru că ea nu poate acoperi costul creditului (plata către bancă a creditelor și a dobânzii aferente) din profitul ei.

10. **(d)** Indicatorii macroeconomici se numesc și **agregați economici.** pentru că se calculează prin însumarea valorii bunurilor economice obținute la nivel **microeconomic** (unități economice individuale) și **mezoeconomic** (nivel de ramuri, subramuri etc.) de regulă într-un an, destinate satisfacerii nevoilor finale (individuale și colective) dintr-o țară.

11. **(c)** Diferența dintre valoarea rezultatelor economice obținute de agenții economici naționali în străinătate și valoarea rezultatelor economice ale agenților economici străini în interiorul țării reprezintă **soldul relațiilor economice internaționale** (de exemplu: dacă $S_{REI} = -10$ u.m., iar PIB = 110 u.m., atunci **PNB** = PIB - S_{REI} = (110 -10) u.m. = 100 u.m. $\Rightarrow$ **PNB < PIB).**

12. **(d)** Conform legii psihologice fundamentale a lui J.M. Keynes, **ritmul de creștere al economiilor este superior celui al venitului** datorită unor mobiluri psihologice $\Rightarrow \mathbf{\Delta\%E > \Delta\%V}$.

13. **(d)** Termenul de brut indică includerea în structura indicatorilor macroeconomici a amortizării capitalului fix (PGB, PIB, PNB). **Venitul național reprezintă produsul național net, exprimat în prețurile FP,**

Scanned with OKEN Scanner

care la rândul său, se calculează ca diferență între produsul național brut și amortizarea capitalului fix.

14. **(c) Fenomenul economic de dezeconomisire** există când cheltuielile de consum depășesc venitul net, iar economiile sunt negative (matematic). Situația poate fi depășită dacă agentul economic respectiv se împrumută (face datorii) sau apelează la economiile acumulate anterior în cazul aplicării principiului raționalității economice.

15. **(d)** Sporirea volumului investițiilor are efecte pozitive atât la nivel micro, cât și macroeconomic. Conținutul punctelor a, b și c vizează nivelul macroeconomic. Singurul efect la nivel de firmă (microeconomic) este **sporirea veniturilor firmei datorită achiziționării de tehnologii performante** care vor permite creșterea în viitor a productivității, ofertei, îmbunătățirea calității, diversificarea structurii sortimentale și implicit creșterea cererii.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 6, 9,11, 14	**3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15**

1. Dacă dinamica PIB, în principal pe locuitor (ce reflectă **efectele; rezultatele activității macroeconomice**) **o devansează** pe cea a consumului intermediar (ce reflectă **eforturile; cheltuielile** la **nivelul economiei naționale**), are loc trecerea economiei pe o treaptă superioară de eficiență și dezvoltare, cu efecte benefice pe plan economico-social.

2. **Prețurile pieței** sunt prețurile la care cumpărătorii achiziționează B.E, de aceea ele se numesc și **prețurile consumatorilor,** nu ale producătorilor.

3. Consumul intermediar reflectă valoarea bunurilor economice consumate în scopul producerii de noi B.E, **exceptând deprecierea valorică a K_F.**

Scanned with OKEN Scanner

4. În raport cu influența sau nu a inflației asupra nivelului prețurilor, există două categorii de **prețuri: nominale (curente, de piață)** influențate de fenomenele inflaționiste și **prețuri reale (constante)** neinfluențate de fenomenele inflaționiste. Deci, prețurile nominale/curente/de piață nu sunt sinonime cu cele reale.

5. În structura PIB intră **exportul net** (Ex.n = Ex – Im). Deci PIB este în relație direct proporțională cu valoarea exporturilor și invers proporțională cu valoarea importurilor.

6. Nu toți oamenii lasă averea moștenitorilor sau sunt zgârciți (economisesc mai mult decât este normal). Deci acești factori sunt **subiectivi** (diferă de la o persoană la alta) care determină înclinația spre economii/investiții.

7. **Consumul de bunuri intermediare** intră doar în calculul **PGB. (PGB = C.I + PIB).**

8. Conform legii psihologice fundamentale a lui J.M. Keynes, **consumul se va reduce într-o proporție mai mică decât reducerea venitului datorită unor factori subiectivi.**

9. **Creșterea ratei dobânzii active** determină **scăderea cererii de credite** și implicit a **investițiilor** făcute de firme.

10. **V.N = PNN exprimat în prețurile factorilor**. Dacă PNN este exprimat în prețurile pieței (care includ impozitele indirecte nete), atunci **VN < PNN ⇒ VN nu poate fi mai mare decât PNN.**

11. **PIB real = PIB nominal/I_{GP}**, unde I_{GP} este indicele general al prețurilor sau deflatorul PIB.

12. În calculul indicatorilor macroeconomici dintr-un an **se include numai valoarea produselor finale, legale tranzacționate în anul în curs** și

Scanned with OKEN Scanner

deci, nu cele ilegale tranzacționate în anul precedent pe așa-zisă „piață neagră".

13. c + e = 1; **c ≠ e.** De regulă, **c > e ⇒ c - e ≠ 0.** (de exemplu: 80% > 20% ⇒ 0,8 - 0,2 = 0,6).

14. În structura PIB intră și B.E destinate **consumului privat** și **consumului guvernamental** care împreună **formează consumul final.**

15. Investițiilor nete pot avea ca surse de finanțare: **venitul, profitul firmei, economiile,** iar investițiile de înlocuire au ca sursă fondul de amortizare.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(b)** e (sau s) = 30% ⇒ **c_0 = 70%** = c_1 și C_0 = 70% x 3.000 lei = **2.100 lei** și **C_1** = 2.100 lei x 1,25 = **2.625 lei ⇒ $V_{D\,1}$ = 2.625/70% = 3.750 lei.**

2. **(d)** I_N = E = 600 = 1/5 x V ⇒ **V = 3.000 u.m.** și **C** = 3.000 u.m. - 600 u.m. = **2.400 u.m.; Im** = 1/4 x 2.400 u.m. = **600 u.m. ⇒ Ex.n** = Ex – Im = 800 u.m. – 600 u.m. = **200 u.m.**

3. **(a) ΔE** = 800 – 600 = **200 ⇒ e'** = ΔE/ΔV = 200/800 = **1/4**; **c'** = 1 – 1/4 = **3/4**; **(c'** = 600/800 = **3/4) ⇒ k** = 1/e' = **4.**

4. **(b)** c'_0 = 0,9 = 360/ΔV_0 ⇒ **ΔV(an 1) = 400 u.m. ⇒ ΔE(an 1)** = ΔV - ΔC = 400 u.m. – 360 u.m. = **40 u.m.;** c'_1 = 0,8 = 400/ΔV(an 2) ⇒ **ΔV(an 2) = 500 u.m. ⇒ ΔE (an 2)** = 500 u.m. – 400 u.m. = **100 u.m.** ⇒ **E_T = 140 u.m.**

5. **(c)** VN_1 = 1,25VN_0 ⇒ **ΔVN = 0,25 VN_0.** Dacă **e_0** = 1 – 0,9 = **0,1** ⇒ **E_0 = 0,1VN_0** și **e_1** =1 – 0,8 = **0,2** ⇒ **E_1** = 0,2 x 1,25VN_0 = **0,25 VN_0** ⇒ **ΔE = 0,15VN_0** ⇒ **e'**= ΔE/ΔV = 0,15VN_0: 0,25VN_0 = **3/5 = 0,6.**

6. **(d)** E_1 = 1,5E_0; **ΔV** = 400 u.m./0,8 = **500 u.m.; e' = 0,2 ⇒ ΔE** = e' x ΔV = **100 u.m.; ΔE** = 1,5E_0 - E_0 = 0,5E_0 ⇒ **E_0** =100 u.m./0,5 = **200 u.m.**

7. **(b)** PNB = PNN + A = 3.000 u.m. + 25%PNB ⇒ **PNB = 4.000 u.m.**; PNB =PIB + $S_{RE\,I}$ ⇒ **PIB** = 4.000 u.m. – 400 u.m. = **3.600 u.m.**

8. **(a)** $S_{REI} = 0$ ⇒ $\mathbf{PIB_{Pp}}$ = PNB_{Pp} = **2.500 u.m.** = $C_F + I_B$ + Ex.n ⇒ **Ex.n** = 200 – 300 = **- 100 u.m.** ⇒ $\mathbf{I_B}$ = 2.500 u.m. – (1.300 – 100) u.m. = **1.300 u.m.** și $\mathbf{I_N} = I_B - A$ = (1.300 – 100) u.m. = **1.200 u.m.**; $\mathbf{PNN_{Pp}} = PNB_{Pp} - A$ = (2.500 – 100) u.m. = **2.400 u.m.** ⇒ $\mathbf{PNN_{Pf}} = \mathbf{VN} = PNN_{Pp} - I_{z.i.n}$ = (2.400 – 50) u.m. = **2.350 u.m..**

9. **(a)** $\mathbf{V_1} = 1{,}2V_0$ = **12.000 u.m.** ⇒ **ΔV = 2.000 u.m.**; **ΔE** = 0,4 x 2.000 u.m. = **800 u.m.**; ⇒ **ΔC** = **ΔV** – **ΔE** = **1.200 u.m.**; $\mathbf{E_0}$ = 10.000 u.m. – 8.000 u.m. = **2.000 u.m.** ⇒ $\mathbf{E_1} = \mathbf{\Delta E} + E_0$ = **2.800 u.m.**; $\mathbf{C_1} = \mathbf{\Delta C} + \mathbf{C_0}$ = 1.200 u.m. + 8.000 u.m. = **9.200 u.m.** ⇒ **Δ%E** = I_E – 100% = (2.800/2.000) x 100 – 100% = **40%**; **Δ%C** = I_C – 100% = (9.200/8.000) x 100 – 100% = **15%.**

10. **(c)** I_1 = 560 mld. u.m. = I_0 + (2/5)I_0 ⇒ $\mathbf{I_0}$ = **400 mld. u.m.** și ΔI = 160 mld u.m. ⇒ **ΔV** = K x ΔI = 4 x 160 mld u.m. = **640 mld. u.m.**

11. **(d)** $\mathbf{C_1} = c_1 \times V_1$ = 0,9 x 1400 = **1.260 u.m.** ⇒ $\mathbf{E_1} = V_1 - C_1$ = 1.400 u.m.– 1.260 u.m. = **140 u.m.** (sau $\mathbf{E_1} = e_1 \times V_1$= 0,1 x 1400 = **140 u.m.**).

12. **(c)** **K** = 1/(1 - c') = 1/0,25 = **4.**

13. **(a)** $E_1 = 1{,}4E_0$ ⇒ $\Delta E = E_1 - E_0 = 0{,}4E_0$; $V_1 = 1{,}3V0$ ⇒ $\Delta V = 0{,}3V0$; ⇒ **e'**= $0{,}4E_0/0{,}3V_0$ = (4/3) x (1/4) =**1/3** ⇒ $\mathbf{c'_0}$ = **2/3.**

14. **(b)** **PIB** = 26.000 u.m./1,3 = **20.000 u.m.**; I_T (I_B) = $I_N + I_{\hat{i}}$ = 40% x 20.000 u.m. = **8.000 u.m.** = $2I_{\hat{i}}$ ⇒ $\mathbf{I_{\hat{i}}}$ = **4.000 u.m.** = A ⇒ **PIN** = 20.000 u.m. – 4.000u.m. = **16.000 u.m.**

15. **(d)** $\mathbf{PNN_{Pf}} = \mathbf{VN}$ = 700 u.m. + 600 u.m. + 4.000 u.m. + 300 u.m.= **5.600 u.m**; ⇒ $\mathbf{PNN_{Pp}}$ = 5.600 u.m.+ 300 u.m. = **5.900 u.m.**; ⇒ $\mathbf{PNB_{Pp}}$ = 5.900 u.m. + 400 u.m. = **6.300 u.m.** ⇒ $\mathbf{PIB_{Pp}}$ = 6.300 u.m. x 1,1 = **6.930 u.m.**;

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

$PNB_{Pp} = PIB_{Pp} \pm S_{RE\,I} \Rightarrow \mathbf{S_{REI} = PNB_{Pp} - PIB_{Pp}} = 6.300$ u.m. $- 6.930$ u.m. $= \mathbf{-\ 630\ u.m.}$

Scanned with OKEN Scanner

$PNB_{Pp} = PIB_{Pp} \pm S_{RE\ I} \Rightarrow \mathbf{S_{REI} = PNB_{Pp} - PIB_{Pp}} = 6.300$ u.m. – 6.930 u.m. = **- 630 u.m.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 16

ECHILIBRE ȘI DEZECHILIBRE MACROECONOMICE. CEREREA AGREGATĂ ȘI OFERTA AGREGATĂ

• SIMBOLURI UTILIZATE:

PGB = produsul global brut, **PIB** = produsul intern brut, C_P = consum privat, C_G = consum guvernamental, C_F = consumul final, **I(I_B)** = investiții totale/brute, I_N = investiții nete, I_i = investiții de înlocuire (A), **Ex** = export, **Im** = import, **Ex.n** = export net, S_{REI} = soldul relațiilor economice internaționale, **M** = masa monetară, **V** = viteza de rotație/ circulație a banilor, **M x V** = oferta nominală de monedă, **P** = prețul mediu, **Q** = volumul B.E marfare, **P x Q** = valoarea B.E tranzacționate (mărfurilor) sau cererea monetară, **Of.A** = oferta agregată, **Ce.A** = cererea agregată, $\textbf{Of.}_{Mc}$ = oferta de muncă, $\textbf{Ce.}_{Mc}$ = cererea de muncă.

A. TESTE GRILĂ

1. Echilibrul economic pe piața B.E *nu* se caracterizează prin:

a. egalitatea, în linii generale, dintre cererea și oferta agregată, pe piața B.E.;

b. compatibilitatea intereselor și deciziilor agenților economici dintr-o țară;

c. determinarea automată a echilibrului economic pe o piață generează existența echilibrului pe toate celelalte piețe;

d. realizarea unei producții naționale optime.

2. Fundamentul echilibrului macroeconomic (global) dintr-o țară îl reprezintă echilibrul parțial, cel dintre cererea și oferta de pe piața:

a. monetară;

b. bunurilor și serviciilor;

c. capitalurilor;

d. valutară.

Scanned with OKEN Scanner

3. În condiții de echilibru global, oferta agregată de bunuri materiale și servicii include:

a. PIB + Ex; **b.** $C_P + C_G + I + Ex$;

c. PGB + Im; **d.** PIB + Im.

4. În condiții de echilibru macroeconomic, cererea agregată include:

a. $C_F + I_B + C_G$; **b.** $C_P + C_G + I_N + Ex.n$;

c. $C_P + I_B + C_G + Ex$; **d.** PIB + IN.

5. Absorbția reprezintă un dezechilibru pe piața:

a. monetară, când M x V > P x Q;

b. muncii, când oferta > cererea;

c. monetară, când oferta este excedentară față de cerere;

d. bunurilor economice, când există un deficit al ofertei.

6. Identificați afirmația corectă:

a. dezechilibrele apar numai în economia de piață, datorită luptei de concurență;

b. echilibrul economic nu se identifică cu egalitatea perfectă dintre cerere și ofertă;

c. în economia de piață, nu există presiune pe piața B.E.;

d. în economia naturală și de comandă (centralizat – planificată) nu există dezechilibre economice.

7. Starea de presiune se caracterizează și prin:

a. producerea și vânzarea de noi produse;

b. stimularea creșterii prețurilor;

c. extinderea producției pe cale extensivă;

d. selecția pe piață o fac toți participanții la tranzacții.

8. Este o caracteristică a absorbției pe piața B.E.:

a. cumpărătorii își maximizează satisfacția;

b. producătorii nu sunt preocupați de îmbunătățirea calității produselor;

c. în procesul schimbului, alegerea nu o face vânzătorul;

d. vânzătorul se adaptează preferințelor consumatorilor.

Scanned with OKEN Scanner

9. Condițiile echilibrului economic pe diferite piețe au, în general, caracter teoretic deoarece:

a. în realitate, economia se află întotdeauna în stare de echilibru;
b. cererea este egală cu oferta doar „în mare", ca tendință;
c. în realitate toate piețele concurențiale pot fi în echilibru datorită condiționării reciproce;
d. cererea este egală cu oferta doar matematic, egalitatea lor realizându-se doar pe o anumită piață și nu pe toate.

10. Identificați afirmația *falsă* privind dezechilibrele economice:

a. sunt stări de tensiune normală dintre cerere și ofertă;
b. dacă cererea de B.E este mult mai mare decât oferta, vorbim despre un dezechilibru anormal;
c. inflația și șomajul, care determină înrăutățirea condițiilor de viață, sunt dezechilibre „negative", anormale;
d. dacă cererea de muncă este excedentară față de oferta de muncă, pe piața muncii este un dezechilibru „pozitiv", „anormal" și de dorit pentru firme, pe termen lung.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Echilibrul economic nu este o stare permanentă și generală a economiei.

2. Echilibrul economic se manifestă numai pe piața B.E.

3. Echilibrul economic există numai dacă cererea este egală cu oferta.

4. În economia de piață, echilibrul macroeconomic/general este influențat de realizarea echilibrelor economice pe fiecare piață în parte, numite parțiale.

5. Convergența dintre cerere și ofertă exclude existența unor dezechilibre în diferite domenii ale vieții economice.

6. Pe piața muncii există echilibru când oferta de muncă este egală cu cererea de loçuri de muncă.

Scanned with OKEN Scanner

7. Cererea globală scade când cresc exporturile de B.E.

8. Absorbția nu reprezintă un dezechilibru pe piața capitalurilor când cererea este devansată de ofertă.

9. Presiunea pe piața B.E generează risipă de resurse.

10. Absorbția pe piața B.E determină concurență mare între producători.

11. Între oferta agregată și valoarea importurilor unei țări există o relație direct proporțională.

12. Absorbția și presiunea pe piața B.E afectează în proporții diferite pe cumpărători și vânzători.

13. În cazul presiunii, povara nesiguranței în realizarea obiectivului principal propus cade asupra cumpărătorilor.

14. Un dezechilibru pe piața B.E normal, pozitiv și de dorit, dar în limite raționale există când oferta este mai mare decât cererea.

15. Starea de presiune implică creșterea investițiilor pentru sporirea calității produselor și a producției pe cale extensivă.

C. PROBLEME

1. Dacă într-un an, PNB = 3.000 u.m., soldul relațiilor economice internaționale este pozitiv, de 600 u.m., importul = 800 u.m., investițiile brute sunt 45% din consumul final, acesta fiind de 1.800 u.m., iar exportul este 80% din valoarea importului, atunci **la nivel macroeconomic, pe piața B.E există**:

a. echilibru;
b. absorbție;
c. presiune;
d. cererea și oferta sunt în concordanță deplină.

Scanned with OKEN Scanner

2. La nivel macroeconomic, într-un an, nu s-au făcut investiții, dar se cunosc următorii indicatori: PIB = 10.000 u.m., Ex. n = 500 u.m., Im = 200 u.m., iar consumul guvernamental = 2.000 u.m. este de 3 ori mai mic decât cel privat, atunci **pe piața B.E avem:**

a. un excedent al cererii de 1.500 u.m.;
b. un deficit al ofertei de 1.500 u.m.;
c. stare de absorbție;
d. stare de presiune.

3. PGB = 187.500 u.m., iar consumul intermediar este 25% din BIB. Consumul guvernamental și cel privat reprezintă 120.000 u.m., importul este 40% din PIB, iar exportul este 1/2 din import. Dacă investițiile nete de 25.000 u.m. sunt de 1,4 ori mai mici decât cele de înlocuire, atunci **pe piața B.E există:**

a. cererea globală > oferta globală;
b. **b.** presiune;
c. echilibru;
d. cererea agregată < oferta agregată.

4. Într-un an, se înregistrează o reducere a vitezei de rotație a monedei cu 20% și a producției cu 40%. Presupunând teoretic, că piața monetară este în echilibru, în condițiile sporirii ofertei de monedă cu 20%, atunci **prețurile (P) și masa monetară (M) cresc:**

a. de 2 și respectiv de 1,5 ori;
b. fiecare cu 100%;
c. de 1,5 și respectiv de 2 ori;
d. fiecare cu 200%.

5. La nivel macroeconomic, funcția ofertei de muncă și a cererii de muncă sunt de tipul: $Of._{Mc} = 250 + 5S$ și $Ce._{Mc} = 750 - 15S$. Dacă guvernul fixează salariul minim pe economie de 20 u.m., atunci **pe piața muncii există:**

a. un excedent al ofertei de muncă;
b. un deficit de 100 de locurilor de muncă;
c. față de situația de echilibru, 50 de persoane nu au loc de muncă;
d. 100 de locuri de muncă neocupate.

Scanned with OKEN Scanner

• RĂSPUNSURI AREGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(c)** Deşi există o serie de interdependenţe între diferitele pieţe în realizarea echilibrului macroeconomic, totuşi **nu întotdeauna, echilibrul pe o anumită piaţă** (de exemplu: pe piaţa monetară) **determină automat echilibrul pe o altă piaţă**, (de exemplu: piaţa muncii) şi invers.

2. **(b)** Funcţionarea activităţii economice presupune împletirea fluxurilor reale (de B.E), „fictive" (cu acţiuni şi obligaţiuni) şi monetare (de venituri şi cheltuieli), pe plan naţional şi internaţional. **Echilibrul pe piaţa B.E influenţează reglarea raporturilor dintre cererea şi oferta monetară, a capitalurilor, valutară, a muncii** etc.

3. **(d)** Satisfacerea nevoilor agenţilor economici dintr-o ţară se realizează atât din **producţia internă de BE finale, cât şi din importuri.**

4. **(c)** Cererea agregată de B.E este reflectată de **cheltuielile totale/ globale/agregate**, efectuate de agenţii economici **dintr-o ţară cu producerea de B.E destinate satisfacerii nevoilor interne** ($C_P + I_B + C_G$), **precum şi cheltuielile cu B.E destinate exportului** (Ex).

5. **(d)** Piaţa B.E se caracterizează prin **absorbţie** atunci când: **producţia destinată vânzării** (pe plan intern şi extern) **este insuficientă în raport cu cererea cumpărătorilor**, incomplet satisfăcută. Se înregistrează un **dezechilibru anormal, de nedorit** (în special pentru diferiţii cumpărători) care pe termen mediu şi lung are efecte negative puternice asupra şomajului, inflaţiei, calităţii vieţii etc.

6. **(b)** Din definiţia echilibrului economic rezultă că **diferitele pieţe tind spre echilibru,** dar care **nu exclude o serie de diferenţe nesemnificative între cerere şi ofertă**, încât să nu determine efecte grave economico-sociale.

Scanned with OKEN Scanner

7. **(a) În starea de presiune** (oferta de B.E > cererea de B.E), vânzătorii au stocuri de produse care n-au desfacere. **Pentru atragerea cumpărătorilor,** deci sporirea cererii, un obiectiv al producătorilor poate fi și **diversificarea structurii sortimentale, reducerea prețurile** etc., iar selecția pe piață o fac cumpărătorii pentru că sunt mai mulți vânzători și au de unde alege.

8. **(b) În starea de absorbție** (oferta de B.E < cererea de B.E), **producătorii/ vânzătorii au asigurată desfacerea întregii producții, indiferent de calitatea ei.** Deci, **nu sunt interesați în atragerea cumpărătorilor prin adaptarea producției la cerințele calitative ale acestora.**

9. **(b)** Asigurarea echilibrului economic este greu de realizat matematic pe termen lung. În realitate, **laturile pieței**, conform unor legi economice specifice economiei de piață, **„tind", au „tendința" să se apropie/să se egalizeze** (pentru a se realiza interesele agenților economici), fără a exclude o serie de **neconcordanțe, dar între limite raționale economic, premise ale unei dezvoltări viitoare.**

10. **(d)** Dacă cererea de muncă > oferta de muncă, înseamnă că **oferta locurilor de muncă > cererea de locuri de muncă** și există un **dezechilibru „pozitiv",** apreciat ca **„normal"**, la un moment dat în economie (gradul de ocupare a populației active disponibile fiind ridicat), dar este **de nedorit** pentru firme, pe termen lung, care nu-și pot realiza obiectivele economice propuse.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 4, 8, 9,11, 12,14	**2, 3, 5, 6,7, 10, 13, 15**

1. Echilibrul economic se manifestă **numai atunci** (deci temporar) și **în acele economii în care există concordanță între cerere și ofertă,** compatibilitate între deciziile și interesele participanților la schimb maximizarea profitului și maximizarea satisfacției).

Scanned with OKEN Scanner

2. Conform legii cererii şi ofertei, **orice tip de piaţă tinde spre echilibru** când îndeplineşte anumite condiţii.

3. Echilibrul economic poate exista şi când **diferenţele dintre cerere şi ofertă pe diferite pieţe nu sunt foarte mari** şi care nu ridică obstacole de neînlăturat în calea dezvoltării.

4. **Echilibrul general** se realizează pe ansamblul economiei şi este marcat de egalitatea dintre cererea şi oferta globală. **El nu este o simplă sumă de echilibre parţiale**, ci este o situaţie a unor pieţe interdependente (a B.E, monetară, a muncii etc.), caracterizate prin inexistenţa excesului/ deficitului de cerere sau de ofertă. **Echilibrul general se atinge prin sincronizarea echilibrelor parţiale.**

5. Concordanţa temporară dintre cele două laturi ale pieţei nu exclude, pe termen scurt, **manifestarea unor dezechilibre, în limite raţionale.** Acestea, de fapt, pregătesc viitoare dezvoltări ale economiei.

6. Când: **oferta de muncă** (PAD) = **cererea de muncă** (numărul locurilor de muncă disponibile) sau **cererea de locuri de muncă = oferta de locuri de muncă**, există echilibru pe piaţa mucii.

7. **Cererea globală include:** consumul final (privat şi guvernamental), investiţiile brute şi **exporturile de B.E** necesare satisfacerii cererii venite din partea agenţilor economici din străinătate. **Dacă cresc cheltuielile cu B.E destinate exportului, atunci creşte şi valoarea cererii globale (deci este o relaţie direct proporţională, presupunând că celelalte componente nu se modifică).**

8. **Absorbţia este un dezechilibru pe piaţa B.E şi nu a capitalurilor,** caracterizat printr-o cerere excedentară faţă de oferta de B.E.

9. **Presiunea** este un dezechilibru caracterizat printr-o **oferă de B.E mai mare decât cererea**. Deci există un surplus al producţiei care nu se poate vinde, deci **firma nu a utilizat eficient şi complet F.P.**

Scanned with OKEN Scanner

10. **Absorbția pe piața B.E:** cererea > oferta, deci **concurența este puternică între cumpărători** care doresc să cumpere anumite bunuri, dar nu au de unde alege, deoarece oferta este deficitară.

11. Oferta agregată = PIB + Im. ⇒ **Creșterea importurilor determină sporirea ofertei agregate pe piața B.E.**

12. **Absorbția** (Ce.BE > Of.BE) îi **avantajează pe producători/vânzători** care au vânzarea asigurată în totalitate și pot face selecția cumpărătorilor, dar **îi dezavantajează pe cumpărători** (vezi enunțul 10), iar în cazul **presiunii** (Of.BE > Ce.BE) piața este plină de mărfuri, cumpărătorii făcând selecția vânzătorilor, concurență mare fiind între vânzători pentru a atrage pe cumpărători.

13. Presiunea pe piața B.E. (oferta > cererea) ⇒ **nesiguranța maximizării profitului cade asupra vânzătorilor/ producătorilor care nu–și pot vinde întreaga producție.**

14. Când Of.BE > Ce.BE, **piața funcționează bine deoarece este plină de mărfuri, cumpărătorii achiziționează ce-și doresc oricând caută pe piață, deci pot să-și maximizeze satisfacția.**

15. Când Of.BE > Ce.BE, firmele trebuie să pună accent, pentru atragerea consumatorilor pe **îmbunătățirea calității și diversificarea structurii sortimentale a producției** și în niciun caz pe extinderea ei pentru că deja există un surplus de produse greu vandabil.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(b)** PNB = PIB + S_{REI} ⇒ **PIB** = 3.000 u.m. – 600 u.m. = **2.400 u.m.**, $\mathbf{I_B}$ = 45% x 1.800 u.m. = **810 u.m.**,. **Ex** = 80% x 800 u.m. = **640 u.m.** ⇒ **Oferta agregată (Of.A)** = (2.400 + 800) u.m. = **3.200 u.m.** ⇒ **Cererea agregată (Ce.A)** = (1.800 + 810 + 640) u.m. = **3.250 u.m.** ⇒ **Ce.A > Of.A ⇒ absorbție.**

2. **(d) Ex** = Ex.n + Im = **700 u.m.**, $\mathbf{C_P}$ = 3 x 2.000 = **6.000 u.m.** ⇒ $\mathbf{C_F}$ = (2.000 + 6.000) u.m. = **8.000 u.m.** ⇒ **Of.A** = (10.000 + 200) u.m. = **10.200 u.m.**; **Ce.A** = (8.000 + 700) u.m. = **8.700 u.m.** ⇒ Of.A = Ce.A + 1.500 ⇒ **Of.A > Ce.A ⇒ presiune.**

Scanned with OKEN Scanner

3. **(c)** 187.500 = 1,25PIB ⇒ **PIB = 150.000 u.m.** ⇒ **Im** = 40%PIB = **60.000 u.m.**; **Ex** = 1/2 x 60.000 u.m. = **30.000 u.m.** ⇒ **Ex.n = - 30.000 u.m.**, I_N = 25.000 u.m. = I_i/1,4 ⇒ **I_i = 35.000 u.m.** ⇒ **I_B = 60.000 u.m.** ⇒ **Of.A** = PIB + Im = (150.000 + 60.000) u.m. = **210.000 u.m.** și **Ce.A** = C_F + I_B + Ex = (120.000 + 60.000 + 30.000) u.m. = **210.000 u.m.** ⇒ **Of.A = Ce.A ⇒ echilibru.**

4. **(a) I_V = 80%, I_Q = 60%. $I_{(M \times V)}$ = $I_{(P \times Q)}$ = 120%** ⇒ **I_P** = [$I_{(P \times Q)}$: I_Q] x 100 = (1,2/0,6) x 100 = **200%** ⇒ **$P_1 = 2P_0$** și **I_M** = [$I_{(P \times Q)}$: I_V] x 100 = (1,2/0,8) x 100 = **150%.** ⇒ **$M_1 = 1{,}5M_0$.**

5. **(d)** $Of._{Mc}$ = $Ce._{Mc}$ ⇒ 250 + 5S = 750 – 15S. ⇒ **Se = 25 u.m.** ⇒ **$Of._{MC}$ = 375 = $Ce._{Mc}$**; Se (25 u.m.) > 20 u.m. ⇒ **$Ce._{Mc}$** (20 u.m.) = 750 – 15 x 20 = **450 locuri de muncă, $Of._{Mc}$** = 250 + 5 x 20 = **350 (populație aptă de muncă care dorește să se angajeze)** ⇒ **$Ce._{Mc}$> $Of._{Mc}$** ⇒ **450 – 350 = 100 locuri de muncă neocupate.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 17

CREȘTERE ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ

• SIMBOLURI UTILIZATE:

I_{GP} = indicele general al prețurilor, **r.i** = rata inflației (r.i = I_{GP} – 100%), **PIBn** = produsul intern brut nominal (în prețuri curente, de piață), **PIBr** = produsul intern brut real (în prețuri constante) ⇒ PIBr = PIBn/I_{GP}, **PIN** = produsul intern net, **PNB** = produsul național brut, **PNN** = produsul național net., **VN** = venitul național.

A. TESTE GRILĂ

1. Identificați afirmația corectă privind creșterea economică:

a. are loc când sporește PNB, dar și numărul de locuitori;
b. este pozitivă când sporirea PIB, în termen reali, devansează creșterea populației;
c. se realizează exclusiv prin sporirea prețurilor;
d. are loc când PIB real scade, iar populația crește.

2. Dezvoltarea economică este:

a. un fenomen macroeconomic și macrosocial;
b. un proces liniar, evolutiv care determină schimbări preponderent pozitive;
c. o componentă, o premisă a creșterii economice;
d. un fenomen macroeconomic și microsocial.

3. *Nu* are loc o creștere economică benefică dacă:

a. se realizează pe termen lung, nu datorită sporirii prețurilor;
b. producția națională sporește;
c. producția națională are certe posibilități de desfacere pe piață;
d. producția reală pe locuitor sporește.

Scanned with OKEN Scanner

4. Un element esențial care diferențiază dezvoltarea economică de creșterea economică este:

a. durata la care se raportează analizarea lor;
b. nivelul de organizare a economiei la care se raportează;
c. natura preponderentă a contribuției factorilor de influență;
d. sensul evoluției lor.

5. Un element comun al fenomenelor de creștere și dezvoltare economică este evidențiat de:

a. finalitatea socială pe care o implică;
b. sfera de cuprindere a domeniilor economico-sociale;
c. gradul de complexitate;
d. dependența reciprocă.

6. Conform instituțiilor internaționale, creștere economică este cel mai bine relevată de sporirea indicatorului:

a. PIB în termeni reali;
b. PIN real/locuitor;
c. PIB real/locuitor;
d. PIB în termeni nominali.

7. Creșterea economică:

a. este sinonimă cu progresul economic;
b. presupune dezvoltare economică;
c. se identifică cu dezvoltarea umană durabilă;
d. poate fi zero, negativă și extensivă.

8. Dacă într-o țară, PIB nominal sporește mai rapid decât PIB real, atunci are loc:

a. deflație economică;
b. dinamica producției fizice naționale este superioară celei a prețurilor;
c. fenomenul inflaționist;
d. o creștere economică extensivă.

Scanned with OKEN Scanner

9. Cea mai importantă componentă sau dimensiune care definește dezvoltarea umană durabilă este:

a. dimensiunea umană;
b. dimensiunea economică;
c. dimensiunea justiției sociale;
d. dimensiunea național - statală.

10. *Nu* caracterizează dezvoltarea umană durabilă:

a. interdependența dintre protecția mediului natural și a celui creat de om;
b. incompatibilitatea ei cu dezvoltarea extensivă și intensivă;
c. este un proces global, realizabil pe termen lung, inclusiv pe plan național și regional;
d. compatibilitatea procesului de satisfacere a nevoilor prezente cu cele ale generațiilor viitoare.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Dezvoltarea economică este un fenomen cantitativ și calitativ.

2. Creșterea economică poate fi simultan intensivă și extensivă.

3. Creșterea economică este un fenomen preponderent calitativ.

4. Creșterea economică este un fenomen macroeconomic, dar nu și global, mondial.

5. Într-un an, dezvoltarea economică implică creșterea economică, dar reciproca nu este valabilă.

6. Sporirea în același ritm a numărului persoanelor casnice și a producției proprii pentru satisfacerea nevoilor lor, dar necomercializată pe piață, reprezintă o abordare greșită privind procesul creșterii economice reale.

7. În prezent, creșterea economică extensivă se impune în toate țările.

8. Aprecierea dezvoltării economice durabile se realizează cu ajutorul unui indicator compozit.

Scanned with OKEN Scanner

9. Dezvoltarea economică are loc când într-un an, s-a îmbunătățit calitatea produselor, în condițiile menținerii constante a volumului producției față de anul precedent.

10. Nu se poate vorbi de creștere economică zero.

C. PROBLEME

1. Dacă rata inflației este 5%, iar PIB nominal crește cu 10%, **atunci PIB real:**

a. crește cu 104,76%; **b.** scade cu 4,76%;
c. crește cu 4,76%; **d.** scade cu 4,55%.

2. PIB real sporește cu 2%, iar populația cu 5%, atunci **creșterea economică este:**

a. pozitivă; **b.** negativă;
c. inflaționistă; **d.** zero.

3. În perioada T_0, PIB nominal = 30 mld .u.m., iar rata sa anuală de creștere este 2%. Dacă indicele general al prețurilor este 120%, atunci **PIB real scade cu:**

a. 5,5 mld. u.m.; **b.** 107%;
c. 85%; **d.** 4,5 mld. u.m.

4. Populația activă disponibilă și rata naturală de creștere a populației au sporit fiecare de 1,05 ori. Dacă productivitatea națională a muncii, exprimată în unități monetare, sporește cu 15% în condițiile în care prețurile au rămas constante, atunci **creșterea economică este:**

a. negativă; **b.** nu se poate determina;
c. nulă; **d.** pozitivă.

5. Dacă rata inflației este 8%, iar ritmul de creștere a PIB, în prețuri curente, de piață este 12%, atunci **creșterea economică este:**

a. inflaționistă; **b.** neinflaționistă;
c. exclusiv intensivă; **d.** exclusiv extensivă.

Scanned with OKEN Scanner

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(b)** Creşterea economică este apreciată ca **pozitivă sau negativă** prin efectele pe plan economic şi social. Printre beneficiile creşterii economice se numără sporirea veniturilor şi a standardului de viaţă, crearea de noi locuri de muncă etc. **datorită creşterii efective a producţiei naţionale, superioare celei a populaţiei.**

2. **(a)** Analizat ştiinţific, prin prisma aspectele pozitive, cantitative, calitative şi structurale înregistrate într-o economie, conceptul de **dezvoltarea economică** este cel mai bine circumscris **nivelului economiei naţionale**, evidenţiat prin evoluţia unor indicatori macroeconomici. De consecinţele unei economii dezvoltate beneficiază, direct şi indirect, **majoritatea populaţiei.**

3. **(b)** Nu orice sporire a valorii producţiei naţionale înseamnă **creştere economică**. **Ea este nominală** când se realizează **prin sporirea preţurilor** şi este o **creştere reală** când are loc **sporirea fizică a producţiei**. În ultimă instanţă, **principalii beneficiari ai creşterii economice sunt consumatorii**, iar pe ei îi interesează **sporirea în termini reali (în unităţi fizice) a producţiei naţionale** ⇒ creşterea gradului de satisfacere a nevoilor lor.

4. **(c)** Faţă de **creşterea economică, fenomen preponderant cantitativ** care reflectă sporirea valorică a producţiei naţionale reale, **dezvoltarea economică pune accent pe transformările** nu numai cantitative, inevitabile, ci şi pe cele **calitative, structurale ale economiei**, datorită contribuţiei preponderant calitative a factorilor de influenţă.

5. **(a) Ambele fenomene economice au aceeaşi finalitate socială: îmbunătăţirea calităţii vieţii**. Pentru că nu face abstracţie de finalitatea socială a activităţii economice, **creşterea economică, în sens larg, se identifică cu dezvoltarea economică.** Cea din urmă este însă mai complexă, premisa ei, într-ún an, fiind creşterea economică, nu şi viceversa.

Scanned with OKEN Scanner

6. **(c) Alegerea PIB real/locuitor** de către instituțiilor internaționale are la bază două argumente: **1.** într-o țară, sunt importante rezultatele activității economice obținute **pe teritoriul țării respective**, indiferent de apartenența național statală a agenților economici care au în proprietate anumiți F.P; **2. modul unitar, standardizat de calcul al PIB real/loc. permite analize și comparații între țări.**

7. **(d) Creșterea economică** îmbracă mai multe forme, cum ar fi: **zero/stagnare economică** ($I_{PIB} = I_{Pop.}$); **negativă/descreștere economică** ($I_{PIB} < I_{Pop}$); **extensivă** (creșterea valorii PIB este determinată preponderent de sporirea contribuției cantitative a F.P).

8. **(c)** $I_{PIB\ real} = (I_{PIB\ nominal}/I_{GP}) \times 100$. Dacă $I_{PIB\ nominal}$ = **150%** și $\mathbf{I_{PIB\ real}}$ = **125%** $\Rightarrow$ $\mathbf{I_{GP}}$ **= 120% (r.i = 20%)** $\Rightarrow$ creștere generalizată a prețurilor **= inflație.**

9. **(a) Dezvoltarea umană durabilă**, cum arată și denumirea, este **subordonată omului** (îmbunătățirii sănătății și a speranței sale de viață, șanse egale la condiții mai bune de trai, progresul uman etc.) în condițiile **protecției și îmbunătățirii calității mediului natural.**

10. **(b)** Orice dezvoltare economică presupune dezvoltare extensivă, aportul cantitativ al F.P fiind important în condițiile creșterii și diversificării nevoilor umane. Datorită caracterului limitat al R.E ale planetei și degradării treptate a mediului natural, se impune accentuarea folosirii intensive a neofactorilor de producție, a informației și progresului științifico-tehnic și evitarea fenomenelor de poluare a naturii. Deci, **dezvoltarea umană durabilă este compatibilă și cu dezvoltarea extensivă și cea intensivă.**

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 5, 6, 8	**3, 4, 7, 9, 10,**

Scanned with OKEN Scanner

1. **Modificările calitative și structurale din economie**, precum și influența lor asupra bunăstării populației în continuă creștere, **nu pot avea loc fără luarea în considerare a creșterii cantitative a indicatorilor macroeconomici.**

2. Creșterea economică poate fi simultan intensivă și extensivă dacă **contribuția aspectelor calitative și cantitative este aproximativ egală.**

3. **Creșterea economică este un fenomen preponderant cantitativ** care reflectă evoluția ascendentă a PIB real/loc. **datorită influenței conjugate a dimensiunilor cantitative ale tuturor F.P.**

4. Creșterea economică este un **proces global,** ce exprimă evoluția ascendentă a unor mărimi economice agregate la **nivel național și internațional** (în contextual sporirii interdependențelor economice dintre țări).

5. **Dezvoltarea economică** se bazează pe contribuția **preponderant calitativă** (fără a face abstracție de aspectele cantitative) a factorilor de influență, iar **creșterea economică**, de regulă, presupune contribuția **preponderant cantitativă** a factorilor de influență. Deci, dezvoltarea economică are la bază creșterea economică.

6. Valoarea producției **realizate de persoanele casnice, destinată autoconsumului** și care nu sunt obținute prin schimb la piață, **nu intră în calculul indicatorilor macroeconomici de rezultate finale** care să exprime fenomenul de creștere economică.

7. **Caracterul limitat al R.E** în contextul sporirii mai rapide a nevoilor societății, impune **creșterea economică intensivă, în orice țară.**

8. Indicatorul dezvoltării umane durabile cuprinde trei indicatori parțiali: **speranța medie de viață la naștere, rata de instruire a populației și PIB/loc.**

Scanned with OKEN Scanner

9. Rămânerea constantă a volumului producției față de anul precedent, chiar cu prețul îmbunătățirii calității produselor **nu înseamnă dezvoltare economică.**

10. Dacă sporul **PIB/loc este constant** (sau dinamica PIB-lui este egală cu cea a populației) are loc **creștere economică zero (stagnare economică).**

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(c)** r. i = 5% ⇒ **I_{GP} = 105%, I_{PIBr}** = (I_{PIBn}/I_{GP}) x 100 = (110/105) x 100 = **104,76% ⇒ Δ% PIBr = 4,76%.**

2. **(b) $I_{PIBr/loc}$** = (I_{PIBr}/I_{pop}) x 100 = (102/105) x 100 = **97,14% ⇒ Δ% PIBr/loc = - 2,86% ⇒ Δ%PIB r < Δ%POP.**

3. **(d)** I_{PIBn} **= 102%** = (PIB_{n1}/30 mld.) x 100 ⇒ **PIB_{n1} = 30,6 mld. u.m⇒** $I_{PIB\ r}$= ($I_{PIB\ n}$ /I_{GP}) x 100 = (102/120) x 100 ⇒ **$I_{PIB\ r}$ = 85% ⇒ Δ%PIBr = - 15%**; **$PIBr_1$** = $PIBn_1$/ I_{GP} = 30,6mld./1,2 = **25,5 mld. u.m.;85%** = (25,5 mld./$PIBr_0$) x 100 **⇒ $PIBr_0$ = 30 mld.u.m. ⇒ ΔPIBr** = (25,5 - 30) mld. = **- 4,5 mld. u.m.**

4. **(d) I_{GP} = 100% ⇒ I_{PAD} = I_{POP} = 105%**; $I_{W(PAD)}$ = (I_{PIB}/I_L) x 100 ⇒ **I_{PIB}** = (1,15 x1,05) x 100 = **120,75% ⇒ <u>Δ%PIB = 20,75%</u>** și **<u>Δ%POP</u>** = <u>5%</u> ⇒ **Δ%PIB > Δ%POP ⇒ creștere economică pozitivă.**

5 **(a) $I_{PIBn(u.m)}$ = 112%, I_{GP} = 108%;** Dacă V = P x Q ⇒ $I_{PIB(u.m)}$ = [I_{GP} x $I_{Q\ (u.f)}$] x 100 = 112% = [108% x $I_{Q(u.f)}$] x 100 ⇒ **$I_{Q(u.f)}$ = 103,70%** și **Δ% Q(u.f) = 3,70%,** iar **Δ %P = 8%** ⇒ La creșterea valorii PIB (u.m.) cu **12%** contribuie dinamica prețurilor cu **8%** și ritmul creșterii producției naționale în unități fizice cu **3,70%.** ⇒ **[Δ%P > Δ%Q (u.f)] ⇒ creștere economică inflaționistă.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 18

FLUCTUAȚIILE ȘI CICLICITATEA ECONOMICĂ

A. TESTE GRILĂ

1. Evoluția firească, normală a activității macroeconomice este cea:

a. a fluctuațiilor care se produc într-o anumită succesiune și regularitate în timp;
b. care are accidental un trend descrescător;
c. permanent ascendentă;
d. uniformă, liniară a indicatorilor agregați.

2. Cea mai importantă cauză care determină fluctuațiile economice ciclice, ține de:

a. evoluția ondulatorie a eficienței utilizării F.P.;
b. inundații catastrofale naturale;
c. succesiunea anuală a anotimpurilor;
d. tradiții și obiceiuri repetabile în timp într-o țară.

3. Fluctuațiile economice sezoniere:

a. sunt aleatoare;
b. pot fi anticipate;
c. au loc pe termen lung;
d. nu pot fi explicate.

4. Fluctuațiile economice *nu* sunt determinate de:

a. secetă prelungită;
b. evenimente sociale;
c. sărbători și tradiții religioase;
d. durata modelului general al ciclului economic.

Scanned with OKEN Scanner

5. Fazele principale ale ciclului economic decenal (al afacerilor) sunt:

a. criza și recesiunea economică;
b. recesiunea și boomul economic;
c. depresiunea și recesiunea economică;
d. avântul economic și boomul economic.

6. O caracteristică a crizei economice, specifică economiei de piață este:

a. nivelul minim al PIB;
b. scăderea stocurilor;
c. nivelul maxim de creștere a PIB-lui atins în cadrul aceluiași ciclu economic;
d. creșterea riscurilor de falimente și reducerea incertitudinilor în afaceri.

7. Premisele declanșării crizei economice apar în ultima fază a ciclului anterior când are loc:

a. ieftinirea creditelor;
b. creșterea investițiilor;
c. creșterea tuturor veniturilor în societate;
d. încetinirea sporirii productivității F.P.

8. *Soluția de fond* pentru ieșirea din faza de recesiune economică este:

a. creșterea investițiilor în ramurile producătoare de bunuri de producție;
b. creșterea gradului de ocupare a forței de muncă;
c. sporirea investițiilor în ramurile producătoare de bunuri de consum;
d. sporirea producției pe orice cale.

9. Înviorarea economică – fază a ciclului decenal, se caracterizează prin:

a. sporirea ratei dobânzii active;
b. înlocuirea subită și violentă a unei faze ascendente cu una descendentă;
c. punctul de cotitură (reprezentat pe grafic) la nivelul maxim al producției;
d. realizarea unui proces investițional intens.

Scanned with OKEN Scanner

10. La începutul instaurării expansiunii economice are loc:
a. sporirea producţiei bunurilor de capital, în defavoarea celei alimentare;
b. ieftinirea creditelor;
c. dispariţia şomajului datorită creşterii gradului de ocupare a forţei de muncă;
d. sporirea gradului de impozitare a veniturilor.

11. Punctul maxim de cotitură al unui ciclu economic evidenţiază:
a. existenţa unui stoc de produse fără desfacere pe piaţă;
b. creşterea eficienţei capitalului fix;
c. afaceri prospere;
d. înlocuirea unei faze descendente cu o fază ascendentă a ciclului economic.

12. Identificaţi afirmaţia *falsă* privind boomul economic prelungit:
a. majorarea ratei dobânzii active;
b. statul acordă firmelor subvenţii pentru retehnologizare;
c. reducerea oportunităţilor de afaceri;
d. scăderea investiţiilor statului în sectorul public.

13. Un fenomen care *nu* are loc în faza de boom prelungit este reprezentat de:
a. încetinirea creşterii economice;
b. fluctuaţiile cursului titlurilor de valoare;
c. creşterea incertitudinilor privind plasamentele bursiere;
d. reducerea fiscalităţii şi creşterea productivităţii.

14. Guvernul poate ajuta ieşirea din criză şi relansarea economiei prin:
a. eliminarea de pe piaţă a firmelor neeficiente;
b. măsuri de stimulare a cererii agregate;
c. sporirea fiscalităţii firmelor;
d. eliminarea exporturilor şi a importurilor.

15. Afirmaţia *falsă* privind politicile anticiclice este:
a. intervenţia statului vizează atât politicile cererii, cât şi ale ofertei;
b. urmăresc cu prioritate reducerea duratei recesiunii şi intensitatea efectelor crizelor economice;
c. scopul lor prioritar este lichidarea crizelor economice;
d. urmăresc reducerea şocurilor şi a efectelor negative ale unor faze ale ciclului economice.

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Fiecare ciclu economic reprezintă o premisă superioară față de ciclul precedent.

2. Evoluția ciclică a economiei *nu* este reflectată de indicatorul speranța medie de viață.
3. Fluctuațiile economice ciclice au loc numai la nivel macroeconomic.

4. În faza de criză economică nu există șomaj.

5. Măsurile de atenuare a efectelor negative ale crizelor și ciclicității economice sunt luate numai de către firme.

6. În faza finală a depresiunii economice, producția atinge nivelul minim.

7. Ca politică anticiclică, cea monetară și de credit se bazează, în faza de recesiune economică, pe reducerea ratei dobânzii active.

8. La începutul boomului economic nu există inflație ridicată (hiperinflație).

9. În perioada de recesiune economică, în mod normal, rata dobânzii are cel mai mic nivel.

10. Fenomenele de criză sunt, inițial, rezultatul dezechilibrelor de pe piața monetară și a bunurilor economice.

11. În faza de relansare a economiei, în mod normal, prețurile scad.

12. Politicile anticriză orientate spre ofertă urmăresc, în condiții de recesiune economică, reducerea intervenției statului în economie.

13. Înlocuirea unei faze ascendente cu una descendentă (fenomenul de criză economică) și invers (perioada relansării economice) nu se face cu aceeași intensitate.

Scanned with OKEN Scanner

14. Înviorarea economică reprezintă stoparea declinului și trecerea la o nouă fază a creșterii economice.

15. În faza de boom prelungit, se practică micșorarea taxelor și impozitelor.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(a) Evoluția firească, normală a activității macroeconomice este ondulatorie, nu liniară**. (uneori este crescătoare, în faze de boom economic, alteori este descrescătoare, în perioada recesiunii economice). Astfel, ciclicitatea economică, în interdependența factorilor care o determină și în unitatea fazelor mișcării ciclice, asigură **continuitate, schimbări calitative și progres activității economice**.

2. **(a) Cauza principală** care determină evoluția ciclică a activității economice, formulată de J.M. Keynes, constă în **eficiența ea însăși ciclică, neuniformă a utilizării F.P, în principal, a capitalului tehnic.** Într-o perioadă de timp, ea poate fi ascendentă, descendentă sau poate stagna, impunându-se schimbări esențiale economice, tehnice, organizatorice etc.

3. **(b) Fluctuațiile economice sezoniere** nu sunt întâmplătoare, ci sunt determinate și de succesiunea în timp a anotimpurilor, derulate pe durata unui an. **Eficiența economică a activității din agricultură, construcții, turism** etc. nu este aceeași vara și iarna, ea putând să fie **previzibilă și explicabilă economic.**

4. **(d) Nu există un model general de ciclu economic,** cu valabilitate permanentă și generală, în timp și spațiu. Fazele ciclurilor economice sunt diferite privind **durata, intensitatea cu care se manifestă, succesiunea lor în timp** etc. și care se particularizează în funcție de specificul economiei și perioadei de referință. **Nu durata ciclurilor economice** (seculare, decenale, inflaționiste) **determină un anumit tip de fluctuații economice, ci cauzele principale care le declanșează**.

Scanned with OKEN Scanner

5. **(b) Ciclul economic** reflectă perioada de timp cuprinsă de la începutul unei **contracții a activității macroeconomice** (reflectată de criză și depresiune, componente ale **recesiunii economice)** până la următoarea contracție ciclică. În acest interval de timp **contracția** alternează cu **ascensiunea economică a creșterii economice** (reprezentată de înviorarea/reluarea activității economice și expansiunea, împreună formând **boomul economic**).

6. **(c) Crizei economice** (oferta de B.E > cererea de B.E) îi este specific **nivelul maxim al PIB** (vezi reprezentarea grafică a fazelor ciclului economic). El este atins pentru că, în faza anterioară, în goana obținerii unor profituri cât mai mari, firmele sporesc investițiile în scopul lărgirii și modernizării capacităților de producție, determinând creșterea ofertei de B.E. Pentru că salariile sporesc într-un ritm inferior creșterii profiturilor, cererea bunurilor de consum nu ține pasul ritmului superior de creștere a ofertei.

7. **(d) În faza finală a boomului și începutul celui prelungit, randamentul utilizării F.P, în special al capitalului începe să scadă, (determinând reducerea treptată a productivității)**, economia intră într-o fază de declin, se contractă. Apare un surplus de produse greu vandabil ceea ce marchează trecerea la noua criză a ciclului economic următor).

8. **(a) Faza de recesiune** poate fi depășită prin **îmbunătățirea calității și eficienței utilizării F.P, prin investiții noi și de modernizare a ramurilor producătoare de bunuri de producție,** ceea ce va determina efecte pozitive, propagate în lanț dintr-o ramură în alta, inclusiv în ramurile producătoare de bunuri de consum.

9. **(d)** Firmele care au rezistat crizei și depresiunii și doresc să se relanseze, urmărind îmbunătățirea calității produselor și reducerea costurile, fac **investiții în scopul reînnoirii și modernizării capitalului fix**. Acestea vor determina treptat sporirea producției, a gradului de ocupare a forței de muncă, a veniturilor etc.

Scanned with OKEN Scanner

10. (b) Firmele care au depășit recesiunea, încep să ia măsuri de relansare economică. Pentru a reduce costurile și îmbunătății calitatea producției, fac **credite care sunt ieftine și avantajoase** (oferta de credite > cererea de credite) necesare investițiilor în tehnologii superioare.

11. (a) În faza de expansiune a ciclului anterior, pe fondul unui proces investițional intens, are loc mărirea producției/ofertei (dar nu în pas cu cererea) și a profiturilor. Treptat, se epuizează posibilitățile oferite de vechea tehnologie, cresc costurile și scad vânzările, apărând **un surplus de produse care nu are desfacere, marcându-se astfel declanșarea unei noi crize.**

12. (b) În perioada boomului economic prelungit, pentru a frâna sporirea producției, a cererii bunurilor de consum și a investițiilor, statul nu acordă subvenții pentru achiziționarea de tehnologii cu randamente superioare (oferta fiind mult superioară cererii).

13. (d) Pentru a frâna cererea de bunuri de consum și investițiile private, **se măresc taxele și impozitele**, nu se reduce fiscalitatea. Erodarea treptată a procesului de sporire a eficienței utilizării F.P, în principal a capitalului fix, determină **creșterea costurilor** și **reducerea productivității.**

14. (b) În perioada crizei economice se manifestă un exces al ofertei globale față de cererea globală. Pentru a stimula cerea agregată, statul, de la buget, poate să **suplimenteze cheltuielile** prin: *achiziții de stat de la diferite firme sau acordarea de subvenții unor firme aflate în dificultate, realizarea de investiții în activități social – culturale, sporirea cheltuielilor cu protecția socială* (*alocații, ajutoare etc.*).

15. (c) Criza economică de supraproducție, specifică economiei de piață, este faza esențială a oricărui ciclu economic, deci nu se urmărește lichidarea ei. **Politicile anticiclice urmăresc atenuarea, reducerea șocurilor ciclurilor economice** (a duratei recesiunii și a intensității cu care se manifestă efectelor negative ale crizelor economice).

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 6, 7, 8, 10, 13,14	**3, 4, 5, 9, 11, 12, 15.**

1. Analizând reprezentarea grafică a două sau mai multe cicluri economice, se observă **trendul crescător al economiei, evidențiat de indicatorul PIB real/loc** care are niveluri superioare într-un ciclu față de cele precedente.

2. Indicatorii care relevă evoluția ciclică a economiei sunt: **volumul PIB, cifra de afaceri, nivelul relativ al profitului, rata șomajului, rata inflației, volumul investițiilor** etc.

3. Alternanța într-o anumită succesiune și regularitate în timp a perioadelor de expansiune și contracție economică se manifestă la **nivel de firmă, ramură, economie națională sau chiar mondială.**

4. Criza economică se caracterizează, în principal, prin: **stocuri mari de produse nevândute, scăderea profiturilor, creșterea numărului falimentelor** etc. care pe plan social determină **sporirea șomajului.**

5. Și statul intervine prin politici anticiclice specifice cum ar fi: **politica monetară și de credit, politica cheltuielilor publice și politica fiscală, ultimele două formând politica bugetară a statului.**

6. **În faza finală a depresiunii economice,** restrângerea cererii, în condițiile unei oferte excedentare, impune **reducerea proporțiilor producției până la „punctul critic"** pentru a se apropia de nivelul scăzut al cererii.

7. **Reducerea ratei dobânzii active,** îi va determina pe agenții economici să **solicite mai multe credite, stimulându-se creșterea investițiilor productive și a cererii de bunuri economice, perfecționări și inovații tehnice** etc.

Scanned with OKEN Scanner

8. **În faza de început a boomului economic,** activitatea economică este în ascensiune, în cadrul căreia nu se manifestă dezechilibre acute pe diferite pieţe. Sporirea producţiei şi a afacerilor va determina o creştere moderată/ scăzută a preţurilor, **deci nu există o inflaţie ridicată.**

9. **Predominând fenomenele economico-sociale negative, în faza de recesiune, băncile sporesc rata dobânzii şi restricţiile în acordarea creditelor** deoarece afacerile agenţilor economici rămaşi pe piaţă sunt în declin şi nu au bonitate financiară în a-şi achita datoriile.

10. **În perioada boomului prelungit din ciclul anterior**, încep să se manifeste dezechilibre marcante între **fluxurile monetare excedentare** (creşterea veniturilor agenţilor economici în perioada de expansiune) şi **fluxurile reale deficitare** (pe fondul scăderii eficienţei activităţii productive), între **producţie şi consum** etc., iar PIB real scade, stocurile de mărfuri nevândute cresc, inflaţia şi şomajul încep să ia proporţii din ce în ce mai mari.

11. Investitorii existenţi pe piaţă urmăresc reluarea producţiei (după ce au epuizat stocurile de produse, în faza anterioară) determinând sporirea treptată a gradului de ocupare şi a veniturilor agenţilor economici, **cererea globală devansând oferta globală,** ceea ce determină **treptat sporirea preţurilor.**

12. Statul nu poate fi exclus de la atenuarea fluctuaţiilor ciclice şi reducerea efectelor negative ale recesiunii, ci din contră, el trebuie să se implice în limite legale. **Scopul politicilor orientate spre ofertă** urmăresc **influenţarea pozitivă a ofertei de B.E.** prin adoptarea unor măsuri legislative care să asigurare buna funcţionare a pieţei libere **(consolidarea concurenţei şi formarea liberă a preţurilor).**

13. J.M. Keynes aprecia că fenomenul **criză economică** înlocuieşte o fază ascendentă cu una descendentă **„adesea în mod subit şi violent”,** iar înlocuirea unei faze descendente cu una ascendentă **„nu este marcată, de regulă, printr-o cotitură bruscă”, ci una mai lentă.**

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

14. **Înviorarea economică** are loc prin **depășirea nivelului cel mai scăzut al economiei**. Creditele ieftine determină mărirea investițiilor în reînnoirea și modernizarea capitalului fix. Producția și gradul de ocupare în ramurile producătoare de bunuri de producție sporesc. Creșterea veniturilor celor care lucrează în aceste ramuri determină sporirea cererii de bunuri de consum și relansarea treptată și a ramurilor producătoare de bunuri necesare satisfacerii nevoilor populației, al cărei nivel de trai crește, treptat. Economia trace astfel într-o fază superioară a ciclului economic (avântul economic).

15. Statul, pentru a frâna cererea globală și a reduce inflația, **mărește taxele și impozitele** pe veniturile agenților economici, **în faza de boom prelungit.**

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 19

STATUL ÎN ECONOMIA DE PIAȚĂ

A. TESTE

1. Cea mai mare implicare a statului în economia de piață este la nivelul:

a. microeconomic;
b. macroeconomic;
c. dimensiunii liberei inițiative;
d. politicii externe.

2. Într-o țară cu economie de piață, valoarea bugetului de stat într-un an:

a. este echilibrată;
b. este excedentară;
c. este deficitară;
d. poate fi echilibrată, excedentară sau deficitară.

3. Identificați afirmația corectă privind caracteristicile programării economice:

a. frânează concurența și formarea liberă a prețurilor;
b. are caracter orientativ și informativ;
c. este principalul instrument al implicării statului în economie;
d. este obligatorie și orientativă.

4. Statul se implică direct în economie:

a. prin prestarea de servicii sociale marfare;
b. prin distribuirea veniturilor și a bogăției;
c. ca agent economic, proprietar de factori de producție;
d. când stabilește prețul de echilibru al produselor de bază.

Scanned with OKEN Scanner

5. Implicarea statului în viața economică a țărilor cu economii performante:

a. nu este necesară, piața reglând toate mecanismele economice;
b. este limitată;
c. este întotdeauna directă;
d. are numai caracter obiectiv.

6. Stabiliți afirmația corectă din enunțurile de mai jos:

a. deficitul bugetului de stat se poate acoperi și prin formarea datoriei publice;
b. excedentul bugetar are întotdeauna efecte pozitive;
c. bugetul general consolidat este o componentă a bugetelor locale de stat;
d. ponderea cea mai mare în veniturile bugetare o au impozitele, donațiile, sponsorizările.

7. Majorarea impozitelor ca sursă de venituri bugetare:

a. asigură acoperirea excedentului bugetar;
b. are și o funcție socială;
c. sporește eficiența cheltuielilor private;
d. se face prin cote unice de impunere fiscală.

8. Identificați caracteristicile implicării statului în economia de piață:

a. este nelimitată, este necesară, dar neeficientă;
b. nu este necesară, dar este complementară pieței;
c. se impune pentru că asigură dirijarea pieței;
d. este necesară pentru rezolvarea unor imperfecțiuni sau așa-ziselor „eșecuri ale pieței libere" de tipul bunurilor publice.

9. Organizarea fundamentată a implicării statului în economie se realizează:

a. doar prin elaborarea unor strategii economice;
b. prin elaborarea unor strategii și politici economice adecvate momentului de referință;
c. prin definirea obiectivelor și instrumentelor de politică economică;
d. printr-un sistem coerent de strategii, politici și instrumente economice.

Scanned with OKEN Scanner

10. Rolul economic al statului în țările dezvoltate este ineficient, atunci când:

a. asigură protecția socială a unor categorii ale populației;
b. creează condițiile legale de manifestare a relațiilor concurențiale;
c. stimulează libera inițiativă a agenților economici;
d. devine „mâna invizibilă" care direcționează acțiunile tuturor agenților economici.

11. Identificați afirmația *falsă*:

a. ca agent economic, statul nu satisface toate nevoile societății;
b. instituțiile statului nu asigură plata tuturor salariaților;
c. statul nu face emisiune de obligațiuni;
d. impozitele directe și indirecte sunt o sursă de finanțare a cheltuielilor bugetare.

12. Implicarea statului la nivel microeconomic se concretizează în:

a. furnizarea unor bunuri de folosință colectivă locală;
b. gestionarea activității firmelor indiferent de forma de proprietate;
c. impozitarea numai a veniturilor firmelor private;
d. asigurarea securității și apărării țării.

13. Sfera de acțiune a programelor de dezvoltare economică pe care le implică programarea economică este:

a. exclusiv națională;
b. numai locală;
c. doar locală și națională;
d. locală, zonală și națională.

14. Identificați afirmația corectă:

a. creditul și dobânda sunt instrumente/pârghii economice folosite de către stat;
b. programarea economică este incompatibilă cu proprietatea privată;
c. efectele excedentelor bugetare trebuie analizate în funcție de mărimea și nu de durata lor;
d. implicarea statului în economie nu are niciodată efecte negative.

Scanned with OKEN Scanner

15. Identificați afirmația *falsă* privind rolul statului în economia de piață:

a. ca agent economic, în raport cu funcția principală îndeplinită, statul nu face parte din „lumea consumatorilor";

b. planificarea centralizată a activității firmelor este un instrument economic utilizat de stat;

c. printre atribuțiile statului este și controlul activității Băncii Centrale și a bursei de valori;

d. uneori, deficitul bugetar poate contribui la înviorarea/ relansarea economiei.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Implicarea statului în economie are **caracter obiectiv, dar și subiectiv**.

2. Programarea economică urmărește și **combaterea efectelor negative ale inflației, șomajului, crizelor economice etc.**

3. Sfera cea mai mare de implicare a statului în economie **nu este realizată prin execuția bugetară**.

4. Peste un anumit nivel minim și pe termen lung, excedentul bugetar are efecte negative în economie.

5. Emisiunea monetară fără acoperire în B.E, în scopul acoperirii deficitului bugetar, are efecte pozitive.

6. Creșterea cheltuielilor statului poate influența atât cererea, cât și oferta agregată.

7. Între sporirea fiscalității și dimensiunile fenomenelor inflaționiste este o relație negativă.

8. Întotdeauna este de preferat un buget de stat echilibrat.

9. Intervenția statului se manifestă numai pe plan economic.

Scanned with OKEN Scanner

10. Fiscalitatea excesivă frânează consumul populației, cât și investițiile firmelor comerciale.

11. Întârzierea realizării unor obiective economico–sociale nu este expresia unui buget deficitar.

12. Indexarea salariilor în raport de rata inflației este o măsură cu efecte la nivel macroeconomic.

13. Responsabilitatea asigurării unui venit minim pentru șomeri revine în exclusivitate firmelor, nu și statului.

14. La nivel microeconomic, intervenția statului se referă la asigurarea condițiilor de funcționare eficientă a administrațiilor publice.

15. Ca modalitate de implicare în economie, uneori, statul poate media conflictele de muncă.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(b)** Statul la nivel microeconomic are competențe legale mai reduse față de nivelul economiei naționale. **El nu poate să le dicteze tuturor agenților economici ce decizii să ia, libertatea lor, bazată pe proprietatea privată, este apărată de legi juridice**.

2. **(d)** În raport de nivelul dezvoltării și eficienței activității economice, de obiectivele și strategiile urmărite, **bugetul de stat poate fi în oricare dintre cele trei ipostaze.**

3. **(b)** Programarea economică nu are caracter coercitiv, de obligativitate în realizarea obiectivelor agenților economici, ci **prin recomandările și mijloacele economice oferite**, se urmărește **informarea corectă** și **stimularea economică** a acestora în alocarea eficientă a R.E.

Scanned with OKEN Scanner

4. **(c) Ca proprietar de F.P.**, statul prin deciziile luate în calitate de **întreprinzător, producător, consumator, vânzător etc.**, poate influența direct activitatea economică.

5. **(b)** Implicarea statului în economiile performante este limitată datorită: **sferei de acțiune a competențelor definite legal, schimbării în timp a raportului de interese** dintre cei ce sunt pro și contra intervenției statului în economie și dominației proprietății private care asigură **libera inițiativă a agenților economici.**

6. **(a)** Acoperirea deficitului bugetar se poate realiza și prin **împrumuturi interne și externe** efectuate de către stat care formează **datoria publică a acestuia.**

7. **(b)** Majorarea impozitelor (prin cote progresive, regresive sau cote egale indiferent de mărimea venitului/averii) asigură, în raport de obiectivul urmărit, acoperirea deficitului bugetar, sporirea eficienței cheltuielilor statului, realizarea atribuțiilor legale ale statului, cum ar fi și **ajutorarea unor categorii sociale mai defavorizate** etc.

8. **(d)** Eșecurile pieței, de tipul bunurilor publice (apărare, securitate, servicii gratuite în diferite domenii etc.), reflectă **imposibilitatea realizării acestora în condiții de eficiență de către agenții economici privați** care au ca obiectiv principal, pe termen scurt, maximizarea profitului.

9. **(d)** Exercitarea rolului economic al stat nu se realizează la întâmplare, empiric, urmărindu-se numai obiective pe termen scurt, ci ea este organizată, coerentă, pe baza unor principii de eficiență economică reflectate în **strategiile/obiectivele** prioritare urmărite, în **politicile/ acțiunile** ce trebuie realizate prin folosirea unor **instrumente economice** adecvate pe termen mediu și lung.

10. **(d)** În țările dezvoltate/de piață/concurențiale/ale liberei inițiative etc. **„mâna invizibilă"** care influențează deciziile agenților economici este

Scanned with OKEN Scanner

reprezentată de **mecanismul prețurilor și al concurenței care se realizează la piață.**

11. **(c)** Pentru a-și sporii veniturile, statul poate face apel și la emisiune de obligațiuni pe piața financiară primară, **administrația statului fiind principalul emitent.**

12. **(a)** La nivel microeconomic, administrațiile locale pot lua măsuri privind **iluminatul local al unor străzi, înființarea de parcuri, asigurarea transportului în comun** etc.

13. **(d)** Dezvoltarea economică urmărită prin programarea economică vizează: domeniul local (**oraș; cartier, sector),** cel al economiei naționale (realizarea unei **economii performante** etc.) și cel al unei zone geografice (Moldova este mai slab dezvoltată față de alte zone ale țării).

14. **(a)** Statul apelează la **credite** obținute de pe **piața monetară internă**, dar și de la **instituțiile monetare internaționale** (pentru care plătește **dobânzi)** pentru a-și acoperi deficitele bugetului, acțiune care trebuie făcută rațional pentru a nu mării excesiv datoria publică și implicit povara suportată de agenții economici prin sporirea fiscalității pentru a restitui creditele.

15. **(b)** Economia de piață este o economie **descentralizată**, deciziile economice luându-se, în principal, la nivelul fiecărui agent economic individual, în raport cu interesele fiecăruia.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 2, 4, 6,7, 10, 11, 12, 15	**3, 5, 8, 9, 13, 14.**

1. Caracterul subiectiv derivă din **acțiunile diferite ale funcționarilor publici,** chiar dacă sunt raportate la **realități economice obiective.**

Scanned with OKEN Scanner

2. Măsurile cuprinse în programele economice pe care le implică programarea economică pot fi identificate la capitolele anterioare studiate.
3. Cea mai mare implicare a statului în economie este prin formarea și cheltuirea resurselor sale financiare, deci prin **bugetul de stat**.

4. Existența unor venituri mult superioare cheltuielilor bugetare pe o perioadă mai mare, reflectă **nefolosirea la un moment dat a resurselor financiare** în atingerea unor obiective economice majore, necesare realizării dezvoltării economice durabile.

5. Emisiunea monetară fără acoperire în B.E generează **efecte negative,** printre care și amplificarea inflației.

6. Of.A = PIB + Im, Ce.A = $\mathbf{C_G}$ + Cp + I_B + Ex. și PIB = $\mathbf{C_G}$ + Cp + I_B + Ex – Im.

7. Sporirea taxelor și impozitelor determină **reducerea masei monetare aflată în circulație**.

8. Echilibrul bugetului de stat **este dificil de realizat, de regulă, pe termen lung.** El este dovada unei bune gestionări a problemelor economice ale unei țări, **efectele sale fiind neutre** (nici nu stimulează nici nu frânează activitatea economică).

9. Intervenția statului se manifestă și **pe plan social, prin măsuri de protecție socială.**

10. Sporirea impozitelor și taxelor determină **diminuarea veniturilor** populației și firmelor comerciale, necesare realizării obiectivelor urmărite (maximizarea satisfacției și a profitului).

11. Dacă bugetul statului este excedentar, peste un nivel minim acceptat și pe termen lung, înseamnă că **statul face temporar economii**, renunțând la realizarea unor obiective importante în prezent și amânarea lor pentru o perioadă viitoare.

Scanned with OKEN Scanner

12. Pentru a nu pune în pericol puterea de cumpărare a populației și nivelul său de trai, instituțiile publice abilitate, **pot indexa (mări) veniturile salariaților** din economie.
13. Asigurarea ajutorului de șomaj conform legii **este responsabilitatea statului.**

14. Administrația publică include și **administrația centrală**, nu numai cea locală.

15. Statul poate mijloci rezolvarea neînțelegerilor/doleanțelor părților aflate în conflict de interese (sindicate și patronat) prin **recomandări și propuneri** privind îmbunătățirea condițiilor de muncă, de salarizare etc.

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 20

PIAȚA VALUTARĂ

- **SIMBOLURI UTILIZATE:**

Cs.V = curs valutar, **Cs.V.n** = curs valutar nominal, **Cs.V.r** = curs valutar real, $\mathbf{I_{PE}}$ = indicele prețurilor din afara țării, $\mathbf{I_{PI}}$ = indicele prețurilor din interiorul țării, **r.i** = rata inflației.

A. TESTE GRILĂ

1. Piața valutară se caracterizează prin:
a. poate fi națională și internațională;
b. realizarea operațiilor exclusiv on-line;
c. existența a două componente: interbancară și cea a caselor de schimb;
d. variantele corecte: a și c.

2. Pe piața valutară internațională, obiectul tranzacțiilor îl constituie:
a. numai monedele convertibile din zona euro;
b. atât monedele convertibile cât și cele neconvertibile;
c. valutele convertibile din conturi bancare și devizele exprimate în valută;
d. orice formă de plată internațională.

3. La tranzacțiile valutare pot participa:
a. toți agenții economici dintr-o țară;
b. numai persoanele juridice;
c. băncile;
d. doar firmele care exportă bunuri și servicii.

Scanned with OKEN Scanner

4. Stabilirea cursului valutar al leului se realizează pe baza unei operații denumită cotație:

a. directă, de tipul 1 leu = 4,5 € ;
b. directă, de tipul 1 € = 5 lei;
c. indirectă, de tipul 1 €= 5,5 lei;
d. indirectă, de tipul 1 leu = 5,5 € .

5. Identificați o caracteristică a pieței valutare:

a. este o piață financiară pe care prețul tranzacțiilor este același ca cel de pe celelalte piețe financiare;
b. operațiile valutare sunt preponderent la vedere;
c. este o piață indispensabilă tranzacțiilor de export, import etc;
d. numai băncile comerciale realizează operații valutare la vedere.

6. Nu au caracter speculativ:

a. operațiile valutare la termen;
b. operațiile valutare la vedere și la termen;
c. tranzacțiile valutare care se finalizează peste șase luni, dar la cursul din momentul încheierii contractului;
d. operațiile valutare la vedere;

7. Printre factorii care influențează cursul valutar se numără:

a. raportul dintre laturile pieței valutare;
b. creșterea generalizată și de durată a prețurilor bunurilor economice dintr-o țară;
c. raportul dintre paritatea puterii de cumpărare a monedelor convertibile care sunt supuse schimbului valutar;
d. variantele corecte: a, b, c.

8. Aprecierea monedei naționale în raport cu moneda euro are loc când:

a. $Cs.V_1$ este 1 € =4,8 lei și $Cs.V_0$ este 1 € = 5 lei;
b. indicele cursului valutar al leului, $I_{Cs.V} < 100\%$;
c. Indicele prețurilor în Uniunea Europeană (I_{PE}) este inferior celui din România (I_{PI});
d. în prezent, se plătesc mai mulți lei/1 € față de o perioadă anterioară.

Scanned with OKEN Scanner

9. Cele mai multe operații valutare dintr-o țară se realizează:

a. pe piața valutară interbancară;
b. cu numerar la casele de schimb;
c. la cursul de schimb oficial;
d. numai pe baza fluxurilor reale interne.

10. Cursul valutar al monedei naționale față de moneda euro este în relație negativă cu:

a. rata dobânzii pe piața monetară;
b. nivelul și evoluția ratei naționale a inflației;
c. creșterea exporturilor de B.E naționale;
d. evoluția puterii de cumpărare a monedei naționale.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Cursul oficial se calculează ca un curs mediu ponderat în raport de tranzacțiile zilnice ale băncilor comerciale.

2. Toate tipurile de operații valutare urmăresc , în principal, obținerea unui câștig.

3. Cursul valutar nominal este, în general, mai mare decât cel real.

4. Nu orice instrument de plată a unor datorii este se folosește în tranzacțiile valutare.

5. Piața valutară nu are nicio legătură cu piața monetară.

6. Operațiile la vedere au loc pe ambele piețe valutare, în raport cu statutul și scopul participanților la tranzacțiile valutare.

7. Față de alte piețe financiare, piața valutară are o localizare strict fizică.

8. Întotdeauna, cursul valutar de vânzare este egal cu cel de cumpărare în cazul în care numărul vânzătorilor este egal cu cel al cumpărătorilor.

Scanned with OKEN Scanner

9. Operațiile de pe piața valutară dintr-o țară nu sunt influențate de operațiile valutare internaționale.

10. Piața valutară este apreciată ca fiind „un barometru" al tranzacțiilor comerciale care au loc pe plan intern și internațional.

C. PROBLEME

1. Dacă $Cs.V_1$ = 1€/6 lei și $Cs.V_0$ = 1€/3 lei, atunci **raportul procentual dintre prețurile din Uniunea Europeană și din România [(I_{PE} /I_{PI}) x 100] este: a.** 200%, **b.** 50%, **c.** 150%, **d.** 250%.

2. $Cs.V_0$ = 1€/5 lei, iar indicele general al prețurilor în Uniunea Europeană este de 110% și rata inflației în România este de 5%. În aceste condiții, **cursul valutar în perioada curentă [$Cs.V_1$] este: a.** 1€/4,77 lei, **b.** 1€/4,4 lei, **c.** 1€/5,2 lei, **d.** 1€/11 lei.

3. Cursul valutar nominal = 1€/6 lei în condițiile în care indicele general al prețurilor pe plan național este de 120%, atunci **cursul valutar real ($Cs.V_r$) este: a.** 1€/5lei, **b.** 1€/0,5lei, **c.** 1 leu = 5€, **d.** 1 leu = 0,5€.

4. Dacă $Cs.V_0$ = 1€/5 lei și $I_{Cs.V}$ = 80%, atunci **variația în mărimi absolute a cursului valutar (ΔCs.V) este: a.** 8 lei/1€, **b.** 6,25 lei/1€, **c.** 1,25 lei/1€, **d.** -1,25 lei/1€.

5. Rata inflației în România este de 4%. Dacă în perioada curentă, cursul valutar este de 1€/5 lei față de1€/4lei cu un an înainte, **atunci indicele prețurilor în Uniunea Europeană (I_{PE}) este: a.** 80%, **b.** 125%, **c.** 16,8%, **d.** 83,2%.

• RĂSPUNSURI ARGUMENTATE

A. TESTE GRILĂ

1. **(d)** În raport de sfera de acțiune a operațiilor sale specifice, piața valutară îmbracă două forme: **națională** (circumscrisă zonei interne a unei țări) care include două componente (**interbancară** și cea a **caselor de schimb**) și **internațională** (ansamblul piețelor naționale în interdependența lor).

Scanned with OKEN Scanner

2. **(c)** Obiectul tranzacţiilor valutare îl constituie **monedele** diferitelor ţări/zone economice **convertibile** şi **instrumentele de plată şi de credit exprimate în valută şi utilizate pe plan internaţional.**

3. **(c) Băncile** pot fi într-o triplă ipostază: **ca exponenţi ai cererii şi ofertei valutare,** dar şi ca **intermediari valutari** care acţionează în contul deciziilor clienţilor lor, dar şi în nume propriu.

4. **(b) Cotaţia directă,** care se aplică în majoritatea ţărilor, inclusiv în România este de tipul: **1€ = 5 lei.**

5. **(c)** Realizarea încasărilor şi plăţilor care au loc pe toate formele pieţei mondiale nu poate avea loc fără utilizarea unor **fluxuri monetare valutare.**

6. **(d) Caracter speculativ au numai operaţiile valutare la termen,** participanţii la tranzacţii urmărind prioritar obţinerea unui câştig. datorită variaţiei cursului valutar la scadenţă faţă de cel iniţial, când se încheie contractul între parteneri (cumpărătorul de valută câştigă dacă mizează pe creştere cursului, iar vânzătorul pe scăderea lui).

7. **(d) Cs.V, fiind un preţ, este influenţat de raportul cerere -ofertă valutară, de inflaţie, dar şi de paritatea puterilor de cumpărare a monedelor convertibile supuse schimbului.**

8. **(a)** Plecând de la formula $Cs.V_1 = Cs.V_0 \times (I_{PE}/I_{PI}) \Rightarrow I_{Cs.V} = (I_{PE}/I_{PI}) \times 100$ sau $I_{Cs.V} = (Cs.V_1/Cs.V_0) \times 100 = (5lei/4,8\ lei) \times 100 =$ **104,16%** **(leul s-a valorizat faţă de euro cu 4, 16%).**

9. **(a) Pe piaţa valutară interbancară** au loc cele mai multe operaţii între bănci, cu sume mari de bani convertibili.

10. **(b)** Cu cât **rata inflaţiei este mai scăzută pe plan naţional** comparativ cu cea din zona euro, **puterea de cumpărare şi cursul valutar al monedei naţionale sunt mai ridicate.**

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 3, 4, 6, 10.	**2, 5, 7, 8, 9.**

1. Această modalitate de calcul a cursului oficial al leului în raport de euro este stabilită **de către Banca Națională a României** (BNR).

2. Caracter speculativ au doar **operațiile la termen.**

3. **Cursul valutar nominal fiind influențat de dinamica prețurilor interne dintr-o țară, față de cel real, este mai mare.** (conform relației matematice dintre ele: $Cs.Vr = Cs.Vn / I_{GP}$).

4. **Pe plan intern,** plata unor datorii se poate face **în monedă națională** sau în **natură** (troc/barter) și nu neapărat în valută.

5. Specialiștii apreciază că piața valutară este **o componentă a pieței monetare**, ambele asigurând finanțarea activității agenților economici, sub diferite forme.

6. Operațiile la vedere au loc și pe **piața valutară interbancară, dar și pe piața valutară a caselor de schimb.**

7. Pe piața valutară au loc și operații **prin telegraf, on-line** etc., nu numai prin întâlnirea directă/fizică a participanților între care se încheie un contract de vânzare – cumpărare.

8. Dacă ar fi egale cele două forme ale cursului valutar (de vânzare și de cumpărare), **ar dispărea scopul principal al tranzacțiilor la termen, câștigul.**

9. **Piața valutară internațională** se prezintă ca un sistem complex de piețe valutare naționale strâns interdependente, influențate de **creșterea**

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

tranzacțiilor comerciale de pe piața mondială și de modernizarea tehnologiilor de comunicare între agenții economici din diferite țări.

10. Intensitatea și amploarea tranzacțiilor valutare pe plan intern sau internațional, aflate sub influența **unei multitudini de factori economici, sociali, politici** etc., sunt reflectate rapid în cadrul componentelor pieței valutare.

C. PROBLEME REZOLVATE

1. **(b)** $I_{Cs.V}$ = (Cs.V_1 : Cs.V_0) x 100 = (1€/6 lei : 1€/3 lei) x 100 = (3/6) x 100 = **50%** = (I_{PE}/I_{PI}) x 100.

2. **(a)** I_{PE} = 110% și r.i (România) = 5% → **I_{PI} = 105%** ⇒ **Cs.V_1** = **Cs.V_0** x (I_{PE} : I_{PI}) = (1€/5 lei) x (110/105) ≈ **1€/4,77 lei.**

3. **(a)** Cs.V.r = Cs.V.n/I_{GP}; 1€ = 6 lei/1,2 ⇒ **Cs.V.r = 1€/5 lei.**

4. **(c)** Cs.V_0 = 1€/5 lei; $I_{Cs.V}$ = 80% = (Cs.V_1/Cs.V_0) x 100 ⇒ **Cs.V_1 = 1€/6,25 lei. ⇒ ΔCs.V = 1,25 lei/1€.**

5. **(d)** r.i (România) = 4% → **I_{PI} = 104%**, Cs.V_1 = 1€/5 lei și Cs.V_1 = 1€/4 lei ⇒ **$I_{Cs.V}$** = (4/5) x 100 = **80%** = (I_{PE} : 104%) x 100 ⇒ **I_{PE} = 83,2%.**

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL 21

GLOBALIZAREA ȘI INTEGRAREA ECONOMICĂ

A. TESTE GRILĂ

1. Uniunea Europeană:

a. este formată din 26 de țări partenere;
b. a fost înființată în 1957;
c. se fundamentează doar la nivel economic și geografic;
d. nu permite extinderea la nivel politic și social.

2. Comunitatea Economică Europeană este un exemplu de:

a. piață comună;
b. uniune economică;
c. uniune vamală;
d. zonă de comerț liber.

3. Scopul globalizării îl reprezintă la nivel economic:

a. profitul și dezvoltarea firmelor;
b. menținerea firmelor în activitate și reducerea costurilor;
c. creșterea duratei de viață a produselor;
d. accentuarea investițiilor în promovare.

4. Instituțiile ce permit funcționarea Uniunii Europene sunt reprezentate de:

a. Comisia Europeană, Consiliul European, Înalta Curte de Casație;
b. Parlamentul European, Înalta Curte de Justiție, Consiliul European;
c. Consiliul de Miniștri, Consiliul European, Parlamentul European;
d. Consiliul European, Comisia Europeană, Parlamentul European.

5. Anul intrării României în Uniunea Europeană este:

a. 2007;
b. 2008;
c. 2006;
d. 2010.

6. Despre globalizare *nu* se poate afirma că:
a. dezvoltă mobilitatea geografică a firmelor;
b. este pe deplin încheiată;
c. permite creşterea aportului de investiţii externe;
d. duce la apariţia firmelor industriale cu activitate la nivel mondial.

7. În cadrul Uniunii Europene instituţia executivă este reprezentată de:
a. Consiliul European de Miniştri;
b. Parlamentul European;
c. Consiliul European;
d. Comisia Europeană.

8. În funcţie de modul de participare şi de intensitatea participării ţărilor, se disting două tendinţe fundamentale în procesul internaţionalizării:
a. integrare sectorială şi globală;
b. integrare interstatală şi internaţională;
c. integrare economică şi globalizare;
d. uniune economică şi politică.

9. Constituirea Uniunii economice implică:
a. o zonă de comerţ liber ce a adoptat un tarif comun faţă de terţi;
b. o piaţă comună ce susţine armonizarea politicilor economice naţionale;
c. o uniune vamală ce permite libera circulaţie a mărfurilor;
d. o uniune vamală care permite uniformizarea politicilor economice.

10. Printre factorii ce favorizează globalizarea se numără:
a. creşterea costurilor transportului şi telecomunicaţiilor;
b. constituirea unor instituţii transnaţionale;
c. reducerea ariei de cuprindere a transferurilor de capital;
d. liberalizarea circulaţiei produselor şi serviciilor între ţări.

11. Care dintre următoarele afirmaţii este adevărată:
a. Asociaţia Europeană a Liberului schimb reprezintă o Uniune vamală;
b. Uniunea Europeană are caracter interstatal şi închis;
c. Consiliul European de Miniştrii este principala instituţie cu putere decizională;
d. Globalizarea aduce doar beneficii statelor implicate.

Scanned with OKEN Scanner

12. Tratatul constituirii Uniunii Europene a fost semnat la:
a. Paris; **b.** Berlin; **c.** Roma; **d.** Amsterdam.

13. În funcționarea Uniunii Europene, Consiliul European joacă rolul:
a. de a stabili obiective politice importante;
b. de a respecta legislația comunitară;
c. de a urmări aplicarea politicilor europene;
d. de a adopta decizii cu majoritate de voturi.

14. Cu privire la integrarea interstatală se poate afirma că:
a. promovează exercitarea independentă a tuturor atribuțiilor statelor implicate;
b. este o formă avansată de integrare, având caracter supranațional;
c. are caracter temporar și supranațional;
d. este o formă incipientă de funcționare a integrării.

15. Între membrii fondatori ai Uniunii Europene se numără:
a. Belgia, Franța, Italia, Luxemburg, Țările de Jos și Spania;
b. Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg, Țările de Jos și Danemarca;
c. Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Elveția;
d. Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Olanda.

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

1. Parlamentul European este format din membrii aleși prin vot direct de către cetățenii statelor Uniunii Europene.

2. Asociația Europeană a Liberului schimb reprezintă o uniune vamală.

3. Globalizarea se va încheia formal atunci când bunurile și factorii de producție vor circula în totalitate liber.

4. Identitatea europeană se poate obține și prin păstrarea autonomiei decizionale privind domeniile suveranității comune.

5. Impactul dezvoltării firmelor naționale și transnaționale poate fi atât de natură pozitivă, cât și negativă.

Scanned with OKEN Scanner

6. Comisia Europeană stabileşte obiectivele politice fundamentale.

7. Integrarea economică implică un spaţiu economic comun mai eficient doar în ansamblul său.

8. Integrarea politică şi socială completează integrarea economică deplină.

9. Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului este o formă de piaţă comună.

10. Uniunea Europeană nu poate fi percepută drept o organizaţie interstatală autonomă.

11. Integrarea în Uniunea Europeană implică şi aplicarea de către statele candidate a sistemului normelor comunitare.

12. Ca urmare a creşterii numărului ţărilor ce participă la integrare, devine necesară crearea unor structuri organizatorice şi juridice permanente.

13. Tendinţele de integrare economică şi globalizare se manifestă concomitent şi uniform.

14. Uniunea economică totală are loc sub conducerea unor autorităţi supranaţionale.

15. În Consiliul European ţările membre sunt reprezentate doar de către şefi de stat.

• RĂSPUNSURI

A. TESTE GRILĂ

1 = b, 2 = c, 3 = a, 4 = d, 5 = a, 6 = b, 7 = d, 8 = c, 9 = b, 10 = d, 11 = c, 12 = c, 13 = a, 14 = b, 15 = d.

Scanned with OKEN Scanner

B. ENUNȚURI ADEVĂRATE ȘI FALSE

ENUNȚURI ADEVĂRATE	ENUNȚURI FALSE
1, 3, 5, 8, 9, 11, 12, 14	**2, 4, 6, 7, 10, 13, 15**

Scanned with OKEN Scanner

TEST RECAPITULATIV NR. 1

1. **Despre piața de monopol se poate aprecia că:**
a. asigură cea mai mare eficiență în utilizarea resurselor;
b. obiectul concurenței este inexistent;
c. este o altă denumire a pieței monopolistice;
d. se aseamănă cu concurența perfectă prin omogenitatea produsului și atomicitatea ofertei.

2. **Identificați afirmația *eronată*:**
a. principiului raționalității și eficienței economice constă în maximizarea producției cu minim de resurse;
b. risipa de resurse se reduce dacă se manifestă concurența în alocarea și utilizarea resurselor;
c. banii numerar au ponderea cea mai mare în circulație;
d. de regulă, rata medie spre consum este superioară înclinației medii spre economisire.

3. **După natura lor, fluxurile care au loc între agenții economici dintr-o țară sunt:**
a. reale și monetare;
b. reale și nominale;
c. corporale și reale;
d. reale și fictive

4. **Menajele sunt:**
a. primare, derivate și secundare;
b. individuale și colective;
c. de tipul ONG-urilor;
d. de bază, fundamentale și elevate, complexe.

5. **În cazul unui bun foarte important și dorit de către o persoană la un moment dat, costul oportun:**
a. este nul pentru că nu-l interesează bunurile la care renunță;
b. are valori scăzute pentru că persoana și-l dorește foarte mult;

Scanned with OKEN Scanner

c. are valori fluctuante datorită legii creșterii costurilor relative;
d. are valori mari, persoana fiind dispusă, în schimbul bunului dorit, să renunțe la multe alte bunuri.

6. Despre două bunuri complementare (șireturile și pantofii adidași) se poate spune că:
a. împreună satisfac nevoi diferite;
b. separat, pot satisface nevoi diferite;
c. satisfac aceleași nevoi, separat și simultan;
d. nu se numesc „bunuri pereche".

7. Reprezentarea grafică a utilității totale (U.T) și a celei marginale (U.mg) *după pragul de saturație* scoate în evidență următoarea afirmație corectă:
a. ambele cresc cu o rație descrescătoare;
b. ambele scad;
c. UT scade și U.mg = 0;
d. UT crește și Umg este descrescătoare, cu valori pozitive și negative.

8. Pământul ca FP *nu* este:
a. limitat ca suprafață;
b. nedegradabil prin utilizare;
c. cea mai importantă componentă a naturii ca F.P.;
d. substituibil cu alt F.P.

9. Productivitatea marginală a pământului în raport cu productivitatea medie a pământului poate fi:
a. întotdeauna mai mică;
b. mai mică, mai mare și egală;
c. întotdeauna mai mare;
d. nu se pot influența și nici compara matematic.

10. Relația dintre utilitatea BE destinate vânzării de către o firmă și profitul încasat, există o relație:
a. greu de comensurat;
b. bidirecțională;
c. ca de la cauză la efect;
d. de concurență.

Scanned with OKEN Scanner

11. Profitul brut poate include:

a. profitul net şi profitul normal;
b. încasările şi profitul unitar;
c. profit legitim şi venitul cuvenit;
d. profitul net şi impozitul pe profitul net.

12. În principiu, cele mai riscante achiziţii de titluri de valoare sunt cele în:

a. obligaţiunile emise de stat;
b. acţiunile nominative care implică timp pentru schimbarea numelui deţinătorului;
c. acţiunile, în general;
d. acţiuni, cât şi în obligaţiuni, indiferent de tip şi emitent.

13. Raportul dintre PIB nominal şi PIB real este reprezentat de:

a. indicele general al preţurilor (deflator PIB);
b. indicele preţurilor bunurilor de consum (al „costului vieţii");
c. rata inflaţiei;
d. rata creşterii economice.

14. Identificaţi afirmaţia *falsă*:

a. în calculul PIB nu se face abstracţie de apartenenţa naţional – statală a agenţilor economici;
b. în calculul PNB se face abstracţie de teritoriul pe care îşi desfăşoară activitatea agenţii economici;
c. indicatorii neţi sunt mai mici decât cei bruţi;
d. multiplicatorul investiţiilor reflectă creşterea venitului în viitor cu o mărime de K ori decât sporul investiţiilor.

15. Venitul încasat de agentul economic care este posesor de disponibilităţi băneşti pe care le păstrează şi fructifică ca intermediar între celelalte unităţi economice, este:

a. renta;
b. salariul;
c. dobânda;
d. oricare dintre veniturile fundamentale ale economiei de piaţă.

Scanned with OKEN Scanner

16. Precizați formula corectă de calcul în cazul indicatorilor următori:

a. r.i = IGP + 100%;

b. SN = SR/Pc;

c. Cs.O = dividend/d';

d. d'n - d'r = r.i.

17. Identificați afirmația *falsă*:

a. starea de presiune și de absorbție sunt dezechilibre similare pe piața B.E.;

b. unii specialiști spun că mărimea indemnizației de șomaj poate fi uneori cauză a șomajului;

c. în perioada de expansiune a ciclului economic, o parte însemnată a cerințelor populației sunt satisfăcute;

d. emisiunea monetară fără acoperire în B.E amplifică fenomenul inflaționist.

18. Afirmația corectă privind cererea de muncă și nevoia de muncă este următoarea:

a. numeric sunt egale;

b. cererea de muncă este superioară nevoii de muncă,

c. uneori cererea de muncă poate fi mai mare, alteori poate fi mai mică decât nevoia de muncă;

d. nevoia de muncă este superioară cererii de muncă pentru că intervine elementul de diferențiere (salarizarea muncii).

19. Pe termen scurt, până la punctul în care curba costului marginal o intersectează pe cea a costului mediu variabil, afirmația *eronată* este:

a. costul mediu total scade;

b. productivitatea marginală crește mai rapid decât productivitatea medie;

c. costurile medii fixe scad;

d. productivitatea medie sporește mai rapid decât productivitatea marginală.

Scanned with OKEN Scanner

20. Pe piața restaurantelor acționează concurența:
a. monopolistică;
b. perfectă;
c. imperfectă;
d. de monopol.

21. Formula de calcul a utilității adiționale este:
a. ∑UT;
b. ΔUT/Q;
c. ΔQ/ΔUT;
d. ΔUT/ΔQ. (unde UT = utilitatea totală, Q = cantitatea consumată dintr-un bun).

22. Identificați enunțul *fals*:
a. prețul unei mărfi este influențat de consumul F.P, de utilitatea și de raritatea mărfii;
b. prețul de echilibru se formează liber pe piață fără intervenția guvernului și a firmelor puternice economic;
c. la nivelul prețului de echilibru, volumul fizic și valoric al tranzacțiilor este maxim;
d. prețul de echilibru este expresia compatibilității deciziilor și intereselor cumpărătorilor și vânzătorilor.

23. Inițial, productivitatea medie a muncii a fost de 8 piese/lucrător și a crescut cu 20%, deși volumul producției s-a redus cu un sfert, de la nivelul de 400 piese când lucrau 40 de muncitori. **În aceste condiții, numărul de lucrători a scăzut:**
a. la 20 de muncitori;
b. cu 37,5%;
c. cu 25 de muncitori;
d. cu 62,5%.

24. Cererea (Ce) este dependentă față de preț (P) conform relației: Ce = 120 – 4P. Dacă prețul scade de la 12 la 8 u.m., atunci **coeficientul de elasticitate a cererii în raport de preț și tipul de elasticitate reprezintă:**
a. 2/3; inelastică;
b. 3/2; elastică;
c. 1; unitară;
d. 2/3; elastică.

Scanned with OKEN Scanner

25. Dacă coeficientul de elasticitate a ofertei față de preț este 2, în condițiile în care prețul crește de 1,25 ori, iar oferta devine 240 bucăți., atunci **oferta a sporit cu:**

a. 160 bucăți;
b. 100 bucăți;
c. 80 bucăți;
d. 120 bucăți..

26. În T_1, costul mediu total este cu 20% mai mic decât costul marginal. Costurile variabile reprezentau 20% din CT_0 și 30% din CT_1, iar costurile fixe reprezintă 2,8 mil. u.m. Dacă producția în perioada curentă este de 200 bucăți, atunci **costul marginal și producția inițială au fost:**

a. 25.000 u.m./bucăți și 220 bucăți.;
b. 0,25 mil. u.m. și 180 bucăți;
c. 0,025 mil. u.m. și 220 bucăți;
d. 0,025 mil. u.m. și 180 bucăți.

27. O persoană cu un venit disponibil, V_D = 250 u.m., dorește să cumpere două bunuri A și B. Dacă prețul bunului A, P_A = 10 u.m., cantitatea din bunul B care-i conferă maximizarea satisfacției este Q_B = 15bucăți, iar U.mg.A = 5UmgB, atunci **prețul lui B și cantitatea din bunul A la care consumatorul este în echilibru sunt:**

a. 10 u.m.; 22 bucăți;
b. 2 u.m.; 20 bucăți;
c. 2 u.m.; 22 bucăți;
d. 2 u.m., 15 bucăți.

28. Pentru a produce 200 bucăți. dintr-un bun, o firmă utilizează un capital tehnic de 500 mil. u.m. din care 40% reprezintă capital circulant, iar durata normată de funcționare a capitalului fix este de 5 ani. În condițiile în care plătește salariații cu 40 mil. u.m., atunci **rata amortizării și costul mediu total reprezintă:**

a. 25%; 1,5 mil. u.m./ bucăți;
b. 20%; 1,5 mil. u.m./ bucăți;
c. 20%; 300 mil. u.m./ bucăți;
d. 12,5%; 1,5 mil. u.m./ bucăți.

Scanned with OKEN Scanner

29. Funcția costului total este de tipul: $CT = 45Q^3 + 20Q^2 + 15Q + 60$. Dacă $Q = 3$, atunci **CT, CMF și CMV sunt:**

a. 1440; 460; 20; **b.** 480; 460; 20;
c. 1400; 20; 460; **d.** 1.500; 20; 480.

30. Populația activă disponibilă într-o țară nu se modifică de la nivelul de 16 mil. persoane. Dacă numărul de șomeri a scăzut de la 2 mil. persoane la 1,5 mil. persoane, atunci **rata șomajului devine:**

a. 12,5%; **b.** 0,93%;
c. 9,375%; **d.** 1,25%.

31. Consumul în T_1 este de 480 u.m., înregistrând o creștere cu 20% față deT_0. Rata medie a economiilor în T_0 a fost de 20% și a crescut cu 5 puncte procentuale în T_1. **Multiplicatorul investițiilor în perioada curentă și sporul absolut al economiilor reprezintă:**

a. 3/7; 160; **b.** 4; 640;
c. 4; 60; **d.** 7/3; 60.

32. Într-o economie, cererea globală este de 800 mld. u.m., din care consumul guvernamental reprezintă 40%. Investițiile brute sunt de 50 mld. u.m., valoarea importului este dublă comparativ cu investițiile, exportul net este de 130 mld. u.m., iar consumul privat este 62,5% din cel guvernamental. **Valoarea PIB (exprimată în mld. u.m.) este:**

a. 700; **b.** 800;
c. 600; **d.** 500.

33. Un credit de 40 mil. lei, contractat pe 4 ani, cu o rată a dobânzii de 10%,este rambursabil în tranșe anuale egale, în regim de dobândă simplă. **Suma totală plătită în ultimii doi ani este:**

a. 23 mil. lei; **b.** 27 mil. lei;
c. 10 mil. lei; **d.** 50 mil. lei.

34. O persoană plătește o dobândă totală, pentru un credit de 24 mil. u.m. pe 8 luni, de 6 mil u.m., în condițiile unui indice general al prețurilor de 115,5%. **În aceste condiții rata dobânzii reale este:**

a. 37,5%; **b.** 22%; **c.** 50%; **d.** 53%.

Scanned with OKEN Scanner

35. Din depunerile bancare de 500 mil. u.m., banca acordă credite pe 6 luni, percepând o dobândă de 18%,mai mare cu 12,5% decât rata dobânzii la depozite. Dacă cheltuielile bancare sunt 1/4 din profitul bancar, atunci **banca încasează un profit de:**

a. 1 mil. u.m.; **b.** 5 mil. u.m.;
c. 4 mil. u.m.; **d.** 3 mil. u.m.

36. Cursul unei obligațiuni scade cu 20%, ajungând la 40.000 u.m. și aduce deținătorului ei un cupon de 2.500 u.m. **Rata inițială a dobânzii era:**

a. 6,26%; **b.** 5%; **c.** 7,81%; **d.** 50%.

37. Dacă rata profitului la cifra de afaceri este 20%, atunci **rata rentabilității este:**

a. 20%; **b.** 30%; **c.** 40%; **d.** 25%.

38. Capitalul unei societăți pe acțiuni este împărțit în 500 acțiuni, cu un curs de 50 u.m. fiecare. Dividendele sunt 40% din profitul total, fiecare acțiune aducând un venit de 400 u.m. Dacă rata profitului în raport cu costurile este 25%, atunci **cifra de afaceri (exprimată în mil. u.m.) este:**

a. 2,5; **b.** 2; **c.** 0,2; **d.** 0,025.

39. Salariul lunar al unei persoane este 2.400 lei, iar indicele prețurilor bunurilor de consum este 110%. Dacă salariul se indexează cu 40% din rata inflației, atunci **salariul indexat este:**

a. 2.496 lei; **b.** 2.500 lei;
c. 2.640 lei; **d.** 2.440 lei.

40. Salariul nominal sporește cu 10% din creșterea procentuală a productivității muncii, în condițiile în care producția sporește de 2 ori, iar numărul de salariați de 1,6 ori. Știind că în economie rata inflației este de 6,5%, **indicele salariului real este**:

a. 102,5%; **b.** 96,24%;
c. 24,94%; **d.** 125%.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
b	**c**	**a**	**b**	**d**	**b**	**b**	**d**	**b**	**c**
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
d	**c**	**a**	**a**	**c**	**d**	**a**	**d**	**d**	**a**
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
d	**c**	**b**	**a**	**c**	**d**	**c**	**b**	**d**	**c**
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
d	**a**	**a**	**b**	**c**	**b**	**d**	**a**	**a**	**b**

Scanned with OKEN Scanner

TEST RECAPITULATIV NR. 2

1. **Ca formă de piață reală, bursa de valori se apropie de piața cu concurență perfectă prin:**

a. atomicitatea tranzacțiilor;
b. libera inițiativă a participanților la operațiunile de vânzare- cumpărare a titlurilor financiare;
c. modul de formare a cursului și de informare a celor care doresc să investească în titluri de valoare;
d. numărul mare de tranzacții.

2. **Dacă înclinația marginală spre consum este 0,4, multiplicatorul investițiilor are valoarea de:**

a. 2,5, **b.** 1,66; **c.** 2; **d.** 0,2.

3. **Identificați enunțul *fals*:**

a. cumpărătorul de titluri de valoare are calitatea de creditor al emitentului;
b. costul de oportunitate are o tendință de creștere;
c. produsul intern brut cuprinde și consumul de capital fix;
d. între prețul bunului complementar și cererea dintr-un bun există o relație pozitivă.

4. **În a doua treaptă sau fază a pieței muncii:**

a. se întâlnesc cererea și oferta de muncă în termeni reali;
b. este vizibilă tendința de stabilire a salariului la un nivel ridicat sau scăzut;
c. se stabilesc condițiile de generale de funcționare;
d. întâlnirea cererii cu oferta de muncă are loc pe segmente mari de activitate.

5. **Referindu-ne la piață, *nu* putem afirma că:**

a. este un instrument de comunicare între producție și consum;
b. este locul de formare liberă a prețului;
c. este un spațiu în care prețul este întotdeauna impus de unii agenți economici;
d. agenții economici ce se întâlnesc aici doresc să își atingă rațional obiectivele.

Scanned with OKEN Scanner

6. Între durata unei rotații a capitalului și mărimea profitului există o relație:

a. directă;
b. pozitivă;
c. inversă;
d. de același sens.

7. Printre cauzele inflației se numără:

a. reducerea creditului;
b. o creștere mai mare a salariilor față de sporirea eficienței muncii;
c. creșterea producției de bunuri economice;
d. o cerere de bunuri și servicii satisfăcută.

8. Dacă prețul unui bun normal sporește cu 5%, se poate considera că cererea pentru acesta este:

a. elastică dacă cantitatea cerută se modifică în același sens cu prețul, dar cu un procent mai mare;
b. inelastică dacă cantitatea cerută scade cu 10%;
c. elastică dacă cantitatea cerută crește cu 10%;
d. inelastică dacă cererea se modifică în sens opus prețului, cu un procent mai mic.

9. Pentru fabricarea unui scaun, lemnul folosit reprezintă:

a. bun intermediar;
b. bun liber;
c. bun final;
d. bun primar.

10. Dinamica costului unitar se măsoară prin:

a. comparația cu costul variabil mediu;
b. raportarea la costului fix mediu;
c. indicele costului total mediu;
d. evoluția costului marginal.

11. Șomajul tehnologic este datorat:

a. crizelor, conjuncturilor ciclice nefavorabile;
b. modificărilor ce apar la nivelul structurii economiei pe diferite categorii de activități;

Scanned with OKEN Scanner

c. schimbărilor de abordare a nevoilor consumatorilor;
d. schimbărilor tehnologiilor și tehnicii folosite ce determină reorganizarea firmelor.

12. Identificați afirmația corectă:
a. prețurile pieței nu cuprind impozitele directe și indirecte;
b. exportul net este o diferență între import și export;
c. soldul relațiilor cu străinătatea se poate calcula ca diferență între valoarea producției finale a agenților economici naționali din afara țării și a celor străini din țară;
d. PNN exprimat în prețurile pieței se mai numește și venit național.

13. Viteza de rotație a banilor se reduce atunci când:
a. prețurile și cantitatea bunurilor tranzacționate scad cu același procent ca și masa monetară;
b. valoarea bunurilor tranzacționate crește mai puțin decât masa monetară;
c. masa monetară sporește mai încet decât valoarea bunurilor tranzacționate;
d. volumul valoric al tranzacțiilor crește în același ritm cu masa monetară.

14. Identificați afirmația *falsă*:
a. investiția netă se face cu scopul de a majora volumul de capital fix și stocurile de capital circulant;
b. PGB cuprinde și consumul intermediar;
c. PIB în termeni nominali se exprimă în prețuri constante, existente în perioada inițială;
d. descreșterea economică poate fi indicată de reducerea PIB real pe locuitor.

15. Un investitor pe piața de capital cumpără 50 de acțiuni la termen de 3 luni, la 20 u.m./titlu. La data scadentă cursul acțiunilor devine 25 u.m./titlu. Se poate aprecia că **investitorul:**
a. câștigă 250 u.m. per total tranzacție;
b. pierde 5 u.m./titlu;
c. câștigă 25 u.m./titlu;
d. câștigă 25 u.m. pentru fiecare 10 acțiuni cumpărate.

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

16. Rata profitului calculată la costul total este în raport cu rata profitului calculată la cifra de afaceri:

a. mai mare;
b. egală;
c. mai mică;
d. nu se poate stabili un raport de mărime între cele două rate.

17. Obligațiunea diferă de acțiune prin faptul că:

a. se poate tranzacționa doar pe piața financiară primară;
b. mărimea cursului ei se poate modifica în funcție de evoluția ratei dobânzii pe piața monetară;
c. aduce un venit fix, numit cupon;
d. este implicată în tranzacții doar pe piața secundară a titlurilor de valoare.

18. În perioada de boom prelungit se recomandă:

a. reducerea ratei dobânzii la credite și reducerea fiscalității;
b. diminuarea ratei dobânzii active și creșterea taxelor și a impozitelor;
c. admiterea unui deficit bugetar și creșterea volumului de credite acordate;
d. un control riguros al masei monetare și creșterea fiscalității.

19. Pe termen scurt, cantitatea de bunuri fabricată și comercializată de un producător nu se modifică. Profitul acestuia se va reduce dacă:

a. costurile cresc mai puțin decât încasările;
b. costurile cresc mai mult decât veniturile;
c. încasările cresc, iar costurile rămân aceleași;
d. prețul bunurilor comercializate crește, iar costurile nu se modifică.

20. Dacă un brutar coace o pâine pe care o servește la masa personală, aceasta reprezintă:

a. un bun liber;
b. un bun intermediar;
c. un bun economic;
d. un serviciu personal.

Scanned with OKEN Scanner

21. Consumând succesiv 6 unităţi dintr-un bun, un consumator simte următoarele satisfacţii marginale: 15, 12, 8, 3, 0, -6. **Utilitatea totală la pragul de saturaţie este (în unităţi de utilitate) de:**

a. 30; **b.** 27; **c.** 32; **d.** 38.

22. Costul total de producţie reprezintă 70% din veniturile încasate, care sporesc ulterior cu 29%, în vreme ce profitul creşte de 1,5 ori. În aceste condiţii, **costul total:**

a. creşte cu 50%;
b. creşte cu 20%;
c. rămâne constant;
d. se reduce cu 20%.

23. Dacă populaţia activă disponibilă este de 40 mil. persoane, iar rata şomajului este de 20%, atunci **numărul de şomeri este de:**

a. 20 mil. persoane;
b. 25 mil. persoane;
c. 8 mil. persoane;
d. 10 mil. persoane.

24. La nivelul unei economii, venitul naţional sporeşte cu 60%, ajungând la valoarea de 200 mil. u.m. Ştiind că rata medie a consumului sporeşte de la 0,4 la 0,6, **mărimea economiilor:**

a. creşte cu 5 mil. u.m.; **b.** creşte cu 10%.;
c. scade cu 5 mil. u.m.; **d.** scade cu 15%.

25. Funcţia utilităţii marginale pentru bunul X este dată de ecuaţia: Umg.x = 9 – 2Qx. Mărimea **utilităţii totale (în unităţi de utilitate) pentru 3 unităţi consumate din acest bun este de:**

a. 9; **b.** 7; **c.** 12; **d.** 15.

26. Pentru un împrumut de 30 mil. u.m., acordat pe o perioadă de 3 ani se percepe o rată a dobânzii de 12%. Dacă dobânda se plăteşte la sfârşitul fiecărui an, iar creditul se restituie integral la finalul perioadei, **mărimea sumei finale achitate de către debitor este de:**

a. 37,2 mil. u.m.; **b.** 40,8 mil. u.m.; **c.** 7,2 mil. u.m.; **d.** 10,8 mil. u.m.

Scanned with OKEN Scanner

27. La nivelul unei economii, masa monetară este de 60 mil. u.m., cu 20% mai mult decât în anul precedent, iar viteza de rotație a monedei s-a diminuat cu 40%, ajungând la 15 rotații/u.m. **Valoarea bunurilor tranzacționate a fost în momentul inițial de:**

a. 1.250 mil. u.m.; **b.** 1.500 mil. u.m.; **c.** 2.000 mil. u.m.; **d.** 1.800 mil. u.m.

28. Cererea pentru un bun (Ce.) este dată de relația Ce. = 50 - P, iar oferta bunului (Of.) este de tipul: Of. = 20 + P, unde P este prețul. Dacă pe piață se înregistrează exces de cerere de 10, atunci **prețul este:**

a. 20 u.m.; **b.** 15 u.m.; **c.** 10 u.m.; **d.** 25 u.m.

29. Un producător urmărește realizarea unui profit în valoare de 4.000 u.m., obținut în urma unui cost fix de 3.000 u.m. și a unui cost variabil mediu de 25 u.m./bucată. Dacă vinde fiecare bun la prețul de 75 u.m./ bucată, atunci **volumul producției pe care trebuie să-l fabrice este de:**

a. 150 bucăți; **b.** 140 bucăți; **c.** 200 bucăți; **d.** 100 bucăți.

30. Valoarea tuturor bunurilor produse în economie la un moment dat este de 150 mil. u.m., din care 20% reprezintă consum intermediar. În condițiile în care consumul de capital fix reprezintă 5% din produsul global brut, **mărimea produsului intern net este de:**

a. 100 mil. u.m.;
b. 7,5 mil. u.m.;
c. 30 mil. u.m.;
d. 112,5 mil. u.m.

31. În T_0, economiile reprezintă 20% din consum, a cărui mărime este de 100 u.m.. În T_1, valoarea consumului a sporit cu ¾, iar ponderea economiilor în consum a crescut cu 5 puncte procentuale. **Sporul absolut al economiilor și mărimea veniturilor în momentul actual sunt:**

a. 23,75 u.m.; 218,75.u.m.;
b. 23,75 u.m.; 152,25 u.m.;
c. 23,75 u.m.; 218,25.u.m.;
d. 25 u.m.; 125 u.m.,

Scanned with OKEN Scanner

32. Un consumator are la dispoziție un venit de 10 u.m., pentru a achiziționa două bunuri, X și Y, fiecare la prețul de 1 u.m./bucată. Dacă funcțiile utilităților marginale ale celor două bunuri sunt: $Umg.x = 10 - Q_X$; $Umg._Y = 14 - Q_Y$, **programul optim de consum este format din:**

a. 4Qy și 3Qx;
b. 5Qx și 5Qy;
c. 3Qx și 4Qy;
d. 3Qx și 7Qy.

33. Raportul dintre profitul unitar și profitul total este de 4/5, iar profitul pe bucată este de 20 u.m. Dacă prețul unitar de vânzare este de 30 u.m., **valoarea veniturilor încasate de firmă este de:**

a. 12,5 u.m.; **b.** 37,5 u.m.; **c.** 25 u.m.; **d.** 35 u.m..

34. Consumul unor cantități din bunurile A și B generează obținerea următoarelor satisfacții exprimate în unități de utilitate: Umg.A = 5 și Umg.B =2,5. **Consumatorul va atinge echilibrul în consum pentru un raport, P_B/P_A, egal cu:**

a. 0,5; **b.** 5/2,5; **c.** 2/1; **d.** 1.

35. Volumul producției realizate crește cu 50%, iar numărul de lucrători cu 20%. În condițiile unei productivități medii a muncii în momentul final de 100 bucăți/lucrător, **productivitatea marginală va fi de:**

a. 150 bucăți/lucrător;
b. 250 bucăți/lucrător;
c. 80 bucăți/lucrător;
d. 200 bucăți/ lucrător.

36. Un consumator alocă 40 u.m. pentru a cumpăra cărți la prețul de 5 u.m./carte și tricouri la prețul de 10 u.m./tricou. Dacă hotărăște să susțină costul de oportunitate a 2 cărți, **va mai putea achiziționa:**

a. 4 tricouri;
b. 2 tricouri;
c. 3 tricouri;
d. 5 tricouri.

Scanned with OKEN Scanner

Richard Scarry

37. Valoarea vânzărilor unei firme este de 300.000 u.m., obținute cu un cost total de 200.000 u.m. Firma vinde fiecare bucată din producția realizată la prețul de 1.000 u.m., iar eficiența medie a lucrătorilor este de 15 bucăți/salariat. **Profitul, numărul de lucrători și volumul bunurilor fabricate sunt, în ordine:**

a. 400.000 u.m.; 10 salariați; 200 bucăți;
b. 100.000 u.m.; 10 salariați; 300 bucăți;
c. 200.000 u.m.; 40 salariați; 100 bucăți;
d. 100.000 u.m.; 20 salariați; 300 bucăți.

38. Salariul nominal are un indice de 1,5, iar prețurile bunurilor de consum(Pc) sporesc cu 1/5 din creșterea relativă a salariului nominal, ceea ce face ca **mărimea prețurilor de consum să devină:**

a. $Pc_1 = 1,2Pc_0$; **b.** $Pc_1 = 1,1Pc_0$; **c.** $Pc_1 = 1,5Pc_0$; **d.** $Pc_1 = 1,8Pc_0$.

39. O bancă acordă pe o perioadă de 1 an, credite din depozitele atrase în sumă de 10 milioane. u.m., la o rată a dobânzii de 15%. Dacă cheltuielile anuale de funcționare ale băncii, de 100. 000 u.m. reprezintă 20% din câștigul băncii, atunci **rata dobânzii pasive este de:**

a. 12,5%; **b.** 11%; **c.** 10%; **d.** 15%.

40. Volumul producției realizate și vândute de un producător crește de2 ori, ca urmare a reducerii prețului de vânzare cu 30%, atunci **valoarea încasărilor firmei**:

a. crește de 1,4 ori;
b. crește cu 140%;
c. scade de 1,4 ori;
d. se reduce cu 40%.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
c	**b**	**d**	**a**	**c**	**c**	**b**	**d**	**a**	**c**
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
d	**c**	**b**	**c**	**a**	**a**	**c**	**d**	**b**	**c**
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
d	**b**	**c**	**a**	**d**	**b**	**a**	**c**	**b**	**d**
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
a	**d**	**b**	**a**	**d**	**c**	**d**	**b**	**c**	**a**

Scanned with OKEN Scanner

TEST RECAPITULATIV NR. 3

1. **Referitor la prima unitate consumată dintr-un bun economic omogen, constatăm că:**

a. utilitatea totală este mai mică decât utilitatea marginală;
b. utilitatea totală este mai mare decât utilitatea marginală;
c. utilitatea totală este egală cu utilitatea marginală;
d. nu se poate stabili o corelație între utilitatea totală și utilitatea marginală aferentă.

2. Cheltuielile materiale ale unui agent economic reprezintă 1/5 din costul total, venitul total este cu 40% mai mare decât costul total, iar cheltuielile salariale sunt 800 u.m. **Masa profitului (Pr.T.) este:**

a. 500 u.m.; **b.** 600 u.m.; **c.**100 u.m.; **d.**400 u.m.

3. **Nu reprezintă flux de „ieșire" pentru firme:**

a. plata unei amenzi;
b. subvențiile de la stat;
c. achitarea facturii către furnizor;
d. plata impozitelor și taxelor către stat.

4. **Modificarea prețului unitar într-o măsură mai mare decât cea a cantității cerute este specifică:**

a. cererii inelastice;
b. cererii de elasticitate unitară;
c. cererii elastice;
d. ofertei elastice.

5. Dacă dividendul unei acțiuni este de 5.000 u.m., iar prețul ei crește de la 10.000 u.m. la 12.000 u.m., atunci **câștigul total adus de acțiunea respectivă va fi:**

a. 7.000 u.m.;
b. 5.000 u.m.;
c. 6.000 u.m.;
d. 4.500 u.m.

Scanned with OKEN Scanner

6. Identificați afirmația corectă:
a. prețul este impus de consumator pe piața de monopol;
b. oligopolul este forma de concurență cea mai des întâlnită în economia reală;
c. monopsonul se caracterizează prin atomicitatea cererii;
d. pe piața cu concurență perfectă nu există transparență.

7. Când salariul real crește cu 40%, iar prețurile scad cu 40%, salariul nominal:
a. crește cu 84%;
b. crește cu 40%;
c. scade cu 16%;
d. scade cu 40%.

8. Există o relație negativă între evoluția producției și evoluția:
a. costului fix;
b. productivității medii a muncii;
c. costului fix pe unitatea de produs;
d. salariul nominal.

9. Procesul de combinare a F.P este influențat de o serie de factori, printre care nu se regăsește:
a. natura activității economice;
b. abilitatea întreprinzătorului;
c. cererea de bunuri și servicii;
d. condițiile financiare și tehnice ale consumatorilor.

10. Utilitatea marginală resimțită de consumator la un moment dat ia următoarele valori: 12, 8, 6, 4, 0. **$U.T_4$ față de $U.T_1$ a crescut cu:**
a. 250%; **b.** 150 %; **c.** 25%; **d.** 15%.

11. Atunci când dinamica ofertei depășește dinamica cererii:
a. prețul crește, scade sau rămâne constant și cantitatea de echilibru scade;
b. prețul scade, crește sau rămâne constant și cantitatea de echilibru crește;
c. prețul și cantitatea de echilibru scad;
d. prețul de echilibru scade și cantitatea de echilibru crește.

Scanned with OKEN Scanner

12. Una dintre caracteristicile pieței financiare secundare este:
a. caracterul speculativ al operațiunilor la termen;
b. existența unui curs fix, egal cu valoarea nominală;
c. intermedierea operațiunilor exclusiv de către bănci;
d. caracterul omogen al mărfurilor.

13. Rolul politicilor antitrust este de a:
a. impune același preț pentru bunurile omogene;
b. preveni apariția monopolurilor pe diferite piețe;
c. sancționa profitul de monopol;
d. interveni pe piețele cu concurență monopolistică.

14. Exista o relație pozitivă între:
a. rata profitului la cost și costul de producție;
b. salariul real și salariul nominal;
c. masa monetară și viteza de rotație a banilor;
d. utilitatea marginală și cantitatea consumată dintr-un bun.

15. Se dă funcția utilității marginale a bunului X, $U.mg_x = 30 - 4Q\,x$. **Utilitatea totală pentru primele 3 unități consumate din bunul X va fi:**
a. 66; **b.** 30; **c.** 48; **d.** 18.

16. Risipa se produce atunci când:
a. se produce în cantități mai mari decât cererea existentă;
b. se produce cu un consum mai ridicat de resurse decât ar permite cele mai înalte tehnologii;
c. se produc B.E de calitate inferioară;
d. toate variantele sunt corecte.

17. Atunci când un producător are funcția costului de producție de tipul: CT = 15 + 2Q și produce 4 unități din bunul respectiv, **va avea următoarele costuri:**
a. CF = 8 u.m. și CV = 15 u.m..;
b. CT= 15 u.m.;
c. CT = 23 u.m.;
d. CF = 8 u.m. și CV = 23 u.m.

Scanned with OKEN Scanner

18. Dacă PIB are valoarea 8.000 mld. u.m., iar PIN are valoarea de 4.500 mld u.m., atunci **ponderea consumului de capital fix în PIB este:**

a. 66,66%; **b.** 56,25%;
c. 33,33%; **d.** 43,75%;

19. Bunul „X" are următoarea funcție a cererii: Ce. = 30 – $2P_x$, iar funcția ofertei este: Of. = 6 + $4P_x$. **Cantitatea de echilibru și prețul de echilibru vor fi:**

a. 24 buc. și 4 u.m.; **b.** 22 buc și 4 u.m.;
c. 24 buc și 3 u.m.; **d.** 36 buc și 6 u.m.

20. Raportul procentual între masa profitului și costul total al producției reprezintă:

a. randamentul vânzărilor;
b. raportul efort/efect;
c. rata rentabilității;
d. pragul rentabilității cheltuielilor.

21. Identificați enunțul *eronat:*

a. organizațiile naționale pot fi subiecți ai proprietății;
b. obiectul proprietății îl reprezintă bunurile serviciile;
c. prin donație, atributele proprietății sunt înstrăinate total;
d. prin arendare atributele proprietății sunt înstrăinate în integralitate.

22. Producția crește cu 60%, iar numărul de lucrători scade cu 20%. Creșterea salariului nominal reprezintă 40% din creșterea productivității muncii. Dacă în T_0 salariul nominal a fost de **50.000 u.m., în T_1, S.N va fi:**

a. 40.000 u.m.; **b.** 30.000 u.m.;
c. 60.000 u.m.; **d.** 70.000 u.m.

23. Înclinația marginală spre consum este 0,8 iar creșterea investițiilor nete este 600 mil. u.m. **Sporul de venit național va fi:**

a. 4,8 mld u.m.;
b. 750 mil. u.m.;
c. 3 mld. u.m.;

Scanned with OKEN Scanner

d. 120 mil. u.m.

24. O firmă se află la nivelul zero al rentabilității atunci când:

a. rata profitului calculată la costul de producție se menține constantă;
b. veniturile (încasările) totale sunt egale cu cheltuielile totale;
c. cifra de afaceri este mai mică decât cheltuielile totale;
d. rata profitului calculată la cifra de afaceri se menține constantă.

25. Una dintre următoarele forme de șomaj poate fi atribuită progresului tehnologic:

a. șomaj structural; **b.** șomaj ciclic;
c. șomaj tehnologic; **d.** șomaj sezonier.

26. Dacă prețul scade cu 40% și fiecărui procent din modificarea prețului îi corespund două procente în modificarea cererii, atunci **cantitatea cerută:**

a. crește cu 80%; **b.** crește cu 40%;
c. scade cu 20%; **d.** scade cu 80%.

27. Consumul de capital fix este inclus în calculul:

a. costurilor salariale fixe;
b. costurilor salariale variabile;
c. costurilor materiale;
d. costurilor materiale variabile.

28. Comportamentul economic al omului este determinat în primul rând de:

a. dorința sa de economisire;
b. tendința permanentă de a-și acoperi nevoile;
c. evoluția societății;
d. tendința sa de perfecționare.

29. În T_0, productivitatea medie a muncii este egală cu 200 bucăți/ salariat. În T_1 productivitatea medie a muncii a crescut cu 20%, iar numărul de lucrători cu 50%. În aceste condiții, în perioada T_0-T_1, **productivitatea marginală a muncii va fi:**

a. 240 bucăți/salariat; **b.** 360 bucăți/salariat;
c. 250 bucăți/salariat; **d.** 320 bucăți/salariat.

Scanned with OKEN Scanner

30. Costul de oportunitate:

a. reprezintă câştigul total obţinut dintr-o activitate economică;
b. se calculează numai la nivelul colectivităţii;
c. exprimă valoarea celei mai bune alternative sacrificate;
d. are tendinţa de reducere, atunci când resursele sunt limitate.

31. În luna ianuarie salariul nominal avea valoarea de 4 mil. u.m. În situaţia în care, luna viitoare, preţurile bunurilor de consum cresc cu 25%, **cu cât ar trebui să se modifice salariul nominal astfel încât puterea lui de cumpărare să rămână constantă:**

a. să crească cu 15%;
b. să crească cu 1 mil u.m.;
c. să scadă cu 25%;
d. să ajungă la 6 mil. u.m.

32. Capitalul tehnic al unei firme este în valoare de 6 mil u.m., din care 1/4 capital circulant. Amortizarea anuală reprezintă 10% din capitalul fix. **Costurile materiale anuale au valoarea de:**

a. 1,5 mil. u.m.;
b. 4,5 mil. u.m.;
c. 450.000 u.m.;
d. 1.950.000 u.m.

33. Dezvoltare economică se deosebeşte, în principal, de creşterea economică prin:

a. finalitatea procesului de producţie;
b. creşterea cantitativă a factorilor de producţie;
c. schimbările ce determină progres economic;
d. posibilitatea de creare a unor noi locuri de muncă.

34. Costul de producţie în T_0 reprezintă 60% din preţul de vânzare, iar în T_1 reprezintă 80% din preţul de vânzare. Ştiind că preţul de vânzare rămâne constant, **rata profitului calculată la cifra de afaceri:**

a. scade cu 20 de puncte procentuale;
b. scade cu 20%;
c. creşte cu 50%;
d. creşte cu 20%.

Scanned with OKEN Scanner

35. Pentru un credit în valoare de 4 mil. u.m., o bancă percepe o rată anuală a dobânzii de 12%. În acest context, **dobânda încasată după 4 luni va fi:**

a. 16 mil. u.m.;
b. 160.000 u.m.;
c. 1.600.000 u.m.;
d. 480.000 u.m.

36. Rata șomajului se calculează ca raport între:

a. populația ocupată si populația totală;
b. populația ocupată și numărul șomerilor;
c. numărul șomerilor și populația activă disponibilă;
d. numărul șomerilor și populația totală.

37. O diferență între acțiuni și obligațiuni este aceea că:

a. acțiunile sunt emise de administrațiile publice, iar obligațiunile doar de societățile comerciale;
b. obligațiunile sunt titluri de proprietate, iar acțiunile sunt titluri de credit;
c. venitul obținut din acțiuni este variabil, iar venitul obținut din obligațiuni este fix;
d. riscurile sunt mai mari în cazul obligațiunilor.

38. În formula masei monetare, M x V reprezintă:

a. volumul fizic al bunurilor tranzacționate;
b. oferta de monedă;
c. volumul valoric al bunurilor tranzacționate;
d. viteza de rotație a masei monetare.

39. O obligațiune se vinde cu 6.000 u.m. Dacă rata dobânzii va fi de 15%, **cuponul obligațiunii va avea valoarea de:**

a. 900 u.m.;
b. 600 u.m.;
c.400 u.m.;
d.1200 u.m.

40. Productivitatea marginală a muncii este 4 bucăți/L, iar a capitalului este 8 bucăți/K. **Rata marginală de substituție a capitalului prin muncă va fi:**

a. 0,5;
b. 1,2;
c. 2;
d. 4.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
c	**d**	**b**	**a**	**a**	**b**	**c**	**c**	**d**	**b**
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
d	**a**	**b**	**b**	**a**	**d**	**c**	**d**	**b**	**c**
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
d	**d**	**c**	**b**	**c**	**a**	**c**	**b**	**d**	**c**
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
b	**d**	**c**	**a**	**b**	**c**	**c**	**b**	**a**	**c**

Scanned with OKEN Scanner

Lucrarea de față vine în întâmpinarea nevoii candidaților care se pregătesc pentru examenul de admitere la Facultatea de Drept a Universității din București și nu numai.

Autorii propun, rezolvă și explică/argumentează, peste 1000 de itemi, care nu vizează conținutul unui manual anume, aprobat și care acoperă integral programa de admitere la disciplina Economie. Ca și structură, lucrarea conține 21 de teme, fiecare cuprinzând, de regulă, câte 15 teste grilă, 15 probleme și 15 itemi de tip Adevărat/Fals, dar și 3 teste finale, recapitulative, fiecare cu câte 40 de întrebări, pe modelul celor de la examen.

Lucrarea este un instrument deosebit de util pentru cei care vor să se pregătească individual la Economie și vor să înțeleagă raționamentele din spatele răspunsurilor corecte.

Scanned with OKEN Scanner